

Ex Libris. A. machon

3 # 10

JOHANNIS SEGERI WEIDENFELD

 DE

SECRETIS ADEPTORUM,

Sive

De Usu Spiritus Vini Lulliani

LIBRI IV.

Opus Practicum

Per concordantias Philosophorum inter se discrepantium, tam ex antiquis, quàm modernis Philosophiæ adeptæ Patribus mutuò conciliatis summo studio collectum, & novissimâ concinnè methodo ita digestum, ut vel tyrones possint discernere, vegetabilium, animalium, mineralium præparationes suppositítias sophisticasve à veris, sive pro re medica, sive metallicâ, atque sic cavere sibi à vagabundis deceptoribus, imaginariis processibus & suarum pecuniarum dilapidatione.

HAMBURGI

Apud Gothofredum Schultzen.

Typis NICOLAI SPIERINGII,

M DC LXXXV.

ISAACUS HOLLANDUS,

2. Oper. miner. Cap. 3. pag. 420. Vol. 3. Th. Chym.

Verbis apertis te allocutus ſum, nullis parabolis uſus, ſi tibi verba facerem de ſelbach, kalcabria, maneſſi ac de quadam re rubra, ſive de cæruleo muerach, illabar & calfaria ſeu hujuſmodi, haud facilè caperes, ſed tibi viam aperui atque omne obſtaculum removi, ne quid erres.

RIPLEUS,

Cap. 2. Medullæ Philoſ. Chym.

Quomodo Menſtrua illa obtineri poſſint, quæ ſint unctuoſa, humida, ſulphurea & mercurialia, bene convenientia cum natura metallorum; cum quibus corpora noſtra diſſolvenda ſunt artificialiter
hîc
Demonſtrabimus claram Practicam.

ILLUSTRISSIMO

ROBERTO BOYLEO
E
SOCIETATE REGIA

Longævum Vivere & Valere.

ARcana Paracelsi tot & tantis encomiis, minùs tamen sufficientibus, à multis commendata, fuêre causa, quòd abhinc decennio ipsumParacelsum de suis medicamentis consulere cœperim. Biennium inde effluxerat, quo libros ipsius diurna nocturnàq; versarem manu, indefesso atque invicto quasi animo, cum inæquali tamen & nullius ferè beneficii successu. In libris enim paracelsicis, præter communẽ Adeptis consuetam arcanorũ occultationem, aliam superadditam inveni minùs quidem apud

Adeptos usitatam, sed longè majorem difficultatem, dum inibi non modò discipulos (seu incipientes seu insipientes) sed imò scientes & secretioris Chymiæ Magistros de suis Arcanis instruere sibi proposuisset Adeptorum corrector Paracelsus. Hinc etiam Recepta ejus miris accurtationibus abbreviata, doctis quidem reverà docta, nobis verò quasi mutilata videntur & imperfecta, atque insuper secretissimis Chymiæ Adeptæ terminis ita sunt larvata, ut illudant non duræ cervicis solùm, sed subtilioris acuminis ingenia. Qvam intelligendi impossibilitatem (penè dixerim) adaugent Recepta communia secretis paracelsicis intermixta, qvæ ab invicem distinguere non discipuli est, sed magistri exercitatissimi.

Tandem quod simul mihi erat & primum & maximum in hisce difficultatibus obstaculum, propria mea fuit de quodam

quodam Alkaheſt infœlix præconceptio. Nam hujus liquoris diſcere præparationem ex aliorum libris, quin ipſius Paracelſi libro de viribus membrorum jam exſpes, circulati minoris, & ſpecifici corroſivi (utpote ſynonyma Alkaheſti apud alios) revolvi locos; quibus Aquam ſive Oleum Salis, Aquam Comedentem, Aquam Regis, Circulatum majus & alia (unicum enim per omnia perſuaſus intelligi menſtruum aliquod univerſale) ſucceſſivè addidi, ut quam non in ſingulis, in omnibus inter ſe collatis locis invenirem hujus liquoris præparandi methodum. Sed multiplices, & vix credibiles, omninò tamen vanos & improbos, inde ſuſtinui labores, quibus tandem victus, omnique ſpe fruſtratus, Chymiam & Medicinam, ceu artes ingenio meo altiores, relinquere propoſueram, En! inexſpectatò mentis meæ oculi mihi fuêre aperti, & vidi

hæc omnia differre non tantùm nomine, ſed etiam materiâ, præparatione, uſu. Sic loco unius, quem quærebam liquorem Alkaheſt, inveni in Paracelſo menſtrua plura, eorumqve omnium multiplicem uſum medicum, jam juxta Paracelſum & præparare, & diſtinguere noveram in Eſſentias, Magiſteria, Aſtra, Arcana, & ea quæ ab ipſo minora dicuntur Medicamina. Sic quod aliis in Paracelſo fuit intellectu difficillimum, hoc mihi factum eſt præ cæteris clariùs, adeòqve finem citiùs obtinui, quàm principium. Gaudium tamen, quod inde ſuccrevit fuit expectatione brevius, variis enim Experimentis fruſtrà tentatis edoctus fui, menſtrua hæc paracelſica aliquid ſecreti & incogniti in ſe continere, quod minimè ſecundum literam eſſet intelligendum, proptereà ea exactiùs examinare cœpi, & dum horum qualitates cum liquoris Alkaheſtici natura com-

comparare m, maximam inter hunc & illa inveni differentiam.

Liquor enim Alkaheſt unicus dicitur & univerſalis: Paracelſi verò menſtrua ſunt multa. Ille indeſtructibilis; Hæc deſtructibilia. Ille corporum ſpernens connubium; Hæc permanentia. Ille rerum vires conſervat; Hæc alterant. Ille aſcendit deſtillando poſt rerum Eſſentias; Hæc ante diſſoluta ſua, &c. Diu hæſi, utrinam parti aſcriberem. Modò unum optabam mihi liquorē indeſtructibilem potiùs qvàm menſtrua multa deſtructibilia, unicum credens pluribus meliorem: Modò mutato animo menſtrua ad multiplicem & mihi modò cognitum uſum ſufficientia.

Tandem vicit veritas, qvæ jam me inſtruxerat, plurima, ſi non omnia medicamenta paracelſica me poſſe demonſtrare in Guidone & Baſilio; è contrario Arcana Paracelſi vulgò pro-

ſtituta, quaſi præparata liquore iſto Alkaheſt, ſimilive liquore, magis atq; magis vidi ab authenticis variantia, imò iisdem contrariari. Qvamobrem cœpi quoad medicamentorum præparationem abſtinere, imò deſtiti ulteriùs inquirere in iſtius liquoris Alkaheſt obſcuram materiam, præparationem & uſum, utpote quem in unico tantùm loco Paracelſi deſcriptum invenio ceu medicamentum, minimè verò ceu menſtruum. Amoto igitur tanto obſtaculo facilis mihi fuit tranſitus de Paracelſo ad Lullium, Baſilium, aliosqve ejusdem qualitatis Philoſophos, quos omnes ſpirare vidi in unum cornu pro confirmatione Menſtruorum paracelſicorum; imò lux luci lucem addens tanta apparuit, ut ipſorum ſimul præparatio, varietas, ſimplex & literalis ſenſus accederet, unico tantùm verbo remanente incognito, ſed quod omnium univerſalem baſin, Adepto-

rum

rum termino exprimit, estque *Spiritus Vini non communis, sed Philosophici*, quo cognito & habito patebunt possidenti maxima Chymiæ secretioris mysteria philosophica, medica, alchymica & magica. In nullis mihi hucusque cognitis Adeptorum libris inveni aliquid rari, quod suum huic Spiritui non debeat esse & ortum, ita ut ausim asserere, quòd quicqvid Spiritus chymici, inferi & superi, fixi & volatiles præstabunt, id præstiturus sit idem hic noster.

Quæ causa fuit, ut impenderem omnem operam & oleum, nullumque non moverem lapidem hujus Vini Spiritus acqvirendi seu adipiscendi gratiâ, dumqve animo volverem atqve revolverem abstrusos, variegatos, larvatos istos terminos, qvibus obnubilarent ipsum, ceu totius Philosophiæ clavem, ecce magni tui nominis fama me salutabat Vilnæ, Lithuaniæ metro-

poli. Cumqve obſervarem, Te, in exponendo Philoſophiam naturalem, abſtinuiſſe ab omni larvati ſermonis ſimulacro, ſed primum qvidem & ſolum, uſum fuiſſe planâ & candidâ verborum ſerie in vulgaribus Chymiæ vulgaris exemplis, gratulabar mihi, cogitanti, qvod vir hic illuſtris non præſtaret, ſi illi ad manus eſſet Chymiæ ſecretioris apparatus? Conſtitui igitur mecum Tui vel ſolius cauſâ proficiſci in Angliam, ut tecum de Paracelſicis tam menſtruis qvam medicinis, aliisqve ſecretis communicarem, à qvo etiam maximum mihi promitterem auxilium in reliqvis nondum cognitis. Nec ſanè ſpes mea me fefellit, præter enim communem omnibus peregrinis facilem, mihi faciliorem præbuiſti acceſſum, me excepiſti benignè, meàqve collaudaſti ſtudia eòqve ad majora meum erexiſti animum.

mum. Meritò igitur hoc opuſculum meum conſecrare Tibi debui, qvod ut humaniter accipias, obnixè obteſtatum venio, eoqve nomine me addictiſſimum tibi amare pergas, qvi ſum eróqve.

Nominis tui

Obſervantiſſimus

JOHANNES SEGERUS WEIDENFELD

AD

AD CHYMIÆ SECRETIORIS ALUMNOS.

TAlis ſub cœlo non extat Ars, quæ honorem divinum magis efferat, humano generi magis conducat, & ſecretiſſima Naturæ profundiùs rimetur, qualis eſt noſtra nunquam ſatis laudata vera Chymia. Hæc eſt, quæ Creatoris Clementiam, Sapientiam, & Omnipotentiam in Creaturis monſtrat: quæ non ſolùm quoad ſpeculationem, verùm etiam practicam & demonſtrationem, Exordium Progreſſum & rerum Terminum docet: Quæ ab innumeris tam impatibilibus quàm vulgo incurabilibus morbis ad priſtinam ſanitatem corpora noſtra reducit: Mentes verò noſtras è mundi curis, & anxietati us (animarum noſtrarũ ſpinis & vepretibus) ad vitæ educit tranquillitatem: è ſuperbia ad humilitatẽ è terrenarum opum affectu & amore ad earum contemptum: Et ut Verbo dicam, quæ nos è terra ad cœlũ erigit, evehit, promovet. Attamen eâdem cum Veritate de ea dici poteſt, quòd inter artes omnes, quæ mundo aliquem uſum fructum præbuerunt, nulla ſit,

ex-

ex qua Deo hactenus minus accesserit honoris, & generi humano minor utilitas.

Enimverò ne tantæ dignitatis ac utilitatis scientia nimis foret communis, aut per ignorantes & malevolos indignè tractaretur, prudentes ejusdem Possessores ita eam describere annixi sunt, ut Discipulis tantùm innotesceret, indigni verò ab ea omninò excluderentur. Temporis verò successu, Adepti ad ampliorem scientiæ & experientiæ perfectionem provecti; nunc hanc, nunc aliam, adinvenerunt in opere suo methodum breviorem; fornaces, ignes, vasa, pondera, imò & materiam ipsam alterantes; Qui cum inde etiam cogerentur Theorias atque artis terminos secundum Practicam nuper excogitatam innovare, contigit: Ut unius Adepti discipulus nequaquam alterius novam Theoriam, multò minùs Practicam intellexerit. Id quod & ipsis aliquando Adeptis (iis præsertim, qui sub documento cujusdam Patroni in aliqua particulari methodo & processu extitêre) accidit. Nam discernendi facultas, ultrà quam addidicerant, illis omnino deerat. Quocircà suspicati fuere sæpiùs, omnes aliorum cum suis maxime discrepantes notiones, tametsi in

ſe bonas & rectas, fallaces & contra Naturam fuiſſe: Aut alienas & ſibi incognitas theorias, ſententias, & Artis terminos privato ſuo & ſibi ſolùm cognito proceſſui *(uti per multiplicia exempla alibi declarabo)* applicarunt, quo ipſo tot & tantis nebularum involucris hanc Artem inumbrârunt, ut hactenus ſive Magiſtris, ſive Diſcipulis vix remanſerit facultas, ullum erudito orbi impertiendi beneficium.

Mirandum valdè, imò potiùs dolendum eſt, videre imperfecta ejusmodi ſyſtemata philoſophica, cujusmodi nobis per Magiſtros hujus artis hactenus fuerunt tradita, non rarò & Naturæ & ſibimet ipſis contradicentia, cùm tamen hujus artis medio, Naturæ miracula verè & dilucidè ſine verborum convulſione exponere potuiſſent, quo reſpectu, licentiâ philoſophicâ uſus, hîc affirmare auſim, Adeptorum plures ſeipſos, per ſcripta ſua, meliores chymiſtas, quam philoſophos mundo expoſuiſſe.

Quidnam quæſo in re medica præſtari potuiſſet excellentius, quàm diligentiam & induſtriam Paracelſi imitando, huic ſubjecto operam navaſſe? At proh dolor, ne dixerim pudor! ex omnibus tres forſan, quatuórve ſeligo,

igo, quibus ea res curæ cordique fuerit; ideò-que minùs mirandum, quod nobilis ac necessaria hæc ars, majorem non fecerit progressum, testante chymia vulgari, ubi insignium medicinarum nomina clangunt, iis ipsis incognitis, & cortices dantur pro nucleis.

Nuper quidem non spem modò, sed etiam promissa à Roseæ Crucis fraternitate accepimus, quasi animus ipsis esset seculum hoc nostrum studiis suis reddere beatius, at enim nihil effectûs hactenus subaudito, timendum est nobis, ut unquam tam splendida promissa adimpleantur.

E contrario, loco universalis boni ex hoc Artis fonte scaturientis mundum potiùs per eam multis & magnis miseriis involutum fuisse, testatur Experientia. Adepti enim in scriptis suis affirmantes, imò juramentis sæpè sæpiùs confirmantes, se quibusvis aliis philosophis lucidiùs & veriùs de arte tractasse, eo-ipso plures omnium graduum & facultatum tyrones stimulavêre ad instituendum labores suos chymicos juxtà methodum præscriptionum suarum, exponentes sese impensis non solùm intolerandis, verum etiam quasi certâ fiduciâ obstinati se mentem authoris genui-nam

nam intelligere inter carbones & multiformes fornaces fame potiùs intermoriuntur quam ut cedant ab imaginationibus suis, semel pro veris sibi impressis. Hinc doctiorum inquirentium quidam secum ruminantes, quàm raró & quanta cum difficultate, Adeptorum nonnulli Artem solâ lecturâ librorum sint assecuti; authores unà cum libris sui relegare, prudentiæ notam esse existimarunt, sibi ipsis persuadentes, se proprii genii & ingenii vi ratiocinando, experimenta & conclusiones tentando, repetendo, alterando, propiorem & faciliorem invenire viam posse. Verumenimverò in hoc ipso non minùs destituuntur tandem desiderato successu, ac Nauclerus sine magnete prospero cursu; adeoq; consultiùs agerent ejusmodi inquisitores, si ante in seipsis inquirerent, utrum difficultates omnes sibi obvias superâssent, quàm manum huic secretiori Arti applicarent, & nullus dubitarem, quin plures auscultarent Consilio Theobaldi ab Hohenland (*qui difficultates hujus artis ex philosophorum libris collectas copiosè descripsit*) cámque ceu peste & angue pejorem evitarent. "*Quis enim ex vobis*, " inquit Salvator, *si vult turrim ædificare*,

non

non prius confidens computet sumptum, an "
habeat, quæ ad ejus perfectionem requiran- "
tur, ne postquam statuerit fundamentum & "
nequiverit eam perficere, omnes, qui specta- "
rint, incipiant illi illudere, dicentes: Homo "
iste cœpit ædificare, & nequivit ædificium per- "
ficere. Luc. 14. 28.

Verum enimverò cum non sim inconscius, monita hæc spreta potiùs quam grata fore, his præsertim, quibus turres magnificas à se in aëre extructas demoliri pertæsum est. Siquidem non obstante impossibilitate quorundam prædictas difficultates amovendi, aliis persuadere conantur, se docere eos posse, quod ipsi hactenus nesciunt, adeoq; in decipiendo persistere potiùs, quam infirmitatis culpæque suæ conscientiâ desistere volunt. Alii in superandis quibusvis difficultatibus seipsos perquàm sufficientes existimant, ideo ab hac arte dehortari eos in vanum est. Alii difficultates quidem omnes, indubiamque in se-se, rescindendi eas, insufficientiam persentientes; licet ab omni fraude arrogantiaque immunes, naturali tamen vel secreto quodam impulsu ita ad hanc incitiantur Artem, ut ab ea nullo arceri possint argumento.

Id-

Idcircò quodam mortalitatis ſenſu, quâ ge-
nus humanum affligitur, ſtudia mea circa
rem medicam illi conſecrabo.

Deceptores compeſcam; plus æquo ſibi
aſcribentes pudefaciam; Veros verò hujus
Artis Diſcipulos manuducam, ne tot ludibriis,
opprobriis & ſarcaſmis ſatyrorum ſubjician-
tur impoſterum, cum ſubſequente ſanitatis
tam animi quam corporis naufragio, & Ga-
bri lamentabilem prædictionem in ſe tandem
verificent, dicentis: *Miſerrimus & infelix
eſt, cui Deus poſt operis ſui finem, veritatem
conſpicere denegat, nam vitæ ſuæ ſpatium in
errore concludit, & terminat, qui in labore
conſtitutus perpetuo, omniq; infortunio & in-
felicitate obſeſſus, omnem hujus ſeculi conſo-
lationem & gaudium amittit, vitamq; ſuam
in mœrore abſq; commodo conſumit.* Libr. 2.
inveſt. cap. 38. Sic eâdem fidelia vindicabo
Artium optimam ab injuriis diffamatorum,
qui principiorum ignorantiâ decepti, accu-
ſant eam ceu fraudulentam, impoſſibilem, adi-
eòque ridiculam, ut cultores ejus deterreant
ad naucifaciendum omnes ejuſdem Demon-
ſtrationes & præclara Teſtimonia paſſim edi-
ta; atque tum demùm, ut Honor & Gloria
De

Dei hactenus sepulta in cineribus ejus, inde resurgat, ut Phœnix, mecum constitui vobis ob oculos ponere id, quod hactenus in tot Artis voluminibus invenire non potuistis, nimirum nudam vel sine veste DIANAM. Id est, detraham à facie & corpore ejus *Troporum, figurarum, parabolarum, nominum barbarorum larvas*, quibus ipsa hucusque fuit larvata, ne cognosceretur ab improbis. Exponam vobis Dianam, nimirum ipsammet Artis nostræ Veritatem, tantis studiis, laboribus tantis in vanum quæsitam, necessariæ expressionis velamine ne quidem amictam, Conspectui vestro exposita erunt secretissima ejus, de quibus Adepti sub gravissima cautela suos instruebant discipulos, anathemate addito, ne indigno vulgo promulgarent. Quare si nosse desideratis Dianæ Menstrua, qvibus præparârunt Adepti Philtra sua, pocula Vitæ & mortis: Si scire desideratis modum, quo præpararunt Tincturas suas, seu universales seu particulares pro metallis: Si scire denique avetis, quomodo lapides pretiosos, perlas, lumina perpetua, unà cum aliis Artis secretis composuerint, sequentia legite quatuor librorum Recepta. Recepta inquam à vobis ferè omnibus,

ob

ob rude verborum tegamentum vel minùs in
tellecta vel omnino neglecta, quæ etiam ali
quando habuistis pro inanibus, falsis, & im
possibilibus, qvasi vestri decipiendi grati
compilata; verissima tamen, non ex trivi
chymiæ vulgaris, sed ex optimis optimorum
Adeptorum libris, Dianæ gazophylaceo, col
lecta. Recepta, inquam, tam affinitate, quã mi
randa Magistrorum dexteritate ita concatena
ta & elaborata, ut ubi unicum ex iis tollatis ve
denegetis processum, ibi & cætera omnia, u
rejiciatis ceu falsa, necessariò sequatur;
contrario qui unicum tantùm inter plurim
agnoscit verum, oportet, ut cætera omnia pr
veris habeat, insuperque authores illorum
magistros nostros, summè venerandos, vindi
cet ab omni mendacii, scurrilitatisq; infami
Receptorum illorum excellentiam illustra
varietas ex unitate, Veritatis fonte, scaturien
& in eam ceu mare suum rediens. Nondum
hucusque mihi facere potui satis, num infinit
sint, an unicum tantùm in nostra chymia Re
ceptum, in diversa membra divisum, variosqu
ad usus destinatum. Varietatem observo i
variis & distinctis horum quatuor Tractatum
membris, unitatem verò in quolibet membro

im

nò cujuscunqve membri individuo. Tres
semper reperietis unum confirmantes Tractatum. In primo libro de Menstruis, invenietis etiam medicamenta secundi; & Tincturas alchymicas Tertii, & quæ non secreta Quarti libri? Quod intelligendum etiam de secundo, tertio & quarto libris. Tandem, Recepta hæc non tantùm vera sunt, sed etiam clara, simplicissimis & communibus verbis descripta, non tantùm ad literam intelligenda, sed & claritate sua, loca obscuriora aliis minimè intelligibilia, illustrantia & explicantia, ita ut unico processu explicabitis interdum plus quàm decem libros theoreticos, nunquam nisi hoc lumine explicabiles.

Hæc verò vobis, indefessi hujus artis Alumni, communicare volui Recepta, ob causas jam datas, & ut summam in Chymiâ adeptâ perdiscatis Spiritus vini Lulliani Necessitatem, anteqvam de ejus materia & præparatione vobiscum agerem. Nemo cupit, quod sibi incognitum; vel hoc persequitur, cujus ignorat utilitates. Hinc priùs hujus Spiritûs multiplicem usum demonstrare volui ex Adeptorum experimentis, quæ si invenietis vera, tantæ erunt imposterùm vobis utilitatis, ut iis

carere

carere ſine maximo veſtro damno non velitis: Sin falſa; contemnite ea, omnemque iisdem denegate aſſenſum, atque magiſtros accuſate, illorum authores, mendacii, fraudis, & nequitiæ; ſed tale nefas à vobis expecto nunquam. Quicquid adverſarii facient, cæci & hujus artis ignorantes, parùm curamus; ſi tamen quid ſibi velit zoilus aut momus pro ſuo more; libri rodat corticem, ſimplicem videlicet & rudem latinitatis ſtilum, tenues & leves in Recepta datas obſervationes, concluſionesque, quæ omnia lubenti ipſi donamus animo: Nucleum tangere nequit.

Vos verò ſi vel jam vel impoſterum ex Dianæ aſpectu, vel gaudium vel commodum aliquod adepti fueritis, id non Dianæ etiamſi Epheſiorum longè majori, nec mihi, ſed Deo optimo maximo acceptum ferte, qui lumine ſuo ex tenebris hiſce cimmeriis nos eduxerit. Fortaſſe veniet etiam tempus, quo vobis ulteriùs auxilio & uſui eſſe poſſim; ut Dianam veſtris amplecti brachiis vobis ipſis liceat, necnon cum ipſa familiariter colloqui de ejus Columbis, Sylva, Fonte, Lacte, Aqua vitæ, &c. in præſentibus enim ejus fronti inſcriptum legitis: Noli me tangere. Hinc præmonitos vo-

lo,

,Dianæ ſecreta ne tangatis,niſi Actæonis fa-
m & ſortem experiri velitis; nam

Inſcius Actæon vidit ſine veſte Dianam,
Præda ſuis canibus non minus ille fuit.

Nobis quidem intueri eam,at ampleƈti pro
mpore non licet, hoc enim niſi ipſis Ade-
tis & Vino philoſophico inſtructis permiſ-
m eſt. Verùm cum Poeta ſi objiciatis,

Quid juvat aſpectus,ſi non conceditur uſus?

Ad hæc vocis reſpondeo: Dianam intu-
ndo nudam,

Omnia Chymiæ ſecreta ab unico tantum Artis centro, nimirum Vini philiſophici dependere Spiritu videbitis.

Præparationes omnes ſecretorum omnium, ſecundum verborum ſonum,fieri intelligetis.

Proceſſus omnes, cujuscunqve methodi & materiæ, *modo ne abſit Vini phil. ſpiritus*, veros & nunquam fallaces fore percipietis.

Qvicqvid vel rari,vel egregii ab Adeptorum optimis paſſim diſperſum eſt, hìc in modum faſciculi habebitis ſelectum & in ordinem congeſtum, ita ut vobis nihil deſit ampliùs quam iisdem frui.

ſ. Inſu-

5. Insuper ex omnibus processibus potiorem & breviorem eligendi facultas præstò vobis erit.
6. Aut plures etiam spontè inveniendi, si hi vobis non placeant modi, in vestro erit arbitrio.
7. Eum qui vel minimum in hac arte perfecerit, necessario etiam maximum perficere posse, videbitis.
8. Unicus processus clarus aperiet intellectum plurium, alias maximè obscurorum.
9. Cognoscetis qvoq; qvod ipsi adepti qvandoqve dormitarint, & alterius scribendi stylum sæpè sæpiùs non intellexerint: Qvod alii alios correxerint, adeoqve artem reddiderint perfectiorem.
10. Et ut paucis dicam omnia: Nemo vel doctissimus authoritate sua; nemo vel disertissimus persvasione sua; nemo vel subtilissimus impostor astutiâ suâ poterit imposterùm quemqvam, nisi volentem, decipere, & à viâ nostrâ regià in avia deducere.

Nec aliorum tantùm, sed ne propriis quidem ultrà expositi eritis deceptionibus, quibus miserrimè hactenùs perdidistis omnia: Tempus, labores, nummos, sanitatem, & qui nor

non? Vitam ipſam reddidiſtis vanam, inutilem, vobiſmetipſis juxtà ac aliis nocivam. Imò & tales ſunt radii coruſcantes Dianæ noſtræ, ut verear, ne oculos veſtros perſtringant, inſtar Iſraelitarum à Moyſis aſpectu de monte deſcendentis.

Vix me fide dignum putabitis aſſerentem, quòd Adeptorum ſecreta ſint ſecundum literam intelligenda & elaboranda; ſi arguatis probabile non eſſe, Adeptos ſua myſteria omnium aſpectui expoſuiſſe, cum de contrario ab iisdem ſitis admoniti.

Nonne hæc Ars Cabaliſtica, inquit Arteſius, *& myſteriorum plena? Et tu ſtulte nos ſecretorum ſecreta palàm docere credis, & verba noſtra ſecundùm literam intelligis; de certo ſcias (ipſe ego non ſum ut alii invidus;) qui philoſophorum dicta ſecundùm ſignificationem & ſonum communem ſumit, Ariadnis filum modò amiſit, & per labyrinthum ultro citròque vagatur, & ejusdem ſibi utilitatis eſſet, ac ſi crumenam in Oceanum projeciſſet.* Idem monet Sendivogius in Præfatione 12. Tractatuum. *Candidum lectorem*, inquit, *admonitum velim, ut ſcripta mea non tam ex verborum cortice quàm è Naturæ viribus intelligat,*

)( )(gat,

gat, ac postea tempus, laborem & sumptus frustrà expensa deploret, &c. Quia, ut ait Arnoldus in speculo suo, *Intentio secundùm literam nihil prodest, & operari secundum intentionem literarum est divitiarum dissipatio. Artem enim occultavimus*, dicit Geber, *ubi magis aperte loquuti fuimus, non sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie artificem alloquentes.* Imo Rogerius Baco ulteriùs procedit inquiens: *Quando juro tibi dicere verum, credas esse mendacium scilicet ad literam, & idem quandò tibi dico caules, intelligas plumbum* libro de arte chymica pag. 56. *Omne quod dico est falsum, ergo nihil dico verum; quare precor, ut fidem non adhibeas, sed quando dico verum, intellige falsum; & si hoc, oppositum. Sic vertetur in verum quod falsum est, & falsum quod verum est; dico ista ut cavenda caveas, & credendis credas, propriè scribenda non scribo, &c.* pag. 301. *Et quamvis ego dixero: Recipe hoc & hoc, non credas mihi, operare secundum sangvinem, id est, intellectum & sic de omnibus, dimitte experimenta, cape intentionem & invenies, crede mihi modo candelæ.* pag. 345.

Hæc & similia pro opinione vestra confirmand[...]

manda allegare poteſtis, ſed veniam date mihi vobis ſuggerendi; nimirum, Diſtinguendum eſſe inter Adeptorum libros theoreticos & practicos; in libris theoreticis ferè nihil intelligitur literaliter quia omnia ſunt parabolica, ænigmatica, &c. in libris practicis autem clara ſunt omnia, & juxta literam intelligibilia, excepto tantummodo Vino philoſophico, ſecretorum omnium baſi & initio. Pro exemplo ſit Teſtamentum magnum Lullii, in cujus theorica philoſophice, id eſt, per varia ſophiſmata, Vini Lulliani deſcribitur Natura, materia, & præparatio, at in hujus Teſtamenti practica ad literam exponitur hujus Vini uſus. Hinc facilè obſervabitis etiam, Adeptos literalem rejicientes ſenſum potiùs theoreticos fuiſſe quàm practicos. Nos in præſentibus Adeptorum Practicam ſive Vini philoſophici uſum exponentes, plurima ſecreta juxtà literam nobis eſſe ab iis tradita probabimus.

Sed inſtabit veſtrum aliquis; Adeptos ſæpè ſæpiùs etiam declamaſſe contra literalem practicæ ſenſum, contra ipſas Experimentorum Deſcriptiones, vulgò Recepta dictas, ſed ſciat ſodalis noſter, contra duo Receptorum genera ſcripſiſſe Adeptos.

Prius Recepta comprehendit fumivendu lorum, Deceptorum, hominum nequam, qu ea vel à cujusdam Adepti discipulo accepisse vel in quibusdam Vetusti claustri aut sepul chri parietibus se invenisse simulant; contra quos audite Dionysium Zachariam, *pag. 78 Vol. 1. Th. Chym.* dicentem: *Priusquam disce derem ab artium Collegio, familiaritatem & amicitiam cum pluribus aliis scholaribus in ieram, isti varios habebant Receptorum chy micorum libros, quos mihi datos mutuò sum ma diligentia descripseram, annuente præce ptore familiari, qui jam dudum etiam in ha arte laborare cœperat, adeò ut antequam ab irem, collegissem librum admodum copiosum ejusmodi Receptis refertissimum, statim atq unà cum præceptore meo venissem eo locorum ubi legibus operam navare debui, scripta me cœpi revolvere, quorum aliqua projectione continebant unius super decem; alia super vi ginti, triginta, tertiam, mediam partem; a rubeum octodecim cararorum, viginti, &c. i coronatorum aurum, ducatorum, altiorisqu caloris, quàm unquam esse possit. Unum su stinere debuit liquationem, aliud examen ly dii lapidis, aliud omnia examina. De alb simili*

militer, unum esse debuit denariorum decem, aliud undecim, aliud capitalium numismatis argentum, album ex igne rediens, aliud in fricatione lapidis lydii. Summatim existimabam, si vel minimum istorum præstare valerem in hoc mundo majorem felicitatem contingere mihi non posse.

Præsertim cum legerem ejusmodi Recepta, magnatum inscriptiones præ se ferre, unum Reginæ Navarræ; aliud Cardinalis Lotharingiæ, Turnonis, & aliorum infinitorum, ut ejusmodi larvis atq; titulis fides ab incautis hominibus adhiberetur.

De iisdem *Receptis conqueritur etiam Bernhardus*, pag. 771. ejusdem Volum. *Si habuissem*, inquit, *ab initio libros omnes, quos postea nactus sum, citius ad artem haud dubiè pervenissem, at nihil aliud quàm falsissima legebam Recepta, & libros erroneos; præterea nisi cum perversissimis furibus, hominibus nequam & impostoribus communicare contingebat.*

Alterum genus continet Recepta Adeptorum ipsorum, contra quos aliquando quoq; scripsêre nonnulli Adeptorum aliorum. Sit pro exemplo idem Bernhardus, qui ita *p. 748. Vol. 1. Th. Ch.*

Quo veros inquisitores hujus artis à communibus erroribus retraham in veram semitam ne suas facultates dilapident, laborum, nominis, & famæ jacturam faciant, falsis librorum Receptis insistentes, ut sunt Gebri, Rasis, Alberti magni, Tramitis, Luminis, Canonis pandectarum, Demophontis, Summæ, & aliorum hominum seducentium, *narrabo primùm errores meos, &c.* & pag. 750. ita pergit. *Infinitus est eorum numerus quos recensere vanum est, & librorum de hoc conscriptorum ingens habetur copia sub metaphoricis verbis atq; figuris, ut non facilè queant intelligi ab aliis præterquam à filiis artis, quorum lectura potiùs à via recta seducit, & in varios errores, quàm ad scopum dirigit, è quorum numero sunt* Scotus, Arnoldus, Raymundus, Johannes Mehung, Hortulanus Veridicus, &c.

Meum igitur est vobis satisfacere, & dico; authores prioris generis Receptorum activè, scienter, & libenter decipere: posterioris verò generis Recepta ab ipsis Adeptis conscripta seducunt passivè tantùm, & hoc ratione duplici: vel Adepti in arte minùs experti, & nescientis doctioris sui collegæ Practicam, impossibile enim est, Adeptum suæ methodi etiamsi

iamsi expertissimum, aliorum omnium scire posse experimenta multiplicia, multò minùs peculiaria ex iisdem formata vel diducta theoremata, privatas meditationes, diversas rerum denominationes, &c. vel ratione vestri, qui plus ab iis Receptis secundùm literarum sonum, quàm ipsi innuunt Adepti, extorquetis, & Spiritum Vini nullibi ferè literaliter intelligendum esse minimè observatis, ideóque non mirum, quod seducatis sic vosmetipsos, hoc verò spiritu Vini semel & semper subaudito facilè cætera intelligetis. *Hoc enim sciens*, inquit Flammellus in hieroglyphicis suis pag. 28. *Facile Magisterium perfeci, cum enim primi agentis præparationem didicissem, librum meum secundum literam insequendo, etiamsi vellem errare non poteram. Et paulo post: Deinde librum meum à verbo ad verbum insequens projectionem feci.*

Sed quorsum hæc? In hoc Tractatu sufficiens exemplorum Copia instruet vos de hisce omnibus secundùm literam intelligendis, *exceptis Vino, Lunaria, Mercurio vegetabili, aliisq; materiæ spiritûs Vini philosophici synonymis*: vel ex eodem spiritu præparatis *Sale harmoniaco vegetabili, Aceto phil. &c.*

 Nemo

Nemo enim Adeptorum non ſciebat, hoc ſpiritu vini larvato, cætera quæque licèt maximè filiis artis detecta, ne minimum quidem lectori beneficium contribuere poſſe, ob quam rationem ſeu cauſam, Adeptorum indignationem, nec vereor anathemata, quæ contra ſecretorum ſuorum proditores intonuerunt cum in hac re nihil ultrâ, ſed *(ingenuè ut dicam)* minùs egerim, quàm ii ipſi. Quod ipſe ego *(quoadpoſſe)* ea, quæ ſparſim diſſiparunt, ordine digeſſi, de meo nihil addidi, adeòque nec honorem nec gratias à vobis, ſed hoc ſaltem expecto, ut ſi placeant noſtra ſtudia, id ſciam, & quæ hic deſunt & deſiderantur largiuſculè ſuppleam; ſuppetias enim vobis ſtudiorum noſtrorum induſtriâ porrò ferre non recuſabo, ut nihil reſtet, quàm ut luminum Patri de eo, quod per ſervorum ſuorum, Naturæque myſtarum ſcripta *(ſine quibus tantum ſcientiæ gradum aſſequi, ultra poſſe humanum eſſet)* Artem hanc nobis impertiri ſibi benignè placuerit, Flexis genibus, gratias humillimè referamus.

Urnas autem priorum noſtrorum Magiſtrorum, qui in humani generis emolumentum, talenta ſua diſpenſare potiùs, quàm ſepe-

lire

ſire maluerunt, mecum celebretis; & ut eodem vosmetipſos officio aſtrictos velitis, ſi nonnullis eorum ſcriptis nondum editis potiamini.

Tandem Adeptos hoc tempore inter vivos officiosè obteſtamur, ut operam & oleum ſuum in exponendo Naturam, corrigendo Philoſophiam & Medicinam; refutando denique omnes tam in Academiis, quàm privatis ſcholis, fallaces philoſophorum aſſeclas liberaliter impendere velint, pro ampliatione Gloriæ Dei in hac arte ſingulariter eminentis, Fiat.

Prolegomenon.

NE procaci avarorum libidini nuda proſtituatur Diana, *irrideatur, & proſtibulæ inſtar contemtui habeatur ab ignorantibus, ideò vario induta fuit amictu, & ferè tota obvelata ab Adeptis. Ad ejuſmodi apparatum referre quidem placuit Antiquitati, minus tamen concinnè, Allegoriam de Procreatione Hominis, ob antiquitùs receptam ſeminis Analogiam, ut ut malè in regno minerali applicatam.*

Primò ponunt coitum, ſecundò conceptionem,

nem, tertiò imprægnationem, quartò ortum, quintò nutrimentum: Quodsi igitur defuerit coitus, nullam conceptionem, & deficiente Conceptione nullam imprægnationem; quâ negatâ ortum non sequi.

Quam dispositionem sibi ab Antiquis traditam fuisse, ipse antiquus, fassus est Morienus. Hermes, quem Adeptorum dixêre Patrem, in Tabula sua smaragdina infantis chymici nobis depinxit Patrem, Matrem, Nutricem. Non mirum ergò, quòd Doctrina ejusmodi antiqua & facilis tam facilem apud posteros invenerit accessum. Præter intentionem & scopum foret proferre, quæ contra hanc seminis analogiam nobis dicenda essent; hîc saltem meminisse sufficiat, quòd Adeptorum potiores & antiquiores, magisterium chymicum comparantes generationi hominis hujus allegoriæ notione sua Dissolventia appellaverint menstrua sive semen fæmininum; Dissolvenda verò semen masculinum. Fili, *inquit Lullius*, Menstruum vegetabile habet naturam sicut menstruum mulierum, ex quo quod in ventre ejus evenit menstruum minerale per dissolutionem (*mineralium & metallorum*) & componitur artificialiter sicut natura vult. Nam habet in se proprietatē spiri-

piritûs incorruptibilis, qui eſt tanquam anima, & habet in ſe conditiones corporis, quoniam generat & producit ex ſe ſemen tanquam fœmina, ideò nominamus ipſum *D.* *Diſſolvens*) ſanguinem menſtrualem ſive menſtruum, quoniam ipſum eſt generativum & nutritivum, & creſcere facit dicta C. &(C.) *metalla*) uſque quò convertantur in M.*(ſulphur naturæ ſive mercurium Philoſophorum*) vel in Q. *(Tincturam vel lapidem Philoſoph.)* quemadmodum enim ſanguis menſtrualis Embrionem perficit nutriendo, & alterando quodlibet principium in alterum & quamlibet quantitatem in alteram, & quamlibet formam in alteram, principiis tamen & quantitatibus exiſtentibus in qualibet alteratione, ſub diverſis formis, à primis formis ipſis exiſtentibus & differentibus, quouſque oriatur quoddam Ens in quantitate continua, conſtitutum per plures quantitates diſcretas, quod eſt corpus à ſpiritu & anima redactum in actum. Et ſic eſt de noſtro Infante *(lapide phil.) Lullius diſtinct. 3. canon. 4. libri de Eſſentia.* Poſtquam oritur K. croceum (*color croceus*) tunc artiſta intelligat, quòd corpus noſtri infantis eſt formatum & compoſitum

& completè organizatum, & incipit præparari, ut spiritus vegetabilis ingrediatur in ipsum, & durat natura in ista præparatione donec K. croceum evanescat, & oriatur R. rubeum, & tunc artista debet intelligere dictum Infantem esse in fine terminationis corporis & animæ. Tum dimittat ignem, usq; quo frigescat, quo frigefacto inveniet artista infantem nostrum rotundũ ad modum ovi, quem extrahet & mundet, (*Est enim lapis durus existens in medio multarum superfluitatum, sicut fœtus mulierum apparet post partum. Can. 11. distinct. 3. libri Essentiæ*) & accipiat ipsum & ponat in quodam vase vitreo bene mundo, &c. 3. *distinct. 2. partis libri de Essentia.*

A Lullio chymicorum philosophorum facilè Antesignano hanc seminis Analogiam didicerunt sui D.scipuli Parisinus, Ripleus Espanietus & alii recentiores Adepti. De hoc Cœlo vivo, ait Parisinus: Raymundus in tertio libro quintæ Essentiæ capite, cœlum & mercurius noster, *inquit.* Nam Cœlum nostrum habet proprietatem spiritûs incorruptibilis, qui est tanquam ejus anima, & habet in se conditiones corporis, generans & producens semen tanquam fæmina, & in hoc

differt

differt ab aliis principiis (*artis*.) Etiam est sensuale quia per sensum attingitur, nempe per visum, gustum & odoratum, ut dictum est in prima distinctione in capite, quod incipit: Præterea est principium movendi scilicet corpus sive forma; & paulò infra, ubi prædictum Cœlum vivum prosequitur, dicens: Et in isto passu cognoscit intellectus noster, D. (cœlum vivum sive Dissolvens suum) habere proprietatem vegetabilem, cujus similitudinem transmittit R. & S. (Aurum & Argentum) in sulphuris Naturam, quod est spiritus metallorum, sive lapis, aut venenum transformans, secundùm significationem Raymundi, quam significationem Alphabeti figuræ arboris philosophicæ tribuit, & in illa, de figura quintæ Essentiæ, profert hanc sequentem sententiam: Sicut vegetativa matris vel nutricis transmittit suam similitudinem in filium, quem generat, quam proprietatem filius retinet, sic noster Mercurius. Intentio Philosophi (*Lullii*) est demonstrare, quod sulphur aut lapis Philosophorum aut venenum suum transformans accipit totum suum beneficium per excitationem Vegetativæ virtutis, quæ est in hoc divino Cœlo vegetabili.

Idem

Idem author in continuatione suæ doctrinæ inquit: Et etiam cognoſcit intellectus, quod metalla dicta R. & S. (aurum & argentum) menſtrui proprietatem retinet, cum qua extendunt ſimilitudines ſuas in ſubſtantias extraneas, tranſmutando dictas ſuſtantias in ſuam ſpeciem, ratione cujus, ipſum nominamus mercurium vegetabilem, & etiam quia ex vegetabilibus eſt extractus. *Idem in fine dicti capitis*, de novo inquit: Et etiam cognoſcit intellectus, iſtud principium eſſe tanquam mulierem concipientem maſculum ſemen, & parientem in eâdem forma & virtute, quam erat in initio. Unde neceſſariò concludimus, quòd elementa hujus lapidis, auri videlicet, debent moveri per virtutem quintæ Eſſentiæ vivæ, & Cœlum vegetabile ſupradictum, quam rationem ſatis probavimus & demonſtravimus. *Pariſinus in libr. 1. Elucidarii, pag. 221. Volum 6. Th. Chym.*

Ripleus Pariſini condiſcipulus hanc doctrinam breviùs ita exponit: Quemadmodum infans in utero matris mediante coctione temperati caloris, convertit menſtrua in naturam ſuam & genus ſuum, hoc eſt, in carnem, ſangvinem, oſſa, imò vitam cum cæteris corpo-

corporis viventis proprietatibus; ita si Aquam solis & lunæ habueris, attrahet ad suum genus alia corpora,& humores illorum, mediante virtute & calore solis & lunæ faciet perfectos *Ripl. libr.de merc. phil.*

Nos,*inquit Espanietus*, ut sublatis insidiis candidè & bona fide agamus, duobus solis corporibus,sole nempe & luna, ritè præparatis integrum opus perfici contendimus. Hæc enim generatio est, quæ per naturam fit arte ministrante, in qua maris & fœminæ copula intercedit,unde proles. §. *Arcan. Herm.* Sol masculus est,activum quippe & informans semen emittit; Luna est fœmina, quæ matrix & vas naturæ dicitur, quia utero suo masculi semen excipit,ac menstruo suo fovet §. 22. Arcan. phil. Sed lunæ nomine lunam vulgarem philosophi non intelligunt, quæ etiam in opere suo (nimirum albo) masculi partes agit, duorum itaque masculorum nefariam& contra Naturam conjunctionem tentare nemo præsumat, neque ex tali copula ullam prolis spem concipiat sed Gabritium Bejæ, fratrem sorori,

Conjugio junget stabili, propriamque dicabit.

Ut

Ut generosum inde solis filium suscipiat. §.23. *Arcan. Herm. phil.* Lectorem admonitum velim, *inquit Sendivogius*, duplicem esse solutionem, licèt multæ aliæ sint dissolutiones, at inutiles: una est tantùm vera naturalis, secunda est violenta, sub qua aliæ comprehenduntur omnes. Naturalis ejusmodi est, ut pori corporis aperiantur in aqua nostra, quo digestum emittatur semen & matrici suæ imponatur. Aqua verò nostra est cœlestis, non madefaciens manus, non vulgi, sed ferè pluvialis. Corpus est Aurum quod semen dat, luna nostra est, non Argentum vulgi, quæ recipit semen auri. *Tract. X. Novi lumin. Chym.* Saturnus accepto vase hauriebat aquæ partes X. & statim de fructu arboris solaris accepit & imposuit, & vidi fructum arboris consumi & resolvi instar glaciei in aqua calida. Hæc Aqua est huic fructui instar fœminæ. In re nulla possunt arboris hujus fructus putrefieri, nisi in hac Aqua, nulla etiam alia Aqua potest penetrare poros hujus pomi, nisi hæc, & scito arborem solarem etiam ex hac aqua ortam, quæ ex radiis solis & lunæ vi magnetis extracta est, propterea inter se magnam habet concordantiam. *In Dialogo de mercurio.*

De hoc fœmineo semine sive Adeptorum

Aquis

Aquis dissolventibus, in præsentia vobiscum agere decrevimus. Magnus sanè est & ingens *Thesaurus hic chymicus, at omnibus est & singulis, hasce hujus Gazophylacei Claves (sine quibus nec ipsi Adepti corpora vel solvere vel coagulare potuerunt) non possidentibus, prorsus inaccessibilis. Si nostri corporis dissolutionem ignoraveris, non est quod opereris, monet Dionysius Zacharias*, pag. 798. Vol, 1. Th. Chym. Qui verò novit Artem & secretum Dissolutionis, pervenit ad Artis secretum, *teste Bernhardo, pag. 40. suæ Epist.* Hinc est, *inquit Parisinus*, quòd sapientes dicunt, Aquam Cœlestem novisse, quæ corpus nostrum in spiritum redigit, summum Artis esse mysterium, *in Eluc. pag. 212. Vol. 1, Th. Chym. Etenim absque menstruis hisce perfecta nunquam fieri potest rerum heterogenearum commixtio. Corallia subtilissimè licèt pulverisata, commisceri tamen nequeunt tenuissimo perlarum pulveri. Imò Aurum non coit cum Argento (multò minùs cum corporibus minùs perfectis) etiamsi ambo fusorio confundantur igne. Singulæ particulæ sese tangunt quidem circa extremitates in massa vel cumulo ex rebus heterogeneis confecto: Sunt tamen*

&

& manent omnes distinctæ, illæsæ & inalteratæ in suis figuris & proprietatibus instar granorum acervi ex hordeo & avena compositi. Verum in Chymia secretiori nullum datur corpus, nulla heterogeneitas, quæ proprium suum & adæquatum non habeat menstruum, & quo-cum ceu suo homogeneo in unum non colliquescat compositum, inseparabilibus amborum gaudens proprietatibus. Quamdiu igitur absq; menstruis Dianæ, metalla metallis, vel arida aridis conjungere intenditis, tamdiu (ut Espanieti utar phrasi) *masculorum nefariam & contra naturam conjunctionem tentare præsumitis. Auscultate igitur Bernhardum* pag. 757. Vol. 1. Th. Chym. *suadentem; ut lapides & mineralia quæq; relinquatis, pariter & metalla SOLA, quanquam ex ipsis sit introitus & materia nostra. Metalla lapidis non tantùm sunt materia, sed ejus dicuntur etiam forma apud Lullium, attamen sine menstruis hisce nihil prosunt.* Forma, *inquit*, quæ existit efficiens, principium ac formans & transmutans omnes alias formas minoris virtutis & potentiæ designatur per C. vel (C.) *(metalla)* Et in hoc passu cognoscit intellectus quod dictorum C. & (C.) *(metallo-*

tallorum) poteſtas tantummodo per ſe majoris operis magiſterium exiſtere nequit, &c. Valdè utile eſt iſtud principiũ ad cognoſcendum, quoniam de ipſo Intellectus cognoſcit, ipſum eſſe de duabus ſubſtantiis unum, ex quibus noſter Infans gignitur, habens ſub ſe maſculi conditionem, à quo ſperma oritur in ventre noſtri D. (*menſtrui ſive diſſolventis*) *Lull. diſt. 3. libr. Eſſæ.* Cœlum ſeu mercurius (*menſtruum*) eſt quartum principium ſignificatum per D. Eſt cauſa & principium movens C. & C.) in potentia ad actum, regens prædicta & gubernans in Ventre ſuo, ſicut mulier infantem, quem procreat in matrice. Et in hoc paſſu cognoſcit intellectus Artiſtæ, quod D. (menſtruum) actionem habet ſuper C. & (C.) regens & gubernans & reducens in actum, quemadmodum Cœlum, illud quod exiſtit in rebus elementaribus motu proprio deducit in actum, &c. Et poteſt artiſta intelligere quod de duabus ſubſtantiis, ex quibus noſter lapis componitur & per quas eſt genitus, hoc, ſcilicet D. (Diſſolvens) eſt principalius. *Ibidem.* Scias, *pergit libr. de medicinis ſecretis pag. 336.* Quod hucusque non diximus tibi rem ſecretiſſimam & materiam totius magiſterii,

ſterii, quæ eſt quinta Eſſentia noſtra incorruptibilis, extracta à Vino albo vel rubeo, quam Coronam cœlicam vocamus, & menſtruum, poſt ipſius ſublimationes, putrefactiones, & finalem depurationem. Quæ quidem quinta Eſſentia eſt fundamentum, & principalis materia, & magiſterium omnium rerum medicinalium. Fili mi, ſi habebis ipſam, habebis magiſterium totius rei, ſine qua nihil poteſt fieri.

Sed vos conſodales ſcitis, quid ſibi velint Dianæ Menſtrua, *ſcitis inquam, ea eſſe ſumma ſecretioris chymiæ Arcana, mulierum menſtruis multò ſecretiora. Eadem etiam nunquam niſi ab Adepto fuiſſe quàm ingenioſiſſimè elaborata, cautiſſimè deſcripta, & nobis ut claves Artis quàm maximè commendata, vos facilè creditis Lullio, dicenti*, quod ſine hiſce menſtruis nihil fieri poſſit in magiſterio Artis. *Mag. Nat. pag. 329. vel Chriſtophoro Pariſino:* Quod magnum ſecretum ſit in iſtis menſtruis, in tantum, ut ſi ignorentur nihil poſſit fieri in opere Tranſmutationis metallorum. *Elucid. p. 222. Vol. 6. Th. Chym. Hinc paucis etiam vos alloqui ſatis eſſe duxi: Nimirum menſtrua hæc, quæ hactenus tanto*

ſtudio

studio quæsivistis frustrà in Adeptorum libris theoreticis, vobis jam à me offerri in libris practicis inventa, non amplius variis velaminibus tecta & obscura, sed nudè detecta, visui & omnium intellectui exposita. At in omnibus, quem animadvertetis Vini philosophici spiritum, non est, quod timeatis, familiaris est & mitissimus, quia philosophicus. Nec multis opus habetis conjurationibus, ut se vobis sistat, in omnibus enim Theoreticorum Adeptorum librorum paginis sese offert sponte & vos expectat, modò exoretis Deum, ut vestros aperire oculos gratiosè dignetur, nam absq; ejus Nutu, vel speciali jussu, idem sese vobis manifestare non audet. Nolite itaq; per Adeptorum Menstrua *intelligere vestra, etiamsi vobis sint secretissima; quia vereor, ne sint adhuc vulgaria, quæ dissolvendo aridum transmutantur cum eo in sal sive vitriolum, non verâ sed fictâ coalitione & mixturâ, quam facilè explorator detegit ignis, eadem hæc iterum mox separans heterogenea. Contrariè unctuosus Vini phil. spiritus variè pro varietate rerum temperatus, unctuositate sua emollit aridum, non in sal vel vitriolum, sed in oleum transmutat: Æquali suo temperamento diversa facilè*

cilè conjungit heterogenea; Homogeneitate verò sua suis facilè jungitur homogeneis, quibus & augmentatur, juxta istud Bernhardi Corpora non dissolvit Aqua, nisi illa, quæ fuerit suæ speciei & quæ in corporibus poterit inspissari. Solvens enim à solvente differre debet proportione & digestione, non materia. *pag. 43. suæ Epist.* Natura enim non emendatur nisi in sua natura, non potest igitur nostra materia aliter, quam in sua propria emendari materia. *Parmenides idem loquitur &c.* libr. de Alchym. pag. 768. Vol. 1. Th. Chym. *verbo: Hic Vini phil. spiritus omnibus uniri & omnia unire potest inseparabiliter. Qui verò aliam Aquam arbitrantur, ignari & insipientes sunt, & nunquam venient ad effectũ,* ait Parisinus in Eluc. pag. 222. Vol. 6. Th. Ch. *De quibus* Morienus pag. 52. *ita*: Sine stultos circa hoc magisterium alia quærere, & quærendo errare, quoniam ad ejus effectum non pervenient usque dum sol & luna in unum corpus redigantur, quod ante Dei præceptum evenire non potest. *Quod Arnoldus, ni fallor, ita exprimit*: Citius solem cum luna commiscebitis in cœlis, quam Aurum & Argentum in Terris absque nostris menstruis.

Vos

Vos verò, qui unicum hactenus desiderastis universale menstruum, immortale, indestructibile, viz. *Liquorem quendam Alkahest, vel Ignisaqua, verbum indeclinabile, adeste: Loco unius, cujus hucusque nescivistis Nomen, materiam, præparationem, & usum; plura, imò plurima, vobis offero menstruorum universalium genera, hoc Alkahesto in descriptionibus suis clariora, viribus verò æquipollentia, si non præstantiora.*

Quæ de hoc liquore Alkahesto vel obscurè vel impertinentèr ab aliis dicta & scripta fuêre ceu opiniones & conjecturas parùm curamus. Nos per Adeptorum menstrua non volumus dissolventia qualiacunque etiam, absque Vini phil. spiritu præparata; & corpora in minutiores tantummodò particulas corrodentia, minimè verò alterantia: Nec intelligimus liquorem quendam immortalem solutis suis non permanentem: Sed per Menstruum *volumus liquorem volatilem ex spiritu Vini phil. rebúsque variis variè confectum, corpora non tantùm separantem, sed etiam iis permanentem, eàque sui additione alterantem, ita ut ambo non sint ampliùs, nec iterum esse possunt, quod fuere olim. Ex hac enim* dissolu-

dissolutione (corporis & menstrui conjugio solemni, indissolubili unione & combinatione) oritur novum quid, rei dissolutæ & dissolventis proprietates illæsas continens per artem & naturam minimè separabiles.

Hæc Menstrua distinxi in vegetabilia & mineralia; non quatenus vegetabilia ex vegetabilibus, & mineralia ex mineralibus tantùm essent componenda, sed omne menstruum, quod caret acido manifesto, absque ebullitione & motu agens, id vegetabile dicitur, licet mediante Vini phil. spiritu ex meris animalibus vel mineralibus componatur. Contrà Menstruum fit minerale, quam-primùm acidum manifestum vel spiritui Vini philosophici, vel menstruo vegetabili fuerit commixtū, jam enim ratione aciditatis superadditæ corpora violenter & cum effervescentia dissolvit. Ambo genera subdivisi in simplicia & composita, ne verò ac si simplicia ex paucioribus ingredientibus essent composita, sed quia simplicioris vel minoris sunt virtutis. Menstrua simplicia minùs, composita verò magis corpora tingunt in iis dissoluta.

I. GENUS.

DE Menstruis Vegetabilibus.

I. GENUS.

Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Vino Philosophico tantum.

I. Cælum, Essentia sive Spiritus Vini Lullii, descriptum can. 1. dist. 1. libr. de quintâ Essentiâ.

℞. VINUM rubeum vel album, & sit de meliori, quod poterit reperiri, vel saltem capias vinum, quod non sit acetosum qvovis modo; hujus neqve parùm neq; nimiùm, & destilla aqvam ardentem, sicut consuetum est per cannas brachiales æneas, & posteà rectifica illam qvater ad majorem rectificationem. Sed dico tibi, qvòd ter sufficit rectificari, & benè claudere, ut spiritus comburens non exhalet, qvia in hoc qvàm plures erraverunt usqve ad septies arbitrantes rectificari. Est autem tibi, fili mi, signum infallibile, postqvam videris, qvòd Saccharum madefactum in illâ, positum ad flammam, comburatur, ut aqva ardens. Postquam autem sic habueris aqvam præparatam, tu habes materiam, de qvâ qvinta Essentia

trahitur ad actum, qvæ est una principalis, de qvâ intendimus in libro hoc. Accipe igitur illam, & pone in vase qvod circulationis appellatur, vel in pellicano, qvod dicitur vas Hermetis, & claude fortissimè foramen cum olibano vel mastiche molli vel vivâ calce mixtâ cum ovorum albumine, & ponas in fimo calidissimo per sui naturam, aut in Vinaciâ, qvibus nullus calor per accidens diminuitur, qvod fili facere potes, si in qvantitate magnâ posueris de qvâlibet istarum rerum ad angulum domûs; qvæ qvantitas sit xxx. onera. Hoc esse oportet, ut calor non deficiat vasis, qvia si calor deficeret, corrumperetur Aqvæ circulatio, & qvod qværimus non fieret, sed si calor continuus ei administratus fuerit per continuas circulationes, nostra qvinta Essentia separaretur in calore cœli qvod videri potest per diametralem lineam qvæ partem superiorem, scilicet qvintam Essentiam dividit ab inferiori, scilicet à fæcibus, qvæ sunt in colore turbido. Factâ per multos dies in vase Circulationis aut in vase Hermetis continuatione Circulationis, aperies foramen, qvod cum dicto clausore obstruxisti, & si odor mirabilis exeat, ita ut nulla mundi

mundi fragrantia ei comparari valeat, in tantum, ut vas positum ad angulum domûs, miraculo invisibili trahat omnes intrantes ad se, aut vase posito supra turrim trahat omnes aves, qvibus odor nares attigerit, ita ut circà stare faciat. Tum habebis, fili, nostram Qvintam Essentiam, qvæ aliter dicitur Mercurius Vegetabilis, ad tuum libitum, ut applices in Magisterio Metallorum transmutationis. Qvod si non inveneris influxum attractionis, reclude vas, ut priùs, & pone in loco priùs assignato, & stet ibi donec conseqvaris signum prædictum. Hæc verò qvinta Essentia sic glorificata non habebit illum odorem, nisi corpus sit dissolutum in eâ, nec habebit illum ardorem in ore tuo sicut aqva ardens; hæc qvidem vocatur à philosophis Clavis totius artis philosophiæ & tàm Cœlum, qvàm nostra Qvinta Essentia, qvæ pervenit ad tantam sublimitatem, ut cum eâ per se solùm, vel cum stellis terrenis faciat operator hujus operis miracula supra terram.

Annotationes.

INter Adeptorum Dissolventia nullum absque Mercurio Vegetabili, sive Vini philosophici spiritu confectum esse, probabunt se-

q̄uentia 24. Menstruorum genera, est enim eorum omnium basis, initium & finis: Imò ipse est juxtà varios & distinctos Virium suarum gradus modò menstruorum minimum, modò omnium maximum. Minimum & debilissimum est, quatenus simplici unctuositate suâ unctuosas tantummodò dissolvat Vegetabilium partes, residuas verò minùs oleosas sibiq; heterogeneas vel respuat, vel relinquat intactas: fortissimum fit, quò magis atq; magis rebus aridis temperamus ejus unctuositatem, ita enim rebus etiam arido-oleosis, aridisq; puris redditur homogeneum. Ob quam homogeneitatem Adeptorum Menstrua differunt à Communibus, eò quòd ratiône dictæ homogeneitatis permaneant cum rebus dissolutis, & non separentur; imò augmententur ab eis, minime verò saturentur; transmutentur & colliquescant in tertium quid; adeóq; non recedant immutata absque virium suarum diminutione; vel illæsa in pristinis viribus. Menstruorum permanens homogeneitas cum rebus dissolvendis in causa est, quòd cum menstruis Vegetabilibus simplicibus Essentiæ., iisdem verò compositis Magisteria fiant; adeóq; hæc fortiùs operantur, illa debiliùs. Hac ipsa

est;

est; ut verbo comprehendam omnia, quæ varia tam variis gradibus inter se distincta nobis exhibet Menstruorum genera, jam describenda, nostrisq; illustranda Annotationibus.

Verùm ut faciliùs Recepta sequentia & me ipsum quoq; intelligatis, præmonere quædam de hujus spiritus Vini Natura & proprietate necessarium existimavi, ne de re non satis intellecta sinistrè judicetis.

Inprimis admonendi sumus, ut ne Spiritum Vini communis, utcunque rectificatissimum, accipiatis pro Vini phil. spiritu; ita enim sequentia omnium Menstruorum Recepta erronea fierent & seducentia. Opus erat nobis *(inquit Zacharias,)* excellentissima Aqvâ vitæ pro dissolutione marcæ aut libræ semis auri; generosissimi Vini vas magnum emimus, ex qvo per pellicanum, ingentem copiam ejus Aqvæ Vitæ sæpiùs rectificatæ, pluribus vitreis vasis adhoc emptis paravimus. Postmodum auri nostri, priùs integro mense calcinati, marcam unam; & qvatuor marcas Aqvæ Vitæ posuimus in duo vasa vitrea, retorto uno in aliud intrante, signatis & ambobus collocatis, in duabus magnis fornacibus rotundis. Eminus etiam carbones pre-

tio triginta coronatorũ unicâ vice, ad ignem subtùs continuandum integro quidem anno: Conſtruxiſſemus ignem ad infinitos annos, priusqvàm (ut Receptum pollicebatur) congelatio facta fuiſſet in fundo vaſorum, non præcedente ſolutione. Non enim operabamur in debitâ materiâ, nec erat iſta ſolutionis Aqva vera, qvæ aurum noſtrum diſſolvere debet, ut ab experientiâ patuit. pag. 783. Volum. 1. Theat. Chym. *Ripleus de eodem vos admonet, qui,* aliqui arbitrantur, *inquit*, qvòd hic ignis *(igneus hic Vini Philoſophici ſpiritus)* extrahitur à Vino juxtà modum communem, & qvòd rectificetur per crebras deſtillationes, qvousqve ejus phlegma aqveum, qvod impedit potentiam igneitatis ejus, prorſus ab eo auferatur. Veruntamen quando ejusmodi Aqva, qvam fatui ſpiritum purum vocant, etiamſi centeſies rectificata projiciatur ſuper calces cujuscunq; corporis; qvantumvis bene præparati, nihilominus videmus, qvòd reperitur debilis & inſufficiens ad actum diſſolutionis corporis cum conſervatione ſuæ formæ & ſpeciei. *Cap. 2. ſuæ Medullæ phil.* Vinum eſt calidum, *(pergit paulò inferius)* ſed eſt aliud multò calidius, cujus to-

ta substantia propter abundantiam suæ aëritatis facillime inflammatur ab igne, & Tartarus hujus unctuosi humoris crassus est, nam ita dicit Raymundus: ille Tartarus est nigrior, quàm Tartarus ex nigris uvis Cataloniæ, quocircà vocatur Nigrum nigrius nigro, & propterea qvòd hæc humiditas est unctuosa, ideò meliùs convenit cum unctuositate metallorum, qvàm spiritus ex Vino extractus, qvia ejus virtute liqvefactâ metalla in aqvam liqvefiunt, qvam qvidem operationem spiritus Vini (*Communis*) perficere non potest, qvi qvantumcunqve fortis fuerit, nihil aliud est qvàm aqva clara cum aqva qvadam phlegmaticâ admixta; ubi contrario modo in hoc nostro spiritu unctuoso destillato, non reperitur omninò ulla aqvositas phlegmatica. Cæterum qvia hæc res raro reperitur in partibus nostris, aliisqve regionibus, ideò Guido Montanor Græcus Philosophus invenit aliam humiditatem unctuosam, qvæ natat super alios liqvores, qvæ qvidem humiditas oritur à Vino ad hujus cognitionem Raymundus & Arnoldus & qvidam Philosophi alii pervenerunt, sed qvomodo obtineri posset, tacuerunt.

 O tor-

O tortas adeò mentes! aſſvetaqve falli
Artificum vario rerum per inania ductu
Pectora! cum duris qvid mollia ſvina metallis?
Apta epulis, atq; apta bibi ſvaviſſima vina?
Hic tamen expreſſam prœlis torqventibus uvam
Accipit, & phialæ poſtrema in parte reponit,
Cujus in extremo roſtrum, connectitur ore, &c.

Ita ſatis facetè Poeta & adeptus Augurellus canit libr. 2. Chryſ. pag. 206. Vol. 3. Th. Chym.

2. *Ne loco Vini phil. ſpiritûs accipiatis oleum aliquod etiamſi centeſies rectificatum. Omnia enim oleoſa, ſive deſtillata ſive expreſſa, naturalia vel artificialia per ſe magis tamen rebus aliis, utpote alcalibus, acidis, &c. permixtis, deſtillando, digerendo, &c. in balneo, fimo, vapore, &c. fiunt craſſa, picea, imò tandem arida, inſipida, carbonis inſtar nigra, & interdum, lateris inſtar, ignis excandeſcentiam ſuſtinentia; qvod vobis ſignum eſt manifeſtum, ea indigere potiùs ſolvente quàm eſſe ſolventia.*

3. *Neceſſarium eſt, ut obſervetis, Vini phil.* ſpiri-

ſpiritum apparere in forma duplici: Vel oleî inſtar ſuper omnes natantis liquores. Vel ſpiritûs Vini communis inſtar (ad cujus naturam aliquando proximiùs accedit, unde etiam ob analogiam ſuum mutuatur nomen) aquoſis liquoribus, minimè quidem innatantis, ſed his & phlegmati proprio commiſcibilis, ſeparabilis tamen ſimplici deſtillatione, quatenus facilè hoc modo ſua poſt ſe relinquat phlegmata: is verò ſic rectificatus, flammâq; accenſus, ſi totus comburatur, commune cum communi ſpiritu nobis adminiſtrat perfectæ rectificationis ſignum; attamen non duo ſed unus tantùm eſt, ſubtilitate differens, & ſeipſo purior ſpiritus. Quæ ut probem, neceſſe non eſt, eò qvòd nobis occurrent exempla in ſingulis ferè deſcriptionibus Menſtruorum Vegetabilium.

4. Tandem diſtingendum eſt, inter Vini Philoſophici ſpiritum primarium & ſecundarium. Patrem & Filium. Primarius in ſui præparatione reqviſivit Laborem Sophiæ, opus totius Chymiæ adeptæ ſecretiſſimum, difficillimum; periculoſiſſimum, &c. Secundarius cum priori ſpiritu facilè conficitur juxtà Chymiæ adeptæ regulam: Eſſentia Eſſentiam, & Magiſterium Magiſterium conficit. Differunt

runt ordine non naturâ; Ambo sunt unius Virtutis, licet diversæ præparationis, hic enim, ut modò dictum est, facilioris est; ille difficilioris; Ambo Essentiæ sunt, prior artificialis, alter naturalis, inde in Medicinis inæqvalis, licèt in Chymia ut menstrua sunt, consimiles, at facilè distinguuntur ab invicem per sua epithèta. Primus nomina hæc generaliora habet, Essentia Vini, Alcool Vini, Mercurius Vini, Vinum Vitæ, Vinum salutis, Aqva Vitæ, Aqva ardens, Vinum adustum, Vinum sublimatum &c. *cujus Exempla habebitis in hisce & ejuscemodi Receptis.* ℞. Auri laminas ac per Essentiam Vini resolvantur in liqvorem. *Paracelſ. in descript. Auri diaphoretici. Libro 3, de malè curatis.* ℞. Silices, & illos solve in Essentia Vini, velut sal in aqva, &c. *Par. in descript. Essentiæ salicum cap. 18. de morbis Tartar, pag. 327.* ℞. Croci solis, Alcool vini correcti, &c. *Par. in descript. Tinct. croci solis. libr, de præparat. pag. 81.* Alcool vini exsiccati vel correcti est, *inquit Paracelsus*, qvando superfluitas vini secedit, & vinum ardens superest siccum, exustum, sine adipe aut pinguedine nullos fæces in vase relinqvens, *pag. 507. Sed de hoc plurima habebitis*

bebitis exempla præſertim libro ſeqventi de Medicamentis.

Secundarius Vini phil. ſpiritus his nominibus generalioribus ſua annexa habet cognomina, originis ſuæ radicem indicantia cujus ſeqventia ſint vobis pro Exemplis Recepta. ℞. Solis foliati ſcrupulos qvatuor, Alcool Vini de pino, de meliſſa ana, &c. Parac. in deſcript. Balſami Solis, pag. 90. chyr. major. *Extractio Mumiæ ſit per commixtionem ejus cum Eſſentia Vini ex chelidonia ſumpti, &c.* Parac. in deſcript. Tincturæ Mumiæ, cap. x. libr. 3. de vita long. pag. 65. ℞. *Eſſentiam Vini ex chelidonia, Mercurium ſaturninum, &c.* Parac. libro 8. cap. 10. *de* Tumoribus, puſtulis, pag. 138. chyr. Major *in hiſce ejusmodi Receptis per Alcool vini de pino, meliſſâ, chelidoniâ, &c. ſecundarium intelligit Vini phil. ſpiritum, ſive earum rerum Eſſentiam, ſpiritu priori confectam, qvod & probatur* ex cap. 5. libri. 3. de vita longa pag. 63. *ubi Paracelſus herbarum Eſſentias nuncupat Elixir Vitæ vel Vinum Salutis ex hâc vel iſtâ herbâ confectum, qvod, inqvit, exemplo meliſſæ innoteſcet.* Digere Meliſſam *(cum primario vini phil. ſpiritu)* Philoſophico menſe in

Athanar, deinde ita separâ, ut duplata elementa seorsim appareant, & continuò elucescet qvinta Essentia qvæ Elixir vitæ est, in Nepitha acerba, in Lolio lutea, in Tincio nigricans, in Lupulo tenuis & alba in Cuscuta austera, in aliis similiter, judicandum juxta experientiæ præscriptum. Porrò extracto spiritu isto & ab altero separato; ecce Vinum salutis *(Essentiam Melissæ)* in quo Pseudo-philosophi aliqvot secula obnixè laboraverunt, nihil tamen unqvam sunt assequuti. Et bona pars eorum qui Raymundum sunt secuti (*sequi voluerunt secundùm literam intelligentes Vinum rubeum vel album*) aliquot dolia Vini relevârunt dum elicerent quintam Essentiam Vini, nihil prorsus deprehenderunt præter Vinum adustum, qvo perperam pro spiritu Vini usi sunt, ita sufficit admonuisse spagyrum, qva ratione herbis qvinta Essentia insit.

Non ex Vegetabili tantùm, sed animali etiam Regno hîc duplex tam primarius quàm secundarius confici potest Vini spiritus. Ita legitur de Aqua vitæ & phlegmate Vini Lotii in experimento XVI. Lullii & in Paramiro Paracelsi pag. 57. Multi sedulò laborarunt-

sunt, ut in homine reperirent ejus ſanitatem, AquamVitæ, Lapidem Philoſophorum, Arcanum, Balſamum, Aurum potabile & ſimilia. Qvod rectè fecerunt, nam iſta omnia in iſto latent, ac in externo mundo qvoqve conſiſtunt. *Ita etiam apud eum extat Liquoris Carnium deſcriptio; pag. 505.* ℞. Liqvoris de Carne uncias ſex, Mumiæ, &c. *Hic per liquorem intelligit Vinum Carnis, quod ex ipſo probatur Paracelſo, dicente:* Ubi & juxtà hoc notandum eſt, qvòd Vinum Meliſſæ in aſthmate ſecretum exiſtat, obſervandum hîc etiam eſt, hoc per pulmonariam non herbam ſed liqvorem, hoc eſt, Vinum, in hac cura locum habere. *Quibus in verbis Liquor & Vinum Pulmonariæ ſynonyma ſunt. Ita* in libro 8. de Tumoribus cap. 3. *per liquorem Hermodactilorum,* & cáp. 9. *per liqvorem Meliſſæ.* Et libr. 9. cap. 4. *per liqvorem Parthenionis,* Et cap. 5. *per liquorem Bdellii, &c. eorum omnium Vina ſive Eſſentiæ intelligi debent. Quanquam ex arido mineralium Regno neq; primarius neq; ſecundarius produci poſſit ſpiritus, (ſunt quidem quædam purè oleoſa, ut oleum Petræ, Naphthæ, Carbonum foſſilium, ſuccini, Agathis, &c. Quæ pro hujus*

Regni

Regni reputantur indigenis, quorum tamen oleositas tam parùm à Vegetabilium & Animalium unctuositate differt, ut metallicum haut dici mereatur) nihilominus eandem ob causam, quâ Vegetabilium Essentiæ & liquores dicuntur Vina, Essentia Regni Mineralis quoq; aliquando dicitur liquor & Vinum Mineralium, ita liquor sive Essentia Vitrioli sive Cupri dicitur Vinum Metalli primi, cap. XII. libri 3. de vita longa pag. 65.

Nunc præmissorum horum lumine instructi propiùs accedamus ad vini Lulliani spiritum; quem inveniemus olei instar super phlegmata sua natantem, ex Aqua vitæ non vulgi, sed philosophicâ circulando ortum. Verum cùm reliquæ essentiæ omnes conficiantur mediante Essentiâ quâdam; hæc prima Vini Essentia sola, propriis viribus emergi debet ex fæculentiis & impuritatibus suis; hinc vini phil. (rubei vel albi) confectio totius secretioris chymiæ opus reddit difficillimum & secretissimum, de quo ex professo, Nutu Dei, libro speciali (videlicet quinto) scripturi sumus. In præsenti constituimus hujus Vini usum prosequi in menstruorum Confectionibus, ubi Aquam vitæ reperimus menstruorum omnium

primum

primum & debilius, quod redactum circulatione solâ in oleum, redditur seipso multò excellentius. Lullii Receptum satis clarum est, nihilominus id aliorum adeptorum Receptis confirmare saltem, si non illustrare consultum duximus. Johannes de Rupescissa, *Lullii discipulus distinctionem primam libri Essentiæ sui magistri tanti æstimavit, ut hanc parumper alterando suam fecerit, is Vini philosophici spiritum descripsit hoc modo.*

2. *Essentia, Anima, seu Spiritus Vini* Johannis de Rupescissa *descripta cap. V. libri de quinta Essentia.*

NOn reputes me mendacium protulisse, qvia qvintam Essentiam nominavi aqvam ardentem, & dixi, qvòd nemo hodiernorum philosophorum & medicorum pervenit ad eam, cum Aqva ardens communiter inveniatur ubiqve: qvia verum dixi pro certo. Nam Magisterium qvintæ Essentiæ est occultum, & non vidi nisi unum comprobatissimum theologum, qvi intelligeret quicqvam de secreto & Magisterio ejus: & assero pro vero, qvòd qvinta Essentia est Aqva ardens, & non est aqva ardens. Et Deus

as Cœli ponat prudentiam in corde Evangelicorum virorum, pro quibus fabrico librum iſtum, ut non communicent cum reprobis hoc venerandum Dei arcanum. Ecce modò aperio tibi veritatem. Non accipies Vinum nimis aqvoſum, nec vinum nigrum, terreſtre, inſipidum, ſed vinum nobile, jucundum, ſaporoſum, & oderiferum, melius qvàm inveniri poſſit: & deſtilla eum in cononibus toties, donec feceris meliorem aquam ardentem, quam ſcias facere, ut puta à tribus vicibus uſque ſepties eam deſtilles: & hæc eſt aqua ardens, ad quam hodierni medici non pervenerunt. Hæc aqua eſt Materia, de qua extrahitur quinta Eſſentia, quam intendimus principaliter in hoc libro. Quia poſtmodum tuam nobilem aquam habueris, fabricari facies in furno vitrariorum unum deſtillatorium tale: totum integrum ex una pecia, cum uno ſolo foramine ſuperius, per qvod ponetur & extrahetur aqua. Vides enim ſic mirificè inſtrumentum formatum, ut illud, quod virtute ignis aſcendit, & deſtillatur in vas per canales brachiales, iterum reportetur, ut iterum aſcendat, & iterum deſcendat continuè die ac nocte, donec aqva ardens in qvin-

tam Essentiam per Dei voluntatem cœlitùs convertatur. Et est intellectus operationis in hoc: Qvoniam melior aqua ardens, quæ possit fieri, habet adhuc mistionem materialem quatuor Elementorum, ideò ordinatum est divino spiraculo, ut per continuas ascensiones & descensiones separetur quinta Essentia quam quærimus à corruptibili compositione quatuor Elementorum, & hoc fit, quia istud, quod secundo & sæpe sublimatur, est magis subtile & glorificatum, & à corruptione qvatuor Elementorum separatum, quàm qvando solùm una vice ascendit & sic usque ad mille vices, & per continuum ascensum & descensum quod sublimatur, ad tantam altitudinem Glorificationis venit, ut sic compositum incorruptibile ferè, sicut Cœlum & de natura Cœli, & ideò quinta Essentia appellatur; quia ita se habet ratione corporis nostri, sicut Cœlum ratione totius Mundi, ferè eo modo, quo Ars potest imitari naturam, per quoddam simile propinquum & connaturale.

Factâ igitur per multos dies in vase Circulationis, circulari destillatione, aperies foramen vasis quod est in capite, qvod qvidem sigillatum fuisse supponitur cum sigillo composito

posito ex luto Sapientiæ, facto ex farinâ subtilissimâ, & albumine ovi, & ex papyro humidâ diligentissimè carminativâ & mistâ, ne ullo modo unqvam respirare possit; & cùm foramen aperueris, si odor, qui supermirabilis esse debet, ita ut nulla mundana fragrantia ei valeat adæquari, qui videbitur descendisse quasi se sublimitate gloriosissimi Dei, in tantum, ut si fuerit vas positum in angulo domûs, ex fragrantia quintæ Essentiæ (qvod mirabile & summè miraculosum est:) attrahat ad se vinculo invisibili universos intrantes: tunc habes quintam essentiam, quam audivisti, ad quam nulli hodiernorum Philosophorum & Medicorum quod potuerim scire, pervenerunt, nisi ille quem excepi supra.

Quod si non inveneris odorem & influxum attractionis hominum, sicut dixi sigilla vas sicut prius, & reduc ad calorem superius descriptum, ut per sublimationes & circulationes pervenias ad optatum, videlicet ut hanc quintam Essentiam sic Glorificatam invenias in odorem inæstimabilis fragrantiæ & odoris mirificè Glorificati; & influxum attractionis supra expressum: & non solum ut mirificè redolcat, sed etiam ad quandam incorruptibili-

ruptibilitatem pleniùs se reducat; non habebit illum ardorem in ore tuo, quem habet Aqua ardens, nec illam humiditatem, id est, talem aqueitatem fluentem, quoniam acutus ardor aquæ ardentis, & ejus aquea humiditas per sublimationes & circulationes penitùs corrumpitur, & terreitas remanebit separata in fundo: Et tam Cœlum quàm stellæ, ex quibus hæc nostra quinta Essentia est composita ex materia & forma, non sunt sicùt illa, quæ est composita ex quatuor Elementis, sed est ibi materia valdè modica, glorificata in tantum usque ad summum, nobili formâ impletum, ut potentia materiæ ad ullam formam aliam aspirare non possit, & sic remanet incorrupta, donec jussu Creatoris compositio destruatur. Nec quinta Essentia, quam quærimus, ad incorruptionem Cœli omninò reducitur, sicut nec artificium adæquatur naturæ; sed tamen incorruptibilis est respectu compositionis factæ ex qvatuor Elementis; quoniam si esset omninò incorruptibilis sicut Cœlum, perpetuaret omninò Corpus nostrum, quod fieri prohibet conditor naturæ Dominus Jesus Christus. Jam multum aperui tibi de secreto, ac Gloriam immortalis Dei.

Para-

Paracelſus ſuam extrahit Vini Philoſophici Eſſentiam non ex Aqua ardente, ſed ex ipſo Vino Philoſophico, ita.

3. Spiritus Vini Paracelſi.

Deſcrip. Cap. IX. Libri Tertii de Vita longa, pag. 64.

DIgere Vinum pellicano infuſum fimo equino, idque bimeſtre ſpatium continuò, videbis adeò tenue ac purum, ut in pinguedinem quandam, qvæ Spiritus Vini eſt, in ſuperficie ultrò eliciat. Porrò quicqvid ſub hac eſt, Phlegma citra omnem Vini naturam exiſtit. Pinguedo autem ſola Phialæ incluſa & per ſe digeſta ſummæ energiæ eſt ad vitam longam

Guido ſequenti uſus eſt methodo, parùm differenti à Paracelſica.

4. Eſſentia Vini Guidonis.

Deſcripta pag. 1. Theſaur. Chym.

℞ VInum Album, vel Rubeũm qvod melius eſt, deſtilla ex B. usquedum materia remaneat in Mellis conſiſtentia; quam in duas partes diviſam in cucurbita duplicata, cum deſtillato liquore permiſce, iterumq; conjunge, & peractâ ſex ſeptimanarum digeſtione innatabit oleum Viride, qvod ſepara per tritorium.

Ex Receptis seqventia observamus notatu digna.

1. Vinum Rubeum vel Album non commune esse, sed Philosophicum; istudq; esse unicum istud, qvod in qvatuor hisce Libris obscurum est, non juxta literam, sed per Analogiam intelligendum; at Aqva ardens, Aqva Vitæ, Spiritus vel Essentia Vini Philosophici nomina propria sunt.

2. Aqvam ardentem Vini Phil. in aliqvibus convenire cum Spiritûs Vini communis proprietatibus; videlicet, destillando ille præcedit Phlegma suum. Rectificatur, ut communis, à Phlegmate suo. Tandem rectificatus cognoscitur comburendo linteum, saccharũ, &c.

3. Aqvam ardentem hanc circulando indies amittere humiditatem & acuitatem, tandemq; redigi in Oleum supernatans, Vini Phil. Essentiam & Spiritum. Sed qvis unquam redegit communem Spiritum Vini, vel Aquam Vitæ, sola Circulatione in Oleum? Qvis inqvam Oleum istud continuatâ Circulatione redegit ad siccitatem? Ita ut salis instar volatilis sublimari qveat, mediante igne satis forti, uti Isaacus *se expertum esse testatur in Descriptione sui Lapidis Vegetabilis,* de qvo inferiùs Libro Tertio.

4. Vini Oleum vel Essentiam variis & diversis modis confici posse ex Vino Philosophico.

5. Juxta Methodi varietatem non solùm tempus variari, sed etiam odorem, colorem, &c. *ipsius Essentiæ. Lullii Essentia instar Cœli, id est, Lazurini coloris est; Oleum Guidonis est viride.*

6. Odorem non habere adeò fragrantem, nisi in se habeat Corpus dissolutum, præsertim Metallicum vel Minerale.

7. Cœlum hoc, menstruorum omnium primum, medicamen etiam esse & dici Essentiam vel specificum ad vitam longam.

8. Cœlum dici ob varias causas à Lullio.

Primò, *Qvoniam Cœli instar contraria operatur.*

Nostrum Menstruum Vegetabile *inqvit Lullius*, Cœleste animal, quod dicitur quinta Essentia, carnes à corruptione conservat, Elementativa confortat, juventus pristina:, per ipsam restauratur, Spiritum vivificat, crudum digerit, rarum indurat, induratum rarificat; macrum impinguat, pingue debilitat; inflammatum infrigidat, infrigidatum inflammat; humidum deficcat, ficcum humectatqvoqve; una & eadem res contrarias potest Ope-

rationes. Actus unius rei diversificatur secundùm naturam recipientis, sicut calor solis qui contrarias Operationes habet, qvia lutum desiccat & ceram liqvefacit, actus tamen solis unus est in se, neqve in se contrariatur.

Secundò, *Quoniam Cœli instar omnium rerum formas recipit.*

Sicut forma universalis *(Cœlum Macrocosmicum)* habet appetitum ad omnem formam, sic quinta Essentia *(Vini Phil.)* ad quamcunque complexionem; ex quo evidenter patet, quod qvinta rerum Essentia illius dicitur esse complexionis, cui adjungitur, si calidis adjungitur calida, si frigidis frigida, &c. Hanc ergò Philosophi vocaverunt Cœlum, qvoniam sicut Cœlum influit in nobis aliquando calorem, aliqvando humiditatem, &c. sic qvinta Essentia in corporibus humanis ad Artistæ placitum, &c. *Distinct. 1. Libri Essentiæ.* Huic Cœlo applicamus stellas suas, qvæ sunt Plantæ, Lapides, & Metalla, ut communicent in nobis vitam & salutem. *Ibidem.*

Tertiò *Quoniam Cœli instar omnia movet de potentia in Actum.*

Propter eà Cœlum seu noster Mercurius est causa & principium movens C. (C) *(Metalla)* de

de potentia ad Actum. Et in isto passu cognoscit intellectus artistæ, qvod D. *(Cœlum nostrum)* actionem habet super C. & (C) regens & gubernans, & reducens in Actum, quemadmodum Cœlum illud quod existit in rebus Elementalibus, motu proprio deducit in Actum, &c. nam ipsum dicimus Cœlum ratione sui motus, quoniam sicut Cœlum superius movet universalem formam & primam materiam, & Elementa, & sensus, ad componendum Elementata individua; ita D movet C & (C) & quatuor Elementa ad M. *(Sulphur Naturæ seu Mercurium Phil.)* vel ad Q: *(Tincturam) Distinct. 3. de quarto Principio Libri Essentiæ.*

Qvartò *Quoniam Cœli instar incorruptibile est..*

Aqva Vitæ est anima, & Vita corporum per qvam Lapis noster vivificatur, ideo Cœlum & qvintam Essentiam ac Oleum incombustibile & aliis infinitis nominibus eam nominamus: qvoniam incorruptibilis est ferè, ut Cœlum, in continua sui motus circulatione. *Pag. 145. Elucid. Testam.*

Qvintò *Quoniam Cœlestini coloris & claritatis est,*

Cœlum

Cœlum ſeu noſter Mercurius eſt quartum principium in arte,& ſignificatum eſt per D coloris lazurini & lineæ ejusdem coloris , & per iſtum colorem ſignificatur, quod eſt Cœleſte, & de natura Cœleſti, ut diximus ſuperiùs in ejus deſcriptione. *Diſt. Libri Eſſentiæ.*

Johannes de Rupeſciſſa *Eſſentiam vocat Cœlum humanum ob ſequentes rationes.*

Oportet rem qværere quæ ſic ſe habeat reſpectu quatuor qvalitatum, quibus compoſitum eſt Corpus noſtrum: ſicut ſe habet Cœlum reſpectu quatuor Elementorum: Philoſophi autem vocaverunt Cœlum qvintam Eſſentiam reſpectu quatuor Elementorum, qvia in ſe Cœlum eſt incorruptibile & immutabile, & non recipiens peregrinas impreſſiones, niſi fieret juſſu Dei. Sic & res, quam quærimus, eſt reſpectu quatuor qualitatum Corporis noſtri, quinta Eſſentia, in ſe incorruptibilis ſic facta, non calida ſicca cum igne: nec humida frigida cum Aqua: nec calida humida cum aëre: nec frigida ſicca cum Terra: ſed eſt Eſſentia quinta, valens ad contraria, ſicut Cœlum incorruptibile, quod, quando neceſſe eſt, influit qualitatem humidam, aliquando calidam, aliquando frigidam, aliquando ſiccam.

Talis est Radix Vitæ Essentia quinta, quam creavit Altissimus in natura, ut possit supplere necessitati Corporis usque ad illum ultimum terminum, quem Deus constituit Vitæ nostræ. Et dixi, quòd quintam Essentiam creavit Altissimus, quæ extrahitur de Corpore naturæ creatæ à Deo cum artificio humano, & nominabo eam tribus nominibus suis à Philosophis sibi impositis: Vocatur Aqua ardens, Anima Vini, seu Spiritus, & Aqua Vitæ. Et quando tu voles eam occultare, vocabis eam quintam Essentiam, qvia hanc ejus naturam, & hoc nomen suum, summi Philosophi nemini pandere voluerunt, sed secum veritatem sepeliri fecerunt: Et quod non sit humida sicut Elementum Aquæ, demonstratum est, quia comburitur, quod aquæ Elementari repugnat. Quod non sit calida & humida sicut aër, declaratus, quia aër siccus quâcunque re corrumpitur, sic paret in generatione aranearum & muscarum: Sed ista semper incorrupta manet si clausa à volatu servetur. Quod non sit sicca & frigida sicut Terra, demonstratur exp: esse, quia summè acuit & summè calefacit. Quod autẽ non sit calida & sicca, sicut ignis demonstratur ad oculum; quia calida infrigidat;

gidat, & calidos morbos minuit & annullat. Qvod autem incorruptibilitati conferat, & à corruptibilitate præservet, demonstrabo ex Experientia assumpta: quoniam si quæcunque avis, aut carnis frustum, aut piscis infundatur in ea, non corrumpetur quamdiu permanebit in ea; quanto magis ergò carnem animatam & vivam Corporis nostri ab omni corruptione servabit? Hæc quinta Essentia est Cœlum humanum, quod creavit Altissimus ad conservationem quatuor qualitatum Corporis humani, sicut Cœlum ad conservationem totius universi. Et scito pro certo, quòd Philosophi hodierni & medici ignorant omninò hanc quintam Essentiam & veritatem & virtutem ejus: Sed ego auxilio Dei, inferiùs revelabo tibi magisterium ejus. *Et* huc usqve docui te rem secretam, quintam Essentiam, id est, Cœlum humanum. *Cap. 2. Libri Essentiæ.*

9. Tandem Receptis hisce claris plurima illustrari obscuriora aliâs à nemine intelligibilia.

II. Genus.

Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu

 Vini

Vini Phil. & Vegetabilibus calidissimis, Herbis Floribus, Radicibus, &c. Oleosis.

5. Anima Metallica, seu Lunaria Cœlica Lullii, *Descripta in Composit. Animæ Transmut. pag. 193. Vol. 3. Theat. Chym.*

PRimò scias, quòd Materia nostri Lapidis seu omnium Lapidum Philosophorum atque virtuosorum, qui per artificium generantur vel componuntur, est Anima Metallica, & menstruum nostrum rectificatum & acuatum, seu Lunaria Cœlica, quæ apud Philosophos vocatur Mercurius Vegetabilis, ortus à Vino Rubeo vel Albo, ut clarè patet, & clarè demonstratum existit divinitùs revelatum in Figura individuorum distinct. 3. Libri quintæ Essentiæ, &c.

Sed tamen Oportet priùs nostrum menstruum per Magisterium à morte, id est, sordibus Vini & Phlegmate extrahere per officium Alembici, & acuari in destillatione cum Vegetabilibus pertinentibus: quæ sunt, Apium Sylvestre, Squilla, Solatrum, Carduus, Oliandrum, Piper Nigrum, Euforbium, Viticella seu Flammula, & Pyrethrum, omnium ana & pulverisata. Ex altera parte ipsum menstruum rotetur contiuuè spatio decem dierum in fimo calido aut Balneo Mariæ.

An-

Annotationes.

U Nctuosus Vini Phil. Spiritus non nisi unctuosas extrahit naturales Essentias Vegetabilium, ut inferius observabimus Libro de Medicamentis. Essentias ita extractas, ut & cætera Oleosa cruda sive expressa & destillata utriusq; regni, Animalis & Vegetabilis, hic Vini Spiritus per simplicem digestionem dividitur in duas partes distinctas, duo Olea sive pinguedines, quarum una rei Essentia est, altera Corpus. Essentiam ita Confectam Spiritum Vini secundarium superiùs nominavimus. Essentiæ ambæ, hæc per divisionem, & illa per extractionem præparatæ per longiorem digestionem cum prædicto Vini Spiritu unum fiunt. Nam quæ unius & ejusdem sunt puritatis, & symbolicæ naturæ, commiscentur facilè & inseparabiliter; adeóq; Essentia per Essentiam Confecta, eidem Essentiæ jungitur. Et si ulteriùs protrahamus digestionem, tandem pinguedinum alterutra, Corpus videlicet minus Oleosum, proptereáq; relictum hactenus, recipitur in naturam symbolicam, ob cujus admixtionem, non solùm multiplicatur Spiritus, sed imò particulis hujus Corporis minus Oleosi ad ari-

ditatem vergentibus, ad Aridorum dissolutiones aptior redditur, de quo modo agimus in dicto Recepto, cujus præscriptione ☉ eum ex Vegetabilibus Oleosis destillando unà cum Vini Phil. Spiritu pro(l)ectum, circulatur in Magisterium (sive Essentiam duplicem, naturalem & artificialem, de qua inferiùs suo loco) quo Spiritus Vini multiplicatur, & aridis magis homogeneus redditur. Idem extat Menstruum, sed paulò aliter descriptum in Magia Naturali pag. 358. *Sic*,

℞. Nigrum nigrius nigro, & ex eodem decem vel octo partes destilla in vase vitreo, & in prima destillatione solùm recipies dimidiam partem, hanc iterum destilla, & hujus recipe quartam partem, & tertia destillatione recipies quasi totum, & sic destilla illam partem usque ad octo vel novem vices, & erit perfecta, sed non rectificata nisi in vigesima secunda destillatione. ℞. Hujus aquæ partem quartam Libræ unius, & eandem acue destillando cum Vegetabilibus, quæ sunt Apium Sylvestre, & sic de cæteris aliis, de quibus dictum est supra in Anima transmutationis in Capitulo, quod incipit: Sed tamen oportet, &c. Et posteà pone in vase Circulationis in

fimo

fimo calidissimo, vel in Vinaria sub conservatione specierum. Quæ Aqua est etiam una de rebus, sine quibus nihil potest fieri in Magisterio hujus artis.

Menstruum, quod à morte Vini per Officium alembici extrahi, dictis Vegetabilibus acui, & tandem circulari debet, ipse Vini Phil. Spiritus est, qui ita per hos exaltatur gradus, ut meritò à Lullio vocatur materia omnium Lapidum Philosophorum & virtuosorum (id est, Lapidum pretiosorum) *Anima Metallica & Lunaria Cœlica quæ etiam vocatur Mercurius Vegetabilis, ortus à Vino Rubeo vel Albo.*

Materia, ex qua hoc conficitur menstruum, vocatur Vinum in priori Recepto: Oportet menstruum extrahere à morte Vini *Sed in posteriori vocatur* Nigrum nigrius nigro. *His duobus à Lullio tertium additur Synonymum* pag. 1. Test. Novissimi. ℞. Vinum Rubeum, quod liquorem Lunariæ & Nigrum nigrius nigro vocamus. *Per quæ Synonyma nemo nisi stolidus commune intelliget Vinum; communis enim ex hoc destillatus Spiritus ad talia & tanta perficienda omninò insufficiens est, imò omnia Arcana secretioris Chymiæ,*

 quibus

quibus describendis insudamus, unico hoc verbo literaliter intellecto prostituta essent omnibus, per Vinum ergò intelligitur Philosophicum secretum, omnibus inexpertis absconditum.

Oportet extrahere à morte Vini per officium Alembici: *id est, Oportet toties rectificare, donec fiat purissimus absq; sordibus & Phlegmate Vini, quod mors Spiritûs vocatur à Lullio.* Purgatur, *inquit*, de tota sua superfluitate & Phlegmatica materia corruptibili, quæ ipsius mors est, & quæ mortificat suum Spiritum, qui potestatem habet vivificandi suam Terram; purgetur ergò & separetur ab eo Phlegma corruptibile per subtile ingenium, quod tibi dicam. Quare? quia si non benè purgetur, nunquam Terra ejus bene albificatur, nec fiet matrimonium inter Corpus & Spiritum. Et sic tunc ille Spiritus nominatus est Spiritus Lapidis, *in Apertorio.*

Rectificationis Methodus in priori Recepto omissa describitur in posteriori, ut & in Epistola accurtatoria. Hanc Vini Phil. rectificationem non intellexit Sendivogius, uti apparet ex Epistolarum suarum sexta. Brux. 25. Martii 1646. ubi sic: Secundus articulus Pagesiani

gesiani operis, Domine sodalis, extrahendi & subinde præparandi Mercurii modum Mysteriosum, magis quam par fuit, ex Authoritate Lulliana malè intellecta, aliorúmque præceptis Philosophorum malè applicatis repetere conatur, dum per destillationem decimam partem suæ magnesiæ primò ascendentem, quasi solam utilem & verè Mercurialem substantiam, novem verò reliquas partes per continuationem destillationis prodeuntes, ut inutiles ejici jubet, ad hoc ut tandem dicta decima pars asservata, Terræ residenti post completam destillationem (quam Terram, Sal Sulphurque Mercurii ineptè autumant) restituatur, & per repetitas cohobationes, inhumationes, digestiones, & sublimationes ab ipso descriptas uniantur; sed graviter hallucinantur, nam quod tradunt Authores de parte denaria Spiritum continente, déque inhumationibus propria in Terra, aliò refertur quam extractioni & præparationi Mercurii, ut alibi aliquando demonstrabitur, nec ulla est adhibenda regula dictæ extractioni, & præparationi Mercurii, præter simplicem destillationem Magnesiæ, quâ Spiritus & Oleum simul elevantur ad siccitatem usque fæcum &

 separa-

ſeparationem Spiritûs ab Oleo, ejusdémque Spiritus rectificationem multoties repetitam. Sed hæc in modo agendi ſuo loco ampliſſimè dabimus.

Pariſinus Lullij Diſcipulus corriget Sendivogium, qui à Lullio hoc modo ſuum Vini Phil. Spiritum rectificare didicit, hoc modo:

℞. A. (*Chaos, Mercurium noſtrum Vegetabilem, in quo quatuor Elementa confuſa inveniuntur. pag. 271. Vol. ſexti Theat. Chym.*) & pone in vaſe ad deſtillandum per Y (*Balneum pag. 276.*) & collige in hac deſtillatione temperata ſuum, B. (*Spiritum Cœleſtem ardentem pag. 269.*) continua illam deſtillationem cum hoc regimine & modo uſque ad ſigna in noſtro apertoriali ſignificata, & uſque dum cognoſcas qvod dictum *B* ſit diſſolutum & ſeparatum de natura ſua Elementali, continuando hoc Magiſterium usqve ad quartam revolutionem. Deinde pone iſtam Cœleſtem materiam igneam in vas purum., & deſtilla lentè, cum igne conſueto, & accipe ſolummodò decimam partem. In ſecunda deſtillatione accipe dimidiam partem, & in tertia duas partes de tribus, & in quarta accipe quatuor partes de quinque partibus & ultrà.

trà. Tunc accipe postremam illam Aquam Cœlestem & illam ter vel quater destilla cum regimine supradicto, capiendo totam sine aliqua separatione instituta. Hoc animadverte, & necessitatem istius Mysterii & Fundamenti admirare, & intelliges qua ratione ignari & crassæ Minervæ homines pessimum panem conficiunt cum Pulchra & Optima farina, quia partem crassam cum subtili componunt; idem præsumptuosis Artistis accidit, qui sibi persvadent se pulchritudinem quintæ Essentiæ nostræ reperire posse cum Spiritu exuberato negligenter depurato absque justa puri separatione ab impuro. *in Elucid. pag. 230. Volum. 6. Theatri Chym.*

Quem tamen modum rectificationis tam exactè observare nulla mihi videtur esse necessitas; cùm Spiritûs rectificatio, quocunque etiam fiat modo, paucioribus vel pluribus cohobationibus satis sit bona, dummodo fuerit separatus à fordibus Vini, quod cognosces, inquit Lullius, *quandò comburit petiam lintei propter sui ardorem, hoc est, ut alibi clariùs, donec linteum Spiritu hoc madefactum, si accendatur, consumatur totum.*

Hic rectificatus Spiritus destillando acuitur

tur Vegetabilibus Oleosis in Recepto denominatis, quorum Olea sibi proxima facilè secum evehit, iisdem impregnatur, & ariditate in iis contenta acuitur; neq; tamen incumbit nobis, ut Vegetabilibus hisce solis, non aliis simul uti liceat: vel necesse sit, hæc omnia insimul miscere, quasi unum vel duo non sufficerent. Oleum cujuscunq; Vegetabilis *hîc nobis satisfaciet, vel ex* Vegetabili *eductum, ipso mediante* Vini *Phil. Spiritu: vel jam modò confectum & Spiritui* Vini *Phil. additum. Unam alteramve formulam pro hujus menstruorum generis confirmatione dabo; cujusmodi est.*

6. Aqua Vitæ Paracelsi. *Descr. p. 508. Tomi 1.*

℞. ALcool Vini exsiccati libras tres, foliorum Anthos, Macis, Lavendulæ, ana unciam semis: Cubebarum, Caryophillorum, Cinamomi ana uncias duas; Masticis unciam semis; Storacis utriusque ana drachmam semis; Doronici uncias tres: reduc in septimum Alembicum.

Aquam hanc Vini *Phil. Spiritum confectam esse, præter Alcool* Vini *exsiccati, testatur usus sequens.* ℞. Foliorum auri No. XX.

Marga-

Margaritarum non perforatarum, Granatorum, Rubinorum ana drachmam semis, reduc ad digestionem per mensem. Hujus Olei accipe grana tria vel quatuor cum Vino malvatico aut Aqua Majoranæ vel Salviæ. *Menstruum hoc Vinum Essatum vel Essentificatum est, sive Spiritus Vini Phil. Oleosorum ingredientium Essentiis impragnatus, quo Aurum, Lapidesq; pretiosos dissolvit. Paracelsus in Oleum sive Elixir nobilissimum, quod arcanum esse ait in superfluitate menstruorum, puta muliebrium. Hujus Aquæ descriptio, quia clara est, alieno lumine non indiget. Proponam igitur aliud Receptum magis obscurum.*

7. Aqua Vitæ Paracelsi alia.

Descript. p. 115. Chyr. min.

℞. Aquarum Melissæ, Rosarum, Cheiri, Salviæ, Balsami, ana libram unam; Piperum omnium, Cubebarum, Zinziberis, Cinamomi, Masticis, Myrrhæ rubræ, Macis, Caryophillorum, ana uncias duas, succi mellis libram semis. *Aqua Vitæ rectificatæ libras quinque.* Digerantur omnia simul per novem dies & postea separentur & in pellicano destillentur in Spiritum

tum. Tandem ad hunc liqvorem adde pomum tostum& fractum & simul unà cum subsequentibus aromatibus digerantur super cineres per tres dies, de qua sumantur grana quinque singulis diebus. *Aromata hæc sunt.* ℞. Cinamomi, Caryophillorum, Macis, ana uncias duas; Cheiri, Anthos, ana unciam semis; Ambræ drachmas duas; Moschi grana quinque; Zibethæ drachmam semis; Zinziberis, Cubebarum, Nucis Moschatæ ana unciam unam semis; Amomi drachmas duas; Zedoariæ uncias duas semis; Granorum Paradisi unciam unam semis. Post horum omnium digestionem separa, serváque vasis vitreis obstructissimis.

Ex ipsa dosi hujus præscriptionis liquet operationem esse merè Philosophicam, quod si enim per Aquam Vitæ *intellectum voluisset vulgarem Spiritum* Vini, *omninò ridiculum fuisset propinare tantùm quinque grana pro dosi.*

Plura hujus generis nobis occurrunt menstrua, quæ tamen, cùm parùm à pristina Spiritûs Vini *Phil. natura recedant, ab Adeptis aliquibus minùs fuere observata; idcirco Christophorus Parisinus, nobilis siculus, hanc non*

non admodum laudat acuitionem Spiritûs Vini Phil. Qvidam, *inquit*, acutum fecerunt *(prædictum Spiritum)* cum Vitriolo, qvi modus ſatis bonus eſt; qvidam cum Nitro; quidã cum Cinnabari; quidam verò cum his duobus; quidam cum omnibus tribus; quidam cum Terra ipſorum; qvi modus mihi diſplicet, qvia hac ratione craſſa unctuoſitas & ponderoſitas introducta fuit: Qvidam Vegetabilibus ſunt uſi, ut ſunt Herbæ, Radices, Flores, Semina tibi cognita, qvæ in ſe potentes Mercurios *(Vegetabiles)* habent; hinc eſt, qvòd qvi illum hoc modo tractàrunt, formam ejus Vegetabilem *(unctuoſitatem)* potiùs augmentarint, qvàm ut magis ſolubilem reddiderint, *Pariſinus in Elucidario pag. 231. Volum. 6. Theatri Chym.*

Hinc eſt, quod Ripleus Pariſini condiſcipulus hæc pallio Philoſophiæ tecta eſſe crediderit; ita enim ſcribit in ſua medulla Philoſ.

Raymundus dicit, quòd debeat extrahi de morte & fecibus Vini per 120. dies; per continuam rotationem in Balneo calidiſſimi fimi, & qvòd acuetur cum rebus Vegetabilibus calidis, ut ſunt Piper Nigrum, Euphorbium, Pyrethrum,

rethrum, Anacardus, Sqvilla, Solatrum, Apium Sylvestre, & hujusmodi similibus; nam sine virtute harum rerum, ut illè dicit, non est sufficiens, dissolvere Metalla, nisi longo tempore, sed ut nihil dubii aut ambigui appareat, dico ; qvòd hæc omnia cooperta & tecta sunt pallio Philosophiæ. Nam animus illius est, qvòd in hoc Spiritu habeatur aliud menstruum resolubile, qvia sine tali menstruo resolutivo solutio nunquam fieri potest. Et illud menstruum resolubile generatur solummodò ex genere Metallorum, & per menstruum nostrum resolutivum producitur in actum. *Ripleus pag. 168. Medullæ Philos.*

Ripleus per menstruum resolubile, menstruo resolutivo, (id est; Vini Phil. Spiritu) *in actum productum, intellexit Aqüam quandam mercurialem, de cujus præparatione inferiùs, ubi similiter patebit per prædicta Vegetabilia Lullium intellexisse Mercurium currentem. Nihilominus tamen Vegetabilia hæc aliquandò quoq; sumpsisse literaliter, sequens ejus probat menstruum.*

8. Aqva Vitæ Riplei. *Descr. p. 338. Viatici.*

DEstillato menstruo à primis fecibus; fiat

at circulatio ipſius cum ſpeciebus calidiſſimis, ſicut ſunt Piper Nigrum, Euphorbium Pyrethrum, Anacardi, grana Paradiſi & hujusmodi, per centum dies in Balneo, & poſteà deſtilletur tantùm medietas ipſius, & cum illa fac putrefactionem tuam, &c.

Hìc Ripleum ſumpſiſſe Vegetabilia hæc, non argentum vivum, inde patet, quòd peractâ Circulatione, Spiritûs medietatem tantùm, utpote ſubtiliorem Vegetabilium deſtillet partem; quo caſu iſtud Metallum. (☿) licèt diſſolutum, remaneret in fundo. Verùm ubi Lullius Spiritum acuit deſtillando, & deinde circulat; Ripleus hoc facit Circulando, & poſteà deſtillat. Aliquando huic Aquæ Vitæ Olea addit, ſive Eſſentias vel Metallorum vel Vegetabilium, ut ſequitur.

9. Aqua Vitæ Compoſita Riplei.

Deſcripta pag. 343. Viatici.

Circuletur Vinum Rubeum fortiſſimum cum Vegetabilibus notis per 120. dies, rotatu continuo in Balneo, & poſtmodum trahatur per deſtillationem tantùm puriſſimus Spiritus, cui imponatur Oleum Lunæ puriſſimæ, factum ſine corroſivo, & circulentur ſimul per alios centum dies, &

tunc

tunc eſt aqva de natura Baſiliſci, qvia ſicut in inſtanti ſolo aſpectu, Baſiliſcus hominem interficit, ſic Aqva iſta impoſitum ei argentum vivum ſine igne alieno qvaſi ſubitò congelat in argentum optimum; & nota ſi ignis (*Oleum vel Eſſentia*) Chelidoniæ imponatur, aut ignis florum Thymi poſt primam Circulationem, & absqve oleo Lunæ ſimul circulentur decem diebus, multò meliùs congelabis argentum vivum, &c.

At, quod majorem parit ſcrupulum, eſt ipſius Lullii in hunc locum commentatio. Nolumus, *inquit*, te ignorare, quòd Argentum vivum noſtrum *(veget.)* poteris in alia ratione à ſua minera extrahere: Fili, modus eſt, ut capias herbam, qvæ dicitur Portulaca marina, Apium, Sqvilla, &c. deſtilla, feces qvæ remanent calcina, cum Aqua deſtillata extrahe Sal, à qvo Aqvam abſtrahe, Sal abſtractum aliqvoties diſſolvendo & coagulando purifica, & habebis Sal herbarum Vegetabilium acuentium; de his intelleximus, *inquit*, cum dicimus: Acue cum Vegetabilibus acuentibus, ſcilicet de iſtis ſalibus, non de herbis ſimplicibus.

Ex his conſequi diceres: Receptum Animæ

Metalli-

Metallicæ minimè descriptum fuisse, ut juxta literalem sensum intelligeretur : Sed habeo quod regeram, nimirum, Lullium Vegetabilibus crudis etiam suum acuisse Vini. Spiritum, facilè probatur ex Diſtinct. 3. libri Eſſentiæ, *in allegata ab ipso Figura individuorum, ubi individua recenset propinquissima, Spiritum Vini Phil. acuentia, ut sunt* Vinum Rubeum, Mel novum, Chelidonia, flos Rorismarini, Mercurialis, Lilium Rubeum, Tartarum, Sanguis humanus, & Vinum Album. *Quamobrem hæc, non alia; & hæc tantùm elegerit, non meum est respondere : Id quod inde discimus, est, quòd illorum duo præ cæteris nobis commendaverit individua*, Tartarum & Mel, *de quibus ita :* Sunt åliqva individua, in quibus Mercurius *(Vegetabilis)* liberum habet actum aliqualiter, in *Tartaro unam* habet liberam operationem ſolummodò, & in *Melle duas*, & hoc artiſtam ſcire oportet, ut certificetur in hac arte, & ejus prima veritate.

Tartarum præfert, non Tartari sed Alcali inde confecti gratiâ, idq; ceu alcalium optimum resolvit per deliquium, purificatúmq; unà cum Vini Phil. Spiritu circulat, juxta Doctrinam in Tabula individuorum prima *præscri-*

præscriptam; *in* secundo Experimento, *aliisque in locis.* *Alcalis Tartari locum supplere possunt Alcalia ex Melle, Chelidonia, cæterisque à Lullio denominatis individuis, quibus etiam Adeptos suum aliquando acuisse Vini Spiritum, monstrabitur inferiùs in sexto Menstruorum genere.* *Sed & hæc faciunt contra literalem sensum nostri Recepti, probantq; Vegetabilium salia, non eadem ipsa cruda accepta fuisse in Recepto.* *Ast etiamsi Tartarum elegerit propter alcalium fortissimum inde præparandum, non eandem tamen ob causam Chelidoniam, flores Anthos, Mercurialem, Lilium Rubeum, & Sangvinem humanum cæteris præstare intimavit, siquidem cum his alio procedit modo: Separat enim ex iis cum Spiritu Vini Phil. Elementa, ex quibus ignem sive Oleum recipit tantùm, quod cum Spiritu circulat, eúmq; sic acuit, ut ex* Tabula individuorum secunda *satis clarè patet.*

Mel verò quoniam non tantum collateralia sua præcedit Individua, sed & Tartarum ipsum, (nam Spiritum Vini in Tartaro unam dixit: Sed in Melle duas habere liberas operationes) *inde etiam Melli suum peculiarem attribuit processum, destillando videlicet totum*

tum favum, Mel simul cum cera, mediante Vini Phil. Spiritu, per Alembicum.

Jam inter utrumq; Mellis & reliquorum individuorum processum medium tenet locum Receptum nostrum. Mel si volatilisetur quoad totam substantiam, inde fit Magisterium, quod Spiritui Vini Phil. conjunctum, Menstruum nobis exhibet tertii generis. Ignes verò sive Olea & Chelidonia, floribus Anthos, Vino Albo & Rubeo, communi, &c. per separationem Elementorum mediante Vini Spiritu facta, Essentiæ sunt, quæ Spiritu Vini additæ, illum non alterant, sed multiplicant potiùs, quia Essentia Essentiæ additur, nimirum secundarius primario Spiritui Vini Phil: sed si Chelidonia, flores Anthos, ut & Vegetabilia Recipi nostri destillentur cum Vini Phil. Spiritu is spretà ariditate, eorum extrahit & secum elevat omnem unctuositatem, Mellis autem crudi magis simplicem tantùm, subtilem, volatilem, particulisq; aridis minùs gravidam; adeóq; id circulando cum Spiritu Vini Phil. Magisterium fit quidem, magis tamen ad Essentiæ naturam accedens, eoq; minùs aridum, & minùs Spiritum Vini alterans, quàm istud ex Melle, ideòq; meritò cum prædicto Spiritu

ritu jam unitum, conficit Menstruum à tertii generis Menstruis diversum. Sic immotus hactenus persistit literalis nostri Recepti sensus. Sed ne derogemus authoritati Authoris, suiq; ipsius Commentatoris Lullii, supponere necesse est, cum Destillato Vini Phil. Spiritu desuper Vegetabilia prædicta, aliquandò ex residuo per calcinationem præparasse Alcali, eóq; suum acuisse Spiritum, & ita confecisse menstruum quinti generis.

Ex hisce & hujusmodi Receptis annotamus.

1. *Vinum, Lunariam, Nigrum nigrius nigro, materiam Menstrui Mercurii Vegetabilis sive Animæ Metallorum non esse Vinum commune sed Philosophicum; nec hujus Vini Spiritum esse Aquam ardentem vulgi, sed Philosophorum.*

2. *Menstruum hujus generis esse unctuosum Vini Phil. Spiritum, communi Oleorum Vegetabilium unctuositate acuatum, id est, temperatum. Spiritui Vini Phil. commisce commune aliquod Oleum destillatum, digere, destilla, & habebis Menstruum secundi generis multò citiùs, imò idem extempore conficies, si misceas Vini Phil. Essentiam* (Spiritum) *cum Oleosi alicujus Vegetabilis Magisterio.*

3. Ex

3. Ex tot Vegetabilibus unum sufficere Oleosum (Crocum vel Macem) *pro Spiritus Vini Phil. acuitione. Nec errabis tamen, si reciperes Theriacam; qui Spiritus Theriacalis hoc Vini Spiritu confectus, Menstruum esset hujus generis.*

4. Menstrua hæc esse Medicamina.

5. Menstrua hæc ex meris Vegetabilibus confecta, propriè dici Menstrua Vegetabilia, hinc etiam ea, quæ Menstrua Vegetabili composita nominavimus, ob Metallorum vel mineralium additionem, aliquando ab Adeptis vocata fuerunt menstrua mineralia. Ita Lullius in Experimento 34. suum *Circulatum majus ex Auro & Argento confectum, verum Menstruum minerale vocat. Nos verò ea à mineralibus menstruis distinguimus, qvoniam hæc corrosiva sunt, utpote salium mineralium aciditate præparata. Ista verò dulcissima sunt absq; omni corrosivo, & dissolvenda suavitèr dissolvunt.*

6. Menstruum dici Animam Metallorum. Anima diversimodè sumitur apud Adeptos.

Primò pro Metallo perfecto, Auro vel Argento. Sic Arnoldus in flore florum: Philosophi Animam dicunt fermentum, & hoc ideò,

ideò, qvia ſicut Corpus humanum absqve ſuo fermento ſeu ejus anima nihil valet, ita eſt in propoſito; Nam fermentum eſt Corpus, qvòd in naturam ſuam alia convertit. Et ſcias, qvòd non eſt fermentum, niſi Sol & Luna, hoc eſt, aurum & argentum iſtis planetis appropriata, &c. Oportet ergò fermentum in Corpus introduci, qvia eſt ejus anima. Hoc eſt, qvod dixit Morienus: Niſi Corpus immundum mundaveris, & id dealbatum non reddideris, & in eo animam non miſeris, nihil huic Magiſterio direxiſti.

Secundo pro Metallis, aliisq; rebus, menſtruo Phil. volatiliſatis. Sic Lullius aurum & argentum volatiliſatum in præparatione ſui Circulati majoris, Menſtruum vel Spiritum animatum nuncupat: ℞. Spiritum, *inquit*, animatum Solis, & Spiritum animatum Lunæ, ſimul conjunge &c. *Sic non tantùm Tincturas auri & argenti menſtruo volatiliſatas dixit animas; ſed etiam Metallorum imperfectorum. Sic* in 20. Experimento *habet* aqvam animalem Saturni, in 21 Exper. Martis animam. *Imò ex omnibus rebus ſeparans Elementa, liquores tinctos deſtillatas vocat* animas ſive Spiritus animatos, *eò quòd hiſce*

Terra

Terra mortua sicca & fixa, iterum revivificatur, volatilisatur, & reducitur in Sal harmoniacum. Vide revivificationem salis Tartari mediante propria Aqua, in volatilisatione ejus data in 2. Experimento..

Tertiò pro Menstruis ipsis. Menstrua enim sunt Metallorum animæ, quibus Metalla, aliâs mortua; animantur & revivificantur; ita Lullius de hoc nostro menstruo, Metallorum anima, pag. 195. Comp. animæ Transm. Aliter, *inquit*, Metalla non possunt dissolvi, nisi animentur cùm Menstruo Vegetabili, cujus potentiâ fit resolutio in rebus dissolubilibus. Et *in Elucid. Testam. pag. 145*. Aqva Vitæ est anima & Vita Corporum, per quam noster Lapis vivificatur, *sic etiam Ripleus* in Libro Mercurii pag. 108. *Ait*: Sperma Metallorum etiam Aqua Vitæ Metallica dicitur, quia Metallis ægris & mortuis vitam & sanitatem præbet, &c.

Qvartò pro unctuositate tam Metalli qvàm Menstrui. De utraq; Ripleus pag. 150. medullæ Phil. Est qvædam, *inquit*, similitudo Trinitatis, elucescens in Corpore, Anima & Spiritu. Corpus est substantia Lapidis, Spiritus est virtus, (hoc est quinta Essentia, qvæ excitat

naturas de Morte.) Anima verò pro fermento accipienda eſt, qvod haberi non poteſt niſi ex perfectiſſimo corpore *(Auro)* ſimiliter in Sulphure *(auri)* eſt terreſtreitas pro Corpore, & in Mercurio *(Menſtruo)* ſerenitas aërea pro Spiritu, & in utrisqve naturalis unctuoſitas pro anima. Nam omnia ſunt in unctuoſitate Corporis fermentabilia, commixta & inſeparabiliter illi unita per minimas ſui partes, utpote ex qva anima Lapis formatur, qvia ea abſente, nullo modo formari poteſt.

7. Menſtruum dici Mercurium Vegetabilem, ortum à Vino rubeo vel albo. Adepti plures habent Mercurios.

Primus eſt argentum vivum vulgi, currens vel ſublimatum.

Secundus eſt Mercurius currens corporum, è Metallis eductus, Spiritûs Vini Phil. medio.

Tertius eſt Sal Alcali quodvis, præſertim Vini Phil. Spiritu fixatum.

Lullius chelidoniam calcinat, & inde ſal extrahit de quo ita: Hoc magiſterium itera toties, quousque totum inde ſalem extraxeris, quæ eſt pars mercurialis iſtius individui *(chelidoniæ)* His ergò peractis accipe omnes illas diſſolutiones *(Lixivia)* quas per filtrum vel

vel lineum pannum transmitte, ut à terrestreitate purgentur; Deinde per Balneum congelabis destillando, Et transacta humiditate in fundo vasis remanebit Mercurius sive sal albi coloris, atque hoc pacto ex hac materia Mercurium extraxeris, qvi virtutes propè innumerabiles habet acuendi Spiritum Vegetabilem à Vino (*Phil.*) extractum, ut potestatem habeat dissolvendi cuncta Metalla cum conservatione formæ vegetativæ & germinativæ.

In magia Naturali *Tartarum calcinatum, & quater destillando imprægnatum menstruo Vegetabili, deinde per deliquium resolutum & coagulatum, Mercurium vocat. Et habebis,* inquit, pag. 379. *Sal artis, sive Mercurium Testamentarium sine quo nihil fit. Aliquando sal sive caput mortuum; in separatione Elementorum dictum Terra exanimata Mercurium vocat. Sic* in Exp. 6. Terram inanimatam urinæ, aquâ dissolutam, filtratam & coagulatam, Mercurium *vocat.* Tunc servato, *inquit*, salem nostrum armoniacum fixum, Sulphur animale nostrum, Mercurium animalem fixum nostrum, de quo pauculum quid super laminam igneam colloca, & si flu-

at tanquàm cera fine fumo, fignum eft te habere Argentum vivum fixum ac perfectè depuratum, cum quo plurima experimenta haurire poteris. Hic eft ille Mercurius, qui aptiffimum nobis fubfidium præbuit.

Quartus Mercurius eft vel Vegetabilis vel Animalis; de quo Ripleus in Pupilla pag. 300. Sunt plures, *inquit*, Mercurii quàm hi fupradicti duo (*minerales Leo rubeus & viridis*) videlicet Mercurius Vegetabilis & Animalis, quoniam uterque extrahi poteft ex quibusdam liquoribus, veluti ex Sangvine & ovis. *Lullius Diftinct. 3. Libri Effentiæ* in Figuris vel Tabulis Individuorum *defcribit Vegetabilia & Animalia, in quibus reperiuntur hi Mercurii propinquiffimè.* Eft tandem, *inquit*, hoc aliud fecretum Naturæ, ut Artifta hujus artis cognofcat & reverà habeat notitiam de individuis, in quibus nofter Mercurius eft repertus propinquiffimè. Quare fciant Artiftæ hujus artis, in omni Elementato noftrum Mercurium reperiri, tamen in aliquibus tam longè, ut vitam hominis anticiparet, antequam Artifta hujus artis ipfum, prout expedit, extractum poffideret. Qvare in ifta Figura revelamus illa, quæ ipfum propinquiffimè

mè possident. *De hoc Mercurio Lullius* Libro Mercuriorum pag. 8. Quando, *inquit*, dicimus Mercurium communem, dicimus de illo, quem Philosophi intelligunt, & quando dicimus vulgarem, loquimur de illo, quem Rusticus intelligit, & qui venditur in Apothecis. *Quod Ripleus* pag. 326. suæ Concordantiæ *ita exprimit.* Cum loquor de Mercurio intellige Mercurium magis communem quàm communem.

Quintus est ipse Vini Phil. Spiritus, quem Lullius in Exp. 3. Mercurium Vegetabilem *nuncupat.* Ita habebis, *inquit*, salem Vegetabilem, extractum ab hoc individuo (*Melle*) quod sal est pretiosissimum, ac potestatem habet acuendi Mercurium Vegetabilem, & dissolvendi duo luminaria, &c. *In Exp. 5. ex* Portulaca, Apio, Sqvilla, *&c. Salia præparat*, quibus omnibus, *inquit*, Mercurium Vegetabilem ex Vino extractum acuere poteris conjunctim vel separatim, *de quibus inferius in sexto menstruorum genere.*

Sextus est Menstruum *Philosophicum, menstruum enim nostrum dicitur* Mercurius *Vegetabilis, ortus à Vino Albo vel Rubeo.*

Septimus est Spiritus animatus cujuscunque

 corpo-

corporis, sive Aër in separatione Elementorum, qui Mercurius, *utpote ignis sive Oleum, Sulphur dicitur in omnibus ferè Receptis.*

Octavus est Sal Harmoniacum Vegetabile, vel Animale vel Minerale, *Sulphur naturæ, quod etiam*Mercurius *noster*, Mercurius *sublimatus &* Mercurius *Philosophorum dicitur. Hæc ut in sequentibus menstruorum descriptionibus observemus, necesse est, nisi cum nominibus res ipsas quandoq; confundere velimus.*

III. GENUS.

Menstrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu Vini Phil. & Salibus Oleosis sive mediis, quæ nec fixa nec volatilia dici possunt; hactenus Essentialibus dictis, uti sunt Sacharum, Mel, Tartarus Vini Com. aliorumq; Vegetabilium

10. Cœlum mellifluum Parisini ex Melle Crudo.

In Practica Elucidarii pag. 231. Vol. 6. Theat. Chym.

MOdus istum B. *(Spiritus Vini Phil.)* cœlestem & ardentem acuendi est, ut accipias de substantiis tibi declaratis quantum voles. Nos autem accipimus substantiam

ſtantiam Florum unitorum *(id eſt, mellis recentis ſubſtantiam pag. 269.)* quam ponimus in vaſe ad deſtillandum omnem aquoſitatem per Y. *(Balneum Mariæ, pag. 270.)* Deinde infundimus tres partes & amplius B. ſuper iſtam ſubſtantiam hoc modo præparatam, claudentes vas cum ſuo operculo antenotorio dictò & ponimus in putrefactionem per unum diem naturalem, deinde per tres deſtillationes per Z. *(ignem cinerum, pag. 270.)* deſtillamus usq; dum per illud regimen omnem partem Mercurialem cum toto ſucco benedictæ ſubſtantiæ obtineamus, reiterando deinde prædictum magiſterium cum nova ſubſtantia Florum, & faciendo hoc regimen quatuor vicibus, in quarum fine, B. ſolutivum, de potentia in actum per virtutem Mannæ Florum unitorum reduxiſti. Jam ℞. Vas vitreum forte, quantitatis Aquæ capax, quam urna communis continere poteſt, habens collum unam ſpithamam cum dimidia longum, cui aliud vitreum vas, quartam tantum urnæ partem continens, erit cum collo ſuo inferendum, & bene lutandum. Huic vaſe impone libras quatuor C. *(menſtrui dicti ex melle confecti.)* ad circulandum in Balneo aut fimo

 equino,

equino, per 30. aut 40. dies, cum quo termino expirato C. conversum habebis in D. *(in quintam Essentiam in sua perfectione, tractam de excellenti Vino, quod est forma corporis universalis reducti in B. & B. in C. & deinceps Circulatio facienda. Qvinta Essentia hæc est Vegetabilis, quia cùm omnes cæteræ aquæ acutæ metalla destruant, hæc sola per virtutem suam illa vegetat, augmentat & multiplicat. Hinc aqua ista est mysterium artis, quia ardens est, corpora calcinat & dissolvit, si perfectè rectificata fuerit pag. 269.)* Signum autem cognoscendi, an ista conversio sit facta, erit hypostasis qvædam in fundo vasis existens, similis illi, qvæ in urina hominis sani apparet. Cùm corpus gloriosum, elapsis triginta diebus, perfectionis termino appropinquat, tunc videbis D. aut quintam Essentiam in majore claritate & splendore qvàm alicujus adamantis. Cujus claritas omnes pretiosas res superat, adeò ut judicatu difficile sit, an iste divinus liqvor in vase, an verò extra vas sit constitutus.

Deinde Cœlum nostrum de sua hypostasi cum industria separabis, custodiendo illud in vase bene munito in loco frigido, ne qvid in-

de expiret. Qvinta iſta Eſſentia à Philoſophis vocatur *Spiritus Vivus*, qvia vitam tribuit corporibus humanis & Metallis, *Aqua argenti vivi, Aqua Vitæ, Aqua Cœleſtis, Aqua Divina, ſtella Dianæ, Anima, Spiritus* Mercurii *noſtri Vegetabilis, fumus, ventus, noſtrum Cœlum*. In ſummâ infinita nomina ipſi impoſita fuerunt, qvæ tamen unam rem ſignificant.

Annotationes.

ANtecedens-Spiritûs Vini Phil. cum Vegetabilibus Oleoſis acuitio, Chriſtophoro Pariſino minùs placuit, ideò hanc qvam præ cæteris invenit meliorem, ejus loco ſubſtituit. Magnum Myſterium & Theſaurus eſt, *(inquit,)* quod in hoc capite te docemus, qua ratione B. *(Spiritum Cœleſtem & ardentem Vini Phil.)* acutum reddere debeas, quod per C. ſignificamus, quare arrigere aures, neſcio enim quo pacto hanc doctrinam proponere debeam, ne hoc ſecretum omnibus pateſiat. Nam omnes, qui unquam extiterunt Philoſophi, hoc ſecretum ſub diverſis Figuris abſconderunt, quia ſine omni dubio illud eſt, quod principalis, vel una ex principalibus clavibus eſt hujus mirabilis ſci-

entiæ. Hoc tibi certò persuasum habeas velim, quod B. nullam solutivam habeat naturam actualem, sed tantùmmodò potentialem, si enim B. non acueretur, per medium & modum tibi manifestatum, nullam solvendi potestatem haberet. Quidam acutum fecerunt cum Vitriolo, qui modus satis bonus est. Quidam cum Nitro. Quidam cum Cinnabari. Quidam verò cum his duobus, & quidam cum omnibus tribus. Quidam cum Terra ipsorum, qui modus mihi displicet, quia hac ratione crassa unctuositas & ponderositas introducta fuit. Quidam Vegetabilibus usi; ut sunt herbæ, Radices, Flores ac semina tibi cognita, quæ in se potentes Mercurios habent, hinc est, quòd qui illum hoc modo tractarunt, formam ejus Vegetabilem potiùs augmentârint, quàm ut reddiderint solutivam. Quidam Flores unitos ad acuendam adhibuerunt, qui modus principalis & nostræ intentionis est, qui in Alphabeto apertoriali invenitur. Quidam ignorantes, verum hujus B. acuendi modum, multum temporis in præparandis diversis aquis insumpserunt, priusquam corpus aliquod in B. ponere possent, sicuti nobis contigit in principio, cùm praxin istam quærere-

mus,

mus, quæ tibi per nostræ Somettæ praxin, jam manifestata est, quæ licèt bene, summo tamen cum labore successit. Hujus partis dissolutivæ mysterium difficile est, & tædiosum, ideòque repetitionem ejus instituemus, cùm enim acutum reddideris B. eo modo, quem nunc manifestamus de solutione corporum sine molestiâ & longi Temporis tractu perficiendâ, certus eris. Verùm fateor, cum tecum essem in illo tempore, quo primum solvendi initium fecimus, Raymundum Lullium in hac parte dissolutiva nondnm intelligebamus, sed postquam illum ad studia redeuntes relegissemus, practicantes, orantes & jejunantes, perfecta nobis accessit illuminatio mentis modum igitur istum sub silentii sigillo manifestabo. *pag. 231*

Parisinus hisce verbis nos certiores reddit: Vini Phil. Spiritum nullam solvendi potestatem habere præterquam Oleosa, qvia Oleosus est, sed ut arida etiam dissolvat, necessarium esse, ut acuatur, id est, ita temperetur, ut aridis etiam homogeneus fiat, adeóq; ea solvat, quod opus difficile & tædiosum esse, propriâ probat Experientia, ex pluribus ergò Adeptorum acuentibus mel eligit præ cæteris, cujus

acuendi

acuendi facultatem principalem, vocat mysterium magnum & artis Thesaurum. Siquidem juxta Lullium Spiritus Vini Phil. in Melle duas habet liberas operationes: *id est, Unctuosus hic Spiritus facilè unitur unctuositati mellis, eâdemq; etiam operâ facilè temperatur Mellis ariditate. Verbo, dantur alia qvidem, imò seqventia omnia, hoc ipso fortiora Menstrua, sed nullum præparatu facilius & Discipulo incipienti melius. Lullius idem Menstruum hoc modo confecit.*

11. Spiritus Mellis Lullii.

c. 19. Lib. Mercur.

℞. DE Aqva Vitæ, & pones intùs hanc humiditatem Vegetabilem, tertiam partem favi Mellis, cum omnia sua substántia, scilicet cùm Cera & cum Mélle, & illam pones ad fermentandùm in levi cálore per tres horas, & qvantò mágis instat, tantò magis valet; posteà pone ad destillandùm in Balneo. Et istam destillationem & fermentationem reitera, renovando favum in qvalibet secunda destillatione, per novem vices.

Parisinus ex Lullio magistro suo, non tantùm Vini Phil. Spiritum, sed & ipsam hujus menstrui didicisse præparationem mihi videtur,

tur, licet hanc aliqvantulùm correxerit. Parisinus Mellis inspissati libram unam cum tribus vel qvatuor libris Spiritus Vini Phil. digerit per diem in Balneo, postea ter destillando invicem commiscet. Opus ter repetit, ita ut qvatuor hisce vicibus libras qvatuor Mellis una cum totidem libris Spiritûs conjunxerit, amboq; circulat suo tempore. Lullius favum Mellis digerit per tres horas cum tribus partibus Spiritûs, & ambo per duas conjungit destillationes, opus reiterat quatuor vicibus, ita ut per octo destillationes, quatuor partes Mellis cum tribus Spiritus univerit, conjunctum jam menstruum destillat adhuc semel, ut per 9. vices vel cohobationes conficiat suum Mellis Spiritum. Parisinus tria elegit ingredientia pro sua Medicina : Creator Cœlestis Altissimus creavit tres mineras. Inter mineralia est una, scilicet Solis & Lunæ, inter Vegetabilia est Vitis, inter animalia est Apis. *pag. 222. Elucid.* Lullius de his tribus ita, *Cap. 46. Libri Mercurior.* Inter omnia Mineralia, Vegetabilia & Animalia fixum aurum electum est pro Medicinis conficiendis. Et super omnes virtutes inter Vegetabilia & Animalia sunt virtutes succi vel Jusculа Lunariæ, & Musca besana, quæ mel componit.

Pari-

Parisinus in Alphabeto apertoriali eandem quidem habet Spiritûs Vini acuitionem, at cùm ibidem Menstruo superaddat Sal mellis ex capite mortuo calcinato extractum; hæc acuitio non ad hoc, sed ad aliud refertur genus.

Verum-enim-verò licèt Mel speciali hoc privilegio gaudeat qvasi ex eo tantùm hujus tertii generis menstrua confici possint; sciendum tamen est Salia Oleosa omnia, (uti sunt saccharum Cristallisatum, manna Christallisata. Tartarus Crudus Vini vulgi, &c.) ab uno latere suam cum Oleosis, ab altero verò cum aridis probare affinitatem; adeòq; Oleositate istâ suâ in Oleosum Vini Phil. Spiritum introducere propriam ariditatem; ariditate verò suâ illius Spiritûs temperare oleositatem. Quamobrem de Melle qvæ dicta fuerunt, eadem de Sacchari & Manna intelligenda veniunt. De Tartaro Crudo prædictis aridiore exemplum unum & alterum addemus.

12. Spiritus Tartari Crudi Guidonis, *pag. 51. Thésaur.*

℞. Tartari Crudi libras duas, Spiritus Vini libras tres, destilla & cohoba

ba decies desuper proprium caput mortuum.

Paracelsus hunc Tartari Spiritum hoc modo præparavit:

13. Spiritus Tartari Crudi Paracelsi.
Libr. 8. Paragraph. p. 505.

℞. Tartarum Crudum, contunde, & in Alcool Vini septies vel octies digere & destilla in humorem liqvidum, in quo nullum Alcali est.

Ex Receptis sequentia observamus.

1. *Spiritum Vini Phil. absq; acuitione nullam in aridis dissolvendi potentiam habere.*

2. *Acuitionem hanc esse Mysterium Artis, difficile & tædiosum.*

3. *Fieri optimè cum Melle Crudo, Saccharo candi Albo, Manna purificata.*

4. *Ex Tartaro Crudo difficiliusculè hujusmodi conficiuntur menstrua.*

5. *Qvòd Lullius per* Aqvam Vitæ: *Parisinus per* Spiritum Cœlestem & ardentem: *Guido per* Spiritum Vini: *& Paracelsus* per Alcool Vini, *non communem Aquam ardentem intellexerint, propriâ Experientia tentando Experimentum cum Spiritu Vini communis, de rei veritate testabitur.*

6. M.

6. Menstrua hujus generis esse Magiste*rium* Mellis, Mannæ, *Sacchari; Tartari Crudi cum Vini Phil. Spiritu commixtum. Fiunt ex tempore, hoc modo:* ℞. *Essentiæ Vini Phil. &* Magisterii Mellis *vel Sacchari ana partes æquales, misce.*

7. Menstrua *hæc esse medicamina.*

8. Non solùm Vini Phil. Spiritum circulasse: Sed ipsa etiam menstrua; ob quam circulationem Menstrua *dicuntur Circulata. Quæ etiamsi ut circulentur, non semper expresse dicatur in Receptis, hoc tamen in omnibus subintelligi debet. Nam Circulatio hæc menstrui purificatio & melioratio est.* Per F. intelligimus, *inquit,* Parisinus *in Alphabeto Summettæ pag. mei* M. S. Aqvam Vitæ Circulatam 30. diebus ad minimum; in qva operatione purificatur ab ejus terrestreitate, ita ut seipsam redigat in virtutem Cœlestem quintæ Essentiæ, qvæ dicitur Cœlum nostrum influens in Elementa tales effectus, qvales meritò dixeris miraculosos. Eam igitur nominamus qvintam Essentiam, & Aqvam Vitæ, qvoniam vivificat corpora.

Absque hôc F. nulla alteratio fieri potest in corporibus, quod monitum vobis fiet pro

Regula-

Regula generali. Aliàs dicitur Aqva Vegetabilis, cujus ſæpius mentionem fecimus paſſim in Summetta noſtra tibi miſſa, aſſeverando majorem eſſe differentiam inter F. & D. quàm inter diem ſerenum & noctem tenebroſam, quemadmodum apparebit ex ejus operatione, tam in particularibus qvàm generalibus, qvæ tamen virtus procedit ex Circulatione noſtra.

IV. Genus.

Menſtrua Vegetabilia Simplicia ex Spiritu Vini Phil. & ſalibus Volatilibus, uti ſunt Sal Armoniacum vulgi, Sal Sangvinis, Urinæ, Fuliginis, &c.

14. Spiritus Salis Armoniaci Triſmoſini. *In Tract. Aquilæ nigræ p. 13. Aurei Velleris Germ.*

℞. Salis Armoniaci libram unam, Salis communis fuſi libram unam & dimidiam; hæc optimè pulveriſata & mixta ſublima. Sublimatum cum novo ſale iterum ſublima, idqve reiterandum toties, donec Sal Armoniacum fiat inſtar Spiritûs *(pulveris)* impalbabilis, tunc Spiritu Vini *(Phil.)* imbibe, & vaſe bene clauſo ponas in Balneo ut ſolvatur, ſolutum decanta, qvod addito novo

novo Spiritu Vini putrefac per octiduum in Balneo, postea destilla leniter ex Balneo medietatem, destillatum reaffunde residuo, iterúmqve destilla, sed igne fortiori, ut omne ascendat per Alembicum. Destillatum toties rectificat usqve sit absqve fecibus.

Annotationes.

Hactenùs de rebus Oleosis Spiritum Vini Phil. acuentibus; jam sequuntur, quæ minus Oleosa sunt, Salia volatilia. Qvæ etiamsi minimè videantur Oleosa, ea tamen esse talia facilè demonstratur ex sequentibus Salium Harmoniacorum præparationibus, quorum Terræ, aliâs fixissima & cerefluentes, solâ menstrui unctuositate redduntur volatilia: Sed hæc nostra nunc non erit inquisitio. Sufficit nobis, uti Crudo & communi Sale Armoniaco, Sale urinæ, Sangvinis, &c. pro Spiritûs Vini Phil. acuitione, quæ Salia ariditate suâ, prædictis Oleosis magis alterant hujus Spiritûs Unctuositatem, adeòq; fortiùs conficiunt Menstruum Vegetabile. Idem Receptum Trismosinus habet Libro novem Tincturarum in Tinctura qvarta pag. 59. *ut & in* Tinctura Pitrumosonis Philosophi Angli pag. 90. prædicti Libri. *Trismosinus*

Sal Armoniacum Crudum sublimat aliquoties de Sale fuso, ut acuatur hujus Salis aciditate, posteaq; eò meliùs dissolvatur Vini Phil. Spiritu. Geber de investigat. Magist. pag. 284. *Sal Armoniacum sublimat cum Salis anaticâ proportione. Aristoteles Chymicus hanc sublimationem perfecit hoc modo* pag. 74. Volum. 3. Theat. Chym.

℞. *De Sale Armoniaco libram unam, de spumo maris uncias sex, de Sale Gemmæ, de Sale communi, & Alumine ana uncias duas; contere hæc omnia & cribra per setaceum spissim, tunc mitte in Aludel, & sublima, iteraq; sublimationem.*

Sal Armoniacum ita sublimatum impregnatur Spiritu Vini, (non communis, processus enim tum non succederet, sed Vini Philosophici) posteaq; dissolvitur per deliquium. Nam hujus Spiritûs Unctuositas Salis Armoniaci substantiam sibi heterogeneam non nisi successivè & per lentos gradus dissolvere potest. Hinc dissolutio hæc meliùs succedet juxtà Lullii methodum. In Phlegmate, *inquit*, Vini Lotii (*Vini Phil. ex Urina Confecti*) dissolve Sal Armoniacum, transmitte per filtrum, ac per Balneum Aqvam removebis, & remanebit

bit tibi Sal coagulatum & album, iterum dissolve cum Phlegmate, ac per Balneum transmitte. Deinde accipe tantam qvantitatem Aqvæ Vitæ, *(Spiritus Vini Phil.)* qvantæ qvantitatis fuerit Phlegma, superfunde simul super eundem Salem, & occluso vase cum suo antenotorio *(Alembico Cæco)* pone in Balneo per 24. horas amoto antenotorio, & superposito Alembico destillabis per Balneum igne lentissimo, cùm Sal coagulatum fuerit, ipsum iterum congelabis; hoc modo dissolvendo vicissim & congelando ter, idem Magisterium iterabis. Atqve ita dictum Salem in Virtutem Vegetativam, auxilio Spiritûs Vegetativi, qvo ipsum dissolvisti & congelasti, reduxisti. *Lullius* in Exp. XVI. *Sal Armoniacum facilè in Phlegmate Vini Phil. dissolvitur, adeóq; hoc medio citiùs unctuoso Spiritui Vini Phil. conjungitur, quàm si immediatè injiceretur in hunc Spiritum. Trismosinum hanc etiam scivisse, & aliquando hac Methodo usum fuisse apparet ex sequenti Menstruo.*

15. Aqva Salis Armoniaci alia Trismosini.

In Tinctura Gereton, pag. 98. Aur. Vell. German.

℞. Salis Armoniaci Crudi libras duas, dissolva-

ſolvatur in Vino *(Phil.)* Criſtalliſetur, Criſtalli ſolvantur per deliqvium, diſſolutum divide in duas partes, qvarum unam deſtilla in alteram forti ſatis igne, conjunctas partes rectifica in Aqvam fortem Salis Armoniaci.

Sal Armoniacum itaq; vel Phlegmate Vini Phil. (id eſt, Aqva ardente non rectificata) vel Vini ipſo Phil. diſſolutum, Criſtalliſatum, & per deliqvium reſolutum, per ſe vel novo addito Vini Spiritu deſtillatur in Aquam Salis Armoniaci.

Non ex Sale Armoniaco tantùm, ſed ex reliquis etiam Salibus volatilibus hoc conficitur Menſtruorum genus. Ita,

16. Sulphur Gelativum Lulli,

In Exp. VIII.

℞. Spiritum prædictum animatum *(Urinæ)* de eo unam partem, & Aqvæ Vitæ, perfectè rectificatæ partes qvatuor qvas ſtatues ſuper ipſum Spiritum animatum, ac protinùs occlude vas, ne reſpiret; qvod vas ſit bocia, qvam concute tuis manibus agitando; ſic in ictu oculi ſive momento videbis totam Aqvam in Salem eſſe converſam. Qvod ſi in ipſa Aqva Vitæ *(Phil.)* eſſet pars aliqva Phlegmatis, protinùs ab ipſo Sale ſeparabitur

in

in forma Aqvæ, propterea Aqva Vitæ debet esse qvàm optimè expurgata ab omni Phlegmate, ne, cum hoc opus fiat qvicqvam Aqvæ remaneat cum ipso Sale, sed totum convertatur, qvod erit meliùs & utiliùs, atqve hoc pacto habebis Salem Animalem & Vegetabilem, qvem coagulativum vel gelativum Sulphur appellabimus, qvod proprietatem ac virtutem habet dissolvendi duo luminaria & reducendi ea de Potentia in Actum, conservatâ illorum formâ vegetativâ & germinativâ.

Aliqvando Lullius sublimavit hanc Urinæ offam, uti in seqventi Nono Experimento.

Alius prætereà modus est, *inquit*, Copulandi prædictum Animalem Spiritum cum Spiritu Vegetabili, hoc pacto videlicet: ℞. De Spiritu animato (ut supra) rectificato, qvantum libet, ac superfunde tres partes de Aqva Vitæ (*Phil.*) nostrâ perfectè rectificatâ, qvæ copulatio fieri debet in bocia magna & alta, cui subitò Alembicus adaptari possit. Factâ igitur dictâ copulatione, subitò habeas paratum licinium bombacis, madefactum Oleo, & qvàm optimè pressum, qvo statim occludatur os ipsius bociæ, idqve intromittatur intra collum deorsum, usqve ad spatium unius palmæ:

palmæ, forti filo canabaceo annexum, ut cùm fuerit opus, possis dictum licinium extrahere; posteà suppone Alembicum cum recipiente qvàm optimè occluso, & in furno cinerum collocabis, subministrans illi à principio ignem levem, postea verò gradatim augendo ipsum ignem, donec sublimetur, qvod sublimatum in vase firmiter obstructo conservabis, qvia hoc Sale & aliis mediantibus mirabilia operari poteris.

Parisinus in Apertorio suo pag. 15. M.S.S. mei *sale hoc Urinæ suum acuit C. sive Vini Phil. Spiritum, qvem acutum deinde circulat per modum in Circulatione Cœli sui mellei adhibitum, & superiùs descriptum.*

Aliqvando Lullius pro horum Menstruorum confectionibus usus est etiam Sale volatili Sangvinis uti in Experimento suo XII.

℞. Sangvinem trituratum (*Sangvinem extractum ab hominibus sanis & cholericis in tabula nitida siccatum ut Phlegma separetur ab eo & deinde tritū*, Exp. XI.) Pone in bocia, cujus collum sit altum, & apposito Alembico cum recipiente, igne lento prius destillabis, donec humiditas exhalabit; posteà ignem augebis usqve dum Sal sublimetur, qvi erit subalbis-

albiſſimus, qvi cautè collectus ſervatur: Eſt enim plurimæ virtutis & effectûs. Habes ergo fili chariſſime omnia medicamenta (*Salia*) qvæ proprietates habent cum duobus luminaribus, atqve etiam cum reliqvis Metallis imperfectis, ſine qvibus illa ars transmutationis finem habere non poteſt optatum.

Ex Receptis, qvæ annoto, ſunt:

1. *Per* Vinum, Vini Spiritum *&* Aqvam Vitæ *communem non intelligi Aquam Ardentem, quâ Sal Armoniacum vulgi reducere vel deſtillare in liquidam ſubſtantiam impoſſibile eſt; & quamvis id poſſet, Menſtruum tamen id commune foret, non Philoſophicum, utpote absq; Vini Phil. Spiritu confectum.*

2. *Menſtrua hæc componi ex omnibus Salibus volatilibus.*

3. *Menſtrua hujus generis eſſe Salium volatilium Magiſteria. Commiſce Vini Phil. Eſſentiam cum Salis alicujus Volatilis Magiſterio, & ex tempore conficies Menſtruum hujus quarti generis.*

4. *Menſtrua hæc confici etiam poſſe per modum Cœli mellei. Pariſini nempe per Circulationem, indèq; vocari Circulata, Sal Armoniacum commune Circulatum; Sal Urinæ,*

Sangui-

Sangvinis, Cornu Cervi, &c. Circulatum, vel Aqua Salis Armoniaci Circulati, Aqua Salis Sanguinis Circulata, &c.

5. Valdè incertum esse, qvodnam Trismosinus per Vini Spiritum intellexerit Menstruum Philosophicum. Diversa enim ab Adeptis eodem Vini Spiritûs nomine insignita fuêre Menstrua. Ut plurimùm simplicem voluerunt Spiritum Vini Phil. interdum eundem vario modo acuatum, id est Menstruum Vegetabile simplex, ita Basilius Libro de conclusionibus *Metallorum Olea Spiritu Vini præparat, per quem non simplicem sed Menstruum Vegetabile simplex, se intellexisse ipse indicat, in præparatione Olei Mercurii, dum apertum hoc metallum Spiritu Vini, rectificato priùs cum sale Tartari (quod Menstruum habebimus in sequentibus) redigi in Oleum jusserit, quo cætera Metalla magis occlusa magis indigent.*

Aliqvando per Spiritum Vini voluerunt etiam Menstrua Vegetabilia composita, ita Lullius, inter cætera Circulati majoris nomina, recenset quoq; Aquam Vitæ. Menstruum hoc, *inquit*, innumeris penè nominibus appellarunt Sapientes, Acetum acerrimum, qvod Aurum convertit in Spiritum; hæc est Aqva

Sicca, Aqva Solis, & Aqva Vitæ in Exp. XXV. *imò Menstrua Mineralia etiam sæpè sæpiùs Adepti vocavêre Aqvam Vitæ; ita Albertus* in suo Composito de Compositis pag. 939. Volum. 4. Theat. Chym. *destillat Aquam Mercurialem Mineralem, de qva ita:* Ecce ista est Aqva Vitæ, Acetum Phil. & Lac Virginis, per qvam corpora in primam materiam resolvuntur.

Quamvis ergò divinari incertum sit, qualem ex tanto Menstruorum numero Trismosinus voluerit Vini Spiritum; longiùs tamen non errabimus à vero, si quocunq; accipiamus Menstruum sive simplex, sive compositum, Vegetabile vel Minerale, loco hujus Spiritus; cum omnibus enim promiscuè, si non idem, gradibus saltem differens & seipso melius vel debilius perficiemus Opus, quod communis Vini Spiritus reddit omninò impossibile & deceptorium. Attamen sunt directiones, quæ in hac ambiguitate nos certiores reddere possunt; putà,

1. Ambiguum, vel incognitum aliquod Menstrui cujusq; nomen facilè cognoscitur per sua, siqua adsint in eodem libro, vel aliis ejusdem Adepti scriptis Synonyma. Exempli

gratia

gratia si nesciatur in descriptione Balsami Samech Paracelsi, quid sit Circulatum minus; id esse Salis communis Arcanum extra omne dubium ponunt Synonyma ab ipso Paracelso Lib. X. Arch. *in Circulati Majoris descriptione* (ubi primum Ens Salis etiam Arcanum Salis dicitur) *prolata, Menstrui insuper naturam, imò & præparationem, hîc forsitan minùs clarè (quatenus Menstrui) datam, alibi sub Essentiæ vel primi Entis titulò clariùs indicantia. Sed Synonyma dixi in ejusdem, non alterius Adepti scriptis observata, quoniam sæpè alii aliud hisce voluerunt nominibus, imò non rarò Nomen, quod in uno libro eandem habet cum reliquis, in altero ejusdem licet Authoris differentem ab illis habet significationem; ideòq; Synonymum illud ex eodem libro (modò possit) petendum est, quod tum cum reliqis ejusdem Authoris, atq; etiam cum aliorum Adeptorum scriptis conferendum foret, pro confirmatione mentis istius Authoris, circa identitatem Synonymi, de quo dubitabatur.*

2. Quod si nulla dentur Synonyma in ejusdem Authoris Libris, incognitum hoc nomen aliis Adeptorum scriptis explicari non conve-

nit, siquidem & ipsi adepti quandoq; erravêre, nomini alicui vel loco obscuro sæpè, vel meliorem quàm decebat, vel sinistram omninò imponendo explicationem. *Observare tamen, quid dicant, præsertim ejusdem Authoris Discipuli vel Assecla; non licitum modò est, sed imò necessarium, licet enim non Authoris, sua n tamen de re illâ indicant mentem.*

3. *Nomen verò, si Synonyma detegere nequeunt, usus in ipso Recepto expressus fortè explicabit faciliùs, si modò examinetur rectè ab illorum Receptorum industrio Observatore, putà.*

I. *Si nesciatur, num Minerale (Acidum) vel Vegetabile Menstruum velit Adeptus, inquiratur de sequentibus.*

Primò. *Num Menstruum illud dissolvat corpora cum impetu vel effervescentia, tum enim Minerale erit, signo nimirum hoc Salium Mineralium prodens acciditatem. Quoniam Menstrua Vegetabilia suaviter semper & lentiusculè dissolvunt corpora.*

Secundò, *Num dissolutio digesta per tempus in nigrum convertatur colorem, vel pulverem nigrum Menstruo supernatantem, id enim Menstruum significat Vegetabile, quoniam Menstruorum Mineralium dissolutiones*

Corpo-

Corpora continent bis dissoluta, semel Vini Phil. Spiritu, quo cum nigrescunt, deinde Salium corrosivo sive acido. Itaq; pulvis & color niger signa sunt dissolutionis Vegetabilis, quibus additur lactea opacitas, ambobus quidem Menstruis communis, omnia enim Menstrua debilia vel debilitata Ariditatem suam minùs benè dissolutam & præcipitatam quasi continentia, similiter dissolutiones Vegetabiles post nigredinem diutiùs digestæ, opacæ & lacteæ fiunt & manent, usquedum abstracto Plegmate, acidóq;, vel Spiritu Vini Phil. magis concentrato fiant diaphanæ & clarissimæ. Nunquam tamen tria hæc signa observamus in Menstruorum *mineralium usu.*

Tertiò, *Num Adepti moneant laborantem, ut sibi caveat ab aëre sive fumo in Operatione, vel veneno in usu rei jam præparatæ, id enim signum est* Menstruum *suum esse, vel fuisse minerale, quoniam Venena aciditati suam debent originem & ortum.* Menstruo *quippe minerali Perlæ & Corallia ipsa imò Aurum ceteráq; Arida aliâs innocentissima, fiunt pessima Venena.*

Qvartò, *Tandem, si corpora mineralia in duo Olea distincta,* Menstruo *distinctim & se-*

 paratim

paratim supernatantia videbis, dic, id minerale quoq; Menstruum fuisse, quoniam nullo Menstruo Vegetabili, etiamsi fortissimo, hoc fieri potest.

II. *Si nesciatur, num* Menstruum *Vegetabile sive simplex sive compositum sit accipiendum, sequentia observamus circa illorum usum:*

Primò, *Si in Dissolutione Corporis* Metallici *vel* Mineralis *relinquatur Corpus Album sive residuum aliquod; tum scias* Menstruum *fuisse Vegetabile simplex, quippe quod rerum Tincturas sive Essentias tantùm extrahit, dissolvens Oleositatem, minime verò ariditatem rerum, è contrario* Menstrua *Vegetabilia Composita, ut &* Menstrua Mineralia, *quæ simplicibus fortiora sunt, Corpus totum nullis relictis fecibus, dissolvunt.*

Secundò, *Si totum rei dissolutæ Corpus vertatur in Oleum, supernatans* Menstruo, *id fuit* Menstruum *Vegetabile Compositum, ea enim id præstare tantùm possunt.* Menstrua *Vegetabilia simplicia minùs sunt fortia,* Menstrua *mineralia verò sunt æquo fortiora. Idcircò illa non totum, hæc verò non solummodò totum Corpus dissolvunt, sed reducunt dissolutum*

tum

tum in Oleum non unicum sed duplex. Ita ex usu cognoscitur Temperatum Paracelsi,(Menstruum *aliâs Sâtis incognitum) esse Circulatum majus sive* Menstruum *Vegetabile Compositum, quoniam eo ipso* Metalla *redigit in Oleum supernatans sive* Magisterium.

Tertiò, *Si in dissolutione vel dissoluti digestione, id fieri Nigrum videbis vel Pulverem Nigrum emittere,* Menstruum *dic fuisse Vegetabile simplex, quoniam* Menstrua *Vegetabilia Composita & Mineralia, utpote fortiora, meliùs suum retinent Corpus in se dissolutum.*

III. *Dubiùm verò, num* Menstruum *Vegetabile simplex vel Spiritus Vini Phil. sit assumendus, solvit sola temporis diuturnitas, quò promptiùs enim in Regno minerali conficiuntur Essentiæ, eò fortiora fuerunt* Menstrua, *non simplices Spiritus, sed* Menstrua, *& è contrario. In Regnis verò (Animali & Vegetabili) difficile est, si non penitùs impossibile, ex sola temporis diuturnitate discernere dissolutiones Corporum magis apertorum, cujusmodi sunt Oleosa, Salia, ut &* Metallum *Apertum* Mercurius, *præsertim sublimatus, Salium acido latiùs patens.*

V. Genus,

Menstrua Vegetabilia simplicia ex Spiritu Vini Phil. & salibus fixis Vegetabilium & Mineralium non tingentium.

17. Cœlum Vegetabile Lullii ex Sale Tartari,
In Experimento 34.

℞. AQvam Vitæ optimam ac rectificatam, ita ut comburat pannum lineum, prout vidisti, ac ipse mecum operatus fuisti, ac proinde non opus est ejus Aqvæ amplius tibi Magisterium tradere. ℞. Igitur Aqvæ Vitæ libras qvatuor, ac pone in Urinali vitreo *(Cucurbita)* qvod sit maximè solidum: Mox accipe libram unam Salis Vegetabilis sublimati secundi Experimenti *(Sal Tartari volatile)* contere ipsum qvàm optimè, ac pone in ipsa Aqva Vitæ, claude fortiter suo antenotorio *(Alembico Cœco)* vas ipsum cum cera Gummata, ut nullo pacto respirare valeat. Pone postmodū in putrefactione per duos dies naturales; postea amoto antenotorio superpone Alembicum cum suo recipiente, juncturis qvàm optimè clausis, super cineres calidos destillabis. Illud adverte, qvod receptorium debeat esse prægrande ac solidum, ne potentiâ istius Aqvæ Vitæ valeat frangi, atqve hoc pacto tuam destillationem continuabis,

nuabis lento igne, donec totum per Alembicum destilletur. Qvod si in fundo Vasis aliqva pars Salis remanserit, superfunde iterum aqvam nuper destillatam, ac destilla ut supra, juncturis, optime clausis. Hoc pacto toties destillationem reiterabis, donec Sal totus fuerit per Alembicum transactus in forma Aqvæ Claræ. Posteà alteram libram supradicti Salis pone in Urinali, ac illi superfunde eandem Aqvam destillatám, claude vas suo antenotorio, ut supra, pone in putrefactione ut suprà; postmodum ut suprà destillabis. Cum vero Sal totus cum Aqva fuerit transactus, iterum ut priùs accipe de novo Sale Vegetabili libram unam, ac ut supra cum Aqva destillata iterum per Alembicum transmitte totum: Atqve hoc pacto habebis qvatuor illas libras Aqvæ Vitæ unitas cum tribus libris ipsius Salis Vegetabilis, qvod potentiam habet dissolvendi duo Luminaria, *(Aurum & Argentum)* cæteràqve Metalla cum Conservatione formæ Vegetabilis. Nunc autem ipsum simplex Menstruum in formam Cœlicam reducere intendimus. Accipe igitur ipsum simplex Menstruum, ac constitue in vase vitreo solido *(Circulatorio)* cujus partes qvatu-

et vacuæ ſint, qvinta vero pars ſit plena. Claude vas, ut nullomodo poſſit reſpirare, ac pone ad circulandum in fimo vel Balneo per 60. dies naturales. Atqve hoc modo habebis Menſtruum Clarificatum, in qvo videbis Hypoſtaſin; qvare in aliud vas Cœlificatam Aqvam evacuando tranſferas, & cave ut Hypoſtaſis nullo modo cum Aqua tranſeat, qvam ſervabis bene clauſam in Balneo.

Annotationes.

Quoad præparationis facilitatem, Paraſini Cœlum Melleum cæteris præſtat Menſtruis: Hoc verò Lullii inter Menſtrua Vegetabilia ſimplicia primum obtinet locum. Sapo enim Sapientium eſt, ex alcalibus fixis & unctuoſo Spiritu Vini Phil. Compoſitus. Alcalia fixa non facilè conjunguntur Spiritui Vini Phil. ubi verò inſimul permixta fuerint, ſublimantur levi operâ in Salia Harmoniaca, Sulphura Naturæ, vel Mercurios Philoſophorum, ſumma Chymiæ ſecretioris Inſtrumenta.

Lullius poſt varia nobis præſcripta Spiritum Vini Phil. acuentia, ipſemet hunc Spiritum acuere voluit Salibus hiſce Philoſophicè volatiliſatis. Sit autem noſtrum Menſtruum,

um, *inquit*, ab omni Phlegmate depuratum, qvod eſt qvinta Eſſentia Vini, & acuatum cum Sale Armoniaco Philoſophorum; qvia aliter non diſſolveret Aurum, neqve Lapides pretioſos. Sit autem Sal Armoniacum ipſum Philoſophorum bene purificatum, id eſt, ſublimatum; & mundatum ab omni terreſtreitate & immunditia, Philoſophorum more; de qvo qvidem Sale Armoniaco Philoſophorum plenariè tractavimus *in Libro noſtro de intentione Alchimiſtarum, condito illuſtriſſimo Regi Roberto, in cap. de Salibus Armoniac.* & in *clauſura Teſtamenti*, aliter dicto *Vade mecum, in cap. quod incipit, Partus Veræ Terræ:* Ibi legas & perlegas Magiſterium Confectionis hujus Salis & purificationis ipſius, & ejusdem virtutes & Potentias. Et ſcias Fili, quod qvicqvid in illo cap. ſcribimus, de iſto Sale tantummodò intelligimus. Legas & bene perlegas illud cap. qvia ſine iſto Sale nihil in Magiſterio fieri poteſt. Illud eſt enim cum qvo noſtrum Menſtruum acuimus, ut diſſolvat nobis Aurum & Lapides pretioſos, & Margaritas, tam ad medicinas humanas, qvàm ad Magiſterium aliqvot Metallicum & Lapidificum, & ad componendum Margaritas & La-
 pides

pides pretiosos. *In quo Lullii Recepto habemus tantis laboribus, nummisq; in vanum hactenùs quæsitum Sal Tartari volatile, gratis nobis datum, de quo Theoretici nil nisi obscurissima protulêre in suis Theoreticis.* Omnia apertè dixi, *inquit, Sendivogius*; Extractionem saltèm nostri Salis Armoniaci vel Mercurii Philosophici non ita apertè revelavi. *Send. in Epilogo 12. Tractat. pag. 337. Agedùm ex allegato* secundo Experimento *sequentem habemus Salis Harmoniaci sive Salis Tartari volatilis descriptionem; nimirùm,*

Sal Tartari Volatile Lullii,

Ex secundo Experimento.

℞ TArtarum optimum, qvod triturabis, & in vase terreo non vitreato pone ad calcinandum per tres dies, vel qvousqve albescit. Qvo facto ipsum dissolve in Aqua Vitæ primæ destillatæ (*in Spiritu Vini Phil. nondum rectificato*) hoc pacto videlicet: Pone individuum hoc Calcinatum & Album in Urinale, & desuper infunde Aqvam Vitæ ut superemineat septem digitis, & occlude cum suo antenotorio (*Alembico Cæco*) ac pone super furnum cineris ut ferveat per duas horas, deinde qvod disso-

diſſolutum fuerit cautè in aliud vas transfunde: qvod autem remanet indiſſolutum deſiccabis. Poſteà iterum Aqvam novam Vitæ infundas, atqve iterum ſuper cineres fervere facito.

Diſſolutum iterum ut ſupra evacuato; & cum altera diſſolutione priori Conſervato. Materiam in vaſe remanentem iterum deſiccato, atqve eam ex vaſe extrahas, qvoniam iterum calcinanda eſt, ut facilius diſſolvatur. Qvæ cùm calcinata fuerit, iterum cum nova Aqva Vitæ diſſolve, & fervere facias ſupra cineres. Diſſolutionem hanc, ut ſuprà, cum reliqva conſervabis; Atqve hoc Magiſterium toties reiterabis donec totum hoc individuum fuerit calcinatum & per diſſolutionem transactum. Omnes poſteà Diſſolutiones conſtitue in Urinali, appoſito Alembico cum recipiente, & juncturis optimà clauſis per Balneum deſtillabis, qvousqve materia congeletur, vel qvousqve per illum gradum caloris amplius non deſtillaverit. Tunc remove Recipientem, & claude ne reſpiret, & poſteà transferes Urinale ſuper cineres, & ſi qva pars corruptibilis *(Phlegma & Terra inutilis)* cum materia remanſerit, comburatur, & cum

per

per duas horas vel tres vas illud permanserit in igne aliqvantulum remisso, nec amplius destillabit qvicqvam per rostrum Alembici, tunc finito ut frigescat vas, ac deinde super materiam iterum superfunde eandem Aqvam (*Vitæ sive Vini Phil. Spiritum*) qvàm superiùs in recipiente clausam servâsti. Dissolutâ igitur hâc materiâ, iterum per Balneum destillabis Aqvam, ut suprà, qvam remoto recipiente benè clausam servabis, ne respiret. Posteà transferas Urinale super cineres, & desicca materiam, desiccatam iterum dissolve cum Aqva, qvam in recipiente servâsti, & si videris Dissolutionem illam non esse claram nec perlucidam, debes eam toties transmittere per filtrum vel pannum lineum, ac toties eam vicissim dissolvere ac congelare, ut suprà, donec ex sese nullam terrestreitatem emittet; & postremò Dissolutio ipsa acquirat claritatem ac splendorem. Tunc demum pro comperto habeas, qvod impurum est & corruptibile, separatum est, ac totam materiam videbis in Oleum transmutari. Nunc autem, charissime Fili, procedendum est ad Compositionem Mercurii, & nostri Salis Armoniaci, in quo tot ac tantas potentias ac virtutes inesse,

esse animadvertimus, ut per difficile sit, id hominum sermone conseqvi & comprehendere. Cujus operationis modus talis est.

Scias pondus Salis vel Olei, qvod in fundo vasis depuratum aspexisti ac illi super infunde de nostro Spiritu, id est Aqva Vitæ rectificata, ut ardeat pannus madefactus in ea tantum ut superemineat qvatuor digitis, vel sit ad pondus Aqvæ Vitæ sex partes plus quám sit ipsum Sal vel Oleum. Totum hoc simul mixtum in Urinale constituas cum Cooperculo sive antenotorio firmiter clauso, ne respiret. In Balneo putrefacias spatio duorum dierum naturalium, deinde amoto antenotorio & opposito Alembico, cum recipiente juncturis bene clausis in furno cinerum lento igne destillabis. Qvæ destillatio continuanda est, qvousqve rostrum sive capitellum nullas Venas ostendat. Sed subitò postqvam Venæ disparuerunt, depone recipientem cum Aqva destillata (*Spiritu Vini Phi:.*) & firmiter claude, venit enim Spiritus animatus (*Spiritus Vini Essentiâ Tartari impregnatus*) qvi potestatem habet vivificandi suum Corpus (*sive Caput mortuum*) posteà continvabis eandem destillationem, in fine augmentans ignem, ut

ſi Phlegmatis aliqva pars reſtet, per illum caloris gradum exhalet, & removeatur. Poſtremò frigefacto vaſe materiam extrahe & triturabis. Scias pondus materiæ, & illi ſuperfunde de Aqva Vitæ qvatuor partes ampliùs qvàm ſit ipſa Terra (*Caput Mortuum*) & occluſo vaſe cum ſuo antenotorio, putrefacias, ut anteà, deinde oppoſito Alembico cum ſuo recipiente firmiter occluſo, in furno cinerum, ut ſuprà, deſtillabis. Poſtqvam cum ſuo Spiritu transacta ſit anima cum iisdem ſignis venarum, ut ſuprà, apparentium, idem magiſterium reiterato per tres usqve vices. Tunc enim habebis Spiritum perfectè animatum, & Corpus exanimatum & calcinatum. Ipſe qvidem Spiritus cum anima (*Tartari*) aptus eſt ad omnem operationem Phyſicam diſponendam, ſed in hoc loco eum uſurpabimus ad calcinatam Terram vivificandam. Accipe igitur ſupradictam Terram èx ſuo vaſe, & eam tritura, poſteà de ea ſupra candentem laminam mōdicum quid pone, quod ſi fluat inſtar ceræ absqve fumo, ſignum eſt perfectæ exanimationis. Si hoc ſignum non apparuerit, eſt iterandum hoc Magiſterium, qvousqve illud ſignum fueris conſeqvutus.

Poſteà

Posteà scito pondus istius Terræ, suprà qvam infunde Spiritûs Animati qvartam partem, & clauso vase cum suo antenotorio, constitue illud in Balneum ad congelandum per duos vel tres dies, vel qvousqve congeletur, qvo facto, remove antenotorium, supponens capitellum, & in furno cinerum destillabis sine recipiente, ut si pars Phlegmatis exstiterit, inde amoveatur, qvod enim emanabit ex hac destillatione, erit insipidum & nullius saporis vel valoris ad similitudinem Aqvæ Pluvialis. Posteà iterum superfunde qvartam partem animati Spiritûs, ut suprà, & in Balneo congelabis, ut suprà, posteà per cineres phlegmaticam humiditatem destillabis, ut suprà. Atqve hoc pacto prædictum magisterium toties iterabis, donec Terra ebiberit & attraxerit ad se totum suum Spiritum animatum, ac deveniat ad hujusmodi signum; ut si particulam ejus posueris super laminam ignitam, major pars in fumum evolet, qvod erit signum materiam istam dispositam esse ad sublimandum Mercurium nostrum pretiosissimum, qvi potestatem habet dissolvendi qvodcunqve Metallum cum conservatione suæ formæ Vegetativæ & Germinativæ.

Acci-

Accipe igitur præfatam Terram prægnantem, & constitue intrà Bociam (*Sublimatorium*) cum collo longo, qvam optimè lutabis luto Sapientiæ, ac desiccato luto collocabis cum materia in furnum destillationis, subministrans in principio ignem lentum, donec Bocia calefiat, cujus os sit occlusum licinio bombacis, atqve istum lentum ignem continuabis per 6. horas; posteà per alias sex horas ignem aliqvantulum augebis. Qvod si per illum ignis gradum non sublimaretur, augebis ignem vicissim ad violentiorem gradum, donec incipiat sublimare, qvem ignem continuabis per viginti qvatuor horas, qvo temporis spatio elapso, frigefacto vase, accipito inde Sulphur nostrum sublimatum (*Sulphur Naturæ vegetabile*) Mercurium nostrum (*vegetabilem*) Cœlum nostrum (*siccum*) Sal Armoniacum nostrum (*vegetabile*) Lapidem nostrum nondum fermentatum, & pluribus aliis nominibus appellatum. Cujus potestas est acuere suum Spiritum (*Vini Phil.*) ut inferioribus Experimentis comprobabitur.

Hæc Salis Tartari volatilisatio satis tædiosa est, facilis tamen & clara, juxta Recepti tenorem. In seqventi Menstruorum genere va-

ria habebimus exempla conficiendi ejusmodi salia harmoniaca, hinc quæ circa hanc salis Tartari volatilis confectionem admonenda sunt, illuc reservabimus. Lullius hujus salis volatilis libras tres cum quatuor Spiritûs Vini Phil. successivè commiscet per varias destillationes; commixtum circulando per 60. dies redigit in Cœlum vegetabile.

Hic autem admonendi sumus, Sal Harmoniacum Tartari in sua forma sicca esse Menstruum vegetabile, adeòq; juxta præscriptam Recepti methodum non semper necesse est istud in liquidam reducere substantiam; illud enim, & Menstruum inde confectum differunt, eò quòd in Cœli confectione unctuositas Spiritûs Vini Phil. superaddita, & jam prævalens absorpserit, & dissolverit salis harmoniaci ariditatem. Ast hoc, à majore Oleosi quantitate, hoc modo plus justo dilutum, multum de suis amittit viribus, & ad aridorum dissolutiones minùs fit idoneum. Jam verò si sal Tartari post fit volatile, ipsum Menstruum *in forma sicca, inscitè quidam illud Menstrui Philosophici supplere locum dixêre, quod tamen rectè & optimè dictum, si Menstruum corrosivum quod nobis minerale dicitur, intelligatur; cu-*

jus

jus locum sal Tartari volatile, ceu Menstruum vegetabile, in variis occasionibus supplere potest.

Quemadmodum verò sal harmoniacum hoc, Spiritu Vini Phil. in liquidam substantiam redactam, Cœlum Vegetabile nobis componit: ita Spiritu Vini com. dissolutum, facit Spiritum Vini Basilii; dissolutum cum aceto, Acetum nostrum; dissolutum cum Aqua Forti, Aquam Regis Philosophorum, & sic de pluribus aliis. In præsentibus suum habet locum prædictus Basilii Spiritus.

18. Spiritus Vini Basilii,
In fine Libri Revelat.

℞. Vinum Album generosum (*commune*) & destilla modo solito, ut ex eo fiat Aqua Vitæ fortis in vesica, qvam in phiala rectifica, & separa phlegma, Aqva Vitæ hæc ita probatur; si in vase vitreato incensa comburatur tota nihilq; aqvositatis post se relinqvat; sin autem remaneat qvid, destilla adhuc semel aut bis, juncturis optimè clausis, ne Spiritus volatilis Vini exhalet. Aqvâ Vitæ sic destillatâ, & optimè rectificatâ, (cave autem, ne inter destillandum candelam admoveas, ne tibi noceas) in aliâ phialâ.

phialâ cum menſûrâ hujus Aqvæ Vitæ jungas uncias tres Tartari optimè ſublimati, ut phiala ad medietatem plena ſit, appoſito alembico & recipiente ſatis amplo, deſtilla in Balneo Mariæ lentiſſimè propter Spiritus volatiles, relicto in fundo parùm Aqvæ Vitæ, & inter deſtillandum humidis pannis refrigerato alembicum, ſic Spiritus citiùs reſolvitur, & in Recipientem tranſit.

Hic eſt iſte Vini Spiritus, quo Baſilius paſſim uſus eſt, præſertim in Concluſionibus ſuis, *ubi per Vini Spiritum corpora tam Metallica, quàm mineralia redigit in Olea. Quisquis alium ejus loco ſibi imaginatus fuerit Spiritum, neceſſe habet, ut ſibi caveat, ne dicti veritatem damno ſuo experiatur. Datur quidem adhuc alia ejus Vini Spiritûs deſcriptio in* Appendice Elucidationis, *quæ tamen à priori non differt, niſi quod in ſuperiori deſcriptione legebatur ſal Tartari volatile; hic vero legitur ſal armoniacum optimè ſublimatum. At ea eſſe Synonyma jam modò patet ex Lullii Recepto. Quodcunq; enim ſal ſive fixum ſive volatile Spiritui Vini Phil. conjunctum ſublimatúmq; fuerit*, Sal volatile noſtrum, Sulphur naturæ noſtrum, & Mercurius ſublimatus

tus noster *dicitur, quibus promiscuè ceu salibus Philosophicè sublimatis uti licet; utraq; enim salia ista (Tartari & salis armoniaci) ex una eadémq; forsitan materia, confecta fuerunt à Basilio. Hoc autem ejus Menstruum Cœlo vegetabili Lullii minùs forte est, etiamsi ex eodem sale Tartari æquè sit ac istud præparatum. Basilius enim hujus salis diminuit virtutem Spiritûs Vini communis additione; cùm Lullius idem efficiat opus sed Vini Phil. Spiritu. Ast Basilius suum aliquando etiam Lullii Cœlo Veg. fortius* Menstruum *reddidit, separandò Spiritum Vini Com. à sale armoniaco Philosophico, quodquidem duplici peregit modo.*

Primò accendit Menstruum *in vase cupreo ad usum hunc destinato, ut Spiritus Vini Communis comburatur, sal armoniacum verò Vegetabile per se remaneat in liqvidam substantiam redactum. Modus est iste.*

19. Spiritus Vini igneus Basilii,

Loco ut supra.

℞. SPiritum Vini antecedentem ad hanc Spiritûs ignei præparationem idoneum. Conficiatur Instrumentum ex Venere qvod in medio, infrà & supra forami-

na, tolli poteſt, prout & ſupra mediam cucurbitam · Impone alembicum cum tubulo, omnia ex Venere ſint præter recipientem, qvi ſit ex vitro, qvem pone in vaſe ligneo in aqvam & ſuprà pannis humidis tege, in vaſe ligneo ſit meatus per qvem aqva ubi incaluit, effluat & frigida affundatur; omnibus ſic paratis per foramina inferiora immittitur Spiritus Vini præparatus, ut ad foramina attingat, tunc accenditur, & Mercurius per foramina media ſurſum pellitur, reſolvitúrqve ob frigus aqvæ, & ex alembico tranſit in recipiens. Sic præparatur Spiritus verus Vini, ſed in opere nunqvam ceſſa à refrigerando, & affunde novam Aqvam Vitæ, ne nimis profundè ardeat. *In Additione vel Appendice manualium operationum hunc Spiritum ita deſcripſit Baſilius.* ℞. Vinum aduſtum. (*potiùs Vinum adurendum ex Sale Harmoniaco Tartari & Spiritu Vini Communis confectum*) qvod ponas in vaſe forti durante ignis flammam, & accendas flammâ ſulphuris, & protinùs applica Alembicum ferreum vel cupreum, & verus igneus Vini Spiritus reſolvitur & deſtillatur in liqvorem in recipiens amplum; hic eſt verus aëreus & igneus Spiritus Vini.

Secundò impregnat Menstruo sub No. 18 *descripto calcem vivam ex qua fortius adhuc destillat Menstruum*, Spiritus Calcis Vivæ *dictum*. Calx Viva, *inquit*, fortificatur, & magis ignea redditur per purum & minime sophisticatum Spiritum Vini (*ex sale armoniaco & spiritu vini com. confectum*) sæpiùs desuper cohobatum, cui calci addas sal alcali Tartari, additis Salis ejusdem fecibus exsiccatis, ex qvibus optimè permixtis destillabis verum Spiritum gehenneum, in qvo magna absconduntur mysteria, Methodum acqvirendi hunc spiritum tibi dixi, qvam observa tene, ac pro dono valedictorio accipe *Basil. in Repet. Lapidis in Cap. de Calce Viva.* Nota inqvit, *in fine Libri de Medicinis supernaturalibus*; vobis dixi de virtutibus & qvalitatibus Lapidum pretiosorum; at reperiuntur etiam plures lapides despicabiles & ignobiles magnæ tamen virtutis, testante ipsa Experientia; qvamvis ignorantes & inexperti haud fidem adhibebunt dictis, istáqve cerebris sui obtusis concipere neqveant, istud tamen demonstrabo Calcis vivæ exemplo, qvæ Calx juxta judicium vulgi, parvi pretii est, & contemptibilis in obscuritate. Nihilominus in

hab

hac eſt virtus potens, qvæ apparet in ſui applicatione contra morbos graviſſimos: At cum triumphans & tranſcendens ejus Efficacia ferè incognita ſit plurimis, ideò pro cauſa illorum inqvirentium in myſteria naturalia & ſupernaturalia & qvorum gratia hujus Libri aperio Arcana: Pro Valedictorio detegam etiam myſterium Calcis vivæ, & dicam primò modum deſtillandi ejus ſpiritum, qvod opus ſanè reqvirit Artiſtam expertum anteà bene informatum in hac præparatione.

20. Spiritus Calcis Vivæ Baſilii, *In fine Lib. de Med ſupernatur.*

℞. CAlcis Vivæ q. v. tere & præpara in marmore in pulverem impalpabilem, cui affunde Spiritus Vini (*Menſtrui ſub* No. 18.) tantum, qvantum imbibi poſſit à Calce pulveriſata, ita ut nullus Spiritus ſupernatet Calcem. Tum applica alembicum; luta bene, & appoſito recipiente abſtrahe Spiritum leniſſimè in Balneo ab eâ; hæc abſtractio reiteranda octo vel decem vicibus. Hic Spiritus Vini fortificat valdè Spiritum Calcis, qvi inde fit magis igneus. ℞. Calcem remanentem ex cucurbita, qvam contere optimè, cui adde Salis Tartari (*Alcali*)

partem decimam ; & ad pondus omnium, Terræ ſalis Tartari, ſive materiæ in Extractione ſalis Tartari relictæ & bene exſiccatæ, hæc omnia bene mixta deſtilla ex retorta bene lutata, cujus tres partes ſint vacuæ, in Recipiens magnum & firmum. Nota, neceſſe eſt, ut recipiens, in qvod Retortæ roſtrum inſeritur, habet fiſtulam unius digiti latam, cui aliud applicandum eſt recipiens, in qvo parva qvantitas Spiritûs Vini *(Menſtrui ſub* No: 18.) ſit. Tum leni igne deſtilla, & aſcendet phlegma in recipiens primum, deſtillatô phlegmate adauge ignem, & veniet Spiritus albus in forma Spiritûs albi ex Vitriolo *(philoſophico)* deſtillati, qvi non deſcendet in phlegma, ſed per fiſtulam prædictam in alterum recipiens, ſeſe inibi conjungens Spiritui Vini, qvemadmodū ignis igni facilè jungitur. Nota, niſi hic Spiritus Calcis ritè fuerit præparatus vel imprægnatus Vini Spiritu, cohobationibus prædictis, deſtillando miſcetur phlegmati ſuo, exſtinguitur & amittit ſuam virtutem. Ita difficile eſt penitùs perſcrutari naturam, plurima ſibimet ipſi reſervantem. Hoc Spiritu jam Vini Spiritu commixto, remove recipiens, effunde phlegma, at cautè ſerva calcis & vini Spiritus. Nota,
ambos

ambos hos Spiritus difficulter ſeparari, etenim ſeſe invicem amplectuntur, & deſtillando aſcendunt junctim. Propterea mixtos & unitos Spiritus accende in vaſe vitreo, ſpiritus Vini comburitur, ſed Calcis Spiritus remanet in vitro, qvem reſerva diligenter. Hic magnum eſt Arcanum, Spiritus pauci excedunt ejus efficaciam, modò ſciatis ejus uſum. Ipſius qvalitates haud deſcribi poſſunt per modum compendii. Hic ſpiritus diſſolvit oculos cancrorũ & criſtallos duriſſimas; tria hæc deſtillata invicem per alembicum & ſæpius cohobata, reddunt liqvorem, cujus guttæ tres, adhibitæ in vino calido, frangunt & diſſolvunt arenam & calculum corporis humani, liqvor hic expellit iſtius morbi veram radicem vel cauſam absqve ullo patientis dolore. Spiritus hic calcis ab initio eſt coloris cærulei, ſed leniter rectificatus apparet albus, tranſparens & clarus, paucas poſt ſe relinqvens feces. Spiritus hic diſſolvit cimelia fixiſſima & lapides pretioſos; è contrariò fixat omnes Spiritus volatiles tranſcendenti calore ſuo. Spiritus hic vincit qvæcunqve Podagræ ſymptomata, etiamſi ſummè nodoſa & tartarea, qvæ omnia diſſolvit & expellit radicaliter.

Spiritus Vini ſale harmoniaco vegetabili acuatus ſi accendatur, Communis Vini Spiritus comburitur, ſal armoniacum autem incombuſtibile aſcendit in forma liqvoris, & Spiritus Vini igneus Baſilii *dicitur. Verum-enim-verò cùm idem Spiritus vini ſale harmoniaco conjunctus abſorbeatur à Calce viva, & inde deſtilletur in ſeipſum, poſteáq; accendatur; Spiritus Vini Com. flammâ quidem conſumitur, ut anteà, at Calcis ſpiritus, vel potius ſal harmoniacum vegetabile, non aſcendit, ut priùs, ſed remanet in Vitri fundo, quia magis digeſtum & fixius redditum. Aſt pro majore horum ſpirituum Elucidatione, aliam addere ſpiritûs Calcis deſcriptionem conſultum duximus.*

21. Spiritus Calcis Vivæ ſimplex Baſilii,
In Manualibus Operationibus.

℞. CAlcem vivam puram, qvam combure in furno figuli, igne fortiſſimo, ut reducatur ad exactam maturitatem, cui ſubtiliſſimè in marmore tritæ affunde in cucurbita Spiritum vini Confectum ex Tartaro philoſophico (uti docebo in methodo mea Conficiendi Aurum potabile) ut calx fiat inſtar pultis tenuis.

Hoc

Hoc peracto, destilla inde phlegma ad calcis siccitatem, affunde novum Spiritum Vini, & abstrahe. Repete id sexies, tum contere materiam optimè, & pone in cella, ut dissolvatur per deliqvium, & spatio paucorum dierum effluet inde liqvor, qvi collectus & destillatus per retortam ex arena, primo emittit phlegma per se servandum, posteà liqvorem spiritualem qvem seorsim etiam serva. Jam ℞. Cristallos pulverisatas, qvas commisce cum eodem pondere sulphuris vivi vel mineralis; materiam hanc combure, continuò agitando eam, usqve qvo omne sulphur comburatur. Qvam deinde reverbera igne aperto per tres horas. Hoc facto huic materiæ affunde prædictum liqvorem. ℞. Etiam oculos cancrorum, qvibus etiam in alio vitro affunde eundem calcis liqvorem. In calore satis forti digerantur per 14. dies & ambobus ascendet humiditas qvædam in superficiem, qvam decanta subtiliter in vitrum parvum & rectifica in Balneo, & liqvor remanebit in fundo, cujus grana tria in vino adhibita produxere valdè magnos & admirabiles effectus. Medicina hæc curat etiam radicaliter calculum vesicæ & renum tam in viris qvàm fœminis.

Spiritus Vini ex Tartaro philosophico confectio quam promisit Basilius se daturum in Methodo *sua conficiendi Aurũ potabile, omnia antedicta Basilii confirmabit Menstrua. Etenim cum illa ex sale harmoniaco sive sale Tartari volatili diversimodè præparata fuerint; hic Spiritus vini philosophici est acutatus sale Tartari, non quidem communi Alcali, sed hoc redacto una cum Spiritu vini Phil. in liqvidam substantiam; nam admonendi sumus, non semper necesse esse conficere Lullii Cœlum, ceteràq; hujus generis Menstrua ex Sale Tartari qvatenus philosophicè volatilisato, sed aliquando etiam idem confici posse menstruum ex sale Tartari absq; sui sublimatione, sive reductione in Sulphur Naturæ vegetabile; sola Spiritûs Vini Phil. cohobatione super salTartari, donec destillando ascendat in forma liqvoris lactei. Ita fit,*

22. Spiritus Vini Tartarisatus Basilii,
In Manual. Operation.

PRimò sciendum, Tartarum Philosophorum, qvo sera aperitur, non similem esse communi Tartaro, ut plures imaginantur, sed aliud est Sal, etiamsi oriatur ex eadem radice. Hoc Sal est clavis unica aperiendi

riendi & diſſolvendi metalla, modò fuerit præparatum, ut ſeqvitur. ℞. Cineres Vitis fructiferæ, ex qvibus aqvâ calidâ educ lixivium fortiſſimum, qvod ebulliendo evapora ad ſiccitatem, ut remaneat materia rufa, qvam reverbera in fornace reverberatoria per tres dies, vel circiter, igne aperto, usqve dum albeſcat. Tum diſſolve Aqvâ Fontanâ, ſine ut ſubſideat, decanta clarum, filtra ut ſeparentur feces, filtratum coagula, & habebis Sal album Tartari, à qvo Spiritus verus deſtillatur hoc modo.

℞. Summè rectificatum Spiritum Vini & penitùs liberatum ab omni phlegmate (*ſub* No. 19. *deſcriptum*) qvem affunde ſali Tartari in phiala colli longi ad trium digitorum ſupereminentiam, luta alembicum ad phialam, appone recipiens, digere leni calore, tum leniſſimè abſtrahe phlegma, & Spiritus Tartari apertus eſt medio Spiritûs Vini, & ratione amoris reciproci & mirabilis aſcendunt ambo conjunctim, feces remanentes ſi qvædam fuerint, ut & phlegma abjicienda ſunt, ita habebis verum Spiritum Vini, qvo Aurum potabile conficitur.

Menſtruum hoc ſanè nobiliſſimum eſt, ita

ut etiam ob ejus excellentiam altiorem mereatur locum, quam hunc inter Menstrua vegetabilia simplicia, quum rectiùs ad septimum menstruorum genus esset transferendum. Verùm cùm in præsenti maximè illustret Basilii menstrua adeòq; sit hic majoris utilitatis, quàm ibi, illud hinc removere nolumus, addemus tamen ejusmodi menstruorum exempla magis simplicia. Ita fit.

23. Acetum acerrimum vegetabile sive Ignis adepti, Riplei ex Tartaro calcinato.

Pag. 331. Concord. Raym. & Guid.

℞. Tartarum vini, & calcina in albedinem. ℞. Hujus calcinati Tartari libram unam, & pulverisatam pone in magna cucurbita vitrea, & superfunde fortissimi spiritûs vini (*phil.*) dimidium poculum, aut parum plus, claude os optimè, & stent in aqva frigida horis 24. tunc apposito recipiente destilla in Balneo levi igne, ita tamen ut possit destillari, qvæ destillatio levis continuetur, qvoad phlegma ascendat, qvod ex gustu debet cognosci, tum permitte infrigidari, & rursus appone ad prædictum Tartarum, novum

vum ſpiritum vini,eadem qvantitate, ut ſuprà faciendo omnia,ut anteà.

Qvod opus reiterabis qvindecim vicibus. Sed qvando vas aperitur in ſingulis imbibitionibus,caveas ante omnia à ſubito odore hujus Ignis adepti. Hoc opere qvindecim vicibus completo, ſepone tres uncias hujus igniti Tartari ad partem,ad multiplicandum oleum mercuriale, ut inferiùs patebit. ℞. Reliqvam partem hujus igniti Tartari, deſtilla in arena fortiſſimo igne, qvi ignis ita deſtillatus habet colorem album, & eſt *natura ignita noſtra,noſter Mercurius,noſtra Aqua vitæ,deniq; clavis noſtræ ſcientiæ.*

§. *Menſtruum hoc idem eſt,quoad ingredientia & virtutem cum cœlo vegetabili Lullii, ſed oportet inſtar cœli iſtius circulari, ut lacteum & opacum ſuum amittat colorem, hujusq; acquirat diaphaneitatem claritatemque. Receptum hoc extat etiam apud Johannem de Rupeſciſſa,quod cum hoc comparare convenit,præſertim cùm variet quodammodò in circumſtantiis,dum Tartarum vini phil. ſpiritu impregnatum ante ejus deſtillationem diſſolvat per deliquium,*

24. Aqva fortiſſima & virtuoſa Johannis *de Rupeſciſſa. Cap. 43. lib. Eſſentiæ.*

BEatiſſimus Deus, creator Arcanorum, tot mirabilia condidit in Natura, ut nec intellectus noſter, niſi pauca poſſit percipere, nec lingva valcat mirabilia Dei niſi balbutiendo narrare. Et ex Arcanis revelabo tibi aqvam divinæ actionis, & magiſterium ejus eſt, ut accipias optimum Tartarum album calcinatum, & pone in aliqvo vaſe terreo vel vitreo, & infunde deſuper meliorem aqvam ardentem *(philoſophicam)* qvam poteris habere, & pone alembicum deſuper, & deſtillabis aqvam ardentem debilem valdè, qvam remove, qvia nihil valet vel parùm, niſi pro oculis aut membrorum lotione: Deinde accipias Tartarum tuum, & invenies eum fortificatum in duplo, & hoc qvalibet vice probabis linguâ. Iterum aliam aqvam ardentem deſuper pluribus vicibus appone, quia qvalibet vice fortificabitur ſupra modum, & in tantum fortificare eum poteris, ut nulla creata actio ei valeat comparari. Qvod ſi vis vim ejus centuplicare, tritura eam, & pone ſuper porphyrium vel ſuper marmor, ut convertatur

in

in aqvam ; qvæ postmodum destilletur per alembicum.

Alia datur adhuc hujus cœli vegetabilis præparatio, non per Alcali sublimationem, nec cohobationem, sed circulationem simplicem; videlicet digerendo Alcali Tartari tamdiu in spiritu vini phil. donec supernatet olei instar super spiritum vini. Ita fit,

25. Mercurius vegetabilis acuitatus sale Tartari Lullii.

In camera prima individuorum. dist. 3. libr. Essen.

IN prima camera significatur, qvòd noster Mercurius est in potentia H. *(Tartari crudi)* & ut ipsum extrahere possimus, oportet artistam dictum H. ponere in E. (id est, in furno vitrariorum) tribus diebus naturalibus & ejûs sit multa qvantitas; qvoniam parva inde efficietur, qvod H. *(Tartarum jam calcinatum)* moles subtiliter, & ponas ipsum in H. arboris philosophicalis *(in dissolutionem per deliquium)* in marmore in loco frigidissimo, & cooperies propter pulverem & H. convertetur in T. *(oleum per deliquium)* Qvod T. destillet artista per filtrum in vase vitreo, & postqvam artista habuerit T. ex H. para-

 tum

tum noſtrum Mercurium ex dicto T. poterit extrahere dupliciter. Primò per magiſterium *capituli. Non reputes me,&c. (per circulationem inſtar Eſſentiæ vel ſpiritus vini Lullii.)* Secundò per magiſterium *capit, Non prætermittam (per ſeparationem Elementorum, de quo non in hoc loco;) Lullius aliquando loco olei Tartari per deliquium, ſale Tartari depurato uſus eſt, putà* in Experimento primo. Aliud, *inquit*, ſignum habes magis certum purificationis illius individui *(ſalis Tartari)* videlicet cum ſal pretioſiſſimum in vaſe remanebit ſuper ignem in forma olei, quod remotum ab igne ſubitò congelabitur. Sed tibi, fili chariſſime, non ſit tædio prolixitas temporis in ſolvendo hanc materiam, & congelando ſingulis vicibus, corruptionem removendo, qva remanente, nunqvam poterit conjungi cum ſuo ſpiritu extracto à pretioſiſſimo & propinqviore individuo ſuo, qvod eſt vinum optimum, ablata ab eo prorſus omni humiditate & corruptione. Tunc ipſum conſtitue ad circulandum in vaſe circulatorio, atqve ita reducatur in qvintam Eſſentiam & ſpiritum ſuum protinùs complectetur, ſed hanc circulationem nos â principio triginta dierum

dierum ſpatio peregimus, poſteà verò eandem abſolvimu ſpatio dierum qvadraginta, qvæ circulatio fuit multo melior primâ, quia qvo longiore tempore circulatur, eò magis ſubtiliatur,& efficitur aptum ad omnem phyſicam operationem noſtram, qvem ordinem cum opus fuerit, vos qvoqve obſervabitis.

Non tantùm menſtrua hujus generis, variis modis ex alcali Tartari confici poſſunt, ſed ejus loco alia etiam alcalia fixa ſumere licitum eſt, uti ſequens probat Menſtruum.

26. Menſtruum vegetabile ſimplex de tribus individuis Lullii,

In Experim. XXV.

℞. AQvam vitæ ſummoperè acuatam, qvæ pannum lineum comburat, qvam iterum tranſmitte per alembicum, ut ſit perfectè rectificata. Mox accipe ſalem chelidoniæ, ſalem de ſangvine humano, ſalem de melle extractum, uti habes ſupra in ſuis Experimentis, qvos omnes ſales conſtitue ſimul in urinale *(cucurbita)* & in ſingulas uncias iſtorum ſalium ſuperinfunde qvaternas uncias Aqvæ vitæ ſupradictæ, claude cum ſuo antenotorio *(alembico cæco)* & ſuperpoſito alembico, annexo recipiente, juncturis

cturis optimè clausis, destillabis per cineres, & transmitte sales cum Aqua pariter. Si qvid remaneat, iterum illi infunde suam aqvam destillatam; cumqve totum fuerit transactum iterum novum infunde salem, unam scilicet unciam, ac per alembicum ut suprà, transmitte; Tertiò iterum alteram unciam salis adjunge ut suprà, & destillabis iterando hoc magisterium ter, singulis vicibus novum salem adjungendo. His peractis Aqvam hanc pone ad circulandum in vase alto & angusto per 50. dies naturales. Illud tamen adverte, ne vas ullo pacto respiret. Cùm verò ad finem circulationis perveneris, in fundo vasis videbis hypostasin instar urinæ sani viri, qvæ erit alba. Completa ergò circulatione Aqvam evacuando tranferas cautè in aliud vas mundum, ac cave, ne cum Aqva hypostasis transeat, sed restet in fundo vasis. Claude vas aqvæ circulatæ ne respiret, & in Balneo serva.

Præparatio salis Chelidoniæ extat in Experimento qvarto. Tunc cineres Chelidoniæ mense Majo in plenilunio cum suis radicibus & floribus collectæ in vase vitreo pone, & Aqvam chelidoniæ destillatam per B. superfunde, ut in salem elicias, & in igne cinerum lentis-

lentiſſimo ferveat per duas horas: Diſſolutionem evacuando transferas in aliud vas, terram verò inſolutam deſiccabis, & refrigerato vaſe triturabis, ſuperinfundendo novam aqvam iterum ſuper cineres, ut ſuprà, fervere facias, ac ipſam diſſolutionem, ut ſuprà, decantabis. Hoc autem magiſterium itera toties, qvousqve totum inde ſalem extraxeris, qvæ eſt pars mercurialis ipſius individui. His ergò peractis, accipe omnes illas diſſolutiones, qvas per filtrum vel lineum pannum transmitte, ut à terreſtreitate purgentur, deinde per Balneum congelabis deſtillando. Nam transacta humiditate in fundo vaſis remanebit mercurius ſive ſal albi coloris, qvem ſalem debes ſolvere ac viciſſim congelare ter, atqve hoc pacto ex hac materia mercurium extraxeris, qvi virtutes, propè innumerabiles habet acuendi ſpiritum vegetabilem, à vino extractum, & poteſtatem habet diſſolvendi cuncta metalla cum converſatione ipſorum formæ vegetativæ & germinativæ.

Sal ſangvinis humani fixum ita præparatur in Experimento undecimo. ℞. Sangvinem extractum ab hominibus ſanis & cholericis, illùmqve pone in tabula nitida & ſic permitte

mitte ſiccari,ut phlegma ſeparetur;ab eo poſteà accipe ipſum ſangvinem, & eum qvàm optimè tritura, & pone in bociam, & lento igne aqvam deſtilla, qvam deſtillatam ſeorſim ſervabis, & aucto aliqvantulum igne, ſed non admodum intenſe, ne fortè ſublimetur ſal, ſed ſolum humiditas atque oleum ſuperfluum exhalet, donec non ampliùs deſtillabit: Poſteà frigefacto vaſe accipe terram combuſtam, qvam loca in vas, & firmiter claude, ne reſpiret. Nam reſpirando evaneſceret in fumum, pone vas in furnum reverberationis, ſed ignis debet eſſe temperatiſſimus, ut ſal iſtius materiæ, qvi volatilis eſt & non fixus, non exhalet, & ne violentiâ ignis vas frangatur, ut nobis accidit, & ſtet materia in iſto gradu ignis per duos dies, & calcinabitur. Qvo facto vas frigeſcat, & frigefactum aperiatur, & ſuper calcinatam materiam infunde ſuum phlegma, id eſt, aqvam qvam in principio deſtillaſti, permitte ſuper cineres ferveſcere per duas horas, ut aliqva pars diſſolvatur, & qvod diſſolutum fuerit, decanta in alio vaſe, atqve iterum cum nova aqva fac, ut ſuprà, & ſic reitera, donec totum ſal extraxeris: Poſteà aqvam per Balneum deſtillando removeas,

&

& remanebit in vase sal niveus, habens virtutes plurimas, & si cum eo vegetabilem ignem acues, dissolvet proculdubio duo luminaria cum conservatione ipsorum formæ vegetativæ. Et cum eo ipso fieri poterit excellentissimum aurum potabile pro conservando radicali humido in hominibus, & ad expellendum plures ægritudines.

Eperimentum tertium docet præparationem salis mellis hoc modo. ℞. Mel novum, qvod sit album & cum favo conjunctum, illud autem constitue in vase vitreo ad putrefaciendum per 60. dies, deinde destilla, &c. posteà ℞. Terram *(caput mortuum)* qvæ remanserit in urinali, atqve illam perfectè trituratam in vase terreo collocabis, qvod sit ex creta valentina, vel ex ea, ex qua fabricantur crucibula, vel si hoc vas habere non poteris, constitue eandem Terram intra gemina crucibula, alterum alteri annexa, & qvam optimè clausa. Pòst statue in furno reverberationis vel vitrariorum, atque ibi permaneant quatuor aut quinque dies, ita ipsa albescet Terra. Sed si hoc opus feceris in furno reverberationis, adverte, ne sit ignis nimis violentus: Sic enim ipsa terra evanesceret, & si ignis debilis esset, nun-

quam

quam calcinaretur: Mediocri ergò igne opus est. Sic nullus error potest contingere ut nobis accidit. Nam cùm hoc opus inchoaremus, violentiâ ignis totam terram amisimus. Sed ad rem: Postquam hæc Terra, ut prædictum est, calcinata fuerit, frigefacto vase extrahes ac triturabis, illi posteà superfunde aquam, quam destillasti per Balneum, & sinas materiam super cineres per duas horas fervere, atque in aliud vas transfunde, evacuando aquam ab ipsa Terra, quam Terram lento igne desiccabis. Super eosdem cineres superfunde novum phlegma, ac fervescat, ut suprà, decantabis evacuando, & conservando, ut suprâ, dissolutionem corporis, atque hoc pacto magisterium toties iterabis, donec extrà ipsum totum salem pretiosissimum evacuaveris, & in quam transegeris. Posteà accipito omnes illas dissolutiones, & per pannum lineum nitidum transmitte, quam aquam per Balneum destillabis, tandem in fundo vasis salem pretiosissimum habebis vel mercurium vegetabilem. Quo facto, scias pondus dictæ congelationis seu salis, ac illi superinfunde tertiam partem aquæ, quam servâsti superiùs, & quam rectificâsti septies per cineres (*aquam*

acidam

acidam mellis) & occlude vas cum ſuo antenotorio,& pone in balneo per qvinqve dies, deinde amoto antenotorio & appoſito alembico, temperato igne exhalabis deſtillando humorem,qui deſtillari poterit,qui erit inſipidus,nam virtutem& acetoſitatem ipſius aquæ accepit & ſecum retinuit ipſa terra. Deinde iterum nova aqua,ut priùs imbibe ipſam terram,& reiterando magiſterium, imbibendo, digerendo,deſtillando toties,ut ſuprà,qvousque terra ad ſe traxerit & imbiberit ſuam aquam. Atque ita auxilio Dei vivi verè habebis ſalem vegetabilem extractum ab hoc individuo,quod ſal eſt pretioſiſſimum, ac poteſtatem habet acuendi mercurium vegetabilem & diſſolvendi duo luminaria, cæteràque omnia metalla imperfecta: Et cum hoc ipſa metalla reduci poſſunt in ſuam primam materiam.

Hiſce ſalibus pro hoc Lullii menſtruo reqviſitis addam Experimentum quintum, quod de Portulaca marina, Apio Sylveſtri, Squilla, Euphorbio, Pyrethro, Roremarino, herba Mercuriali Solatro, Oliandro &c. *alcalia præparare docet,quibus omnibus mercurium vegetabilem ex Vino extractum acuere poteris conjunctim vel ſeparatim.* *Non*

Non hujusmodi menstrua solummodo fiunt ex alcalibus vegetabilium sed conficiuntur etiam ex salibus mineralibus, qvalia sunt sal commune, gemmæ, aluminis, &c. Ita fit

27. Circulatum minus sive Aqua salis Circulati Paracelsi.

Lib. X. Archidox.

℞. VErum Elementum aquæ, vel ejus loco aliud sal, quod nondum planè ad siccitatem coctum sit, vel etiam sal gemmæ depuratum, affunde partes duas aquæ, mixtæ cum modico Raphani succo, putrefac in digestione accurata, quò longiùs eò meliùs; postea congelare, & sine putrefac denuò per mensem, deinde per retortam destilla, residuumper ignem validum urge, ut fluat, reverbera in retorta, igne continuo, solve in marmore aquam hinc defluentem affunde desuper, & putrefac iterum, destilla denuò usque ad oleositatem, conjunge cum spiritu vini (*Phil.*) & impurum decidet, quod separa, purum verò in frigido cristallisetur, affunde iterum destillatum, & toties cohoba, donec oleum fixum in fundo remaneat, & nihil dulce posteà transgrediatur. Digere porrò per mensem, deinde destilla tamdiu, donec Arcanum salis per

alem-

alembicum tranſcendat. Nec pœniteat diutini laboris, namque hæc eſt tertia pars omnium Arcanorum, qvæ in metallis & mineralibus abſcondita ſunt, & ſine qua nihil frugiferi, nihil perfecti perfici poteſt.

Idem Circulatum Paracelſus deſcripſit in Tractatu de Reductione Metallorum in primam materiam vel Mercurium currentem *(qui liber in Roſario novo olympico Benedicti Figuli quartum locum tenet) quam deſcriptionem cum hac comparare, ut ſeſe invicem illuſtrent, conſultum duximus.* Recipe, *inquit,* ſal gemmæ ſubtiliſſimè pulveriſatum, pone in crucibulo forti, & augendo ignem per gradus, ſal funde, fuſum in fluore retine per horas tres; ſal frigefactum item pulveriſa & in crucibulo novo, juxta methodum prædictam funde & ſic procede quinquies vel ſexies. Denuò ſali pulveriſato affunde tantum ſucci Raphani prius calefacti; *(ſal commiſce & comminue cum parùm ſucci, cochleari ligneo, in vaſe ligneo, diſſolutum cola per manticam & ſepone, adde rurſus parum iſtius ſucci, & repete usq; dum ſal totum ſit diſſolutum)* ut diſſolvatur, coagula vel abſtrahe per alembicum aqvam, ſal reduc in pulverem, putrefac

in

in balneo per ſex dies, tum deſtilla igne aperto, inſtar Aquæ Regis, obſervatis ignis gradibus, usque nihil ampliùs aſcendat, urge igne fortiſſimo, ut optimè calcinetur per horam, pulveriſa ſal ita calidũ ſubtiliſſimè in marmore, & in loco humido diſſolvetur per ſe, ſolutum omne putrefac in Balneo per tres dies, tum ex arena gradatim & lege artis deſtilla per alembicum omne liquidum, corpus reſiduum & bene pulveriſatum ſolve in marmore, putrefac & deſtilla, ut anteà, repete hoc ter, qvod tum adhuc remanſerit, hoc reduc in pulverem & pone in cucurbita, cui ſuperfunde has tres deſtillatas aquas, putrefac per quinque dies, iterumque deſtilla ex arena, ita tandem putrefaciendo & deſtillando ſal totum aſcendet per alembicum, excepto parvo capite mortuo rejiciendo; aquam verò à ſalis ſubſtantia deſtillatam putrefac per diem & noctem, & rectifica bis vel ter, & habebis Aquam ſalis.

Menſtruum hoc ex ſale marino vel gemmæ præ cæteris menſtruis vegetabilibus ſimplicibus elegit Paracelſus ceu optimo, quoniam juxta ejus doctrinam, matrix ſit vel centrum metallorum & mineralium.

Quoni-

Quoniam, *inquit*, experimentis edoctus ego, & in aliis qvoq; libris attigi primũ Ens seu quintam Essentiam Elementi aqvæ esse centrum metallorum & minerali m, & alibi quoq; adjunxi, quòd quilibet fructus mori debeat in eo , in quo vitam accepit *(in M. S. Germanico hæc ita leguntur*; Das eine iegliche Frucht in seiner Mutter/ darinnen es das Leben überkommen sterben muß / hoc est, *quod quilibet fructus mori debeat in eadem matrice, in qua vitam suam nactus fuerit)* ut novam posteà vitam meliorem accipiat, & sic per depositionem veteris corporis in primum Ens reducatur: idcircò hic extractionem centri aquæ, in qva metalla corpus suum amittere debent, adjiciemus.

Menstruum hoc explicabimus per membra sua, quorum primum est Oleum salis fusi per deliquium. *In processu primo sal marinum vel gemmæ dissolvit aquâ succo raphani commixtâ, putrefacit, & fortiori igne destillat, caput mortuum verò, (sal potiùs residuum) solvit per deliquium in marmore. In Recepto secundo sal gemmæ quinquies vel sexies fusum prius, in ana succi raphani calefacti dissolvit, coagulat putrefacit, & communis*

Aqua

Aquæ fortis instar destillat, sal residuum adhuc calidum in pulverem redactum in loco humido dissolvit per deliquium. Aliquando absq; fœtido hoc raphani succo, istud oleum salis per deliquium præparat compendiosius, videlicet ex sale calcinato cum Nitro: Receptum hujusmodi est, ut sumas salem communem & salem urinæ æquis partibus. Lege alchymiæ calcinetur horis duabus, postea resolvatur in cella more usitato, &c. Ex hoc calcinato sale destillatur spiritus, qvi resolvit aurum in oleum, quòd si rursus extrahatur & optimè præparetur. Aurum potabile præstantissimum comparabitur, sin citra extractionem *(destillationem)* illam aurum tantùm resolvatur, tunc pro aurifabris in deaurando ars est subtilissima, & pro fabris ferrariis ad deaurandum thesaurus constans & pretiosus. Oportet tamen eos in eo præparando esse alchymiæ peritos. *Libro de Rebus Nat. cap. 4. de sale pag. 190. Paracelsum per salem urinæ voluisse nitrum, facilè probatur ex sequentibus.* Qvocunque loco, *inquit*, profunditur urina aut hominis aut brutorum, eodem succedente tempore salnitrum enascitur. Urina enim collecta & præparata in salem alium,

alium, ſalnitrum vocatur. *Ibidem. Verum extra omne dubium ponit idem Receptum*, Tract. de ſale pag. 171. *ita deſcriptum:* Sumatur ſal & ſalnitrum æquali portione, calcinentur per ſe ad fluxum & fuſionem, poſteà reſolve in ſuum liqvidum.

Secundum eſt Oleum vel Eſſentia ſalis. *In proceſſu primò oleum ſalis per deliquium recipit, & toties ſpiritu vini phil. cohobat, donec ſal inſtar olei in fundo maneat, & nihil phlegmatis aſcendat, ſi verò loco ſpiritûs vini phil. ſumatur menſtruum aliquod vegetabile, exempli gratiâ, menſtruum, de quo jam tractamus, modò præparatũ, ſive ſal circulatum, non neceſſe eſt ut ſal diſſolvatur per deliquium, ſed minori labore redigitur in Oleum vel Eſſentiam naturalem.* Quanquam, *inquit*, plures ſint viæ ad extrahendum Ens primum ſalis, hæc tamen utiliſſima & expeditiſſima eſt & poſt hanc alia illa via eſt, cujus de Elixire ſalis mentionem fecimus. Ut nempe ſal recens cum Aqua ſolvente, quæ eſt ſpiritus ſalis deſtillatus (*circulatum minus ex ſale, aqua ſalis circulati, Arcanum ſalis, menſtruum de quo jam agitur*) permixtum putreficetur, & tamdiu deſtillætur, donec ſalis ſubſtantia ſol-

vatur, ac in oleositatem perpetuam reducatur, corpore phlegmatis in modum ipsi subducto. *Locus allegatus extat libr. 8. Archid. de Elixiriis pag. 31.* ℞. Sal optimè præparatum, albissimum, & mundissimum, hoc in pellicanum ponatur cum Aqvæ solventis (*sub Aqua solvente nostra Aqua salis* (circulati) *intelligenda est.* Libr. X. Archid. p. 38.) tanta quantitate, quæ sexies pondus illius superet, in fimo digerantur equino simul uno mense, posteà separetur Aqua solvens per destillationem, & rursum affundatur, ac separetur ut priùs, idqve toties donec sal in oleum convertatur. *Hæc Essentiæ salis confectio cum Circulato minore, multò melior & exquisitior est priori illa præparatione per vini phil. spiritum peractâ; licèt Paracelsus methodum priorem posteriori utiliorem & magis expeditam esse affirmat, quod de utriusq; usu, non præparatione, intelligendum est. Siquidem salis Essentia & citiùs & meliùs præparatur circulato quodam minore, quàm simplici Vini phil. spiritu; ex qua Essentia salis quocunq; etiam modo confecta deinde fit Arcanum salis, quod utilius esse & expeditiùs, Rerum Essentias extrahendi, quàm oleum salis*

non-

nondum ita graduatum ratio jubet. In processu secundo Paracelsus oleum salis per deliquium putrefieri quidem mandat, sed de putrefactionis medio, vini phil. spiritu vel menstruo vegetabili simplici quodam nullam facit mentionem, sine quo tamen sal non ascenderet in alembicum, & si destillaretur, nullius tamen esset usus in essentiarum extractionibus. Cum Vini phil. spiritu itaq; putrefecit oleum salis per deliquium per aliquod tempus, deinde putrefactum destillavit fortiori igne, salis residuum iterum solvit in marmore, dissolutum cum novo vini phil. spiritu vel menstruo veget. simplici quodam toties putrefecit & destillavit, donec totum destillaverit in Aquam salis spiritualem.

Tertium membrum consistit in reductione Essentiæ salis in Arcanum ejusdem. *Naturalis enim (id est, salina salis) Essentia cohobando aliquoties cum Vini phil. spiritu, ascendit unà cum eo, fit dulcis, & transmutatur in Arcanum salis sive Essentiam artificialem, de quibus Arcanis plura libro secundo de Medicamentis. Sal commune itaq; unà cum Vini phil. spiritu destillatum per alembicum, est* Circulatum minus *Paracelsi*, Aqua salis Circulati,

culati, primum Ens salis, Arcanum salis, Aqua solvens, Spiritus salis destillatus, Matrix & centrum metallorum & mineralium, &c. *dicitur Circulatum ob Essentiæ salis circulationem vel digestionem per menstruum spiritu vini phil. vel quod probabilius, ob communem omnium menstruorum vegetabilium circulationem per 30. 40. vel 60. dies, posteaquam menstruum jam fuerit confectum, ita ut circulatio hæc, licèt in nostro Recepto omissa, subintelligenda sit in hisce Paracelsi circulatis. Non ideo dicitur Circulatum minus, ac si sal commune minores, quàm cætera salia, habeat dissolvendi virtutes, sed quia hanc tantùm, non verò ut circulata majora, superadditam habeat tingendi qualitatem, ceu sal circulatum: Eodem etiam modo confici possunt Vitriolum circulatum, Alumen circulatum, Tartarus circulatus, &c.* Hac quoque ratione, *inquit*, Paracelsus, Arcanum vel magisterium Vitriolo conficiendum, ut & ex omnibus aliis salibus *Libr. X. Arch. cap. 3. pag. 38.*

Tandem quemadmodum salina salis Essentia suam in Vini phil. spiritu per digestionem & cohobationem amittit salsedinem & dulcis fit, ita communis spiritus salis hoc spiritu Vini

per-

permixtus & digestus, menstruum fit dulce; ita fit

28. Spiritus salis dulcis Basilii,
Lib. Partic. sub sulphure solis & Rep. 12. clav.

℞. Spiritûs salis optimè dephlegmati partem unam, spiritûs Vini optimi optimè dephlegmati, sive sulphuris Vini confecti, ut dicam inferiùs *(cujus descriptionem modò habuimus in antecedentibus)* partem semis, apposito alembico bene lutato destilla fortiter, ut nihil remaneat, adde destillato alteram partem semis spiritûs Vini, & destilla, idqve repete tertiò, putrefac per 15. dies, vel donec fiat dulcis, quod fiet in balneo leni, ita habebis spiritum salis & vini absqve omni corrosione, pro extractionibus.

Verum-enim-verò licèt menstruum hoc suas mereatur laudes, attamen haud hujus generis menstruis annumerari potest, ubi non de spiritibus acidis, sed salibus fixis tractamus; considerabitur itaq; ceu appendix salis circulati, ad cujus elucidationem non parùm faciet.

Ex Receptis observamus.

1. Per Aquam vitæ vel spiritum Vini, adeptos minimè intellexisse Aquam ardentem

 vulgi

vulgi, sed philosophicam, nam ardens aqua communis nunquam præstabit, quod desideratur in Receptis; & concesso, quod videatur præstare, menstrua tamen sic confecta, adeptorum non forent, sed communia, nullius valoris in chymia secretiori.

2. *Basilium aliquando quidem Aquâ ardenti communi usum fuisse pro menstruis suis, sed nunquam per se, verùm sale harmoniaco vegetabili, vel sale Tartari phil. (id est Spiritu Vini phil.) volatilisato, commixtâ, quod sal, medio hujus spiritûs in liquidam substantiam redactum, menstruum suum est, nam spiritum vini com. vel per flammam vel calcem vivam iterum inde separat.*

3. *Menstrua hæc eò fieri fortiora, quò major salis harmoniaci quantitas spiritui vini phil. conjungatur, unde menstrua Basiliana hujus generis, à quibus tota Aqua ardens communis separatur, inter optima veniunt numeranda.*

4. *Menstrua hæc esse salium fixorum magisteria, à Paracelso Circulata minora, sive Arcanum alcali Tartari, Fabarum, Absinthii; itidem Salis com. Aluminis, Nitri, &c. dicta.*

5. *Adeóq; menstrua hæc esse medicamina.*

6. *Men-*

6. Menstrua hæc variis & diversis posse confici modis, hæc ex salibus harmoniacis Lullii, per modum Circulatorum Paracelsi; & vice versâ, modò alcalia vel salia fixa volatilisentur & destillentur unà cum Vini phil. spiritu per alembicum.

7. Spiritum vini phil. non facile hisce salibus commisceri, sed per certos gradus; primò ex his extrahit Tincturam vel animam, id est, partes magis unctuosas, quæ posteà utpote cæteris volatiliores facilè destillantur in Tincturam volatilem, vel (phrasi Lulliana) in spiritum animatum; deinde Terra residua, eâdem operâ jam fixata, volatilisatur iterum absorbendo dictum spiritum animatum per vices, & sublimatur in sal harmoniacum.

8. Salia harmoniaca hæc igni satis violento sublimari.

9. Salia hæc harmoniaca dici ob suæ mixtionis harmoniam, vel perfectionem. Sic habes, *inquit Lullius*, formalem mixtionem armoniacam omnium elementorum, quare non mireris, si eum salem Armoniacum appellamus. Nam sic vocatur propter ejus exaltatam & sublimatam proprietatem puram & primam materiam Naturæ. *Libro Mercurior. pag. 155.*

10. Sal Tartari volatile, Sal volatile Absinthii, Cardui benedicti, &c. Sal volatile com. (Sal enixum dictum à Paracelso) rectè dici salia harmoniaca, Mercurios vegetabiles philosophicos, & Naturæ sulphura, &c.

11. Spiritum salis, nitri, vitrioli, aquam fortem cohobando unà cum Spiritu Vini Philoseri dulces.

VI. GENUS.

Menstrua Vegetabilia simplicia ex Spiritu & Tartaro vini philos.

29. Cœlum Vinosum Parisini ex sale Vini phil.

In Appendice Eluc. pag. 271. Vol. 6. Th. Chym.

℞ Primam materiam Philosophorum, quæ chaos vocatur (*mercurius vegetabilis, vinum philosophorum*) destilla ejus spiritum (*ardentem*) & elementum aqueum (*phlegma*) cum suo vase conveniente, prout suo loco docebimus, usque dum corpus suum in fundo instar picis liquatæ maneat, quā per duas destillationes cum suo elemento aqueo lava, deinde affunde ipsi suum spiritum ad quatuor digitorum supereminentiam, miscendo bene materiam, usq; dum bene sit unita, & impone vasi ad destillandum in

in Balneo cum calore lento. Deinde pone in putrefactionem ſex dierum, in vaſe conveniente, & deſtilla in cineribus *(Spiritum animatum.)* Tunc accipe alium ſpiritum *(ardentem)* & affuſo eo pone denuò in ſex dierum putrefactionem, & ſic reitera hoc magiſterium, donec videas ſpiritum animam ex corpore imbibiſſe & extraxiſſe, cujus ſignum infallibile erit, quando terram ſuam induratam & ſiccam videbis. Tunc enim certus eſſe poteris, corpus pro ſalute ſua mortuum eſſe, quod vivificare & incorruptibile facere poteris. Et non ampliùs timebit mortem, neq; corruptionem in hoc mundo.. Jam accipe corpus prædictum, pondera priùs, deinde impone vaſi convenienti & infunde octavam partem ſui ſpiritûs, qui animam ejùs extráxit *(Spiritûs animati,)* deinde pone vas tuum in ignem digeſtionis, de quo dicemus poſteà, & continua ignem usque dum videas, quòd terra imbiberit ſuum liqvorem. Aperi tunc vas tuum, impone alembicum, & collige paucum illud ſudorem; qui guſtum aquæ calidæ habebit. Imbibe nunc pro ſecunda vice materiam tuam cum ſeptimâ parte ſupradicti ſpiritûs, qui animam continet, & perge facere re-

gimen ſupradicti magiſterii. Jam pro tertia vice imbibe cum ſexta parte. Pro quarta vice imbibe cum quinta parte. Pro quinta vice imbibe cum quarta parte. Et non multiplica pondus ſupradicti ſpiritûs, verùm continua ſic, obſervando regimem ſupradictum, usque dum materia ſit alba, quæ biberit ſuum ſpiritum, & cum anima ſua iterum fuerit unita.

℞. Jam prædictam Terram, & colloca in ſublimatione conveniente, lutatâ vaſis parte inferiore infra materiam, & fac ſublimare partem puram ab impura. Et ſic habebis noſtrum Mercurium, qui eſt clarus & lucens ſicut adamas. Id eſt, qui à philoſophis per diverſas metaphoras vocatur *prima materia vegetabilis*, *Sal armoniacus*, *mercurius noſter*, *ſulphur noſtrum Naturæ* : cum tamen una eademque res ſit.

℞. Alterum ſpiritum ſimplicem, quem, de tuo Chaote extraxiſti primùm, qui non extraxit animam ſuam, & modo ſequenti illum ſubtiliorem redde. Accipe de materia prima vegetabili (*Sale harmoniaco*) quam ſuprà confeciſti, libram unam, & pone in vaſe conveniente in Balneo, usque dum materia ſe diſ-

ſolvat

ſolvat *(per deliquium)* deinde impoſito alembico deſtilla aquam ſuperfluam, tum ſuperfunde tres libras prædicti ſpiritûs ſimplicis *(ardentis)* & convenienter occluſo vaſe, ut infrà patebit, pone in putrefactionem per unum diem naturalem, modo ſequenti. Compara tibi vas æneum, unam ſpithamam cum dimidia circiter latum, & tres ſpithamas cum dimidia longum, quod verſùs orificium habeat fundum cupreum multis foraminibus pertuſum, cujus operculum unum vel duo habeat foramina, quod in vas intret, & illud bene claudat. Vaſa autem vitrea, quæ iſti cupreo vaſi imponere volueris, convenienter debent eſſe operta. In cupreorum iſtorum putrefactionis vaſorum parte inferiore ſit aqua communis. Cuprea iſta vaſa pone ſuper fornacem, ſubſtruendo ignem mediocrem, cujus vigore fumus, ſeu vapor aquæ aſcendet, & vaſa in quibus eſt materia tua, calefacieet. Hoc modo omne opus ſupremi noſtri magiſterii fovendum & præparandum erit. Deinde convenienter deſtilla in cineribus cum calore ſolis calori haud diſſimili, usque dum omnem ipſi ſuccum abſtraxeris. Tum diſſolve materiam affundendo ipſi de

ſpiritu ſimplici ſupradicto partes tres, reſpectu materiæ, quæ remanſit in vaſe poſt ablatum ei prædictum ſuccum. Reitera magiſterium quarta vice, procedendo & obſervando ex aſſe omnia, ut ſuprà. Sic habebis ſpiritum tui chaotis, qui à philoſophis dictus eſt ignis depuratus, deductus de potentia in actum cum virtute materiæ vegetabilis.

℞. Igitur vas vitreum, forte, menſuræ unius urnæ communis capax, purum & longum, cujus collum ſit forte, & duarum ſpithamarum cum dimidia longum, cujus operculum ſit aliud vitrum, deſuper cum collo inverſo, prædicto vaſi in ſertum, Antenotorium dictum, quod capacitatem quartæ partis urnæ communis habeat. In vas hoc circulatorium impone quatuor libras, & non plus, de ſpiritu depurato, quem de potentia in actum deduxiſti cum virtute materiæ vegetabilis, ut te ſuprà docui, impone ad circulandum in Balneo vel in fimo per ſexaginta dies. Et cùm ſpiritûs, de potentia per materiam primam vegetabilem in actum deducti converſio fuerit facta, tunc hoc inde cognoſces, quod in fundo vaſis hypoſtaſis urinæ hominis ſani ſimilis extabit. Tunc quintam Eſſentiam adamante

mante lucidiorem & clariorem videbis, quæ ſtellarum claritatem ſuperat adeò, ut dubium ſit, an in vitro contineatur, necne. Quam dextrè à ſua hypoſtaſi ſeparare, & in vaſe optimè clauſo in loco frigido conſervare debes. Hæc illa virtus eſt, quam invidi abſconderunt & per innumeras metaphoras obſcurarunt, nominando illam *Spiritum vivum*, *Aquam argenti vivi*, *Aquam vitæ*, *Aquam cœleſtem*, *Aquam Dianæ*, *Animam menſtrui vegetabilis*, *Fumum*, *Ventum*, *noſtrum Cœlum*, *Sanguinem menſtrualem*, *Urinam ſublimatam*, *Menſtruum*, *Aquam noſtram ſulphuris noſtri*, *Lapidem noſtrum benedictum*, tribuendo ei alia nomina infinita, quæ hìc tacemus, & unam eandemque rem eſſe per experientiam vidimus & cognovimus.

Annotationes.

ADeptorum plurimi nullam aliam, quàm hanc ſcivêre ſpiritûs Vini phil. acuitionem. Unam enim rem, unicamq; credidère methodum. At methodus hæc inter difficiles non poſtrema eſt, nec multùm differt à Cœlo vegetabili Lullii ex Tartari alcali confecto. Tartarus hujus vini minùs coſus eſt, quàm Tartarus communis, propte-

reà

reà etiam huic, utpote altiori, annumeratur generi. Ut verò Receptum eò meliùs intelligamus, illud comparare convenit cum suo originali, desumpto ex Testamento novissimo Lullii.

30. Cœlum vinosum Lullii.
In Testam. Noviss.

℞. V*Inum rubeum*, quod *liquorem Lunariæ* appellamus, & *Nigrum nigrius nigro* vocamus, & destilla aquam ardentem in Balneo, & illam rectifica, quousque sine phlegmate sit. Quod cognosces, quando comburit petiam lintei propter sui ardorem, quod facies in quinqve vicibus, quandoque in tribus. Et cùm habueris tale signum, dividas illud in duas partes, & unam partem serva pro creando menstruo, & cum alia parte abstrahas animam à Terra (*massâ piceâ*) per modum, quem tibi dicam. Fili, modus est, quòd tu destilles phlegma, quosque maneat ad modum picis liquidæ, & tunc pone super illam de aqua (*ardente*) quam rectificâsti tantum, quod supernatet materiam tribus digitis, & bene clauso vase pone in fimo vel balneo in digestione per sex dies, posteà destilla in cineribus calidis totam

totam aquam, in qua est anima, posteà auge ignem aliquantulùm, & extrahe *Oleum*, qvod serva. Posteà infunde de alia aqua (*ardente vel Spiritu Vini Phil.*) ut priùs, & pone in putrefactione per sex dies, ut priùs, & posteà destilla in cineribus, primò aquam, posteà oleum, & sic continua magisterium per eundem modum, quousque extraxeris totam animam à Terra; serva illam, quia est aqua animata, & *oleum* serva pro Tinctura. Posteà terram siccam & induratam accipe, & calcina quousque albescat.. Super talem terram debes dare animam, quæ est in aqua reservata. Fili modus est iste: ℞. Terram albam (*Sal*) & depuratam, & scias pondus, & pone in vitro, & super eam infunde octavam partem aquæ animatæ vase optimè clauso, & pone in balneo per tres dies, quousque videas spiritum ardentem condensatum in Balneo, & illum rectificabis, quousque sine phlegmate sit: Tunc superposito alembico extrahe humiditatem sine gustu, quia anima amplexata est spiritum, qui est in ea parte. Et imbibe secundò cum septima parte aquæ animatæ, & digere, ut priùs, & destilla humiditatem. Tertiò imbibas cum sexta parte, & digere, & destilla

ſtilla humiditatem: Quartò infunde quintam partem aquæ animatæ, ut ſuprà. Quintò da quartam partem, & digere, ut ſcis. Et continua cum quarta parte ſemper digerendo & abſtrahendo humiditatem quouſque terra noſtra ſit prægnans & alba. Tunc accipe terram prægnantem & pone in vaſe ſublimatorio lutato & bene clauſo in igne tertii gradus per viginti quatuor horas, & ſublima purum ab impuro. Et ſic habebis, fili, vegetabilem mercurium ſublimatum, clarum, reſplendentem in ſale mirabili. Fili ſcias, qvòd philoſophi, & nos appellamus id propriè *ſulphur vegetabile, ſal armoniacum, ſulphur noſtrum, ſulphur naturæ*, & etiam multa alia nomina imponimus ipſi. Fili ℞. de ſulphure hoc vegetabili, quod feciſti, unciam unam, & pone in vaſe vitreo, & ſuperinfunde uncias tres de aqua tibi ſuperiùs revelatâ (*aqua ardente ſummè rectificatâ*) & vaſe bene clauſo cum coopertorio ſuo, pone in B. per unum diem naturalem, poſt deſtilla in cineribus, quousque quod poterit aſcendere, aſcendat, poſteà ſcias pondus ſalis tibi remanentis in fundo vaſis, & infundo tres partes ſui ponderis aquæ ardentis ſupradictæ, & pone in noſtro

ſtro balneo, per unum diem naturalem, poſteà in cineribus deſtilles, & ſic facies tribus vicibus. Tunc totum ſal vegetabile transactum eſt per alembicum cum ſua propria aqua, & facta eſt mixtio & aqua clara, quam *ſimplex menſtruum* vocamus. Fili, ℞. vas vitreum, qvod ſit vitrum album & ſolidum, & ſit vas magnum, & pone intus libras qvatuor vel ſex (ad plus) hujus menſtrui ſic ſimpliciter ſoluti, & vaſe bene clauſo & ſigillato pone in Balneo, vel fimo ſexaginta dierum ſpatio, & in iſto tempore convertetur in quintam Eſſentiam glorioſam & odoriferam præter modum, qvod cognoſces quando in fundo vaſis videbis hypoſtaſin ad modum urinæ juvenis bene complexionati, & erit clara & reſplendens, ut ſtella cœli. Serva eam in loco calido & humido, ut eſt Balneum, priùs ſeparando eam ab hypoſtaſi ſua, & optimè ſigillando vas.

Ambo Recepta conveniunt in omnibus, niſi quòd Lullius terram mortuam calcinet, & communi aquâ diſſolvendo & calcinando purificet, Pariſinus non item, cum tamen terra hæc, hac purificatione, ad ſui ſpiritûs receptionem aptior reddi videatur. Recepta duobus hiſce

hisce constant membris, præparatione salis harmoniaci vegetabilis, & ejusdem salis reductione in liquidam substantiam sive menstruum. Præparatio salis harmoniaci absolvitur duabus operationibus. In primâ; Anima extrahitur mediante spiritu ex corpore, ut terra fiat inanimata fixa & cereæ fusionis in laminâ calidâ. In secundâ terræ huic fixæ anima restituitur per vices, & hoc variè, ut fiat volatilis: In amborum tam Lullii quàm Parisini Receptis terræ ita exanimatæ redditur spiritus animatus in octavo, septimo, sexto, quinto & tandem quarto sui pondere, usq; dum penitùs evanescat in lamina ignita; Hanc impregnandi methodum, vel revivificandi corpus mortuum confirmabit & illustrabit.

Sal harmoniacum vegetabile Parisini, In *Apertorio cap. F. & L. & parte secunda citharæ vel Violettæ & cap. V. Elucid. pag. 235. Vol. 6. Theat. Chym.*

MErcurius noster vegetabilis est principium illud præ cæteris omnibus hujus artis admirandum, quod consistit in præparatione & ablutione Terræ suæ pretiosissimæ quæ tantæ virtutis est, ut nullo ingenio compre-

comprehendi poſſit, exceptis his, qui miraculoſos ejus effectus adepti ſunt. Intentio noſtra eſt, ut accipiatur materia remanens (*in deſtillatione Vini phl.*) inſtar picis ſuiæ, cui affunde mortis ſuæ (*phlegmatis*) ad quatuor digitorum ſupereminentiam, agita ut tinctura ejus diſſolvatur ſeu pars unctuoſa ſuperflua, ſine ut ſubſidat materia, tincturam decanta, reſiduæ materiæ affunde novum phlegma agitando & decantando toties, donec nulla amplius extrahatur tinctura, & terra remaneat alba, ſcintillans adamantis inſtar, quam in ſole vel ſimili calore ſicca, cui exſiccatæ & pulveriſatæ tantum C. id eſt ſui ſpiritûs (*ardentis*) affunde, ut quatuor digitorum ſpatio ſupernatet, digere in alembico cæco per tres dies naturales, tum deſtilla leni cinerum calore usque dum diſpareant venæ, remoto recipiente bene occluſo, aliud appone, deſtilla aliqvantulùm fortiori igne omne phlegma, vaſe frigefacto exime materiam induratam, cui in pulverem redactæ & in eodem vaſe poſitæ affunde C. trium digitorum latitudine; luta & putrefac per tres dies, remoto alembico cœco, deſtilla per alembicum, usqve qvo aſcendant venæ, tum muta recipiens,

piens, ut suprà has iterabis operationes, donec Terra remaneat alba, & non fumet super laminam ignitam. Jam accipe phialam, cui impone Terram prædictam, luta bene phialæ collum, & pone ad digerendum, vel calcinandum potius, in cineribus, & habebis Terram pretiosissimam tuam jam aptam ad recipiendum suum spiritum (*animatum*) sive animam, cum conservatione radicalis sui humoris. ℞. Terram hanc & impone vasi rotundo, unius palmæ profundo, lato circa orificium, & imbibe eam cum anima sua vel spiritu animato, uti declarabimus cap. L. ita habes plenariam hujus rei instructionem, ita ut impossibile sit, te errare posse, modò sis Christianus fidelis. Promiseram tibi (*pergit cap. L.*) dare plenariam directionem componendi omnia genera sulphurum pro nostro magisterio, videlicet sulphur minerale vegetabile & animale. Noli mirari, quod primò sublimaverim & vivificaverim sulphur naturæ minerale, cum hoc fecerim, ut illa darem in ordine, & ut eò meliùs possis attendere practicam tuam, & theoriam. Etiamsi sciam, te non ignorare, nullam posse fieri dissolutionem abs-

absque ſulphure vel vegetabili vel animali. Nunc ad propoſitum noſtrum,

℞. Terram vegetabilem præparatam modo eo, qvem docuimus *cap. F.* eam imbibe cum ſuo ſpiritu animato, dando ejus octavam partem (*reſpectu terræ*) claude vas alembico cœco, digeratur in Balneo per octiduum, tum depoſito hoc alembico abſtrahe humiditatem omnem inſipidam in leni cinerum calore, vel ſolis. Tum imbibe ſeptimâ parte, digerendo in balneo, & deſtillando in cineribus, ut ſuprà. Tum imbibe ſextâ; tum quintâ tandem quartâ parte, & hac quantitate repete reliquas imbibitiones, donec terra ebiberit duas partes & ultra ſui ponderis. Tum eam terram exime è vaſe, pulveriſa & ejus parùm pone ſuper laminam ignitam, ſi pro maxima ejus parte effumaverrit, pone pulverem in ſublimatorium & ſublima ſal armoniacum philoſophorum, dans principium vegetationis ambobus terrenis luminaribus (*auro & argento*) absque quo neque opus vegetabile, neque animale, imò omninò nihil fieri poteſt in hoc magiſterio.

Hanc Terræ fixæ volatiliſationem abſolverunt Adepti aliis etiam modis, non ſemper obſervan-

ſervantes ordinem prædictorum ponderum ſpiritus animati in corporis mortui reſuſcitatione vel imprægnatione. Aliquando enim terram hanc exanimatam imbiberunt cum octava parte ſui ſpiritûs animati, toties usq; fiat animata iterum & volatilis ſit facta. Ita Lullius ſuum confecit.

Sal harmoniacum vegetabile Lullii,

Libro de materia vegetabili in practica quarta.

℞. VInum excellens rubeum vel album, deſtilla lege artis ſpiritum ardentẽ comburentem goiſſipium. Evapora phlegma uſque quò remaneat materia craſſa inſtar picis fuſæ, cui affunde ſpiritus ardentis tantùm, ut ſupernatet per quatuor digitos: Digere per ſeptimanam in balneo, poſteà deſtilla ex cineribus ſpiritum animatum, terræ affunde de novo ſpiritu ardenti, reiterando toties usque remaneat ſicca & in forma pulveris. Præterea deſtillabis de terra oleum ex cineribus igne ſatis forti, ita ut terra nullum emittat fumum in lamina ignita. *Oleum iſtud, ut & phlegma nullius valoris ſunt in præſenti opere.*

Calcina vel reverbera dictam terram in

vaſe

vase clauso, cui in alembico affunde spiritus ardentis animati partem octavam, digere in balneo per tres dies, posteà leniter abstrahe humiditatem superfluam instar aquæ com. insipidam, imbibe ut anteà, & continua toties, usque terra facta sit volatilis, quod cognosces, si parùm ejus in lamina ignita evaporetur ferè totum. Terram hanc impraegnatam sublima in igne sublimationis per 24. horas. Sal volatile & sublimatum sublima per se adhuc bis, quod spiritu ardenti dissolvitur, destillatur & per 40. vel 50. dies circulatur in liquorem odoriferum.

Aliquando impraegnaverunt terram ab initio usq; ad ejus completam saturitatem cum quarta parte spiritûs animati, Ita

Sal harmoniacum vegetabile Lullii,

In Apertorio suo.

℞. DE meliore succo Lunariæ, quem invenire poteris, libram unam aut duas, & pone in vas cum alembico, juncturis bene clausis & lutatis, pone ad furnellum, & fac subtùs ignem de uno lichnio, & sub tali lento igne prædicti spiritus destillentur, & tamdiu, donec incipiat venas facere. Ideò quando phlegma incipit venare, tunc

tunc ſignum eſt, qvòd ſpiritus deſtillatus ſit, qui continet in ſe omnem perfectionem vitæ, & tunc recipe illum ſpiritum deſtillatum, & cuſtodi ipſum optimè in vitro bene obſtructo cum cera alba. Poſteà appone aliud receptorium ſub alembico, & recipe ſecundam aquam, quia adhuc retinet de prædicto ſpiritu, licèt non ita forti, ſicut primo; de iſta ſecunda aqua deſtilla tamdiu, quouſque nihil ampliùs veniat niſi phlegma, quod non habet ſe aliter, quam ſicut aqua communis, guſtando modicum, ſi adhuc habeat aliquam virtutem, tunc adhuc magis poteris deſtillare. Si autem ſit ſicut alia aqua pura in guſtu, tunc depone receptaculum cum iſta ſecunda aqua, poſteà pone aliud vitrum ad recipiendum totum phlegma, tamdiu deſtillando, dònec nihil plus deſtilletur, & tunc totum phlegma effundatur, quoniam ipſum eſt, quod mortem infert noſtro lapidi pretioſo, & hoc vulgus non cognoſcit, ſed nos cognoſcimus. Jam habes terram quæ manſit in fundo vaſis nigra inſtar picis fuſæ. Illa enim terræ calcinatio non poteſt fieri igne forti, ſicut ſophiſtæ credunt, ſed ipſa fit per proprium ſpiritum ſuum, qui cuſtodit eam à cremation-

matione quia ſuus ſpiritus animam à ſuo corpore trahit, & repellit phlegma ſuum ſuperfluum, & terram mortificat, & poſteà eam vivificat. Ergo nunc calcina terram prædictam ſub iſta forma. ℞. Secundam aquam deſtillatam *(aquam ardentem phlegmate permixtam)* & funde eam ſuper terram nigram *(picem)* in vaſe ſuo, & miſce bene, quousque ſit diſſoluta, quia terra ſtatim diſſolvitur. Poſtea deſuper pone alembicum & luta bene, & deſtilla ſpiritum cum uno lichnio, ut prædixi, donec videbis venas, tunc iterum ſepara Receptorium alembici cum ſpiritibus, & pone ad partem, & appone aliud receptaculum, & deſtilla ulteriùs, videndo, ſi adhuc ibi ſint ſpiritus; ſin minùs, tunc aqua, quæ deſtillatur, habet ſaporem, ſicut aqua communis fontalis calida, quam effunde iterum, quia talis aqua phlegmatica eſt, quæ adducit mortem noſtro lapidi. Et poſt totam deſtillationem accipe vas cum tota materia, qvam tunc invenies magis duram, quàm priùs, & hæc eſt ratio, quia ille ſpiritus attraxit ſibi animam aëream de ſuo corpore, eò quòd ipſe eſt locus, in quo anima continetur. Illam operationem reitera toties, donec videas materiam tuam calcinatam

ſiatam in fundo inſtar pulveris nigri, vel etiam tamdiu, quousque videas nullum ampliùs præſtare phlegma, ita ut ultima aqua ſit tantæ virtutis, fortitudinis, odoris & ſaporis, ſicut prima. Et non ignores, quòd in tertia deſtillatione illos duos ſpiritus (*malè & bene rectificatos*) miſceas ſimul ſuper terram ſuam, tamdiu, quousque terra & ſpiritus habebunt illa ſigna ſupradicta, nempe terra ſit calcinata, & ſpiritus nullum faciunt phlegma. Poſteà ℞. Terram & cum ea quartam partem ponderis ſui de ſpiritu, & pone ad vas tuum, quod nos appellamus Retentorium, & loca ad furnum continuando ignem lentum tamdiu, donec ſpiritus omninò coaguletur in terra. Scias, fili, quòd corpus, quod mortuum fuit illud inducit ſe albis veſtimentis, ſicut, ſi Deus voluerit, videbis, quando prædicta experimentabis. Fili, iſtud reiterabis cum novo ſpiritu tamdiu, donec videas terram totaliter albam ad modum nivis. Et tunc terra eſt ingroſſata & impregnata cum æterna claritate, quæ infantem pariet, ſecundùm iſtum modum. Quando terra fuerit verè alba, tunc fili extrahe eam ex ſuo vaſe, & tere eam, ut fiat pulvis minutiſſimus, & hoc fac ſuper

laminam

laminam vitream, posteà iterum imponatur vasi, lutando ejus juncturas bene, & ponatur super furnellum, & accendatur ignis, continuando per triginta horas, & invenies in angulis & parietibus vasis Infantem nostrum, natum, & resuscitatum per modum pulveris albissimi, pulcherrimi, & in tali claritate sicut corpus lunæ. Custodi ergò illum valdè honoratum, quia ipsa est *Terra nostra foliata*, & dicitur spiritus corporum sublimatorum, conversus in Terram foliatam, in eandem semina animam, &c.

Aliquando impregnaverunt Terram hanc nullo observato pondere. Ita fit

Sal harmoniacum vegetabile aliud Lullii,

In Luce Mercuriorum.

℞ *Vinum rubeum vel album*, pone illud in putrefactione in Balneo ad minùs viginti diebus, ut partes ejus disgregentur, & meliùs possint separari. Posteà per destillationem Balnei extrahas aquam ardentem lentissimo igne; quam toties pone in rectificatione, donec nihil maneat de phlegmate. Deinde per destillationem extrahas phlegma per ignem cineris, donec in fundo vasis remaneat tibi quædam materia

ad modum picis liquidæ, & dictum phlegma ponas ad partem. Deinde recipe dictam materiam, & superfunde ei de phlegmate tantum, quantum supernatet ei quatuor digitis, & pone per duos dies in Balneo, posteà per unum diem in igne cinerum, ut bulliat leniter, & invenies phlegma multum coloratum, quod per evacuationem in alio vase ponas. Cum novo phlegmate iterum per duos dies ponatur in balneo, & per unum diem in cineribus, deinde per evacuationem in alio vase ponas. Et sic procedas donec phlegma ampliùs non coloretur. Et si deficeret phlegma, tunc recipias phlegma coloratum, & per destillationem extrahas dimidiam vel tertiam partem ejus per balneum, & cum illo operare, ut suprà. Cùm verò illud phlegma non ampliùs coloratur, tunc remanebit tibi in fundo vasis terra quasi alba, & phlegma oleum totum secum attraxit. Si tu velis hæc ab invicem separare, pone in destillationem balnei, tunc phlegma solum ascendit, & oleum remanebit in fundo vasis rubicundissimum. ℞. Hanc terram & superfunde eidem de Mercurio (*vegetabili, sive aqua ardente*) ut supernatet duos digitos, & pone in ignem cinerum per unum diem naturalem, ut bulliat leniter, posteà

eà extrahes *(destilles)* ipſam terram per ignem cinerum, ut ſuprà, & ponas ad partem. Et de alia aqua ardenti affunde dictæ terræ, ut ſupernatet per duos digitos, & pone in cineribus per unum diem naturalem, deinde extrahe ipſum per deſtillationem cinerum, ut ſuprà. Et ſic procede, donec nihil ampliùs de ſpiritu *(animi alibi dicto)* remanſerit in terra, ſed totum tranſiverit cum aqua ardenti, quod cognoſcere poteris, cum terra remanſerit in pulvere impalpabiliſſimo, & ponendo eam ſuper laminam ignitam non dabit fumum, erit ſignum, quòd ſit ſine ſpiritu *(anima)* Quam terram poſteà ponas in digeſtionem in tripode athanoris, & ibi ſtet per decem dies continuato igne. Poſteà ℞. de aqua ardente in qua eſt ſpiritus *(anima)* & ſuperpone dictæ terræ, ut ſupernatet per unum digitum, & pone in tripode athanoris per unum diem naturalem. Poſteà pone in Balneo, & per deſtillationem extrahas aquam ardentem ſine ſpiritu *(anima)* quia ſpiritus remanet in terra, deinde deſuper ponas de alia aqua ardenti, & ſic reiterabis toties, donec terra biberit totum ſpiritum ſuum, quod cognoſcés ponendo terram ſuper laminam ignitam, quia pro majore parte ibit in fumum. Quam

terram per ſex dies naturales in tripode digere, poſteà pones in cineres augmentando ignem, donec per ſublimationem oriatur mercurius vegetabilis ad latera vaſis, & in fundo remaneat *terra damnata*, quæ non intrat in opus noſtrum. Quem mercurium citò collige, & dum eſt recens, poſt ejus ortum, eum in mixtionem pones cum aqua ſua per duos dies, & fit aqua, quæ habet diſſolvere omnia metalla ſub conſervatione ſuæ formæ, quam aquam nos vocamus *menſtruum vegetabile.*

Eodem modo quo fiunt ſalia harmoniaca vegetabilia, conficiuntur etiam ſalia harmoniaca animalia. Ita fit

Sal harmoniacum animale Lullii,

In Teſtam. Noviſſimo.

Fili, eſt alius modus hujus ſulphuris naturæ, ſcilicet animalis, in qua eſt ſubtiliſſima ſcientia, ſicut in vegetabilibus, quod facies per modum quem te docebimus; & fili modus eſt, ut accipias urinam juvenum bonæ complexionis, & ponas in vaſe vitreo per quadraginta dies, donec putrefacta ſit. Poſteà accipe cucurbitam, & ſuperpoſito alembico in balneo per ſpatium quadraginta horarum, deſtillabis aquam claram, & remanebit

in

in terra spiritus (*in pice anima*;) exsicca bene lutum, & aquam septies rectificabis, & sal album (*volatile*) quod fecerit in qualibet destillatione collige cautè, ne aërem sentiat, & pone in aqua (*spiritu*) sua. Posteà terram & aquam (*picem & spiritum*) simul in balneo pone, vel fimo, per quatuor dies, posteà in eodem balneo destilla, & pone iterum super terram, digere & destilla iterum, ut priùs, quatuor diebus. Tunc recipe aquam per se, & pone in fimo per duos dies naturales, & in balneo destilla, & iterum in fimo putrefacias, & continua hoc regimen quinque vicibus. Tunc aqua (*spiritus*) est optimè rectificata & limpida. Completo isto opere, redde aquam super terram (*picem*) & dimitte in fimo, posteà in balneo destilla, & exsicca terram, & depôsito alembico & posito alio operculo sublima per 24. horas naturæ sulphur animale. Tunc collige illud, & super terram, quæ remansit, superfundas aquam suam (*animatam*) & pone in fimo; & destilla in B. exsicca, & sublima, ut priùs, reiterando donec totum sulphur sit sublimatum. Fili, diximus tibi cum revelatione omnem modum sciendi vegetabilia sulphura nostra & etiam sulphur anima-

le

le cum declaratione totius magisterii. Nunc cum auxilio Dei elucidamus tibi, quòd una est via & modus in animali & in vegetabili nihil variando.

Receptum hoc cùm minus clarum sit, nullâ factâ mentione spiritùs vini phil. sine quo tamen nullius esset valoris, ideò addam Experimentum sextum de animali rationali, *ubi sic:* Maxima sanè & incomprehensibilia summus ille Deus nobis munera largitus est; quæ agnoscentes diu noctuque cum toto corde amare, colere, & admirari debemus, ejusque nomen pro viribus ubiqve extollere. Nam, ut omittam, qvod nos ex nihilo creaverit, & suo sangvine pretiosissimo redemerit: Hoc alterum est, quòd hominem participem reddiderit dotibus omnibus, quæ in majori mundo continentur, hacque de causa microcosmus dicitur. Siquidem nobis divino numine revelatum est, ipsi homini inesse virtutes omnes tam animales & vegetabiles, quàm minerales. Ac hoc ipsum verum esse, hoc mirabili experimento comprobabimus.

℞. Urinam puerorum, qui ab octavo anno in duodecimum & ultrà non evadant,

quam

quam urinam ex ipſis pueris manè ex lecto ſurgentibus collige, cujus magnam quantitatem te habere oportet, quæ vaſe vitreo putrefacienda eſt quamoptimè, occluſo vaſe ne reſpiret, cujus vaſis duæ partes debent eſſe plenæ, reliquæ vacuæ, atque hoc pacto intra fimum equinum collocari debet ad putrefaciendum, quousque ipſa urina nigreſcat, quod intra quadraginta vel quinquaginta dies contingere ſolet. Sed ut ipſa urina brevioris temporis ſpatio putreſcat & nigreſcat, hoc ſecreto habuimus & vero experimento comprobavimus, immiſcendo & conjungendo cum prædicta urina, cyathum aquæ vitæ (*philoſ.*) quæ ſit priùs rectificata quamoptimè, atque hoc putrefactionem accelerabit. Factâ putrefactione conſtitue urinam in urinali, (*cucurbita*) cum alembico & recipiente optimè clauſis, cujus vaſis duæ partes ſint plenæ, tertia verò vacua, atque in balneo lento igne deſtillabis ex tribus partibus unam, vel quamdiu in capello procreet venas. Quibus venis elapſis & evaneſcentibus, recipientem remove, & occluſum optimè cum aqua deſtillata conſervabis, quæ eſt ejus mercurius (*ſpiritus*) in loco frigido quantum poteris: De-

 inde

inde destillationem continuabis augendo ignem,& destillabitur ejus phlegma,qvod vehementiorem ignem exigit,ut alembicum exire possit; atque hoc modo continuabis destillationem, quousque corpus appareat ad similtudinem mellis vel picis fusæ: tum sine vas frigescere, & phlegma, quod destillabit, servabis. Posteà accipe primum mercurium seu primum spiritum, quem in principio destillasti,quem rectificabis hoc modo: Pone igitur illum in bociam magnam, cujus altitudo sit unius bracchii & medii, posteà in collo bociæ immitte licinium (*lichniam*) bombacis tantùm, quantum sufficit ad occludendum os ipsius bociæ,quod licinium sit priùs madefactum oleo, & expressum, & filo canabaceo ligatum;ut ex collo ipsius bociæ ipsum, quandocunque volueris,poteris extrahere, nec intrà bociam valeat decidere. Appone demum bociæ alembicum cum recipiente, juncturis optime clausis, cum flore farinæ & lineis fasciolis illitis, hoc est impastatis ipso bitumine farinæ ad collum bociæ firmiter alligatis, ne vasa respirent. Quo bitumine (*luto chymico*) desiccato, constitue bociam ad ignem balnei leniter ferventis, & materia sublimabitur in pretio-

pretiosissimum salem. Hoc tamen adverte fili, ut rostrum alembici sit amplum & patens ne sal ex cucurbitā emergens ac sublimans obstruat os rostri ipsius alembici, cùm in recipientem emanabit, quod si fieret, rumperentur vasa, ut anteà quoque nobis accidit, cum hoc experimentum ad practicam contulimus. Cùm totum salem videris per destillationem transactum, remanebit in bocia qvædam aqua phlegmatica, quam projice, quia nihil valet. Salem autem transactū cum cautela evacuabis, ac vase vitreo servabis quā optimè occlusum, quod sal erit volatile, & eo utemur ad corporum dissolutionem vel ad compositionem medicinarum. Est etiam alius modus prædictum spiritum sive mercurium animalem rectificandi sive purgandi. Accipe ergo illum animalem spiritum, ac destilla per balneum, & transacta medietate liquoris, remove recipienté, & quod in vase remanet projicito. Quod autem destillatum est, iterum destillabis, ex eo accipiens duas partes, quod in vase remanet iterum, ut suprà, projicito. Tertiò verò, quod transactum est, destillabis; & ex eo recipias paulò minùs totum, atque hoc modo spiritum sive mercurium animalem rectificatum perfectè habebis; quo poteris exanimare suam

ſuam terram, quæ ſuperiùs tibi manſit in ſimilitudinem picis fuſæ. Accipe ergo picem illam fuſam, ſive magis terram fuſam, ac illi ſuperinfunde tantum de prædicto ſpiritu animali, ut ſupernatet quatuor digitis, claude vas cum ſuo antenotorio, cum cera gummata, ne reſpiret. Poſteà vas ipſum ſive urinale concutias quamoptimè, ut ſpiritus incorporetur, & terra meliùs conjuncta ſpiritui diſſolvatur, pone in putrefactione per duos dies naturales, deinde amoto antenotorio, & cum celeritate ſuperimpoſito alembico cum recipiente, junčturis bene clauſis ne reſpiret, deſtillabis per cineres. Cave tibi à fumo, cum vas aperueris, ſunt enim potentiſſimi. Transacto igitur per deſtillationem toto ſpiritu, ignem augebis, ut anima imprimatur in aquam deſtillatam, ac deniq; iterum ita gradatim ignem augebis, quouſque ſublimetur alius ſal. ſive ſulphur. Cùm non ampliùs ſublimabit, frigefacto vaſe collige ſublimationem, quam cum ſpiritu animato collocabis nuper deſtillato. Poſteà materiam duram & crematam remanentem in vaſe extrahe, & triturabis, & iterum illi, ut ſuprà de novo ſpiritu infunde, & clauſo vaſe cum ſuo antenotorio iterum, ut ſuprà,

ſuprà, putrefacias, amotoque antenotorio, & ſuprapoſito alembico cum recipiente firmiter occluſo, per cineres deſtillabis ſpiritum animatum. Quo transacto, iterum, ut ſuprà, in fine augebis ignem, ut aliqua pars olei transmittatur, atque alia pars ſulphuris ſublimetur. Cùm autem videris nihil ultra deſtillari, nec quicquam ſublimari, ſinito vas frigefieri, & animatum ſpiritum nuper deſtillatum cum altero priùs deſtillato conſervabis. Sic etiam, ſi qua pars ſalis per ſublimationem aſcenderit, eam cum prædicto ſpiritu ſimul miſceto, ut ſuprà, & clauſo firmiter vaſe hæc omnia conſervabis. Tunc iterum ſuper terram de novo ſpiritu ſuperinfunde, ut ſupernatet tribus digitis, & annexo antenotorio, ut ſuprà putrefacias, ac demum per cineres, ut ſuprà deſtillabis. Cùm autem ampliùs nihil deſtillabit, ignem adjunctis lignis augebis, quantum poſſibile fuerit, ut terra ipſa calcinetur, ac in hac tertia operatione convertatur in beretinum ſive cineritium colorem. Mox frigefacto vaſe & amoto recipiente cum ſpiritu animato; cum reliquo ſpiritu animato conſervabis: Terram verò pone in vas fictile ſive cretaceum, quod ſit ſolidum ac ſufferre

ferre ignem possit, quod claude cum suo capello, subministrans ei vehementem ignem, quantum fieri possit de lignis, atque ita per duos dies continuabis, tunc per id temporis spatium terram calcinaveris frigefacto deinde vase, extrahe dictam terram, quæ erit alba propemodùm vel beretini coloris clari & nitidi; supra quam infunde tantum de suo phlegmate, ut supernatet quatuor digitis, ac in cineribus sinas fervere per quatuor horas, ac posteà decantabis liquorem cautè in aliud vas, ac serva. Remanentem terram desiccabis, atque illi infunde iterum de novo phlegmate, ut suprà, fac posteà bullire ut suprà, mox decantabis, ut suprà, ac terram desiccabis, ita magisterium reiterabis, donec tota terra dissoluta fuerit; vel tota ejus pars in illud phlegma im primatur, quod fortè accidet terna vel quaterna dissolutione. Si quid insolutum permanserit, projicito; est enim terra inanis. Quæ autem cum phlegmate transacta fuerit, eam transmitte per filtrum, postea iterum per pannum lineum subtilissimum transire facias; quo facto, dissolutionem in igne cinerum lentissimo congelabis in urinali vitreo: Cui suppositus fit alembicus cum suo recipiente.

Quo

Quo congelato iterum dissolve in eadem aqua nuper destillata per filtrum, posteà per pannum iterum transmittas, postremò congelabis, ut suprà. Hoc autem magisterium toties reiterabis, donec in filtro, nullam amplius terrestreitatem emittet. Tunc servato *salem nostrum armoniacum physicum, sulphur animale nostrum, mercurium animalem fixum nostrum*, de quo paululùm quid super laminam igneam colloca, & si fluat tanquam cera sine fumo, signum est, te habere argentum vivum fixum àc perfectè depuratum, cum quo plurima experimenta haurire poteris. Hic est ille mercurius, qui aptissimum nobis subsidium præbuit, ut in inferioribus experimentis comprobabitur.

Terræ huic exanimatæ redde spiritum animatum variis imbibitionibus, per modos descriptos in salium harmoniacorum vegetabilium præparationibus, quoniam unam esse viam & modum in animali & in vegetabili, nihil variando, dixit Lullius. *Cùm verò horum salium confectiones satis tædiosæ sint, pro coronide addemus Lullii modum accurtationis.*

Sal

Sal harmoniacum vegetabile per accurtationem Lullij,

In Testam. Noviss.

FIli cum Dei adjutorio illud sulphur (*naturæ*) potest mirabiliter accurtari, & modus talis est. Ut accipias picem nostram liquidam (*post abstractionem phlegmatis relictam*) & illam pone in cucurbita, in igne tertii gradûs, & extrahes oleum, quousque siccâ remaneat terra & combusta. Fili calcina, ut te docui, & depura terram, & sic separa sal ab ea, & super illam da quartam partem spiritus, qui est in secunda aqua (*jam ex pice destillatâ*) & digere, ut suprà, abstrahendo posteà humiditatem (*superfluam, insipidam & rejiciendam*) iteratò da quartam partem, digere & exsicca, ut priùs, quousque terra sit prægnans. Signum erit quod ampliùs nihil destillabit (*phlegmatis vel humiditatis prædictæ*) sublima, & habebis vegetabile sulphur mundum & purum, & ejusdem virtutis cum primo, fili cum Dei timore moneo, ne hoc excellentissimum accurtamentum alicui reveles.

Parisinus in sua confectione salis harmoniaci vegetabilis oleum è pice Vini phil extractum, superfluum & alienum esse dixit: Separa,

para, *inquit*, omnes unctuositates superfluas, quæ perfecta & pretiosa elementa, in ista materia vegetabili permixta & latentia, comburunt, & ab ista compositione sunt alienæ. *Et paulò post:* Post separationem unctuositatis & substantiæ aëreæ superfluæ, quæ cætera hujus compositionis elementa pretiosa denigrat & comburit, suum spiritum ardentem & cœlestem ipsi affundes.

Imò ipse Lullius in antecedentibus oleum istud, ut & Vini hujus phlegma, in opere præsenti nullius esse valoris pronunciavit; nihilominus in hac salis harmoniaci accurtatione, non solummodò usus est oleo dicto, & quidem, (quod mireris) pro laboris tædiosissimi abbreviatione, sal harmoniacum autem ita confectum, ejusdem virtutis cum cæteris esse prædicat. Aliquando pro præsenti accurtatione unà cum oleo etiam aqua vel spiritu animato usus fuit sic:

Sal harmoniacum vegetabile aliud per acurtationem Lullii,

Libro de materia vegetabili in practica septima.

℞. V*Inum optimum rubrum*, destilla secundùm artem spiritum ardentem,

tem, ita ut comburat goſſypium, poſteà phlegma. Super materiam reſtantem in fundo alembici, craſſam inſtar picis fuſæ, affunde phlegma ad dimidii pedis ſupereminentiam, bulliat per tres horas, decanta phlegma tinctum, aliud ſuperaffunde, repetendo toties, usque non ampliùs tingatur. Si phlegma tuum non ſufficeret, oportet, ut in balneo abſtrahas phlegmata tincta; qvibus evaporatis remanebit in fundo vitri oleum vegetabile. Tincturâ phlegmate extractâ, materia remanebit inſtar terræ ſiccæ, ſuper hanc terram ſiccam fundede ſpiritu ardente ad quatuor digitorum ſupereminentiam, bulliat per duas horas, quod interea deſtillaverit reaffunde terræ, ſubſidat per duas horas, tum decanta ſpiritum animatum à ſpiritu vel anima terræ. Super terram funde novum ſpiritum faciendo, ut ſuprà, tribus vicibus. Terram nigram & calcinatam pone in vitro longi colli, cui affunde oleum vegetabile *(ſupradictum)* digere in cineribus per decem dies, quòd poſteà decanta, & pone in alembico, cui adde quartam partem ſpiritus ardentis animati, digere in balneo vaporoſo per 24. horas, tum ſuperaddere continua ſingulis 24. horis reliquas

liquas tres partes ſpiritus animati. Tum leniter deſtilla ex cineribus humiditatem ſuperfluam, inſipidam & inutilem, & augmentando ignem per gradus ſublimabis ſal volatile, &c.

Hactenùs de variis præparationibus ſalium harmoniacorum vegetabilium; jam perſequemur Cœli vinoſi alteram partem, videlicet variam horum ſalium reductionem in liquidam ſubſtantiam. Adepti utplurimùm ſalis harmoniaci veget. partem unam deſtillârunt per alembicum cum partibus tribus aquæ ardentis, cui liquori iterum addidêre ſalis prædicti partem, & deſtillavêre, idq; repetierunt tertiùm aliquando quartùm, ita ut ſalis & Aquæ pondera ſint æqualia, nam quò major ſalis ejusdem quantitas eſt, eò menſtrui qualitas eſt fortior. Tandem menſtruum circulavêre, ut inde evaderet purius & excellentius. Quamvis autem methodus hæc adeptis magis conſueta fuerit, nihilominùs illorum vel curioſitas vel ſedulitas etiam alios adinvenit modos, ita loco aquæ ardentis, quâ præparârunt tam ſal harmoniacum veg. quàm menſtruum, aliquando receperunt aquam ardentem circu-

circulatam sive Cœlum · *vel Essentiam Vini phil. sub* No. 1. *descriptam. Ita fit*

31. Cœlum vegetabile circulatum Lullii.
Lib. de materia vegetabili in practica quinta.

℞. V*Inum optimum album*, destilla spiritum ardentem usque comburat gossypium : Pone spiritum hunc in circulatorio duarum tertiarum vacuo, muni orificium cerâ, & sepeli in fimo calido, ita ut orificium sit inferiùs, & vitri fundus superius, ita circuletur & digeratur hic spiritus per 45. dies, vel eo usque donec magis subtile & clarum supernatet (*in forma olei, vide Cœlum vel Essentiam Vini phil. sub* No. 1.) signo hoc viso, vitrum exime cautè, & acu perfora ceram, ut impurum effluat, tum subitò inverte circulatorium, ut purum vel magis subtile remaneat, quod appellamus *Spiritum ardentem circulatum*, qui est suavissimi odoris. Jam recipe reliquum, de quo spiritus vini fuerit abstractus, & destillâ phlegma. Et super materiam remanentem instar picis fusæ affunde phlegma dictum, ut supernatet per quatuor digitos, digere per duos dies in balneo, decanta phlegma tinctum, & aliud affunde, idque toties reitera, donec phlegma non

ampliùs

ampliùs tingatur, quod est inutile in hac operatione. Terram jam calcina in Reverberatorio, & pulverisa, & impone alembico, & imbibe octava parte spiritûs ardentis circulati, digere in balneo per duos dies, & destilla ex cineribus humiditatem quandam superfluam. Continua hanc imbibitionem, digestionem, & destillationem, donec terra fuerit impraegnata spiritu sicco, qui erat in spiritu ardenti circulato, cujus erit signum, si ferè totum evaporabitur, cum parùm ejus fuerit projectum super laminam ignitam. Hanc terram impraegnatam in sublimatorio positam sublima secundùm artem in sal volatile, quod in balneo digere per duos dies & ampliùs cum partibus sex spiritûs ardentis circulati, decanta leniter dissolutionem, & si quid restet indissolutum, cum hoc procede ut suprà. Hanc dissolutionem circulabis per 30. dies & erit quinta Essentia comparanda in virtute cum Auro potabili veterum.

Quemadmodum juxta ponderis varietatem menstrua haec vel debiliora fiunt vel fortiora; ita etiam magis vel minùs pura evadunt ex longiori vel breviori vel omninò neglectâ circulatione, sunt etenim quaedam hujus

jus generis menstrua, quæ non circulavêre Adepti, pro exemplo erunt sequentia.

32. Menstruum vegetabile minus Lullii, *In libr. de materia vegetabili in practica prima.*

℞. Vinum optimum, (*rubrum* melius est) ejus libras duas in cucurbita cum alembico cæco, juncturis bene lutatis pone in balneo, ad leniter putrefaciendum per 45. dies. Tunc apposito alembico augmenta calorem, ut destilletur spiritus ardens, quem ter rectifica per se, vel toties usque quo sit absque omni phlegmate & comburat gossypium, serva spiritum hunc ardentem bene clausum in loco frigido. Accipe materiam remanentem in destillatione prima, & abstrahe phlegma donec remaneat crassa instar picis fusæ, super quam funde spiritûs ardentis tantum, ut supernatet per spatium quatuor digitorum, digere per tres dies in balneo, posteà leniter destilla ex cineribus per tres dies, & medio ignis fortioris spiritus ardens transportabit secum animam, quod peragere non potuit in balneo; serva destillatum. Remanenti materiæ affunde novum spiritum, faciendo toties, donec tota anima fuerit

transacta, quod cognosces, si projiciendo parùm hujus materiæ super laminam ignitam, nullum emittat fumum, quoniam materia jam despoliata est animâ suâ, quam nos appellamus *terram siccam*; Quam imbibe octava parte spiritûs ardentis animati, digere per tres dies in balneo, posteà destilla leniter ex cineribus humiditatem superfluam, instar aquæ communis insipidam. Perage secundam imbibitionem cum septima parte, & sic continua faciendo, ut suprà, donec terra gravior sit facta in quarta parte sui ponderis, & erit disposita, ut redigatur in sal volatile, per modum sublimationis. Terram itaque hanc bene pulverisatam pone in sublimatorio administrando ignem secùndum artem, & qvod invenies sublimatum, album ad modum nivis, est sal volatile, quod servabis in vitro bene clauso. Accipe hujus salis volatilis partem unam, spiritûs ardentis partes sex., digere in cineribus, & dissolutio est quinta Essentia vegetabilis apta ad dissolvendum corpora perfecta solis & lunæ; ad conficiendum Elixir, & alia medicamina pretiosa & benigna.

Sal harmoniacum vegetabile aquâ ardenti dissolutam (pars ejus una salis in sex spiritûs)

tûs). componit præsens menstruum; sequens autem præparatur ex sale harmoniaco, resoluto per deliquium.

33. Menstruum vegetabile per deliquium Lullii.

Lib. de materia vegetabili in practica secunda.

℞ Vinum album optimum, quod putrefac in balneo per 20. dies, vel diutiùs, posteà destilla spiritum ardentem secundùm artem usque dum comburat gossypium; abstrahe deinde phlegma usque remaneat in fundo alembici materia spissa instar picis fusæ. Cui materiæ superfunde tantum phlegmatis, ut supernatet per quatuor digitorum spatium, digere in balneo per duos dies, & in cineribus per unum diem, decanta phlegma tinctum; materiæ affunde novum phlegma, faciendo ut suprà, donec non ampliùs tingatur, & materia remaneat in fundo vasis instar terræ albæ. Super hanc terram funde spiritum ardentem ad duorum digitorum eminentiam, digere per diem in cineribus, & anima, quæ in terra est intrabit spiritum ardentem, decanta spiritum ardentem animatum: Affunde iterum super terram de spiritu

ſpiritu ardente, faciendo id toties, ut ſuprà, donec ſpiritus non ampliùs extrahat animam, & terra remaneat in forma pulveris ſubtiliſſimi, deſpoliata totâ animâ ſuâ, quod cognoſces, ſi non fumet ſuper laminam ignitam. Terram hanc digere per decem dies in balneo, poſteà pone in balneo, & affunde tantum phlegmatis tincti, ut ſupernatet per duos digitos, deſtilla in balneo, deſtillatum tanquam inutile quid abjice, tum rurſus affunde phlegma tinctum ſuper terram, reiterando ut anteà usque dum nullum phlegma ſuperſit, & terra imprægnata ſit omni tinctura, quæ erat in phlegmate. Facto hoc, imbibe terram ſpiritu ardenti animato, digere calore leni in balneo, usque dum terra bene fuerit exſiccata, poſteà imbibe iterum & toties, ut anteà, donec ſpiritus ardens animatus fuerit à terra abſorptus, eaque volatilis facta, quod cognoſces, ſi parum ejus projectum ſuper laminam ignitam pro majori parte effumaverit. Poſteà pone materiam hanc in ſublimatorio, & ſublima igne ſublimationis, & ſublimatum eſt ſal volatile materiæ vegetabilis. Pone ſal iſtud volatile in phiala, digere in balneo per diem, & reducetur in

 aquam

aquam, quam appellamus *menstruum vegetabile*, quod est dissolvens mirandum pro dissolutione radicali duorum luminarium.

Aliquando menstrua hæc confecêre adepti non ex sale harmoniaco vegetabili, sed sequenti modo.

34. Mercurius vegetabilis Lullii,
Lib. de materia vegetabili in practica sexta.

℞ V*Inum optimum odoriferum*, pone in circulatorio satis amplo, claude optimè cum sulphure fuso dictum vas, & putrefac in balneo per 12. vel 15. dies. Posteà destilla spiritum & phlegma secundùm artem, usque donec spiritus comburat gossypium; super materiam remanentem instar picis fusæ funde partes sex phlegmatis, digere per duos dies in cineribus, agitando vas aliquando, decanta phlegma tinctum, aliud affunde, & faciendo ut suprà donec extraxerit omnem tincturam, & terra nigra remaneat in fundo alembici. Pone phlegma tinctum in alembico, & destilla in balneo, & quod remanebit in fundo vasis, erit oleum vegetabile. Supra terram nigram autem funde spiritum ardentem ad supereminentiam quatuor digitorum, destilla ex cine-

ribus

ribus, & deſtillatum erit ſpiritus ardens impregnatus; materiæ affunde novum ſpiritum ardentem, reiterando ut anteà tribus vicibus, at in ultimâ augmentando ignem circa finem. Calcina terram igne reverberationis in albedinem, ex qua ſal fixum extrahe cum parùm phlegmatis. Sal fixum pulveriſatum pone in alembico, affunde ſpiritum ardentem animatum ad duos digitos, deſtilla leniter in balneo humiditatem inſipidam & inutilem, reitera ut antea usq; dum ſpiritus animatus aſcendat absque ſuæ virtutis diminutione, & tum habebis ſal fixum acuatum, qvod pone in alembico, & affunde oleum vegetabile ad trium digitorum ſupereminentiam, digere in cineribus per diem, augmenta ignem & deſtilla quicquid aſcendere poterit, deſtillatum ſerva cautè, quoniam eſt *mercurius vegetabilis*. Si verò quid reſtet de ſale in alembico, easdem repetere operationes oportet, usque tandem omnis mercurius vegetabilis transeat per alembicum, qui extrahet tincturam Auri calcinati cum mercurio vulgi & ſale, & tandem cum ſulphure, quæ eſt excellens quoddam Aurum potabile.

Aliquando ſola cohobatione (absq; omni

 imbitio-

imbibitione) hæc præparavêre menstrua; sit pro Exemplo

35. Aqua vitæ rectificata Lullii,
In Potestate Divitiarum.

℞. *Vinum*, separa spiritum cautè, quantò citiùs & puriùs poteris, quia nunquam ita cautè ipsum separabis, quin aliquam in se partem contineat purioris substantiæ phlegmaticæ, id est, aqueitatis. Iste spiritus semel separatus vocatur *Mercurius*, id est, aqua ardens, cujus signum est, quod si intinxeris in eo pannum lineum, inflammabitur (*si accendatur priùs*) & non comburetur, si verò pluries separaveris (*rectificaveris*) vocatur *Lunaria rectificata*, id est, aqua ardens rectificata, cujus signum est, quod pannus lineus tinctus in ea totaliter comburatur. Separa jam totum phlegma superfluum, donec nihil penitùs remaneat, & remanebit inferiùs pix in olla. Tunc Lunariam, id est aquam ardentem rectificatam commisce cum illa substantia, facta sicut pix mollis, bene movendo donec incorporetur, & pone ad destillandum, & quod egreditur, vocatur *sangvis humanus rectificatus*, quem quærunt Alchymistæ; item vocatur iste sanguis *Aër* vel *Ventus*,

tus,& de hac re loquutus est Philoſophus cum dixit: Portavit illum Ventus in ventre ſuo. A reſiduo, deſtillando ſepara oleum ſuperfluum (*vegetabile ſuperiùs dictum*) per alembicum vitreum, donec nihil remaneat, quod oleum ad partem ſerva, quouſque tibi dixero. Reſiduum verò erit ſubſtantia nigra & ſicca, quam pulveriſa ſubtiliter, & cum ſangvine humano rectificato miſce per minima, & dimitte ſtare ſimul per ſpatium trium horarum, & poſteà deſtilla, & tunc hæc aqua vocatur *Aqua ignea rectificata*. Tunc caput mortuum calcina in furno reverberationis, donec efficiatur ſicut calx, & calcem hanc miſce cum aqua ignea rectificata, & deſtilla ſeptem vicibus, & tunc vocatur *Aqua vitæ rectificata*.

Idem menſtruum habent Paracelſus libro de Elixire Vitæ, *& Author Appendicis* Volum. tertii Theat. Chym. *Menſtrua hæc à ſupradictis ex ſale harmoniaco confectis non differunt niſi præparatione, in illis tota terra vini phil. ſpiritu proprio redigitur in liquidam ſubſtantiam, qua idem perficitur opus, ſed alio modo. Huc referri debet menſtruum Guidonis, quod ita componitur.*

 36. Circu-

36. Circulatum minus Guidonis,
In Thesauro chymiatrico.

℞. Spiritûs vini (*phil.*) libram unam, salis vini (*ejusdem*) uncias quatuor, misce, juncturis bene clausis destilla per alembicum in balneo, destillatum reaffunde & cohoba quater, & erit præparatum. *Lullius salia sua harmoniaca cum difficultate quadam redigit in liquidam substantiam, at Guido sal vini phil. quatuor cohobationibus destillat in idem menstruum. Abbreviationis causa quærenda est in præparatione istius salis; quæ duplex est, communis vel secreta: De communi ita Guido*; Destillato vini spiritu ardente, abstrahe phlegma, donec materia in mellis tenuioris substantia remaneat, quæ in cella frigida dabit cristallos nitro similes, quæ dicuntur sal vini, quas exime & serva, residuum evapora parumper, & accipies plures, &c.

De secreta autem hujus salis confectione ipse etiam Guido p. 8. Thes. ℞. Salis vini & Spiritus vini ana uncias quatuor, digere per octo vel decē dies, abstrahe leniter in balneo, & ascendet tantùm phlegma, & habebis salis Vini uncias sex, cui sali iterum adde ana spiritûs sui, iterumque digere per decem dies, & abstrahe phleg-

phlegma, sali remanenti affunde novum spiritum, & procede ut suprà, & ita augmentabis sal vini juxtà placitum. *Hæc posterior salis Vini confectio, non solummodò sui ipsius multiplicatio est, & tam quantitatis, quàm qualitatis additio, sed insuper etiam est sui ipsius volatilisatio. Non mirum ergò est, quod sal, cujus medietas erat vini phil. spiritus, tam facilè ascendat cum eodem spiritu. Observandum est tamen quam maximè, ne nimia unctuositatis additione nimium temperemus salis vini ariditatem, & loco menstrui hujus generis conficiamus debilius aliquod secundi generis.*

Quod de menstruis vegetabilibus dictum, hoc itidem intelligendum est de menstruis animalibus. Pro exemplo dabimus.

37. Cœlum animale Parisini,
In Apertorio.

℞. URinam puerorum, qui sint inter octavum & duodecimum annum, bonæ dispositionis & valetudinis, quam collige bonam & in bona quantitate, & pone in pluribus vasis vitreis quæ adimplere ultrà duas tertias non debes, ut eò melius possit circulari. Singulis decem mensuris

urinæ admisce C. nostri (*aquæ ardentis phil. mensuram semis*) quod sit absq; omni phlegmate, vasa optimè cerà sigillata pone ad putrefaciendum per 15. dies, & tum materiam invenies nigram & à sua terrestreitate separatam. Et scias, quo longiùs remaneat in putrefactione, eò perfectiùs fit opus. Singulis quinque diebus mutandus est fimus. Tum effunde in vas, quod descripsimus in opere vegetabili, & destilla juncturis bene lutatis, usque videas signum, de quo loquuti fuimus in cap. B. sed pro certiori signo destillabis tantummodò duas partes, tùm amoto recipiente appone aliud, & continua destillationem, usque dum remaneat instar syrupi vel picis fusæ. Tum accipe has duas partes reservatas, & destilla ex eodem balneo, recipiens tres partes ex quatuor, relictam quartam abjice. Ex his tribus verò destilla medietatem, & iterum destilla ex hujus medietatis quatuor partibus tres partes, quas bis destilla per se, & sic habebis florem tuum rectificatum quo extrahimus Acetum acerrimum ex propria terra. Accipe ergo hanc terram in forma syrupi existentem, cui affunde florem (*spiritum*) ad trium digitorum eminentiam,

tiam, claude vas alembico cæco & luta junċturas cum cera gummata, pone in putrefaċtione per tres dies naturales, oportet interdũ commovere materiam in vaſe lutato, ut partes ſalinæ eò meliùs diſſolvantur. Poſteà depone alembicum cœcum, & appone alembicum commune, verùm in hac mutatione caveas, ne ſalium acredo noceat oculis tuis. Tum deſtilla leniter in cineribus & quum tali calore extraxeris totam aquam, adauge ignem, ut oleum vel anima ejus aſcendat etiam unà cum aqua deſtillata, cujus pars ſublimabitur, pars alterá inſtar pulveris albi adhærebit ſuperficiei terræ: Sine frigeſcere, ſublimatum collige, collectum pone in aqua ſua, claude vas optime quoniam continet florem (*Spiritum*) animatum. Tum exime terram aridam remanentem, quam in pulverem redige in lapide porphyrio, cui affunde florem (*ſive Spiritum*) ad trium digitorum latitudinem, putrefac per tres dies, deſtilla ex cineribus, augendo ignem cum ligno, ut ſuprà, toties iterabis iſtud magiſterium usque dum terra remaneat cineritii coloris. Tum eam calcinabis in reverberatorio, uti te docuimus in opere minerali *in cap. 2.* & ita habebis ter-

ram

ram animalem præparatam, plenam tantæ virtutis, ut exprimi nequeat. O potentia abſoluta, à qua reliquæ omnes dependent potentiæ, cuinam rei ſimilem infudiſti virtutem? Nemo comprehendet tam magnum ſecretum; nullus credet niſi ipſemet viderit per experientiam, ſicut nos vidimus. ℞. Florem animatum, quem rectifica ter in cineribus, terras (*feces terreſtres*) ſemper abjice. Tum deſtilla in balneo tres partes à quatuor, reſiduum abjice. Hoc repete adhuc ſemel; tandem deſtilla totum, ita habebis florem animatum rectificatum. Recipe jam vas magnum (*cucurbitam*) & impone florem rectificatum, occlude os vaſis goſſypio, appone alembicum cum recipiente & leni calore cinerum totum vel maxima pars ſublimabitur in forma ſalis pretioſiſſimi, quo (ſi velis) acues C. noſtrum, quod denuò circulabis juxta *cap. D. D.* quocum potes perficere omnes tuas operationes, quas docui in *cap. præcedentibus*, quas citiùs complebis hoc menſtruo.

Verùm enimvero ſi deſideres ſulphur animale naturæ, neceſſarium eſt, ut protinùs ſublimes, poſtquam rectificaveris florem deſideratum, videlicet imbibendo terram juxtà

modum

modum & ordinem, quem diximus in opere vegetabili, hoc eſt, cum octava parte, ſeptimâ, ſextâ, quintâ, & quartâ, ſublima & utere, ſicut in opere vegetabili, videlicet acuendo florem animatum ſuo ſulphure animali ſublimato, circulando & faciendo omnia uti in opere vegetabili. Nunc fili vides, quo amore te proſequor, cum talia toties atque toties repetam, tantòque labore, ne de me conquerendi anſam haberes, & ut expertus eſſe in re qualibet, in qua te errare, poſſe, mihi perſuaſeram. Ideò repetimus & deſcripſimus in hoc capite, quod nullus philoſophus unquam fecit in magno ſuo volumine; & facilè crediderim, nullum philoſophorum auſum fuiſſe tam longam & amplâm practicam ac hanc noſtram deſcribere. Quod omne procedit ex paterno meo affectu erga te, quo te obſtrictum volumus ſub pœna divinæ diſplicentiæ, noli cuipiam hanc detegere, ſed potiùs combure eam, quam citò eam reduxeris in uſum, uti ſæpe ſæpiùs nobis promiſiſti. Ulterius te admoneo, quòd contendere velis, ut vivas juxtà triumphans Evangelium gratiæ & pacis; rejice & vita ſocietates & actiones malas; uti ſæpius te admonuimus; ſecùs autem ſi facias,
 non

non placebis illi, qui eſt dator hujus famoſæ ſcientiæ, omnis boni & gratiæ.

Ex Receptis annotamus.

1. *Ea quæ in præcedenti quinto genere annotata fuêre, hûc etiam referri poſſe, cùm menſtrua hujus generis ſolâ materiâ differant ab antecedentibus hæc ex vino phil: tantùm, illa ex fixis rerum diverſarum ſalibus confecta fuêre, verùm quoad ſublimandi methodum, vel modum conficiendi ſalia harmoniaca vegetabilia, tam hæc quàm illa in omnibus conveniunt.*

2. *Salia hæc harmoniaca dici ſulphura naturæ. In præparatione Vini philoſophici terra quædam invenitur, quæ ſulphur, exiſtens in ipſo mercurio vegetabili, mercurium proprium coagulans dicitur, (ob quam terram vocarunt aliam quamcumq; terram exanimatam fixam* Sulphur, *ſpiritum verò animatum Eſſentiam, Tincturam, &c.) appellavêre* Mercurium, *hoc ſulphure coagulandum, ambo verò hæc, cùm in unum corpus fuerint redacta & ſublimata, vocarunt* ſulphur Naturæ *(non amplius fixum ſed)* ſublimatum.

3. *Salia hæc dici* naturæ ſulphura *ad diſtinctionem* ſulphuris contra naturam, *hoc eſt, cujuscun-*

juscunq; acidi. Ignis, *inquit Ripleus,* differt multis modis; unus enim est ignis naturalis, alius innaturalis, alius elementalis, & alius contra naturam. Ignis naturalis est is, qui provenit ex influentia solis & lunæ, atque stellarum, à quibus generantur spiritus aquarum ardentium, vapores essentiales mineralium, atque etiam virtutes naturales rerum viventium. Innaturalis est ignis occasionatus, qui vocatur ignis humidus artificialiter factus à philosophis. Vocatur etiam ignis primi gradûs, qui per simplicem contemperantiam caloris vocatur Balneum, stufa, sterquilinium, in hoc igne fit putrefactio nostri lapidis. Ignis elementalis est qui fixat, calcinat, & comburit & nutritur rebus combustibilibus. Ignis contra naturam dissolvit in potentia, terit, interficit, & destruit potentiam gubernativam formæ lapidis: Nam dissolvit lapidem in aquam nubis cum destructione formæ specificæ. Vocatur autem ignis contra naturā, quia operatio illius est contra omnes naturales operationes, ut asserit Raymundus. Nam omnia quæ natura composuit, hic ignis destruit & ducit ad corruptionem, nisi addatur illi ignis naturæ, &c. *Med. phil. pag. 135.* Quare & quatu-

quatuor sunt ignes in arte nostrâ, scilicet naturalis, qui est menstruum sericonis; innaturalis, id est, fimus equinus vel vindemiæ, & hujusmodi; elementaris hoc est qui lignis & aliis combustibilibus fomentatur, & contra naturam, hoc est, omnes aquæ corrosivæ factæ ex vitriolo, salibus & hujusmodi rebus. *Viatic. pag. 342. Sed de his alio loco, videlicet libro quinto.*

4. Salia hæc statim post sui sublimationem in usum esse adhibenda.

5. Aquam vitæ phil. etiamsi quoad posse rectificatam, in se tamen superfluam quandam continere humiditatem: quam de se ejicit vel circulando per se, uti in præparatione Cœli Lullii, vel imbibendo in rebus fixis, ut in dictorum salium confectionibus.

6. Menstruum ex Cœlo Lullii, essentiâ vel oleo vini phil. confectum reliquis quidem non esse fortius, quoad salis harmoniaci præparationem, etiamsi citiùs cum hoc oleo, quàm aquâ ardente simplici id conficiatur, sed quatenus sal harmoniacum modò confectum non in tenui aqua phil. sed in oleo sive aqua vitæ circulata, commisceatur iterumq; circuletur.

7. Diversimodas horum salium sublimationes

nes quàm maximè nobis exponere tam ipsius spiritus vini, quàm menstruorum horum naturam, insuperq; commendare Lullii incomparabilem harum rerum experientiam.

8. Menstrua animalia, licet ex urina aliisque partibus humanis confecta, minùs propriè tamen sic dici, quamdiu ipsius spiritus vini phil. materia fuerit vegetabilis & solummodò re animali acuata. Imò ipse Vini phil. spiritus etiam ex animali Regno confectus, ut & acuatus, à menstruis tamen vegetabilibus simplicibus non differret in dissolvendi proprietatibus, quia unà cum dictis menstruis vegetabilibus simplicibus plurimum distaret à tingendi facultate menstruorum vegetabilium compositorum à quibus distingui debet, ubi aliâs inter vegetabilia menstrua numerari posset.

VII. Genus.

Menstrua vegetabilia composita ex menstruis prædictis simplicibus.

38. Circulatum majus Guidonis,
Pag. 4. Thesauri. Chym.

℞. Spiritûs vini (*phil.*) uncias sex, salis vini (*ejusdem*) uncias quatuor., vase optimè clauso destilla spiritum in balneo,

neo, quem reaffunde super ſal vini, iterumque deſtilla, idque fieri debet duodecies. Tum digere per menſem in balneo rorido; factâ putrefactione exime, & deſtilla ex cucurbita, & alembico bicipiti ſive duorum roſtrorum, in balneo, & ſpiritus vini aſcendet per roſtrum ſuperius in ſuum recipiens, phlegma verò per inferius in ſuum vas. Exime ſal vini, cui affunde medietatem ſpiritûs vini, & deſtilla ex retorta in alteram vini partem, deſtilla adhuc ſemel deſuper reſiduum, & ſal omne aſcendet in menſtruum fortius. Quod ſi deſideres debilius, adde ſpiritûs vini uncias ſex at ſi velis debiliſſimum affunde majorem quantitatem ſpiritûs, verùm juxtà prædictum pondus, noſtrum fit menſtruum vegetabile magnum vel circulatum majus.

Annotationes.

HActenus de menſtruis vegetabilibus ſimplicibus; ſequuntur nunc quæ compoſita dicuntur, non quaſi pluribus componantur ingredientibus, ſed quod ſimplicibus ſint fortiora, tam in ſuis diſſolvendi quàm tingendi qualitatibus. Menſtrua hujus generis non differunt à prioribus in materia, nec in præparandi methodo, ſed pondere

tantùm, eò fortiora enim fiunt menstrua, quò majorem addideris ariditatem unctuoso Vini phil. spiritui. Guido suum circulatum minus confecerat ex salis vini parte unâ & spiritûs vini partibus quatuor; Circulatum verò majus componit ex salis vini partibus duabus, & spiritûs vini partibus tribus. Quò major salis quantitas sumitur, eò fortius fit circulatum. Circulata minora extrahunt rerum essentias sive tincturas; at circulata majora dissolvunt corpus totum in magisterium, quemadmodum apparebit libro secundo.

Menstrua vegetabilia composita fiunt etiam, si menstrua vegetabilia simplicia sumantur, loco spiritûs vini phil. in omnium illorum descriptionibus. Ita fit

39. Menstruum acutum Guidonis,
Pag. 8. Thesauri Chym.

℞. MEnstrui vegetabilis (*circulati minoris sub* No. 36. *descripti*) libram unam, salis armoniaci (*communis*) uncias duodecim, destilla per retortam primò leni igne, deinde fortiori, & sal armoniacum pro parte ascendet, reaffunde, & destilla adhuc semel. Tum iterum adde uncias duodecim novi salis armoniaci, destilla forti-

fortiter ex cineribus, reaffunde & cohoba adhuc bis, & habebis menſtruum noſtrum acutum.

Sal armoniacum vini phil. ſpiritu redactum in liquidam ſubſtantiam, menſtruum eſt quarti generis, at idem ſal cum circulato minore Guidonis deſtillatum, menſtruum fit non ſimplex, ſed compoſitum, eoq; præſtantius, ob tantam novi ſalis armoniaci quantitatem additam. Pariſinus in tertio menſtruorum genere ſpiritum Vini phil. acuit melle crudo; quo modo fit menſtruum ſimplex hujus generis, fit autem compoſitum, ſi ſali ſuo fixo permiſceatur, & deſtilletur per alembicum.

40. Cœlum majus Pariſini,

In Apertorio.

℞ B. Id eſt vinum rubeum putrefactum, ut ſcis; pone in cucurbita vitrea cum ſuo alembico & recipiente bene lutatis & pone in balneo, in quo ſit tantum aquæ, ut ſupernatet dictam lunariam per duos digitos, & deſtilla leniter, & protinus videbis apparere venas in alembico, continua deſtillationem quamdiu apparuerint, & venæ hæ erunt inſtar lachrymarum claræ ad modum criſtalli, & cum venerit mors *(phlegma)* qui

occi-

occidit ſpiritum, dictæ venæ vel lachrymæ ceſſabunt & apparebunt rotundæ, ut perlæ. Tum temporis remove recipiens, quod claude, ne evaporet ſpiritus, & repone in loco frigido. Et ita ſeparaſti ejus animam (*ſpiritum*) qvamvis ſui mortis parùm adhuc in ſe contineat, & hoc modo continuabis deſtillationem (*mutato jam recipiente*) donec omne aſcenderit phlegma odoriferum, & materia remaneat inſtar picis fuſæ, nigræ & craſſæ, quam ne nimium exſicces obſerva, ſed usque ad ſigna dicta tantùm. Et ita habebis duo fermenta ex noſtro B. Cave alicui reveles hanc practicam quam tibi communicamus ſub periculo tuæ animæ. Quia fores cauſa multi mali in hoc mundo, perpetrandi à filiis iniquitatis. Propterea repone eam in manibus Dei omnipotentis, qui ſcit voluntatem eorum, qui vivunt juxtà ſuam voluntatem & triumphans Evangelium, & pro hujus gloria extraxiſti formam ex B. & eodem modo extrahere potes ab omnibus individuis animalibus & vegetabilibus. *Cap. ſecundum ſignificatum per* C. ℞. Ejus animam (*ſpiritum*) reſervatum in loco frigido, & deſtilla in Balneo ejus medietatem, vel usque venæ pretioſæ aſcendere deſinant, rectifi-

rectifica adhuc bis, observatis iisdem regulis, sed tertiâ & quartâ vice; quamprimùm appareant venæ, cessa destillare, & tenta num comburat linteum; quod si non, repetatur destillatio, donec id faciat. Posteà cohoba per se quater vel sexies in balneo. Et ita habes modum idoneum rectificandi dictam materiam vel animam (*spiritum*) quæ est tantæ virtutis, ut nulla lingua exprimi queat, vel recitare secreta, quæ Deus æternus ipsi concesserit. Uti cùm essemus Venetiis, urbe famosâ, ambo vidimus ejus quædam experimenta. Et ita serva eam bene in loco frigido.

Cap. tertium significatum per D. D. Declaratâ jam methodo rectificandi & separandi spiritum ardentem nostrum à sua morte, ejus virtutem & potentiam depravante. Nunc scias, ipsum non habere potentiam dissolvendi duo luminaria, & reducendi ea in actum, nisi prius acuatur, ut tibi dicam; Etiamsi præparatio hæc docenda sit in generalibus *in cap. F.* nihil ominus, ne ullum tempus amittas, quamprimùm rectificaveris spiritum tuum ardentem dictum aliàs primum florem, mallem ut ipsum protinus poneres in practicam: Quam in hoc capite significavimus duplici

hac

hac litera D D. quarum una indicat ejus acuitionem, altera suum regium acuens, idest, sal è melle extractum, eo modo quem tibi sæpiùs monstravimus, hoc est, cum pretiosissima sua aqua (*mellis sive menstruo in genere tertio sub* No. 10. *descripto.*) Et licèt aqua hæc satis sit bona, attamen aqua hæc acuata suo pretiosissimo sale, de quo eris certior, tibi recompensabit tuum laborem, largiterque te sustentabit, usque dum attingas finem tui laboris, medicinam magnam. Nunc ad propositum.

℞. Mel apium juvenum, album, pone in putrefactione in cucurbitis magnis cum suis alembicis in balneo, & fac, ut quotidiè bulliat per horam; reliquum temporis maneat in calore temperato, & hoc facies per spatium quindecim dierum naturalium. Tum affunde tantum C. ut supernatet quatuor digitorum latitudine, & claudendo alembicis cæcis, & ponendo in putrefactiones per tres dies naturales. Tum appone alembica cum suis recipientibus & juncturis bene lutatis destilla ex balneo, & cum ex octo partibus septem fuerint destillatæ, vel (*quod signum est certius*) cùm videris ascendere lachrymas rotundas vel guttas, depone recipientia, quæ optimè clau-

clausa, ne aliquid evaporet, reserva in loco frigido, pro sui acuitione; posteà continua destillationes eodem caloris gradu, usque nihil ascendat ampliùs, verùm si necessitas requirat ut augeatur ignis, cave ne fiat nimiùm, & cùm nihil ascenderit dicto regimine, remove etiam hæc recipientia, & serva ea, quia continent aquam secundam sive phlegma pro extractione pretiosissimi salis. Jam pone materiam tuam in cineribus, & destilla calore tertii gradûs, destillato oleo, sine ut frigescat materia, quam tritam reverberá in patina fictili in reverberatorio per octo dies, vel usque quo satis fuerit calcinata, signum erit, quando eam inveneris coloris cineritii. Tum affunde de phlegmate reservato tantum, ut cooperiatur per duorum digitorum latitudinem; vase clauso alembico cœco, servetur in balneo per duos vel tres dies, decanta liquorem, & novo affuso phlegmate repetatur toties, donec extraxeris omne sal, quod excellet nivem in albedine. Et hoc est sal istud, quo acuimus nostrum C. simplex *(spiritum ardentem menstruo quinti generis)* hoc est, quod ambobus luminaribus dat principium vegetationis, reducens ea in naturam quintæ Essentiæ.

tiæ. Et eodem etiam acuere potes & augmentare propriam ſuam aquam (*mellis ſive menſtruum tertii generis*) quæ potentiam habet vegetandi omnia mineralia. Hoc ſolo te ſupportabis in tuis neceſſitatibus. Adeò, fili, ut oporteat agere gratias potentiæ abſolutæ. Cave, ne alicui reveles tam magnum ſecretum, nam iſtud jam declaravimus tam planè, ut impoſſibile ſit ulteriùs aliquid addere. Nunc recipe decantationes tuas, quas abſtrahe in balneo, ut remaneat ſal albiſſimum, quod diſſolves, filtrabis, & congelabis ter, & erit idoneum pro omnibus tuis operationibus. Jam deſcendamus ad practicam acuitionis.

℞. Salis prædicti unciam unam, cui bene pulveriſato affunde partes quatuor C. D. id eſt; ſpiritûs primi (*ardentis, ſed quia hoc ſpiritu fieret menſtruum quinti, & non hujus generis, ideò accipiatur C. melle autem, ſive Cœlum mellifluum Pariſini, menſtruum tertii generis.*) Alembico cæco & juncturis optimè clauſis putrefac per duos dies naturales, tùm alembico & recipiente appoſitis deſtilla in cineribus. Finitâ deſtillatione ſumas pondus ſalis remanentis in retorta, cui adde quadruplum C. putrefaciendo & deſtillando in cineribus,

ribus, ut ſuprà, & magiſterium iterabis toties, donec ſal omne aſcendat unà cum ſpiritu ſuo cœleſti, aliàs C. & hoc modo acuabis & multiplicabis juxtà placitum. Sed reminiſcere partem unam ſalis requirere partes quatuor C. *(in hoc loco, cœli mellifluî Pariſini.)* Et ſcias me tibi non enarrare fabulas, ſed valdè diſtinctè tibi declaro ordinem veræ practicæ, hoc pacto tamen, ut quamprimùm eam deduxeris in actum, velis eam omninò occultare, conſiderando quantà obſcuritate philoſophi antiqui ſua protulerint, quod tamen non egerunt, niſi ut prohiberent, ne ignorantes nimium erigerent ſuas criſtas; eadem etiam ratione nos deſideramus, ut ſicut te ſæpè ſæpiùs admonuimus, velis ſervare ſecretè & tempore conveniente & loco elaborare prò temetipſo & pauperibus Jeſu Chriſti.

Cap. quartum ſignificatum per E. Debebamus reddere gratias infinitas bonitati Dei æterni, quòd tantà liberalitate nos docuerit modum conficiendi Cœlum noſtrum, & capaces reddiderit gratiæ tam admirabilis & inæſtimabilis. Certum eſt, qvum prima vice abſolviſſem ſecretiſſimam hànc ſcientiam, & vidiſſem veram transmutationem, attonitus quaſi

quasi fui, & sæpe elevando oculos meos in Cœlum, prostratus fui in terram agendo gratias Deo omnipotenti. Nunc ad propositum.

℞. Vitrum magnum tantæ capacitatis, cujusmodi unum tibi monstraveram Murarii, in quod pone istius menstrui libras duas vel tres, claude optimè, & circula in balneo vel fimo equino, sed cave ne in fimi mutatione circulatio impediatur, & ita circuletur per spatium quadraginta dierum naturalium, & tum invenies materiam tuam claram instar cristalli cum hypostasi in fundo, quæ erit instar serici, quam decanta cautè in aliud vitrum, serva bene clausum in balneo, & habebis menstruum vegetabile simplex (*si fuerit confectum ex spiritu ardente & sale mellis, compositum verò si ex Cœlo mellifluo Parisini & sale mellis præparatum.*) Cœlum nostrum tantæ virtutis est, ut nequeat exprimi, hôc peragimus veram calcinationem & dissolutionem luminarium cum conservatione humidi radicalis. Hôc est, quod reducet tam imperfecta quàm perfecta metalla de potentia in actum. Et quamvis videatur me tibi non delineasse figuram vitri, scio tamen, & remini-

 scor,

ſcor, me horum quædam reliquiſſe in ædibus tuis, aliaque plura de cucurbitis noſtris, quorum quodlibet bonum eſt. Gubernabis teipſum juxtà tuam diſcretionem, quum ſufficienter tibi aperuerimus viam veritatis in hoc capite.

Ex Receptis obſervamus.

1. Menſtrua hujus ſeptimi generis à ſuperioribus ſimplicibus differre non in materiis, nec conficiendi modis, ſed ingredientium ponderibus & uſu.

2. Menſtrua hæc non tingere diſſoluta ſua, quod alias menſtruorum compoſitorum proprium eſt. Omnis quidem mercurius vegetabilis ſuum proprium in ſuo ventre continet ſulphur tingens & ſibi & aliis ſufficiens, uti libro tertio & præſertim libro quinto demonſtrabitur, nihilominus quatenus rebus magis tingentibus non acuatur, dicimus, queḿcunque ſpiritum vini phil. carere tincturâ.

VIII. Genus.

Menſtrua vegetabilia compoſita ex menſtruis vegetabilibus ſimplicibus, & argento vivo vulgi vel reliquis metallis.

41. Ignis Gehennæ Triſmoſini ex ſpiritu vini phil & mercurio ſublimato;

Pag. 7. aurei Velleris Germ.

℞. A Luminis calcinati, nitri, ana partes duas, ſalis toſti partem unam, miſce, recipe hujus mixturæ & mercurii ſublimati ana libram unam, ſublima lege artis, ſublimatum cum nova mixtura ſalium miſce & ſublima, idque repete tertia vice. Huic mercurio ita ſublimato & pulveriſato affunde ſpiritum Vini (*phil.*) quem abſtrahe in balneo ad oleitatem, cohoba aliquoties, & quartâ vice aſcendet mercurius unà cum ſpiritu vini, deſtillatum rectifica; donec poſt ſe nullas relinquat feces, & erit aqua ardens inſtar ignis Gehennæ. Hanc aquam porrò rectifica ex cineribus usque aſcendat nullâ relictâ reſidentiâ; ultimò deſtilla per chartam ſeptuplicem ex balneo, & habebis aquam verè ſpiritualem quam vaſe optimè clauſo ſerva quia valdè volatilis eſt.

Annotationes.

GEnus proximè antecedens annumeratur quidem circulatis majoribus, ſive menſtruis vegetabilibus compoſitis; quoniam iſtius generis menſtrua diſſolvendi viribus quidem præſtant cæteris menſtruis ſimplicibus, non tamen tincturâ: Quâ

tam hoc, quàm illa carent. Jam verò quæ dabimus, præstantiora erunt; diſſolvent non tantùm, ſed diſſolvendo inſuper tingent res in iis diſſolutas, adeoq; meliores efficient. Non tantùm extrahent rerum eſſentias, ſed corpora tota tranſmutabunt in magiſteria. Inter hæc primum obtinent locum aquæ mercuriales vegetabiles ex argento vivo vulgi & menſtruis vegetabilibus ſimplicibus compoſitæ. Adepti enim complures argentum vivum vulgi dixere apertum metallum, ſic edocti per experientiam; ſolvitur enim citiùs reliquis metallis, ariditatéq; ſua magis temperat unctuoſitatem ſpiritûs vini phil. quàm individua in antecedentibus menſtruorum generibus hactenùs adhibita. Hac de re audite Philoſophos, & præ cæteris celſum Paracelſum Adeptorum facilè principem, qui, ſi metalla, *inquit*, intendis in mãgiſterium convertere, & totum corpus plane in eſſentiam tingere, oportet, ut accipias præcipuum & apertum metallum, cui reliqua omnia in natura cognata ſunt, idque in ſua matrice quæ in aqua ſita eſt, & mater omnium metallorum appellatur *(circulato minore ex ſale com. Paracelſi)* corrumpas, à ſuperfluis expurges & in primum Ens liqui-

dum

dum reducas, hoc eſt, Acetum acerrimum metallicum, primum Ens mercurii. *Libr. X. Arch. cap. 3. pag. 37.*

Quemadmodum ex herbis (veluti ex vite) eſſentia temperata educitur, qua ipſa ex omnibus herbis & radicibus eſſentia extrahi poteſt, adeò, ut mercurius vini non ſuam propriam naturam, ſed ejus cum quo eſſentificatur, oſtendat. Pari ratione ex metallis & mineralibus, ſimilis mercurius vel ſpiritus ex aperto & medio metallo mercurio extrahitur. *Libr. X. Arch. pag. 39.* Mercurius vivus mater eſt omnium ſeptem metallorum, & meritò mater metallorum dici debet, eſt enim metallum apertum. *Libro de rebus naturalibus pag. 87.*

Quare recolite ea, quæ ſuperius dicta ſunt de ſemiperfectis generatis naturalibus, inter quæ unum eſt mercurius vivus, qui non in compactionem perducitur, ſed in liquiditate relinquitur; prætereà ſciendum, quamlibet rem generatam, quæ aperta eſt, ut argentum vivum, eſſe ſimilem domui non clauſæ, in quam quilibet intrare poteſt. Ita enim mercurius patet, ut quilibet medicus ex eo accipere poſſit, quæ velit, ſed de auro, argento, ſtan-

no,

no, &c. non ita ſe res habet, illa enim janua eſt clauſa per coagulationem, donec per artem fiat apertio, diſſolutio, & reductio in primam materiam, quæ quidem multa impedimenta habent, quæ in mercurio non ſunt, eſt enim patens, nec indiget niſi directione præparationis. *Tract. 2. libri 2. de morbis metallicis. 723.*

Baſilius adſtipulatur Paracelſo, inquiens: In principio generationis primum omnium eſt argentum vivum apertum, ac leviter coagulatum, quoniam parùm ſalis ipſi communicatum habet, ideò magis ſpirituale eſt quàm corporeum, cætera metalla derivata à ſua eſſentia plus ſalis habent, ideò magis corporea ſunt reddita. *Libro de Rebus natur. & ſupernat. cap. 2.*

Chortalaſſæus idem teſtatur, dicendo: Varii coloris argentum vivum extat, album, ſubcæruleum, griſeum, nigricans, aliud pigrum, aliud velox, in ſeipſo tamen metallum apertum, & facile transmutabile corpus habet. *Cap. pag. 359. Volum. ſexti Theat. Chym.*

Ne autem deſperes in inquirendo ſulphure, *inquit Sendivogius*, tibi ſacroſanctè dico, illud in auro & argento eſſe perfectiſſimum, ſed

sed in argento vivo facillimum. *Pag. 213. libr. de sulphure.*

Ex veteribus addam Arnoldum qui ita lib. 1. cap. 7. Rosarii. Medicina est tam in corporibus metallicis, quàm etiam in argento vivo secundùm naturam, cùm unius sint reperta naturæ; sed in corporibus quidem difficilius, in ipso vero mercurio vivo propinquiùs, non autem perfectiùs. Ex solo argento vivo faciliùs & propinquiùs non perfectiùs invenitur, cum ipse sit pater omnium istorum luminarium, & omnium liquabilium, ab ipso siquidem omnia sunt, & ideo in ipsum omnia resolvuntur, quoniam natura naturam amplectitur propriam, amicabiliùs, magisque gaudet cum ea, quàm cum extranea. In ipso namque est facilitas extractionis illius subtilis substantiæ, &c.

Inter metalla igitur nullum datur, quod citiùs coeat cum vini philos. spiritu, faciliusq; alteretur, quàm argentum vivum, quippe quo nomine pro metallo aperto ab Adeptis habitum fuit; metalla, & cætera corpora mineralia difficillimè dissolvuntur à vini philos. spiritu; verùm semel huic spiritui connexa, æquè ac mercurius commutantur in tertium quid,

 nun-

nunquam divisibile in constitutiva sua, videlicet metallum & spiritum. Metallum hoc apertum, salium aciditate quandoq; magis apertum reddidere, sic Trismosinus pro igne suo Gehennæ aliquoties sublimavit mercurium communem. Summè tamen cavendum est, ut ejusmodi menstrua ex mercurio sublimato confecta diuturniori circulatione, vel repetitis cohobationibus ab omni liberentur salium aciditate dulcificando, cum verò operatio hæc sit periculi plena, imò contra menstruorum vegetabilium regulam, quæ quodcunque excludit acidum; ideò consultum duximus, tyronibus tutiùs esse, mercurio crudo uti, quàm sublimato. Horum loco itaq; commendabimus menstrua ex argento vivo crudo confecta.

42. Mercurius alchymicus Riplei.
In Concord. Raym. & Guidon.

℞ Mercurii crudi bene purgati unciam unam, nostri igniti Tartari seu salis vegetabilis superioris (*in quinto genere sub* No. 23.) reservati uncias tres, & conterantur ambo simul optimè super marmore, donec incorporentur, tunc ponas in tepido balneo, & totum dissolvatur in lac. quod-

quoddam album. Totum istud ponas super libram mercurii crudi, & dissolvatur totum in simile lac, & sic facies in infinitum. Hic mercurius dissolutus in balneo putrefiat, postea destilletur in cineribus primo igne leni, & ascendet quædam aqua insipida, quæ abjiciatur: Tunc igne magis aucto, ascendet alia aqua magis spissa, quæ quidem aqua dissolvit omnia corpora, putrefacit, mundat & figit ea; ad extremum vehementiori igne oleum ascendet aurei coloris, quod pro fermento rubro dissolvendo, & pro Elixire rubeo multiplicando conservari debet, est enim nostrum aurum singulare, nondum à natura fixatum.

Alibi loco Tartari igniti, (id est, spiritus vini phil. in sale Tartari, exsiccati, vel salis armoniaci vegetabilis ex sale Tartari confecti, sed nondum sublimati) usus est Ripleus aliquando menstruo quodam vegetabili simplici, quocum composuit aquam mercurii exaltatam, ut sequitur;

43. Aqua mercurii exaltata Riplei.

Cap. 12. Philorcii.

℞. *Nigrum nigrius nigro* & destilla aquam, & fortifica illam cum pipere, squilla, pyrethro, euphorbio,

solatro, anacardo, granis Paradisi, staphisagria & similibus in acuitate. Hoc verò secretum est magnum. sumatur aqua quintæ fortificationis, & destilletur, & ponatur super mercurium, ut natet desuper per spatium duorum digitorum vel trium, & obturato vase, ne respiret, ponatur mercurius in balneo ad solvendum per mensem, quod autem ex eo solutum fuerit, evacuetur in aliud vas & servetur. Nova autem aqua fundatur super mercurium non solutum, & procede, ut suprà, sic continuando, donec habeas libram unam mercurii dissoluti. Tunc pone dissolutum simul in balneo per quindecim dies, & pòst hoc destilla, & quod ascendet, seorsim serva in vase, ne respiret, & super fæces remanentes pone novam aquam, & procede per balneum, ut suprà, & hoc opus continua, donec totus mercurius exaltetur. Non est autem hoc opus inertium & pigrorum. Vocatur autem ista aqua sic exaltata apud philosophos multis nominibus, est enim *Lac Virginis, Aqua roris Maji, & Aqua mercurii.*

Nigrum nigrius nigro & vinum phil. esse synonyma superiùs probavimus ex Lullio; istius aquæ vel spiritus fortificationem sive acuitionem

tionem cum pipere, squilla, &c. docuimus in secundo genere. Mercurius autem, licet sit metallum apertum, satis tamen difficulter dissolvitur in prædicto menstruo secundi generis, quò fortiora autem menstrua vegetabilia sunt, eò citiùs etiam solvitur, exemplum habebis in sequenti aqua gloriosa Lullii, ubi mercurius dissolvitur spatio sex dierum in cœlo vinoso Lullii, sexti generis menstruo.

44. Aqua gloriosa argenti vivi Lullii.

In Testam. Novissimo.

℞. ARgenti vivi vulgi libram unam, & pone in vase vitreo, & superpone de vegetabili menstruo (*superiùs in sexto genere sub* No. 30. *descripto*) quod supernatet per quatuor digitos, pone in balneo vel fimo per sex dies, & totum dissolvetur in aquam gloriosam, eleva menstruum per balneum lene, & in fundo vasis remanebit tibi lumen perlarum & anima metallorum. De hoc intelleximus *in cap. quod incipit:* Oportet nos cum eo incipere & cum eo finire. Tunc accipe illam aquam gloriosam argenti vivi: quæ erit libra una, & misce cum libris duabus de menstruo vegetabili cœlificato (*de Cœlo vinoso à nobis sub* No. 30. *sic dicto*)

& totum fiet una aqua, cum qua dissolves omnia corpora tam perfecta quàm imperfecta pro creatione sulphuris nostri.

Eodem ferè modo præparat menstruum, quod incalcinatum vocat.

45. Menstruum incalcinatum Lullii,
In Experim. XXXIV.

℞. MErcurii vulgaris, qui sit advectus ex Hispania inter pelles signatos sigillo hispanico, ne quid sophisticationis contineat, ipsum per camuscæ pellem transmitte, mox aquam accipe mercurialem, extractam à mercurio per magisterium, ut te docuimus in experimento trium vasorum, ut scis; atque ita solve mercurium. Cùm autem totus fuerit solutus, aufer ab illo aquam per balneum, & remanebit in fundo vasis mercurius in forma olei. Hoc ergo utemur ad incerandum (*circulandum potiùs*) in nostrum cœlum sive nostrum menstruum cœlificatum. Accipe igitur quatuor libras menstrui cœlificati (*cœli vegetabilis sub* No. 17. *in quinto genere descripti*) & unam libram prædicti mercurii in oleum redacti, ac simul invicem conjunge, tum demum incalcinatum menstruum habebis, quo dissolves duo luminaria

naria ad conſervationem ſuæ formæ, non ſolùm eam conſervando, verùm etiam propagando eam in infinitum.

Hujus menſtrui receptum clarum eſt; exponendum tamen eſt, quid ſibi velit per aquam mercurialem extractam per magiſterium trium vaſorum, cujus menſtrui deſcriptionem ita legimus.

46. Aqua mercurialis per magiſterium trium vaſorum Lullii,
In Exper. XIII.

℞. MErcurium Hiſpaniæ, qui cum ſigillo Hiſpaniæ in veſicis advehitur, ne ſophiſticetur: Ipſum ſublimabis hoc modo: Accipe vitriolum deſiccatum ab omni phlegmate, & ſalem communem præparatum, & crepitatum, ſive priùs igne aduſtum, conjunge cum his duobus mercurium terendo quàm optimè, poſtmodùm in vaſe ſublimabis in principio igne levi, poſteà augebis ignem, quousque perfectè ſublimetur. Frigefacto vaſe collige ſublimationem cautè, caveas tibi à fumoſitatibus, ſunt enim venenoſæ, ſublimatum quàm optimè imbibas oleo tartari (*per deliquium*) & calce viva. Deinde materiam intra retortam con-

ſtitue, ſubminiſtrando ignem, donec vivus ipſe mercurius in recipientem emanaverit. Jterum ut ſuprà, cum novis iiſdem materiis ſublimabis, denique ut ſuprà, per retortam vivificabis. Hoc pacto iteretur magiſterium quater. Recipe igitur hunc mercurium ſic præparatum, & cum aqua vitæ (*philoſophica*) fervere facias, deſiccatum tranſmitte per corium capræ. Recipe igitur hunc mercurium, & illum conſtitue in vaſibus (*tribus aludelibus*) quorum alterum alteri ſit firmiter & fortiter annexum, ac undique forti luto ſapientiæ coopertum, poſteà conſtitue furnum, in quo aptè hæc vaſa collocentur, ita ut omnia æqualiter ignem habere poſſint, ſed recipiens nullo pacto ignem ſentire debet, ſic etiam roſtrum primi vaſis, per quod mercurius debet intromitti extra furnum ſupereſſe debet. Subminiſtra poſtéa ignem dictis vaſis, ut candeſcant, & intus & extra fiant ignita, poſtea per cannam ſupereminentem extrà furnum immitte mercurium, ac protinus claude os cannæ cum bombace, & propter aſperitatem ignis brevi tempore pars ipſius mercurii trãnſibit in recipientem, una pars verò in ſimilitudinem aquæ, ſepara aquam à mercurio, & ſerva,

va, quod verò remanet vivum, iterum injicito in vas dictum ut ſuprà toties, donec per ignis aſperitatem totum tranſeat in aquam, ſingulis vicibus evacuando recipientem in aliud vas, & clauſum optimè conſervabis. Poſteà ℞. hujus aquæ uncias quatuor, & unciam olei ſive ſalis primi experimenti (*ſalis tartari ſpiritu vini phil. impregnati*,) & ſimul cum dicto ſale transmitte, deſtillando illam aquam per cineres igne lentiſſimo à principio, poſteà in fine ignem augendo donec ampliùs non deſtillet. Deinde recipe novum ſalem, vel oleum ejusdem primi experimenti, & conjunge cum illa aqua paulò ante deſtillata, ac iterum per cineres, ut ſuprà, deſtillando transmitte. Hoc autem magiſterium quinquies iterabis, ſingulis vicibus cum unciis tribus dictæ aquæ commiſcendo unciam unam dicti ſalis, vel olei primi experimenti, deſtillando ut ſuprà per cineres eodem gradu ignis, ac eodem, quo ſuprà, pondere tam aquæ, quàm ſalis ſive olei. Atque hoc pacto, auxilio Dei, habebimus aquam mineralem, ac vegetabilem unitam ſimul, quæ poteſtatem habet diſſolvendi mercurium & cuncta metalla, præſertim duo luminaria. Ad cujus aquæ multiplicationem hoc

hoc pacto procedendum eſt. ℞. Unciam unam mercurii purgati, & uncias quinque aquæ acutæ dictæ *(modo præparatæ)* conjunge hæc duo ſimul in bocia parva, quam claude optimè, tum protinùs mercurius diſſolvetur, quam diſſolutionem ſtatue in urinali parvo, cum alembico & recipiente, juncturis bene clauſis, deſtillando per cineres, & totum in aquam tranſibit, relicta in fundo vaſis aliqua terreſtreitate nullius momenti. Hâc ergo ratione dictam aquam multiplicare poteris, quantum libet, videlicet accipiendo ipſius quinque partes, & unam mercurii purgati, diſſolvendo priùs per alembicum, ut ſuprà deſtillando.

Mercurium ſublimatum, ut communi modo purgetur, revivificat per oleum tartari & calcem vivam; jam purgatum digerit in aqua vitæ, putà philoſophica; communis enim hîc nihil prodeſſet vini ſpiritus, ubi in hac digeſtione cùm aqua vitæ phil. argènto vivo adhæret multum unctuoſitatis permanentis, maximè illud alterantis, deinde iſtud injicit diverſis aludelibus invicem ſibi & recipienti connexis & ignitis, ut convertatur in aquam mercurialem. Modum deſtillandi per vaſa ignita apud

apud adeptos frequenter in usu fuisse passim invenio, vêrùm num abbreviationum, vel exquisitioris vel brevioris elaborationis, vel alterius mihi incognitæ methodi causâ hunc excogitaverint, me latet. Basilius libr. Particularium, in Particul. solis *non mercurium quidem, sed aurum aquâ phil. aliquoties extinctum destillat per vas ignitum in liquorem rubeum.* ℞. Auri fulminantis, *inquit*, partem unam, florum sulphuris partes tres, leni igne calcina ad sulphuris consumptionem usque, materiam ignitam extingve in spiritu vini, guttulis aliquot spiritûs tartari (*menstrui vegetabilis ex sale tartari*) acuato. Decantâ spiritum, & pulverem, ad ignem sicca; cui exsiccato iterum adde partes tres florum sulphuris, calcina & extingve, ut anteà. Hoc opus repete sexies, ut auri pulvis fiat butyri instar mollis & pingvis, qui cautè est exsiccandus, quoniam parvo liquescit igne, pulverem hunc parumper calefactum injice in retortam tubulatam, benèque ignitam, & tubulo statim clauso destillabis guttas rubeas cadentes in optimum vini spiritum in recipiente propositum. *Si aurum in Vini phil. spiritu aliquoties extinctum sit molle ac pingve, quidni*

ni etiam hoc fieret in mercurio vulgi, digesto juxta receptum, in eodem vini spiritu? At esto quòd Lullius sibi tantummodò proposuerit, argentum vivum redigere in liquorem acidum communem, ex hoc tamen, addendo sal tartari primi experimenti, componit menstruum vegetabile quinti generis, cum quo argentum vivum vulgi dissolvit, & in aquam mercurialem redigit. Hâc mercuriali aquâ denuò mercurium communem dissolvit & abstrahit, ut maneat in forma olei, quod mercurii oleum in cœlo vegetabili dissolutum circulat, circulatum verò menstruum incalcinatum vocat. Loco olei mercurii si sumas mercurium crudum in veram primam materiam mercurii redactum, & hoc sale armoniaco mercuriali cœlum vegetabile acuas, idem, imò multò meliùs conficies menstruum incalcinatum. Modus conficiendi sulphur naturæ argenti vivi vulgi sequens est:

Sal harmoniacum mercuriale, sive Mercurius mercurii Lullii,

In Exp. XVIII.

℞ Mercurium bis sublimatum cum vitriolo & sale, & ipsum sublimatum constitue super laminam ferream optimè

optimè priùs contritum; cum eo jungas duas uncias ſtanni calcinati, & ſtatue in loco humido & diſſolvetur. Iterum ſublima,& pone ſuper laminam ferream, ut ſuprà, & totum diſſolvetur, atque hoc pacto potes tantum mercurii diſſolvere, quantum volueris. Poſteà accipe hanc aquam; & eam ſepties rectificabis per cineres, vel donec ampliùs terreſtreitatem non emittat, poſteà deſtillabis eam per balneum igne lento, ac ex decem partibus deſtillabis unam, quæ nullius eſt utilitatis, eſt enim phlegma, quod contraxit ex loco humido, mox ſcias pondus aquæ remanentis in fundo, & quaternis quibusvis unciis apponas ſingulas uncias de ſale vegetabili primi vel ſecundi experimenti, nam ſunt ejusdem vigoris, deinde deſtillabis per cineres calidos cum alembico & recipiente,juncturis optimè clauſis, quæ cum deſtillata fuerit tota, iterum illi novum ſalem adjunge, ſervato eodem pondere, quo ſuprà, tam ſalis quàm aquæ, atque eam denuò deſtillabis, ut ſuprà, atque hoc eodem modo quater deſtillabis, adjuncto ſingulis deſtillationibus novo ſale, ut ſupra, ac deſtillando per cineres, atque ita habebis aquam mercurialem ad omnes phyſicas operationes aptam.

aptam. Cæterùm accipe mercurium vulgi, lotum cum aceto & ſale, & tranſactum per pellem camuſciæ, illum pone in vaſe, & ſi de mercurio fuerit pondus unius unciæ, illi quatuor uncias adjunge prædictæ mineralis aquæ & ſuperpoſito antenotorio ſuper cineres, ſine, ut leviter bulliat, & breviter totum diſſolvetur, quam diſſolutionem evacuabis transferendo in aliud vas, cum cautela, ut ſi qua pars reliqua ſit terreſtreitatis in fundo, ſeparetur à dicta diſſolutione, nec enim eſt utiſe transmitti in dictam aquam. Hoc autem modo diſſolvere potes de mercurio, quantum volueris. Prætereà accipe prædictum mercurium diſſolutum, & putrefacito per 30. dies in balneo vel fimo calido, quod in denos quosque dies transmutari debet, ut calor continuus perſeveret, nec extingvatur. Factâ putrefactione remove vas, & appoſito alembico cum urinali & receptorio, juncturis bene clauſis, deſtillabis per balneum totam aquam, mercurius autem remanebit albus in vaſe, ſicut nix. Tum illi tantum ſuperinſunde de hac aqua, quam nunc deſtillaſti, ut ſupernatet quatuor digitis, reliquum aquæ ſervabis in ſuo vaſe optimè clauſo, in loco frigido. Mox ſuperpo-

ſito

ſito vaſi ſuo antenotorio, juncturis obſtructis, pone in putrefactione per diem naturalem. Poſteà amoto antenotorio, & ſuperpoſito alembico cum recipiente bene clauſo, deſtillabis per cineres, & augebis ignem, ut anima tranſeat in ſuam deſtillatam aquam. Poſtremò ceſſante deſtillatione, ſine vas frigefieri; amove recipientem, & ſervato firmiter clauſum, nam quod intùs deſtillatum eſt ſpiritus animatus. Materiæ verò remanenti in vaſe, id eſt, urinali, ſuperinfunde iterum de aqua deſtillata tantum, ut ſupernatet quatuor digitis & annexo antenotorio vas conſtitue in putrefactione, ut ſuprà, ac ſubinde amoto antenotorio viciſſim & ſuperpoſito alembico cum ſuo recipiente, quo ſpiritùs animati alteram partem ſervaveras, juncturis optimè clauſis, iterum per cineres deſtillato, ac ultimò ſimiliter ignem augebis, ut in deſtillatam aquam anima tranſeat, ut ſuprà. Poſt frigefacto vaſe in receptorio ipſum ſpiritum animatum conſerva, ut ſupra, optimè clauſum, ac remanenti materiæ in fundo iterum infunde de nova aqua, ut ſupra & putrefacies, ut ſupra, per cinerem deſtillando. Spiritum in idem receptaculum transmitte, ubi alterum ſervaſti. Hoc

pacto

pacto iterabis magisterium toties, quousque corpus remaneat mortuum, nigrum, omnique humiditate destitutum, quod hoc signo comprobabis; accipe modicum de corpore illo nigro sive terra, & pone super laminam ignitam, & si videbis nullum fumum emittere, neque ab igne evolare, tunc accipe ipsam terram, & pone in parvula pila optime lutata, & vitrea, atque ore optimè clauso, eam cõnstitue in ignem reverberationis per 24. horas. Post ipsam terram calcinatam remove, & sterne intra cineres calidos optimè clausam, ne aliquam humiditatem attrahat. Cæterùm accipe aquam animatam, atque eam per cineres septies rectificabis, quam aquam animatam & vivificatam divide in duas partes, quarum altera utemur ad vivificationem terræ, altera verò ad dissolutionem solis & lunæ. Accipe ergò alteram partem dictæ aquæ, & scias pondus terræ superiùs servatæ, contere priùs, pone in urinali, deinde superinfunde illi de prædicta aqua partem quartam sui ponderis, & annexo antenotorio bene clauso, pone vas in balneum, ut aquam balnei non attingat, sed solo vapore materia calefiat, atque ita permaneat per quatuor dies. Deinde amoto

to

to antenotorio, & superposito alembico destillabis per cineres lento igne ad similitudinem solis, & emanabit humiditas quædam insipida, quam projicito, nihil enim valet. His peractis iterum imbibe cum quarta parte spiritûs animati, ut suprà, digerendo ut suprà, & per cineres destillando, ut suprà; humiditatem. Hoc pacto toties magisterium hoc reiterabis, donec totum corpus suam humiditatem sive animam reassumpserit, & album remaneat instar nivis, quod corpus extrahe & siccabis, & contere, contritum in parvam bociam constitue quam optime lutatam luto sapientiæ, & obstructo ore ipsius bociæ cum bombace, ipsum vas collocabis in furno cinerum; sed adverte, quoniam si ignis sit nimis violentus, materia transibit in oleum, nec poterit sublimari, & periculum erit, ne vas frangatur, quod nobis accidit; id quod te admonitum volumus, ut ignem levem persequaris, donec materia sublimetur. Hoc etiam notabis, hanc sublimationem etiam posse fieri in igne turris (*athanoris*) eoque non sublimabitur materia, nisi spatio trium vel quatuor dierum.

Quæ quidem sublimatio erit albissima, sicut

eut ſquammæ piſcium, vel tanquam talcus. His peractis extrahe cautè magneſiam, materiam primam vulgaris mercurii noſtri, ſalem noſtrum armoniacum, ſulphur noſtrum; quod ſervabis in parvula bocia bene clauſa intra cineres calidos inſtar ſolis; quod autem in fundo remanebit, & non poterit ſublimari, projicito, quia nullius eſt valoris ob evacuatum pretioſum ſemen.

Hîc mercurium cum Jove calcinato ſuper laminam ferream diſſolvit per deliquium; cum quo ſal vegetabile primi vel ſecundi experimenti (ſal tartari ſpiritu vini phil. imprægnatum vel in ſal harmoniacum vegetabile ſublimatum) *in æquali pondere* (per vices tamen) *cohobat per alembicum*; (loco hujus menſtrui ſumere licitum eſt cœlum vegetabile Lullii) *menſtruo hoc diſſolvit argentum vivum vulgi, iſtùdque in oleum album redigit; ex quo oleo ſpiritum animatum extrahit, repetendo opus, uſque dum mercurii terra remaneat nigra, fixa & abſque fumo in lamina ignita. Terram hanc exanimatam atque reverberatam, imbibendo eam quarta parte ſpiritûs animati ſepties rectificati, revivificat, uſque facta ſit alba & volatilis, quam tum ſub-*

sublimat in sal harmoniacum mercuriale, cujus confectio ab antecedentibus salium harmoniacorum descriptionibus non differt; quod si cum cœli vegetabilis Lullii partibus quatuor permisceatur, menstruum inde fit quod dicitur incalcinatum, eòq; fortiùs, quo sal harmoniacum istud est oleo fortius, quod si autem hæc prima materia mercurii circuletur per suum tempus, menstruum perficies, quod cœlum mercuriale diciмeretur.

Guido menstruum incalcinatum præparat non ex mercurio vulgi, sed metallorum, solis vel lunæ.

47. Menstruum pro lapidibus pretiosis Guidonis, *Pag. 92. Thesauri. Chym.*

℞. MEnstrui vegetabilis acuati (*sub* No. 38. *vel* No. 39. *in septimo genere descriptis*) partes quatuor, olei mercurii solis vel lunæ partem unam, misce. *Alibi oleum mercurii metallorum pag. 84. describit hoc modo.* ℞. Mercurii solis (*cujus descriptionem dabimus inferiùs, libro tertio*) libras tres, leonis rubei (*auri sublimati, de cujus præparatione suo loco, in libro secundo*) uncias duodecim, vel in æquali pondere, misce optimè, pone in cucurbita cum suo alembi-

ro, luta bene, & augendo ignem per gradus, sublima, & partim mercurius ascendet vivus, partim in forma sublimati albi vel cineritii, & circa partem inferiorem vitri, citrini coloris, mercuriumvivum iterum admisce sublimato, iterumque sublima, idque toties donec totus mercurius sit sublimatus. Quem ita sublimatum pone in phialis fundi latioris, & in quâlibet uncias octo ad putrefaciendum in balneo per mensem & dimidium, & denuò per mensem & dimidium in balneo rorido, & sublimatus mercurius solis resolvetur in oleum nigrum, quod rectifica per alembicum, primò igne leni, deinde fortiori, tandem fortissimo, ita habebis oleum mercurii solis.

Sed præter mercurium, metallum illud apertum, etiam ex reliquis metallis etiamsi magis occlusis hujus generis menstrua confici possunt, cujus exemplum habemus in menstruo lunari Lullii.

48. Menstruum lunare Lullii,
In Experimento XXIV.

℞. MErcurium vulgi, atque illum lavabis cum aceto, postquam ejus terrestreitas remota fuerit, transeat per corium camusciæ; deinde illum pone in

illa

illa tua vaſa, quorum formam ſuperiùs habuiſti (*ſub* No.46.) in iſtis igitur vaſis mercurium conſtitues, ac deſtillabis toties, donec totus tranſeat in aquam, ut ſuperiùs te docui. Deinde accipe uncias quatuor hujus aquæ mercurialis, & in ea diſſolve unciam unam mercurii vegetabilis ſecundi experimenti (*ſalis tartari ſublimati, ſive ſalis harmoniaci vegetabilis ex ſale tartari confecti*) fac ut tranſeat per alembicum ſimul cum prædicta aqua mercuriali, poſteà in quaternis quibusque unciis aquæ, fac ut diſſolvas ſingulas uncias mercurii, ut ſuprà, præparati (*vegetabilis*) pone in putrefactione per octo dies, deinde deſtillabis per cineres, ultimò ignem augebis; ita ut tranſeat in id, quod deſtillatum fuerit, in quo ſolve mediam unciam argenti cupellati, deinde putrefac per tres dies, poſtea deſtilla per cineres, ultimò augebis ignem aliquantulum, ut per aëream reſolutionem tota claritas tranſeat, vel albedo ipſius lunæ in hac tali deſtillatione,

Non totum argentum, ſed ejus partem volatiliorem in ſalium harmoniacorum confectionibus, (ſpiritum animatum dictam) extrabit menſtruo trium vaſorum ſub No.26.

K 2 *jam*

jam descripto, cum ejus descriptione ibidem elucidatâ, quæ in Recepto præsenti obscuriora sunt, illustrare potes. Aliquando spiritum animatum lunæ, & spiritum animatum solis invicem conjungit & circulando redigit in menstruum admirabile, hoc modo.

49. Circulatum majus vel acetum acerrimum Lullii.

In Experimento XXV.

℞. Menstruum vegetabile simplex de tribus individuis *superiùs sub* No. 26. *descriptum*. Deinde recipe lunam, eam calcinabis cum mercurio, deinde illud præcipuè advertas, ut ex luna calcinatâ mercurius totus removeatur; ac eodem modo calcinabis solem cum mercurio, posteà totus mercurius removeatur ab eo prorsus: Singula hæc duo corpora singulis per se separatim patellis vitreis statue, ac illis singulis per se separatim superfunde de melle despumato, miscendo optimè calces duorum corporum cum melle super cineres, ut bulliat. Posteà aquâ destillatâ calidâ lavando, ab ipsis calcibus mel ipsum removebis, & calces remanebunt in fundo vasis. Pòst ipsas calces melle iterum commiscebis bulliendo, ut suprà, ac cochleari

chleari commiſcendo, ut ſuprà; atque hoc pacto ter tuum opus iterabis tam in calce lunæ, quam ſolis. Accipe poſteà hæc duo corpora calcinata & lota, & conſtitue in vas ſolutorium per ſe ſeparatim, & illis ſuperinfunde de menſtruo ſuperiori cœlificato (*de tribus individuis*) tantum, ut ſupernatet tribus digitis, claude vas antenotorio, juncturis optimè clauſis cum cera gummata, ut nullo modo reſpirare poſſit: Statue illum in balneum per diem naturalem, ut leniter bulliat, poſtmodum per duos alios dies pone ſuper cineres, ſine ut leniter bulliat, ut ſuprà. Tum partem ſolis, quæ diſſoluta fuerit, ſeparatim in aliud vas per ſe evacuando transferas, quæ ſolutio coloris erit flavi. Sic etiam diſſolutionem lunæ per ſe ſeparatim elicias & transferas in aliud vas proprium, quas diſſolutiones ſingulas ſingulis in vaſis, ut ſuprà, in balneo conſervabis. Lunæ autem diſſolutio erit coloris cærulei vel viridis. Terram verò tam ſolis quàm lunæ inſolutam deſicca ſuper cineres: Quo facto, iterum cuique ſuperinfunde de novo menſtruo circulato, & clauſo vaſe antenotorio, ut ſuprà, in balneum collocabis, & leviter bullire facias, ut ſuprà, poſteà eandem

bullitionem profequere fuper cineres: Poftremò diffolutionem cujusque corporis, ut fuprà, decantabis in fuum vas transferendo, ubi fuperiores aliæ diffolutiones fervatæ fuerint per fe feparatim. Hoc autem magifterium toties iterabis, quousque fol totus & luna tota diffolventur. Has verò diffolutiones per fe feparatim putrefacias fpatio 40. dierum, putrefactione facta fingulas diffolutiones fingulis urinalibus feparatim conftitue cum alembicis, & recipientibus obftructis, juncturis quamoptimè claufis, ac in balneo priùs deftillabis totum menftruum, corpora verò remanebunt in forma olei. Deinde iterum illis fuperfunde tantum de fua aqua, jamdudum deftillata, ut fupernatet tribus digitis; claude vas antenotorio, & pone in putrefactione per 24. horas, quibus exactis amove antenotorium, & fuperpone alembicum cum fuo recipiente, & juncturis claufis deftillabis lento igne per cineres. Ultimò augebis ignem aliquantulùm, ut in aquam transeat aër (*fpiritus animatus.*) Poftremò itidem majori ignis gradu urgebis, donec in aërem transcendat ignis (*anima magis vifcofa*) frigefactis vafis fuperinfunde iterum remanenti

mate-

materiæ de nova aqua ſervata, ſpiritu animato priùs cujusque corporis in ſuo recipiente bene clauſo, ne reſpiret, claude iterum urinale cum antenotorio, putrefaciendo, ut ſuprà, ac poſtremo per cineres deſtillabis ut ſuprà, ultimò, ut ſuprà, ignem augebis. Sic magiſterium iterabis toties, quousque utraque corpora ſolis & lunæ ſeparatim per aëream revolutionem transmittantur per alembicum. Quod ſi tota hæc corpora non tranſibunt per deſtillationem, parùm quidem remanebit, quod ſervato pro reliquis experimentis. Cæterùm accipe ipſum ſpiritum animatum ſolis, illum rectifica per ſe ſæpiùs per cineres, ſed cave, ne quicquam removeas de terreſtreitatibus, quæ ſingulis rectificationibus remanebunt in fundo vaſis, imò potiùs ſemper ſuper easdem feces deſtillatam aquam reducito, quousque ad plenum ſepties peregeris opus. Eundem autem ordinem ſervato in rectificatione aquæ lunatæ animatæ ſuperiùs ſervatæ.

His denuò peractis, conjunge has duas aquas inter ſe invicem, quæ conjunctio dicitur patris & matris, maſculi & fœminæ, viri & mulieris. Atque ſic habebis majus menſtruum animale, vegetabile & minerale ſimul junctum

ctum. Ac tria hæc in unam ſubſtantiam redacta, quod qvidem in vaſe firmiter clauſo, ita ne reſpiret, per 60. dies circulabis; peracta circulatione habebis menſtruum majus, deductum in actum, cujus tanta eſt potentia, ut nullo ſermone poſſit efferri. Hoc ergò eſt menſtruum illud admirabile, quod corpora cuncta diſſolvit, cum conſervatione formæ vegetativæ & transmutativæ. Hoc, inquam, eſt illud menſtruum in ſe tantum odoris & fragrantiæ continens, ut nihil conferri poſſit. Hoc denique eſt menſtruum reſolubile, quod innumeris penè nominibus appellârunt ſapientes, acetum acerrimum, quod aurum convertit in ſpiritum. Hæc eſt Aqua ſicca, Aqua ſolis, & Aqua vitæ.

Pariſinus menſtruum hoc quod aliâs mercurium majorem vel menſtruum compoſitum vocat, hac methodo confecit.

50. Circulatum majus Pariſini,

In Apertoria cap. G.

℞. LUnæ optimæ & calcinatæ uncias tres, ſolis etiam juxta cap. H. *in quo calcinationes metallorum deſcribuntur more communi)* calcinati uncias duas, ſingulis per ſe in ſuo vitro poſitis affunde E. circulati

circulati ſive quintæEſſentiæ ſimplicis *(melle acuatæ; ideſt, cœli melliflui ſub* No.10. *deſcripti)* ad quatuor digitorum ſupereminentiam. Vaſa alembicis ſuis cæcis clauſa pone in balneo per duos, & in cineribus per alios duos dies. Cùm videris aquas quodammodò tinctas, has decanta, & diſſolutiones per ſe ſerva optimè clauſas in balneo, calcibus indiſſolutis iterum ſuperaffunde E. digerendo, & repetendo toties, donec ſolare & lunare corpus fuerint reducta in liquidam ſubſtantiam. Tum deſtilla compoſitum *(diſſolutionem)* ſolis & compoſitum lunæ in balneo, & corpora remanebunt in vitri fundo inſtar olei. Aquis verò in balneo abſtractis à dictis luminaribus, injice ſulphur vegetabile juxtà ſolis & lunæ pondera, & ſpatio duorum dierum diſſolvetur in balneo, quamprimùm autem ſulphur dictum in quolibet ſuo vaſe fuerit diſſolutum, quodlibet affunde ſuo oleo metallico. Ne autem erres, ſcias ſulphur tuum diſſolutum eſſe iſtud, cujus præparationem docuimus *in cap. L.* hoc videlicet, qvod extractum eſt à vino *(phil. aliâs ſal harmoniacum vegetabile dictum)* Pone vaſa in putrefactione per octo dies, tum abſtrahe aquas

K 5 in

in balneo quamlibet per se, tum novæ aquæ affunde ad supereminentiam duorum digitorum, claude vasa alembicis cæcis, & digere per diem in balneo, tum appone alembica ordinaria, & destilla leniter ex cineribus aquas, postea auge ignem, ut aër etiam ascendat in aquas. Vasibus frigefactis, affunde novam aquam singulis residuis, claude alembicis cæcis, digere in balneo per noctem, posteà destilla in cineribus, ut anteà hoc toties repetes, usque extraxeris totum succum duorum luminarium, serva terras. Sed signum infallibile erit, si ejus parùm fuerit projectum super laminam ignitam, non fumet, quoniam dicta terra erit exanimata, ambas has terras invicem mixtas serva in digestione cinerum, ad recipiendum suos mercurios (*aeres, sive essentias destillatas*) uti docebimus *in cap. L. (in confectione salium harmoniacorum mineralium, vel metallorum auri & argenti.)* Jam recipe succos ambos dictorū luminarium; id est, illorum animas vel mercurios, jam destillatos per alembicum, & conjunge invicem destillando per alembicum in cineribus, si verò remaneret quædam limositas terræ, hanc superioribus reservatis adde, & hoc facies sexies,

semper

ſemper removendo limoſitates. Recipe vas amplum, vel cucurbitam cum alembico unius facturæ, in quo funde menſtruum tuum compoſitum, claudendo orificium operculo vitreo, albumine ovi, calce via, & chartâ bibulâ, hoc exſiccato, luta deinceps nôſtro bitumine ex ana picis, ceræ & maſtichis, confecto & pone ad circulandum in balneo phyſico, uti tibi monſtravimus in ædibus magiſtri Angelo in urbe famoſa Veneta, cum conficeremus menſtruum ſimplex circulatum. Et circuletur per 40. dies naturales, his præterlapſis videbis menſtruum noſtrum vel mercurium criſtallo ſplendidiorem, & quovis odore magis odoriferum. Hoc menſtruum, fili, poteſtatem habet diſſolvendi duo luminaria, & reducendi de potentia in actum, & ſcias hoc ſolo, addito tamen ejus fermento rubeo vel albo, circulando conficies particularia projectionis magnæ. Hoc illud eſt de quo tractavit Raymundus Lullius, dux noſter, in ſua Epiſtola accurtatoria inquiens: Diſſolutione ſolis peracta, & aqua inde abſtracta in balneo, ſcias aurum factum eſſe ſpirituale, & irreducibile in priſtinum ſuum corpus, cui ſi addas centum partes mercurii vulgi, hunc congelabit

in aurum verum; ulterius fili, si dictum aurum congelatum in gummi dissolvatur, in aqua quadam, & detur patienti cujuscunque etiam infirmitatis, in admodum paucis diebus redibit in suum bonum temperamentum. Canitiem & cætera senectutis signa removet, restaurat pristinam juventutem, & conservat sanitatem usque ad terminum à Deo æterno præfixum. Scias etiam, si descripturus essem miracula singula (& sanè hæc miracula facilè dicenda veniunt,) & singulos effectus, mercurio hoc peractos, de quibus, ut memini, satis tibi viva voce declaraverim, & exposuerim varia dicta ducis nostri in libro quintæ Essentiæ, &c.

Ex Receptis annotamus.

1. Menstrua hæc antecedentibus omnibus esse fortiora, utpote aridis melioribus acuata, ideoq; non extrahere rerum essentias, sed totum corpus dissolvere in magisterium.

2. Menstrua hæc esse metallorum & mineralium magisteria, adeoq; medicamina.

3. Variis ea & diversis jam nobis cognitis modis confici.

4. Salia harmoniaca metallorum confici per modos salium vegetabilium.

5. Quod-

5. *Quodlibet istorum propriè dici* mercurium philosophorum, *vel* mercurium mercurii, auri, argenti, ferri, *&c.* sublimatum; mercurium antimonii, sulphuris communis, *&c.* sublimatum, *quoniam mercurii sublimati vulgi instar, facillimè resuscitatur aquâ calidâ vel aceto, in argentum vivum currens auri, argenti, ferri, antimonii, &c. quemadmodum librorum sequentium exemplis certiores futuri sumus.*

6. *Menstrua vegetabilia simplicia, seu aquas permanentes, etiam permanere cum rebus metallicis, iisdemq; adhærere perfectissimè non pro medicinis tantùm, sed pro lapidum quoq; pretiosorum confectione, imò tincturarum tam particularium quam universalium. Quoad menstrua vegetabilia simplicia quòd extrahant vegetabilium essentias, eademq; composita, quod conficiant magisteria pro usu medico, facilem impetrabimus assensum; unctuosum vero & summè inflammabilem vini phil. spiritum ex vegetabilibus & animalibus combustibilibus confectum, tincturæ alicujus alchymicæ esse constitutivum, assertio omninò paradoxa videbitur. Idcircò admonendi sumus adeptos rejecisse*

quidem

quidem vegetabile & animale quodcunque combuſtibile, ceu inutile quid pro tincturis ſuis: vegetabilium verò & animalium elemen- purificata, & incombuſtibilia reddita vel in ipſo opere incombuſtibilitatem aſſumentia, ſprevisse nunquam; quanquam, declaraverint ea eſſe (absq; lapidis fermento inſufficientia, quemadmodum & metalla ſola absq; menſtruis his. Metallis igitur permixta efficiunt tincturas tam particulares quam univerſales pro metallis, teſtante Ripleo qui dicit: Si tu ſtudes conficere aurum & argentum arte philoſophica, ad illud nec ova nec ſangvinem accipias, ſed aurum & argentum, quæ naturaliter & prudenter calcinata ſunt, & non manualiter. Novam enim generationem forâs producunt augentia ſuum genus, ut omnes aliæ res naturales. Quod ſi verum eſſet, ut quisque poſſet perficere in rebus non metallicis cum emolumento, in quibus colores reperiuntur aſpectu jucundi, ut in ſangvine, urina, ovis & vino, aut in mediis mineralibus effoſſis ex fodinis; attamen neceſſe eſſet, illorum elementa primò putrefacere, & cum elementis corporum perfectorum matrimonio conjungi. *Libr. 12. portar. porta* 1. Elixir

xir, *pergit*, non debet fieri ex vino, in quantum est vinum, neque ex ovis, capillis aut sanguine, in quantum sunt ova, capilli, aut sanguis, sed solummodò ex elementis, ideò investigare debemus, ut habeamus elementa in excellentia suæ simplicitatis, & rectificationis. Nam elementa, ut dicit philosophus Bacon in suo speculo, sunt radices & matres omnium rerum viventium.

Verum tamen elementa supra dictorum non intrant in opera Elixirium, nisi per virtutem & commixtionem cum elementis spirituum *(quorum quatuor recensent: Argentum vivum, sulphur, arsenicum & sal armoniacum com.)* & corporum metallicorum, atque ita, ut dicit *Rogerius Bacon*, intrant & perficiunt magnum Elixir. *Med. phil. Chym. cap. 3.* Nos, *inquit ulteriùs*, accipimus neque de primis principiis, eò quod sunt nimis simplicia, neque ex ultimis, quia sunt grossa & fæculenta, sed tantùm de mediis, in quibus est tinctura, & verum oleum separatum ab immunda terrestreitate & aquâ phlegmaticâ; ideò dicit Raymundus in hunc modum: Unctuosum humidum est materia propinqua nostri argenti vivi physici. Et quamvis ita sit, quòd corpo-

corpora illa, in quibus ii mercurii abſconduntur, vendantur palàm ab Apothecariis vili pretio, juxta ſententiam philoſophi in hunc modum dicentis: Sulphura noſtra ſunt nobis ab Apothecariis comparata vili pretio, tamen niſi intelligas artem ſeparationis elementorum juxta doctrinam Ariſtotelis in epiſtolâ ad Alexandrum libro de ſecretis ſecretorum, ubi dicit: Separa ſubtile à groſſo, rarum à ſpiſſo, & quando habueris aquam ex aëre, aërem ex igne, ignem ex terra, tunc habes plenam artem: Niſi hoc inquam intelligas, parùm aut nihil efficies in opere meo. *Pupilla alchym. pag. 298. Pluribus hæc probare non hujus loci eſt, ſufficit igitur nobis pauca hæc quaſi per anticipationem, libris ſequentibus de hac veritate fuſiùs tractaturis.*

7. *Nomen,* (Ignis Gehennæ) *menſtrui Triſmoſini menſtruorum mercurialium proprium eſſe & commune. Argentum enim vivum calidiſſimæ, imò igneæ naturæ eſſe affirmant adeptorum plurimi: pauci negant, pro metallo id frigidiſſimo habentes.*

Ex affirmantibus ipſe celſus fuit Paracelſus, inquiens: Compertum habemus, mercurium interiùs caloris maximi eſſe, & nulla

ratione

ratione aliâ quàm frigore maximo coagulari posse. *Libro 6. Archid. magis.* Quotquot mercurium humidæ frigidæque naturæ esse judicant, aperto errore victi sunt, quia est de sua natura summè calidus & humidus; cujus occasione semper & perpetuò fluit. Nam si humidæ frigidæque naturæ esset, aquæ congelatæ similitudinem haberet, semperque durus & solidus existeret, ignisque calore ut alia metalla, ipsum liquefieri foret necesse, quo quidem non indiget, cum liquationem & fluxum habeat ex proprio calore sibi naturaliter insito, qui tenet ipsum in fluxu perpetuo, vivumque facit, ut nec mori neque congelari queat. *Cœlum phil. § de calore merc. pag. 124.* Nullum huic liquefactioni *(fluxui argenti vivi)* multò minus ejus origini potest inveniri nomen, quo vocetur, & quia calor nullus tam vehemens, qui huic æquiparari possit, Ignis Gehennæ illi comparari debet. *Cœlum philos. cant. 1. 121.*

Basilius idem docuit, inquiens: Quoniam mercurio igneus spiritus sulphuris incorporatus est invisibiliter, ideò sese in fluxu conservat, neque coagulari potest, &c. Mercurius enim merus est ignis, unde à nullo igne comburi

buri poteſt, nullus ignis ipſum attingit; ut ipſum prorſus deſtruat, aut enim, &c. *Currus Triumph. Antimonii 40.*

Et Sendivogius: Ego ipſe mercurius ignis ſum, &c. ſpiritus meus & ſpiritus ignis amant ſe, & quoad poteſt, unus comitatur alterum, &c. ſi quis ignem cordis mei noverit, vidit ignem cibum meum eſſe, & quo diutiùs ignem ſpiritus cordis mei comedit, pinguior erit, cujus mors poſteà vita omnium rerum eſt, &c. ignis ſum intùs, ignis mihi cibus eſt. *Dialog. mercurii pag. 515. Volum. 4. Th. Chym.*

Ripleus per res calidiſſimas Lullii, (menſtruum vegetabile acuentes, ſine quarum virtute, non ſit ſufficiens diſſolvere metalla niſi longo tempore) mercurium intellexit: Cogor, *inquit*, dicere, quòd hæc omnia, quæ Raymundus loquutus eſt *(de rebus calidiſſimis)* cooperta & tecta ſunt pallio philoſophiæ, nam animus illius eſt, ut diſſolutio fiat cum ſpiritu vini, ſed intentio quoque illius eſt, quòd in hoc ſpiritu (*vini phil.*) habeatur aliud menſtruum reſolubile, qvod ſolummodò ex genere metallorum eſt. *Medul. phil. p. 168.* Eſt enim aqua Raymundina, de qua Maria prophetiſſa ſic: Fac aquam tuam, ſicut aquam curren-

currentem ex duabus Zaiboth *(mercuriis)* minerali & vegetabili divinitùs elaboratam, hoc eſt, ſimul circulatam in criſtallinam aquam,&c. quia,ut dicit Raymundus. Cùm ſit in mercurio punctum igneitatis, cujus potentia ſit diſſolutio, oportet, ut hoc animetur aqua mercurii vegetabilis, aliàs diſſolvere rem nullam poteſt. Et hæc eſt aqua habens omnia illa,quibus indiges, & virtute ejus reformantur margaritæ. Et hæc aqua vegetabilis compoſita, ratione mercurii *(mineralis)* diſſolvit ſtatim omne corpus; & ratione vegetabilitatis *(menſtrui vegetabilis)* ſuæ, revivificat omne corpus; & ratione ſuæ attractivæ virtutis (*ſymbolicæ naturæ*) facit oleum de omni corpore,& mercurius trahit ad ſe ſuum ſimile ſcilicet mercurium corporis. De hac aqua dicit Raymundus in *Compendio Art. Tranſm. ad Regem Robertum.* Noveris, ô Rex ſereniſſime, noſtrum lapidem non niſi ex ſolo argento vivo fieri, ſcilicet ex vegetabili & minerali componi. Et ideò antiqui philoſophi dixerunt, lapidem non componi niſi ex una re ſola, hoc eſt, argento vivo. *Viatic. pag.345.*

Propter hanc argenti vivi igneam naturam,

ram, aquæ mercuriales dictæ sunt ignes Gehennæ. Ob aquam mercurialem, specificum corrosivum dictum fuit à Paracelso Ignis Gehennæ. Libro de specif. pag. 29. *Circulatum majus ex mercurio præparatum vocat ignem viventem, summum ignem, & cœlestem ignem.*

Si in actum deducere vis, *inquit*, (*vitam occultam antimonii in ejus regulo*) oportet ut illam vitam suscites cum suo simili igne vivente vel aceto metallico, in quo igne à pluribus philosophis multifariam processum fuit. Quoniam verò in fundamento consenserunt, omnes ad scopum destinatum pervenerunt, &c. Ignis tamen ille seu corporalis vita in mercurio vulgi multô perfectior ac sublimior reperitur, quod manifestè suo fluxu testatur, esse nempe in eo summum ignem cœlestemque vitam absconditam; quapropter quicunque metallicum suum cœlum (*arcanum lapidis sive antimonii*) ad summum graduare cupit, & in actum reducere, ipse debet primò ex corporali vita (*mercurio vulgi*) primum Ens liqvidum tanqvam cœlestem ignem, qvintam essentiam & acerrimum acetum metallicum extrahere, &c. *Libro X. Archid. cap. 6. pag. 39.*

Ex negantibus, qui mercurium frigidæ naturæ esse statuunt, est imprimis tam doctrinâ quam genere illustris Bernhardus, dum dicit: Cùm ipse mercurius componatur ex quatuor elementis, calefactis igitur istis à communibus & generalibus, per suum proprium motum naturalis calor excitatur, ab ejusmodi motione pariter ignis & aër existentes in mercurio moventur & sensim elevantur, cum digniora sint elementa, quàm aqva & terra mercurii, nihilominus humiditas & frigiditas dominantur, &c. *Libr. Alchym. pag. 766. Volum. 1. Theat. Chym.* Argentum vivum cum sit frigidissimum potest reddi calidissimum brevi tempore, & eodem modo temperatum potest fieri cum temperatis subtilissimo artis ingenio. *Epist. ad Thomam pag. 57. Art. aurif. Notatur porrò Arnoldus de Villa nova dixisse libro, quem Rosarium nominavit, quòd mercurius crudus, id est, argentum vivum, quod suâ naturâ sit frigidum & humidum, per sublimationem efficiatur calidum & siccum, deinde per revivificationem fiat calidum & humidum simile complexioni humanæ, &c.* Ille Arnoldus qvamvis in aliis scientiis fuerit reverendus Doctor & ingeniosus, in

hac

hac tamen arte fortè experimenta ſine cauſarum doctrina tractavit.

Qvòd autem in prima purgatione ſpiritum crudum *(argentum vivum)* à minoribus mineralibus ſalſuginoſis ſublimari dicit, & quod ipſe mercurius, qvi ſuâ naturâ frigidus eſt & humidus, efficiatur pulvis naturâ calidus & ſiccus, ut ait; hoc qvidem operi noſtro philoſophico, nihil prodeſt. Sed poſito, qvòd ex mercurio talem faciat pulverem, qualem dicit, utpote per ſublimationem à ſalſuginoſis exſiccatum & calidum: Illæ tamen purgationes vanæ ſunt & impertinentes, imò nocivæ ad opus noſtrum perficiendum, &c. Et ſi inſtando dicatur, qvòd ſicut per ſcoriarum mercurii purgationes, dictus Arnoldus ſublimando exſiccavit; ſic etiam, ut dicis Thoma, per revivificationem ipſum humectavit, & ipſum mercurium reddidit calidum & humidum, conformem ſuo *(humano)* corpori in natura. Hoc qvidem non obſtat, mi Doctor reverende, nec veritatem artis philoſophicæ impugnat, imò magis error in arte naturali apparet. Nam, ut clarum eſt, Arnoldus docet, (ſi ſonum verborum ſpectes) mercurium ſic exſiccatum per aqvam ferventem, in qvam

qvam projicitur, revivificari, & dicit effici calidum & humidum, cùm primùm ſublimatus eſſet calidus & ſiccus. Sed qvis verè philoſophus diceret, mercurium vel aliud metallorum per aqvam ſimplicem, qvantumvis calidam & ferventem, interna qvalitate in natura mutari, ſed humiditatem ſibi naturalem acqvirere, & ſic revivificari? Nihil ergo in hac revivificatione acqvirit mercurius, propterea qvòd aqva communis ipſum non decoqvit, nec alterat: Qvia ipſum non intrat, nec ingreditur, & qvod non intrat & ingreditur, non alterat; quia omne alterandum primo eſt permiſcendum. Poteſt ſiqvidem talis aqva qvasdam ſcorias ſupernatantes in mercurio abſtergere ab eodem, ſed novam qvalitatem illi infundere non poteſt. Qvalem enim naturam mercurius retinuit in pulverem redactus & mortificatus per ſublimationes, talem omninò naturam ſervabit per aqvam revivificatus. Hoc autem in reverentiam & honorem dicti Arnoldi dictum eſſe volo: Sed naturæ veritatem & experimentum contemplor & defendo. *Circa finem Epiſtolæ ad Thomam.*

Verùm quicquid ſit, prudentiæ noſtræ eſt, nul-

nullis adhærere opinionibus cujuscunq; etiam sint authoritatis, sed veritati soli. Quo respectu argentum vivum neq; frigidum nec calidum esse dicimus, eò tamen quod sit facilioris dissolutionis, quàm cætera metalla, huic generi menstruorum esse aptissimum; Aquas verò mercuriales inde præparatas, ex libertate chymica, ignes Gehennæ dici posse, quamvis adepti præter has aquas etiam alia menstrua ignem infernalem nominaverint, cujusmodi est acetum acerrimum Riplei in sexto genere. Quod verò Arnoldus Lullii magister de sua argenti vivi reductione in primam materiam sive essentiam, non satis intellectus frustraq; notatus fuerit à Bernhardo per aquam ferventem, communem bullientem intelligente, sequentia probant ex ipso textu deprompta argumenta. Arnoldus librum secundum Rosarii sui *divisit in quatuor opera principalia, scilicet solvere, abluere, reducere & figere. Uti patet ex* cap. 1. prædicti libri. *De primo opere, videlicet lapidis dissolutione* cap. 2. *ita:* Lapidem siccum & grossum *(aurum vel argentum)* dissolvere oportet in argentum vivum, ut in suam reducatur materiam primam. Et hoc totum solùm fit argentum vivum,

vum, eò quòd ipſum ſolum habet ſolem & lunam ad ſuam materiam vel materiam primam redigere. Sed quia argentum vivum habet in ſe fæculentiam terream, & aduſtibilem absque inflammatione & aqueitatis ſubſtantiâ, neceſſe eſt ſuperflua demere, & abſentia ſupplere, ſi plenam medicinam volumus. Terrenam autem fæculentiam oportet omninò per ſublimationem demere, &c. *Hanc mercurii ſublimationem vel depurationem deſcribit ſequenti capite tertio.* Ingenium *(modus)* igitur ipſius terreæ ſubſtantiæ ſuperfluæ remotionis eſt, ipſum ſemel vel bis ſublimare à vitro *(vitriolo olim ſic dicto)* & ſale, donec ipſius albiſſima ſumatur ſubſtantia. Cum verò albiſſima aſcenderit, projice in ferventi aqua, donec redeat in argentum vivum. Poſt tolle ab eo aquam, & operare cum eo, quoniam noneſt bonum operari cum ipſo, niſi priùs hoc modo purgetur, unde dicit Avicenna: Primum incipere eſt, ut ſublimetur mercurius poſteà ſolve eum, ut redeat in primam materiam ſuam, & ſublima totum. Tunc in hoc mercurio mundo mitte corpora munda æquali lance librata, &c.

Si ſonum verborum ſpectemus, Bernhardus

meritò

merito suâ longa argumentatione correxit Arnoldum; sed si sensum verborum, hîc nihil est correctione dignum. Aqua fervens, menstrui Arnoldini nomen, est summum istud & ferè unicum, quod in tota libri practica occultatum est ab Arnoldo, quod si manifestasset, totam secretiorem Chymiam prostituisset. Quòd verò non communem intellexerit aquam ferventem probatur sequentibus.

1. Aurum vel argentum dissolvendum est in argentum vivum sive materiam primam, primum Ens, essentiam, &c. per argentum vivum non vulgi, sed philosophicè præparatum. Nihil aurum reducit in primam materiam, quàm prima materia, uti hîc prima materia mercurii vulgi, mercurius mundus sive mercurius mercurii. Regulam habent adepti, quòd prima materia primam materiam præparet: Itaq; sicut mercurius mercurium, essentia essentiam, & magisterium magisterium; ita mercurius philosophorum solis vel lunæ, seu primum Ens, Essentia, &c. præparari non potest nisi mercurio philosophorum, primo Ente seu Essentiâ quadam; quare in hoc recepto intelligimus per aquam ferventem, mercurii essentiam, minimè verò communem aquam calidam.

2. Argen-

2. *Argentum vivum mundum, sive prima materia mercurii per aquam ferventem confecta ex argento vivo sublimato, mercurius currens esse nequit, quoniam in forma liquoris est. N.m,*

Primò, Dissolutio auri cum mercurio mundo facta filtranda est. Vice post vicem contere,& imbibe,& coque in balneo, post destilla per filtrum quousque transeat ipsum (*scilicet dissolutum metallum in menstruo.* cap. 3.)

Secundò, In auri dissolutione tinctura tantùm extrahitur relicto corpore. Esto,longanimis, *inquit*,& non festinanter extrahas tincturam, nec festinanter aut velociter quæras perficere,quia primus error in hac arte est festinatio, &c. Corpora soluta ad naturam spiritùs sunt redacta, & nunquam separantur, sicut nec aqua mista aquæ, quippe quia natura naturâ lætatur, quum sponsa cum sponso copulatur; quæ verò non dissolvuntur, non habent partes subtiles,nisi mollificentur. Ideò charissime, indiges, ut in dissolutione lapidis labores, scilicet partes suas puriores disgreges ab ipsis, ut gravioribus partibus abjectis opus cum levioribus perficiatur.*Cap. 3.*

Tertiò, Mercurius sive prima materia au-

ri, mercurio mundo præparata liquida etiam est. Cap. 3. Principium operis nostri est dissolvere lapidem nostrum *(aurum vel argentum)* in mercurium vel in aquam mercurialem *cap. 4. non mirum ergò si mercurius per aquam ferventem præparatus dicatur aqua:* Expedit, *inquit,* corpora solvere per aquam, id est, per argentum vivum. *cap. 3.*

Quartò, Quoniam ab omni re extrahit oleum. Pone, *inquit,* super substantiam corporis, cujus oleum extrahere volueris, purissimi mercurii tantum, ut supereminеat quatuor digitis vel plus, quod melius est, deinde accende sub eo ignem lentum, donec videris ejus oleum, id est, aërem, paulatim ascendere seu elevari super mercurium; collige eum cautè, & serva seorsum, &c. *cap. X.*

3. Processus hic Arnoldi ordinarius est, & modus separationis elementorum dictus ab Adeptis, qui absq; menstruo vel vegetabili vel minerali non confici potest.

4. Aqua fervens apud Adeptos nomen usuale menstrui est. Dissolve, *inquit Lullius,* solem purissimum in aqua sua ferventi, posteà separa phlegma, & remanebit sol inferius, &c. *Codicil. cap. XLIII. pag. 203.* Iste ignis

ignis comburit aurum magis quàm ignis elementalis, quia continet in ſe calorem naturæ terreſtris, & reſolvit ſine aliqua fortitudine *(vi, effervescentia, vel corroſione)* quod non poteſt facere ignis communis, ideò tibi præcipimus, quod de rebus magis calidis, quas habere poteris, facias magiſterium; & habebis aquam calidam, quæ reſolvit omnem rem fortem. *Vade mecum, pag. 272.*

Quam phraſeologiam ipſe non neſcivit Bernhardus, ex Morieno: Scitote, *inquit*, noſtrum Latonem eſſe rubeum, ſed inutilis nobis exiſtit, uſque dum albus fiat. Scitote etiam aquam tepidam *(calidam, ferventem, unius menſtrui ſynonyma)* penetrare ac albifacere, quemadmodum ipſa eſt *(alba)* & ignem humidum vaporoſum omnia operari; rurſus Bendegid, Johannes Mehungus & Haly: Vos qui dies & noctes quærentes, veſtras dilapidatis pecunias, facultates & opes veſtras conſumitis, atque tempus, inutiliter torquetis ingenia veſtra circùm librorum ſubtilitates, admonitos ex charitate volo, per compaſſionem, velut pater motus ergà filium, ut, inquam, albificetis Latonem rubeum per aquam albam ſuffocatam & tepidam. cæ-

 terùm

terùm frangite tot sophisticos libros, tot regimina, tantasque subtilitates relinquite; mihi credite, ut bene sit vobis. *Libr. Alchym.* 770.

5. *Arnoldi aquam ferventem fuisse menstruum aliquod vegetabile simplex probatur ex nigredine dissolutionis*; collige, *inquit*, ad partem supereminens nigrum, quoniam illud est oleum ac verum dissolutionis signum, quia quod est solutum, pervenit ad sublimitatis finem, unde separatur ab inferioribus ascendens sursum, & petens altiora loca. *cap.* 3. *Rosarii.*

Hæc autem salvâ reverentiâ & honore Bernhardi dicta volumus; veritatem & Arnoldi experimentum contemplamur & defendimus.

IX. Genus.

Menstrua vegetabilia composita ex menstruis vegetabilibus simplicibus, & rebus tingentibus priùs fixatis.

51. Circulatum majus, sive acetum acerrimum metallicum Paracelsi.

Lib. X. Arch. pag. 38.

SI mercurius vulgi in primum Ens liquidum reduci debeat, tunc est ante mortificandus, & formâ suâ exuendus, idque fit

fit per varias ſublimationes cum vitriolo & ſale communi, ut poſtremò fiat inſtar criſtalli fixæ. Deinde ſolve illum in ſua matrice nempe in primo Ente ſalis (*circulato minore ex ſale, ſive aqua ſalis circulati ſuperiùs ſub* No. 27. *deſcripta*) putrefac per menſem: Corrumpe cum novo Arcano ſalis (*circulato minore*) ut impurum in fundo præcipitetur, purum verò in criſtallos vertatur. Lapillos ſublima in reverberio clauſo, cum ſublimatum eſt inverte ſemper, quousque in ruborem deveniat, ſublimatum hoc extrahe cum ſpiritu vini ad ſummum rectificato (*viniphil.*) ſepara ſpiritum vini (*deſtillando*) reliquum (*tincturam ſiccam vel crocum mercurii*) ſolve ſuper marmore (*per deliquium*) & digere per menſem, affunde novum ſpiritum vini, digere ad tempus & deſtilla; Tunc Arcanum primi Entis mercurii in liquida ſubſtantia tranſcendet, quod à philoſophis acetum acerrimum metallicum, & in noſtris Archidoxis circulatum majus appellatur. Idemque de antimonio, gemmis, cæterisque metallis intelligendum eſt.

Annotationes.

M*Agna inter genus hoc & antecedens est differentia, licèt ambo tractent de aquis mercurialibus. Antecedentes ex mercurio crudo compositæ erant. Circulatum hoc Paracelsi ex mercurio quidem, sed fixato priùs, conficitur. Antecedentes erant limpidissimæ; circulata hæc majora clarissima quidem sunt, sed insuper rubicundissima, adeoque antecedentibus, in suis tincturis longè præstantiora. Receptum considerabimus in sua membra divisum, in quorum primo, argentum vivum toties sublimat Paracelsus, donec fiat instar cristalli fixæ, id est, instar cristalli mineralis sive communis, pellucidus & clarus. Hoc membrum uti commune, ita minùs necesse est explicari.* Libro de Renovat. & Restaur. *Mineram auri vel antimonii tritam tantummodò accipit pro eodem opere, quæ tamen corpora magis occlusa sunt quàm metallum apertum, mercurius; hinc istud etiam absq; sublimatione satis aptum esse videri potest pro dissolutione in circulato sale. Ad Recepti elucidationem addemus descriptionem* libri de Renov.

℞. Mineralis auri vel antimonii minutissimè

tissimè triti libram unam, salis circulati libras quatuor. Mixta simul digerantur in equino fimo per mensem; inde fiet aqua, cujus ab impuro separetur purum, hoc in lapidem coagulato, quem vino cenificato (*lenificato*) calcinabis,& separabis iterum, & super marmore solves. Aquam hanc putrefieri finito per mensem, inde fiet liquor, in quo signa fiunt omnia,ut in Ente primo auri vel antimonii. Quare meritò primum Ens vocamus earum rerum. Non secus de mercurio, necnon aliis intelligendum erit.

In membro secundo mercurium ita sublimatum dissolvit in sale circulato, primo Ente salis, Arcano salis, Aquâ salis circulati (synonyma circulati minoris Paracelsi) putrefacit vel digerit, præcipitat cum novo circulato sale, filtrat, tandemq; in cristallos, sive vitriolum philosophicum redigit. In Recepto libri de Renov. rerum pondera addit: Recipe, *inquit*, mineræ auri vel antimonii libram unam, salis circulati libras quatuor, *& porrò digerit, & impurum à puro separat, & in cristallos coagulat. Aliquando dissolvit corpora menstruo quodam minerali, quod bis vel ter abstrahit ab iis, optimèq; ab omni aciditate, aqua com-*

muni pro posse edulcorat iterum. Ita sulphur commune dissolvit in fortissima aqua forti (aqua regis, Paracelsi in 18. genere describenda) ter cohobat in materiam nigram, quam aquâ destillatâ edulcorat. Libro de morte Rerum.

Perinde enim est, ac si aurum vel antimonium circulato minore tantùm dissolvantur, & redigantur in vitriolum philosophicum; vel si argentum vivum, ob temporis abbreviationem, in sui sublimatione, salium acido priùs impraegnetur, adeoq; pro opere magis apertum reddatur, & deinde circulato minori commisceatur, digerendo & praecipitando purificetur, tandemq; redigatur in vitriolum philosophicum; vel si ob majorem temporis accurtationem, sulphur menstruo minerali, id est, acido & circulato minori invicem permixtis, commisceatur, posteaq; liberetur ab acido, ita ut cum circulato minore fiat idem vitriolum philosophicum, quodcunq; enim modo fit vitriolum phil. ad eundem redit effectum at de his vitriolis inferiùs in menstruorum mineralium Receptis.

In membro tertio, lapillos seu cristallos mercurii sublimat toties in reverberio clauso, (*id*

(id est, ovo philosophico) semper invertendo istud, donec vitriolum mercurii figatur tandem in præcipitatum rubicundissimum. Membrum hoc illustrabunt sulphuris & antimonii sublimationes in reverberio clauso. Abstracta fortissima aqua forti aliquoties à sulphure, materiam residuam inde nigrefactam optimèque edulcoratam reverberat *(id est, sublimat in reverberio clauso & cum sublimatū est, invertit reverberium clausum, sive ovum phil. toties & semper, quousq; in ruborem deveniat)* sicut, *inquit*, antimonium, tum fiet primò album *(sublimatum)* posteà flavum, tertiò rubrum *(præcipitatum)* ut cinnabaris. Quo habito gaudere debes. Est enim initium divitiarum tuarum. Hoc reverberatum sulphur tingit altissimè quamlibet lunam in præstantissimum aurum, & corpus humanum in suam summam sanitatem plus quàm scribere licèt, tantæ virtutis est hoc reverberatum *(nota)* fixatum sulphur. *Libro de morte Rerum pag. 95. Antimonii reverberatio extat* pag. 67. Chyr. majoris. *Ita,*

℞. Antimonii in subtilissimum Alcool *(in vitriolum philosophicum cum circulato minore,* per modum mercurii *in circulato majore*

jore; vel in materiam nigram & edulcoratam iterum, per modum sulphuris (redacti quantum sufficit, in clauso reverberatorio ad spatium unius mensis reverberetur (*semper invertendo reverberatorium, quamdiu sublimabitur materia*) & evadet volatile leve, primò album, mox luteum, deinde rubrum, postremò purpureum seu violaceum. *Antimonio per sublimationem ita fixato extrahit spiritu vini phil. tincturam, quam nobilissimam, pretiosissimam & tantùm non divinam Lili essentiam vocat.*

In quarto membro mercurium præcipitatum, & spiritu vini phil. extractum, solvit per deliquium, digeritq; cum novo vini phil. spiritu, totiesq; cohobat donec ascendat per alembicum in primum Ens sive essentiam mercurii, mercurium circulatum, circulatum majus ex mercurio, &c.

In Recepto observamus.

1. Argentum vivum, antimonium, sulphur, imò aurum, argentum cæteraq; metalla, menstruo aliquo vegetabili simplici dissoluta, reverberata deinde sive sublimando fixata, soluta per deliquium, destillataq; in liquidam substantiam, esse argentum vivum, antimonium, sulphur,

ſulphur, aurum, argentum, &c. circulatum; ſive circulatum majus de mercurio, antimonio, ſulphure, &c.

2. *Menſtrua hæc dici circulata, quoniam à veteribus circulabantur per 30. vel 40. aliquando 60. dies.*

3. *Circulata hæc dici majora, ut diſtinguantur à circulatis minoribus minùs excellentibus, cùm majora majorem vim habeant & rebus diſſolvendis impertiantur tincturam.*

4. *Circulata hæc eſſe metallorum & mineralium prima Entia ſive eſſentias graduatas, aut ſi quid iis excellentiùs eſſe poſſet inter volatilia, cùm de eſſentia modò fixata ſive Aſtro, in eſſentiam multò nobiliorem, Arcanum dictam, ſint exaltata.*

5. *Circulata hæc eſſe medicamenta ſive Arcana medica.*

6. *Circulata hæc eſſe rubicundiſſima.* Lapillos ſublima, *inquit Paracelſus*, quousque in ruborem deveniant. *Ex reverberato antimonio ad purpureum vel violaceum colorem extrahit tincturam Lili. Ex reverberato autem ſulphure conficit animam metallorum, de qua ita:* Quòd autem Hermes dixit; quòd ſola anima ſit illud medium, quod conjungat ſpiritum

ſpiritum corpori, non ineptè ſenſit. Cùm enim ſulphur ſit illa anima, & ſicut ignis, omnes res maturet & excoquat, poterit etiam ſpiritum ligare cum corpore & unà incorporare & unire, ita ut inde valdè nobile corpus gignatur. Quanquam non vulgare combuſtibile & corruptibile ſulphur pro anima metallorum habendum eſt, ſed anima eſt aliud quid, quàm corpus incombuſtibile & incorruptibile. Quare à nullo igne comburi poteſt, cum ſit tota ignis, & revera nihil aliud eſt quàm quinta eſſentia ſulphuris, quæ ex reverberato ſulphure per ſpiritum vini *(phil.)* extrahitur, & coloris rubei & pellucida exiſtit ſicut rubinus: Quod quidem magnum & præſtans Arcanum eſt ad transmutanda alba, & ad coagulandum mercurium vivum in fixum & probatum aurum. Hoc tibi pro theſauro diteſcendi commendatum habeas, & meritò hoc unico arcano in Tranſmutatione metallorum contentus eſſe debes *Libr. 1. de gener. Rerum Nat. pag. 87. Si mercurius, antimonium, & ſulphur per reverberationem fixata, & vini phil. ſpiritu extracto ſint rubra, rubini inſtar pellucida, ſequitur eadem corpora, vini phil. ſpiritu volatiliſata, rubicundio-*

tundiora evadere. Hinc Dianæ menstrua variicoloris esse observamus, aliquando alba, lactea & opaca; aliquando limpida & clarissima; aliquando iterum rubicundissima & pellucidissima; ita ut cum grano salis sumenda sint argumenta Bernhardi menstruorum diaphaneitatem negantis: Ubi fatui, *inquit*, ex minoribus mineralibus faciunt, & extrahunt aquas corrosivas, in quas projiciunt species metallorum & eas corrodunt. Putant enim propterea illas solutas esse solutione naturali, quæ quidem solutio requirit permanentiam simul, scilicet solventis & soluti, ut ex utroque, nempe masculino & fœminino semine, nova species resultet. Amen dico tibi, quòd nulla aqua naturali reductione speciem metallicam dissolvit, nisi illa, quæ permanet eis in materia & forma, & quam metalla ipsa soluta possunt recongelare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potiùs est deturpatio compositi, utpote corporis dissolvendi. Nec corporibus pertinet aqua in solutionibus, quæ eis in congelationibus non permanet; mercurius est hujuscemodi, & non aquæ fortes seu quam fatui existimant aquam mercurialem limpidam & diaphanam. Si enim

enim diviſerint & obſtruxerint homogeneitatem mercurii, quomodo ſtabit & conſervabitur proportio prima ſeminis fœminei? *pag. 60. Epiſt. ad Thomam.* Elixir & Azoth, *pergit*, hoc eſt ſpiritus vitalis (*vitæ, aqua vitæ phil.*) & anima (*ſpiritus animatus*) fugitiva, non ſunt diaphana, nec tranſparentia, nec ſicut oculi lachryma clara, nec quivis ſpiritus diſſolvens *pag. 94. ejusd. Epiſt.* Quod in diaphano liquore claro & tranſparenti fieri non poteſt. Quoniam ſi Elixir & Azoth prædicta, id eſt ſpiritus & anima diaphaneitatem referrent & haberent, jam in proportione terra aquam dimiſiſſet, & ab illa ſeparata eſſet, quæ inſpiſſavit & coagulavit partes ejus, opacitatem fecit in Elixir & Azoth, fecitque formam ſtare congelabilem metallicam. Nam in fixis ſpeciebus metallicis reſtringendis, oportet, ut reſtringens agat in reſtringibilem, & congelans in congelabilem, quod fieri non poteſt in prædicta aqua diaphana & clara. Aliter autem accidit in vegetabilibus, in quibus aqua ſimplex & diaphana per decoctionem in ipſis vegetabilibus inſpiſſatur, quæ tamen examine ignis tandem evaneſcit & evaporat: Quia non eſt permanens, & fixa in compoſitione, quia

quia terram naturaliter ſibi homogeneam ſecum in compoſitione non habuit,ſicut argentum vivum; quæ quidem terra cauſa eſt permanentis fixionis in homogeneis. Quare aqua ſimplex congelatione non poteſt fixari cum vegetabilibus, ſicut mercurius cum metallis. Si ergò mercurius diaphaneitatem acceperit in opere philoſophorum, jure irreſtringibilis ſubſtantiæ permanebit, nec congelabitur ſuper Latonem ad formam, ſpeciem,& proportionem metallicam,qui nec ſecum,nec in ſe defert ſuimet ipſius congelationem, ſicuti aqua terram; quæ quidem terra, ut dictum eſt,eſt mercurialis; & cauſa prima inſpiſſationis,coagulationis,& fixionis. Si ergò iſta aqua ita maneat extrà proportionem metallicam, quomodo ſimiles ſpecies ex hac compoſitione procreari poterunt? Errant itaque illi, qui ſic putant aquam limpidam tranſparentem ex mercurio extrahere, & ex illo multa mira operari. Nam ſit ita, quòd talem aquam perficiant, nihil tamen prodeſſet ad opus, nec ad ejus naturam & proportionem, nec poſſet reſtaurare ſeu ædificare ſpeciem perfectam metallicam. Quam citò enim mercurius à ſua prima natura permutatur,

tur, tam citò prohibetur ingredi opus nostrum philosophicum, quoniam perdidit naturam spermaticam & naturam metallorum. Ex his ergò notum est, quid veritatis contineat, & in quo contraria & aliena sit opinio tua, cum dicis, oportet ad perficiendum summum Elixir habere gummam, in qua sunt omnia ei necessaria, continentem quatuor elementa, & est aqua clarissima sicuti oculi lachryma, spiritualis facta, quod facit aurum merum esse spiritum. Nam corpus non penetrat corpus, sed subtilis substantia spiritualis congelata, quæ corpus penetrat & colorat. Esto ut dicis, honorande mi Doctor, quod naturæ non conjunguntur, nisi gummâ vel re oleosa, &c.

Si contra omnem aquam mercurialem non permanentem, aquâ forti vel quocunq; alio vulgari menstruo limpidam redditam, Bernhardus disputasset tantùm, non simul contra Thomæ de Bononia, aquam mercurialem limpidissimam, tum prædicta argumenta magnarum essent virium; nunc verò limpiditati menstruorum hujus, ut & aliorum Adeptorum objecta, velut in efficacia repercutiuntur. Eadem terra, quæ minùs bene dissoluta, opaci-

tatis

tatis causa est in menstruo permanente Bernhardi, ea ipsa exactè dissoluta limpiditatis causa est apud Thomam, inspissans & coagulans aquam æquè bene, si non meliùs, ac si minus dissoluta fuisset. Diaphaneitatem menstruorum defendunt Lullius, Parisinus & Adeptorum plurimi. Lullius cœlum suum vinosum clarum pronunciat, serenum & resplendens ad instar stellæ cœli in Test. Noviss. pag. 8. *De quo ipso menstruo Parisinus ita* in appendice Elucidarii pag. 273. Vol. 6. Th. Chym. Tunc quintam essentiam adamante lucidiorem & clariorem videbis, quæ stellarum claritatem superat, adeò ut dubium sit, an in vitro contineatur, necne.

X. GENUS.

Menstrua vegetabilia composita ex menstruis vegetabilibus compositis & corporibus metallicis.

52. Menstruum Neapolitanum Lullii, *In Exper. XIII.*

℞. Lunam, & cum argento vivo vulgi calcinabis, scilicet amalgamando, ac posteà ipsum amalgama triturando cum sale communi præparato, mox ipsum mercurium exhalare facias lenissimo igne,

igne, deinde fervente aqua deſtillata ſalem ipſum removeto, & ſic lunam calcinatam habebis. ℞. Lunam calcinatam, & quatuor partes aquæ mercurialis *per tria vaſa ignita ſuperius ſub* No. 46. *deſcriptæ*) illi ſuperfunde, & vas clauſum cum ſuo antenotorio ſtatue, ſuper cineres, ut leviter bulliat, & videbis viridem colorem ſive cæruleum, quem liquorem cautè in aliud vas transfunde, ita ut fæces non conturbentur, materiam in fundo remanentem deſiccabis igne lento, adinſtar ſolis. Poſteà ſcias pondus dictæ calcis, ac illi iterum ſuperinfunde quatuorpartes dictæ aquæ mercurialis ſuper unam partem calcis, & clauſo, ut priùs, vaſe cum antenotorio ſuo, ſine ut iterum bulliat, quod inde diſſolutum fuerit, ut ſuprà, in aliud vas transfunde ac conjunge cum diſſolutione prima. Illud tamen adverte, ut dictam materiam diſſolutam ſemper in balneo conſerves, donec totum opus diſſolutionis abſolutum fuerit; iterando toties magiſterium, donec totum lunare corpus fuerit plenè diſſolutum ac transactum, quod quidem nobis accidit intra duas vices, ac in putrefactione per quatuordecim dies conſtitue. Deinde transferas in urinale, conjunctum

ctum pariter cum ſuo recipiente & alembico, juncturis quàm optimè clauſis. Poſteà deſtillabis in furno cinerum; tum ignem augebis, ut corporis anima in ſua aqua impreſſionem faciat. Frigefacto vaſe, ſcias pondus terræ lunaris in fundo remanentis, nam credo non ampliùs quàm duabus octavis (*drachmis*) de corpore non ſoluto remanſurum ex tota uncia, reliquum erit perfectè diſſolutum. Quod ſi plus remanſerit de terra inſoluta, tunc ſuper infunde tantum de ſua aqua nuper deſtillata, quantum ſupereminεat tribus digitis, & clauſo vaſe cum antenotorio, pone in balneum per diem naturalem, mox amoto antenotorio & ſuperpoſito alembico cum recipiente optimè clauſo per cineres deſtillato, in fine deſtillationis augendo ignem, ut ſuprà. Hoc autem iterabis, quousque per aëream revolutionem totum corpus lunare per alembicum transmittatur, atque hoc pacto, auxilio Dei habebis menſtruum, quo ſolem potes diſſolvere.

Annotationes.

HActenus argento vivo acuimus vel ſpiritum vini philoſophici vel menſtrua hoc ſpiritu confecta, quæ tantam

tam inde acquisiverunt dissolvendi facultatem, ut Adeptorum plurimi hisce aquis mercurialibus contenti, de fortioribus menstruis desierint inquirere. Ipse Lullius aquam mercurialem, quam gloriosam vocat ad conficiendum mercurium philosophorum ex omnibus metallis & mineralibus, sive sal harmoniacum metallorum, sufficiens dixit, imò appropriatum menstruum. Scias, *inquit*, fili in veritate & Dei fide, quòd nullum naturæ sulphur alicujus metalli sublimaretur absque ista aqua argenti vivi vulgi. *Test. Noviss. pag. 12.*

Verum-enim-verò in hoc decimo menstruorum genere alia adhuc composuere menstrua adepti, prædictis aqvis mercurialibus varia insuper addentes corpora, juxtà varios usus & illorum placita. Lullius ut nobilius pro dissolutione auri componeret menstruum, menstruo mercuriali addidit argentum. Si fortè menstruo indigebat pro perlis, perlas cum menstruo mercuriali conjunxit. Si conficere aurum potabile vellet, ex auro & argento præparavit menstruum ad hoc magis adæquatum, mediante tamen menstruo quodam mercuriali, & sic de aliis; uti in sequentibus observabimus exemplis.

53. Men-

53. Menſtruum pretioſum pro perlis Lullii, *In Comp. animæ Transmut. pag. Volum. 3. Th. Chym.*

℞. Lunariæ liquorem ex tertia rectificatione vel ſecundâ (*aquam ardentem phil.*) affunde ſuper argentum vivum, ut natet deſuper per tres digitos, & pone ad inhumandum per tres dies naturales, & magna pars ejus diſſolvetur cum aqua lunariæ, quam decanta, & ſuper fæces pone liquorem recentem, & pone ad inhumandum in fimo vel balneo, & reitera, donec mercurius fuerit totus in aquam reductus.

Poſteà deſtillationes omnes conjunge & abſtrahe in balneo, & dum videris eam quaſi ſpiſſam, ita ut aqua mercurii & argenti vivi (*vegetabilis & mineralis*) ſit libra ſemis, pone ad inhumandum per ſex dies naturales. Poſteà mittas intùs margaritas, & intra decem horas diſſolventur. Exuberatum eas per modum, quem docuimus in exuberatione metallorum, usque quò convertantur in ſal (*harmoniacum ſive ſulphur naturæ Perlarum*) cujus unciam diſſolve in libra ſui menſtrui prædicti, & deſtilla quàter. Et tum pone intùs margaritas, & veluti in ſpatio octavæ par-

tis horæ dissolventur propter majorem menstrui subtilitatem,&c.

Quemadmodum pro menstruo Neapolitano (quod ita dici potest, eò quod istud Lullio Neapoli revelatum fuerit ab Arnoldo de Villa Nova) argentum menstruo mercuriali per tria vasa ignita confecto conjungitur, ita menstruum hoc pro perlis componitur ex sale harmoniaco perlarum,& menstruo mercuriali sive aqua gloriosa mercurii, quæ si circulentur ambo per suum tempus, inde conficies cœlum perlatum.

Pro Auro potabili menstruum ex Auro & Argento præparat hoc modo.

54. Menstruum mercuriale compositum Lullii.

In Experim. XXXIV.

℞ Uncias tres lunæ,atq; uncias tres solis: Quæ duo separatim calcinabis, ut habes in superioribus experimentis *(in menstruo Neapolitano)* videlicet cũ mercurio, quem posteà ex dictis metallis exhalare facias. Hæc autem corpora calcinata separatim collocabis in singulis vasis solutoriis, super ea infunde de menstruo incalcinato *(superiùs sub* No. 45. *descripto)* tantum, ut supernatet

natet quatuor digitis; claude vas antenotorio, putrefac in balneo per duos dies, ac per duos alios dies inter cineres instar caloris solaris. Tum decanta solutionem, & residuum exsicca. Cùm vero desiccatum fuerit, iterum illis superinfunde de menstruo incalcinato, ut suprà, in clauso vase putrefaciendo in balneo, postmodum super cineres; ac dissolutiones singulas *(auri & argenti)* in singula vasa sua evacuando, ut suprà. Si quæ insoluta remanserint, ut suprà, desiccabis ac dissolvas, quousque totum quod restat corporis sit plenè dissolutum, tum statue ambas dissolutiones in putrefactione per 20. dies naturales. Factâ putrefactione accipe illas dissolutiones, & per se separatim in suo urinali constitue cum suo recipiente, juncturis optimè clausis destillabis per balneum aqvam utriusque *(metalli;)* in fundo vasorum remanebunt corpora ad similitudinem mellis fusi sive olei. Supêr ea *(olea)* iterum funde de sua aqua propria destillata *(menstruo jam ab oleis abstracto)* per balneum tantùm, ut supernatet tribus digitis, ac suis antenotoriis utrumque vas occlude, ac repone in putrefactione per diem naturalem: Mox remotis antenotoriis & ap-

 positis

poſitis alembicis, juncturis optimè clauſis deſtillando per cineres, ultimò augebis ignem, ut anima ſive elementum aëris transeat in ſuam utriusq; aquam deſtillatam, ac demum ignem ultrà quantum fieri poſſit, augebis, ut in aërem elementum ignis transeat. Sed lunari compoſito non neceſſe eſt rubedo vel ignis Completa deſtillatione ſine vas frigeſieri, & amove ab illis recipientia, quæ ſingula quàm optimè clauſa ſervabis, ne reſpirent, & ſingulis ſingulas ſchedulas ſive inſcriptiones appone, ne alterum pro altero accipias, cùm fuerit opus perſequendi. Cæterùm ſuper terras *(auri & argenti ex deſtillatione relictas)* infunde iterum, ut ſuprà, de aqua ſua per balneum deſtillata, ac annexo antenotorio putrefac ut ſuprà, mox per cineres deſtillabis, utrique vaſi annexo ſuo proprio recipiente, ubi eorum corporum animas conſerva veras, atque hoc pacto magiſterium toties iterabis, donec terræ exanimatæ fuerint, ac radicali humore deſtitutæ. Tunc accipe illas terras, & contere quàm optimè, & ſimul conjunge: Poſtmodum eas conſtitue in pila vitrea, ac ſuper cineres calidos conſervato, donec tibi dixero, quid ex illis ſit faciendum. Cæterùm

accipe

accipe ſpiritum animatum lunæ, atque ipſum per cineres rectificabis, deinde accipe ſpiritum animatum ſolis, atque eodem modo ſepties per cineres rectificabis; limoſitates *(terram reſiduam)* autem, quas emittet ſpiritus ſolaris in ſingulis rectificationibus ſervabis intrà, ut optimè clauſum ſit ignis elementum, *(in forma terræ.)* His ergò rectificationibus peractis: Tum accipe ſpiritum animatum ſolis, & ſpiritum animatum lunæ, & ſimul conjunge: Pone poſtmodum eos ad circulandum in vaſe grandi ſicut illud, quo circulavimus menſtruum ſimplex. Fiat hæc circulatio per 60. dies, quo termino elapſo habebis verum menſtruũ minerale *(non acidum, ſed ex mineralibus ſive mercurio, auro & argento confectum)* quo innumerabilia experimenta operari poteris.

Huc referri debet menſtruum quod à Baſilio dicitur,

55. Spiritus mercurii dulcis Baſilii, *Cap. 3. Libri de Rebus Nat. & ſupernat.*

℞. Mineræ cinabarinæ argenti vivi, & mineræ optimæ auri ana partes æquales, quibus pulveriſatis & mixtis affunde oleum mercurii per ſe ex mer-

curio ſublimato, & putrefacto confectum (*id eſt, oleum ex mercurio ſublimato tantùm, nullis quidem aliis additis ingredientibus, niſi vini phil. ſpiritu, vel menſtruo aliquo vegetabili, ſine quibus confici non poteſt,*) digere hæc per menſem, & extractionem habebis cœleſtem potiùs, quàm terreſtrem; Extractionem abſtrahe in balneo, & phlegmate abſtracto remanebit oleum in fundo ponderoſum, diſſolvens omnia metalla in momento. Cui adde ſpiritus vini (*phil. vel ſpiritum vini igneum Baſilii*) partes tres, circula in pellicano ad rubedinem ſangvineam, & dulcedinem incomparabilem. Circulatum affunde ſuper tartarum ad albedinem calcinatum, & deſtilla forti igne mercurii ſpiritum, ſpiritu vini remanente in tartaro.

Inter hunc ſpiritum; aliumve ejuſdem nominis diſtinguendum eſt, ne unus pro alio accipiatur. Baſilius enim præparavit etiam ſpiritum mercurii ex ſpiritu albo vitrioli, de quo variis in locis, libro de particularibus, præſertim in particulari lunæ, cujus ſpiritus deſcriptio extat inferiùs inter menſtrua mineralia, qui acidus eſt. Alter verò ſpiritus mercurii, utpote hic noſter, dulciſſimus eſt & fragrantiſ-

ſimus

ſimus, de quo etiam habetis in particulari lunæ,*ut &* cap. VII. libri de Rebus Nat. & ſupernat. *ubi lunæ crocum diſſolvit in ſpiritu albo vitrioli, ut & fragrantiſſimo ſpiritu mercurii.*

Pariſinus compoſuit menſtruum mercuriale compoſitum pro tincturis alchymicis ex ſuo circulato majore & prima vel media ſubſtantia argenti vivi vulgi hoc modo.

56. Menſtruum incalcinatum Pariſini,

Cap. G. Apertorii.

℞. Circulati majoris (*ſuperiùs ſub* No. 50. *deſcripti*) libram unam, mercurii præparati, modo quem docebimus cap. X. uncias duas, miſce, & ſcias menſtruo hoc fieri veram putrefactionem. Verum quam primùm fuerit incalcinatum, hoc eſt, tali mercurio permixtum, non ampliùs uſurpatur pro corporibus humanis, ſed ſolummodò pro medicinis metallorum, dictum verò cap. X. hoc eſt, ut ſequitur:

Cap. X. de reductione mercurii vulgi in primam materiam vel mediam ſubſtantiam.

Nunc fili dabimus tibi plenariam inſtructionem & declarationem de-

coquendi & reducendi argentum vivum vulgi in suam materiam primam vel substantiam mediam, & quemadmodum in antecedentibus declaravimus modum reincrudandi duo luminaria; ita jam demonstrabimus vias & media decoquendi dictum mercurium. Primò docebimus modum, distinguendi bonum mercurium à malo, sophisticato & corrupto: Qui modus est, ut recipias mercurium vulgi, alportatum ex Hispania in coriis sigillatis, vel si careas hoc, recipe alium quemcunque, & parùm ejus pone in cochleari argenteo calefacto, ita ut mercurius evanescat, & si residuum ejus erit vel albi vel citrini coloris, bonus est; sed si erit alterius coloris, malus est, & minimè idoneus pro opere nostro, quia sophisticatus. Tum recipe vitrioli romani libras duas, funde istud in vase vitreato, fuso adde mercurii libram unam, & tantum salis com. præparati, agita & misce omnia agitaculo, evaporando humiditatem sub tali calore, qui similis sit solari. Tum eximatur materia, teratur & ponatur in sublimatorio, & mercurium sublimabis per gradus ignis usuales. Vasis frigefactis exime sublimatum, cui in retorta posito affunde aquæ vegetabilis.

absque

absque phlegmate (*aquæ vitæ phil. rectificatæ*) ad tres vel quatuor digitos. Coquatur in balneo per duas horas, tum destilletur in cineribus, ut ascendat aqua vegetabilis. Posteà cooperiatur retorta cineribus, & augmentando ignem ascendet mercurius vivus in aquam ardentem. Decanta aquam à mercurio, quem iterum sublimabis cum novis materiis, idque sexies, semper abjiciendo fæces. Nota autem has septem sublimationes semper peragendas esse in aludelibus, quoniam nullo alio modo separabis pulverem adustibilem ascendentem in aludelibus, & ut te instruam, ne quid erres, repetam magis distinctè methodum dictarum septem sublimationum. Modus hic est, ut accipias vas vitreum ad modum cucurbitæ strictioris, cum suo alembicò cæco, perforato in ejus superiori parte, in hoc ponas vitrioli optimè pulverisati partes duas, mercurii partèm unam & salis præparati partem unam, miscendo omnia bene, materiâ leniter jam exsiccatâ, appone alembicum cæcum vel potiùs aludel, notetur tamen, quòd cucurbita non sit cooperta cineribus ultra unam tertiam evaporatâ humiditate; per calorem lenem; occlude foramen aludelis cum pauco
 gossypio,

goſſypio, & augmentando ſublima, omnibus frigefactis exime ſublimatum tam ex aludele quam cucurbitâ, ex quâ (*ſi modo non fuerit frigefacta*) diſſolve fæces aquâ calidâ, ita purgabis facilè dictum vitrum pro uſu ſuo. Jam miſce novas materias cum ſublimato tuo, & ſublima, ut anteà, & hoc repete ſepties. Tum ſublimatum contere in pulverem ſubtiliſſimum, pone in cucurbita ſupradicta cum ſuo alembico cæco vel aludele, & cum ſuo etiam alembico communi ob rationes operationis differentis à ſuperiori. Sublimato in cucurbita poſito affunde menſtrui ſimplicis animalis vel vegetabilis (*menſtrui animalis ſub* No. 37. *vel vegetabilis ſub* No. 29. *deſcripti; in antecedentibus autem aquam vegetabilem rectificatam, id eſt, aquam ardentem recipere juſſit*) tantum, ut emineat per tres digitos, occlude alembico cæco, & in cineribus digere per 12. horas, tum depoſito alembico cæco appone alembicum commune, & abſtrahe menſtruum in balneo, depone iterum alembicum, & appoſito aludele, pone vas in cineribus eousq; ut tegatur materia exiſtens in vitro, da ignem per gradus donec omnis humiditas ſit exhalata, foramen in ſuperiori parte aludelis

goſſypio

goſſypio occlude, augmenta ignem, ut ſublimetur mercurius. Sublimatione peracta & vaſibus frigefactis, deme aludel, & quod in eo invenies ſublimatum non eſt ad propoſitum noſtrum, ſiquidem iſtud eſt pars illa aduſta, quæ non intrat magiſterium noſtrum. Deinde collige ſublimatum ad latera cucurbitæ quod clarum erit inſtar criſtalli, & cave ne permiſceatur cum ſuis fæcibus; hoc contere, cribra, pone in eodem vaſe à fæcibus purgato, & affunde menſtruum in balneo abſtractum, claude vitrum cum aludele, digere per 12. horas ut ſuprà, depone aludel, appone alembicum commune, deſtilla in balneo, depoſito alembico hoc, appone aludel & ſublima in cineribus, fæcibus abjectis, ut & parte aduſtiva ex aludele, collige dextrè mediam ſubſtantiam ex cucurbita. Hâc methodo ſublimabis ſepties, vel donec nullas relinquat fæces in cucurbita. Habito hoc ſigno, accipe dictam ſubſtantiam, contere, & pone in vaſe vitreo, affunde menſtruum ſimplex vel animale vel vegetabile ad trium digitorum ſupereminentiam, claude vas cum alembico cæco, digere leniter per duos dies in cineribus, tum diſſolutionem decanta in aliud vas, & quod re-

manſerit in vaſe, exſicca temperato calore, ſimili ſolari, cui affunde novum menſtruum, claudendo vas alembico cæco ut ſuprà, & reitera methodum eandem usque tota pars diſſolubilis fuerit diſſoluta, & in fundo vitri remanebit terra indiſſolubilis abjicienda, quia nullius valoris eſt. Jam recipe omne diſſolutum, hoc eſt, decantationes veſtras, & pone ad deſtillandum in balneo, & deſtillato menſtruo, appone aludel & in cineribus ſublima ſubſtantiam criſtallinam, quæ verè dici poteſt prima materia mercurii; Hæc eſt illa ſubſtantia media, quâ incalcinamus menſtruum noſtrum *(circulatum majus ſub* No. 50. *deſcriptum)* & componimus particularia infinita, uti te docuimus ſuperiùs. Hæc etiam vocatur lapis mineralis. Nunc fili poteris procedere per infinitas vias, has tamen inſequendo, quas tibi monſtravi; & nota, Mercurium ita reductum, eſſe hunc, de quo Dux noſter Raymundus loquitur, mentionem faciens de lapide minerali, ut & in *ultimo capitulo libri* Vade-mecum *& in pluribus aliis locis voluminum ſuorum.* Hic eſt iſte mercurius de quo Arnoldus de Villa Nova tractat *in Roſario ſuo*, & tibi enarramus, niſi mercurius

rius reductus fuerit in materiam primam cum dicta aqua vegetabili vel animali, penitùs impossibile esse, cum eo præstare aliquid boni, ratione suæ corruptionis magnæ, existentis in ejus cruditate.

Ex Receptis hujus generis annotamus.

1. *Menstrua posse & debere confici juxtà usus destinatos. Nam non solummodò desiderantur, ut dissolvant corpora promiscuè, sed aptè etiam, ne rei dissolvendæ tincturam inquinent heterogeneâ aliquâ menstrui ipsius tincturâ, sed potiùs illustrent.*

2. *Menstrua hæc, semel composita, si novo addito subjecto repetatur compositio, quoties toties majori virtute dotari, ubi è contrario notum est, menstrua communia hoc modo debilitari.*

3. *Menstrua hæc esse fragrantissima, summæq; dulcedinis & rubedinis, nihilominus dici acetum acerrimum, quod aurum dissolvat in spiritum.*

4. *Menstrua hæc esse metallorum essentias vel magisteria per magisteria vel essentias confecta, invicemque permixta in circulata composita.*

5. *Non ex auro & argento tantùm sed et-*

iam ex imperfectis metallis & mineralibus hæc confici posse circulata composita.

6. Quemadmodum sal harmoniacum ex perlis: Ita etiam ex coralliis aliisque aridis confici posse.

7. Parisini primam mercurii materiam, essentiam potiùs esse, quàm magisterium, citiùs quidem præparari sale harmoniaco mercuriali Lullii, at non esse ejusdem, sed minoris virtutis.

8. Parisinum defendere Arnoldum de Villa Nova in sua mercurii sublimatione, (descriptâ in Rosario,) *contra collegam suum Bernhardum.*

9. Hanc Parisini primam materiam mercurii venenosam esse, quare pro metallis tantùm, non pro medicinis humanis eam esse adhibendam monet ipse. Si tamen menstruum hoc incalcinatum, more reliquorū circuletur, fieri innocuum, & medicamentum optimum.

XI. GENUS.

Menstrua vegetabilia composita graduata ex menstruis vegetabilibus compositis, cœli & terræ influentiis impregnatis.

57. Aquæ æthereæ & terrestres metallorum Lullii pro confectione lapidum pretiosorum.

Canon.

Canon. 43. distinct. 1. lib. quintæ essentiæ.

℞. AQuam mercurii, quæ facta sit per modum, quem diximus in nostro Testamento (*novissimo*) & in libro, qui mercuriorum intitulatur (*menstruum mercuriale sive aquam gloriosam argenti vivi vulgi superiùs sub* No. 44. *descriptam*) & in ista aqua, fili, dissolves unciam semis lunæ purissimæ, post dissolutionem filtratam, separetur aqua a fæcibus (*destilla menstruum ab argento per alembicum*) in qua ascendet limositas argenti. Hæc aqua, fili, est resolutiva omnium aliorum corporum, & ipsius argenti vivi, cujus virtute, fili, margaritæ reformantur in natura pristina per modum, quem diximus in *nostro Testamento, & in compendio super Testamentum & Codicillum missum Regi Roberto.*

Secunda aqua sic fit. ℞. Plumbi mediam unciam, & de prædicta aqua quantum sufficit, postquam videris plumbum dissolutum, separa aquam per destillationem filtratam (*dissolutionem plumbi filtra*) & fæces extra mitte, quia nihil valent, post hoc verò destilla aquam per balneum (*abstrahe menstruum in balne-*

balneum) & ſerva fæces(*plumbum diſſolutum*) ad tempus opportunum.

Tertia aqua ſic fit. ℞. De cupro unciam unam, & illud diſſolve in tanta quantitate aquæ primæ, quantâ volueris, & tibi viſum fuerit, & dimitte illam quieſcere in ampulla ſuâ, in frigido loco per unam diem naturalem, poſt hoc verò ſepara aquam viridem per filtri linguam, & primas quidem fæces extra mitte (*quod remanet in filtro abjiciendum eſt*) deinde deſtilla aquam per alembicum & ſerva fæces ſecundas.

Quarta aqua ſic fit. ℞. Unciam unam ſtanni puriſſimi de Cornvallia, quod eſt purius omni alio, & illud diſſolve in aliqua quantitate primæ aquæ & deſtilla(*per filtrum*) aquã (*diſſolutionem*) illam cum limoſitate ſua, & fæces quæ remanſerint, extra mitte, deinde deſtilla aquam per alembicum & ſerva (*reſiduum ſive ſtannum diſſolutum*) fæces ſecundas.

Quinta aqua ſic fit. ℞. Ferri puriſſimi unciam unam, & diſſolve ipſum in tanta quantitate quod ſibi ſufficiat de prima aqua, poſt hoc deſtilla per filtrum, & mitte fæces extra, & deſtilla aquam per alembicum & ſerva fæces ſecundas.

Sexta

Sexta aqua sic fit. ℞. Auri purissimi unciam unam, & dissolve ipsum per modum, quem tibi diximus *in nostro Testam.* scilicet cum lunaria pura (*cum menstruo vegetabili simplici absq; argento vivo & argento*) mixta cum tanto pondere quintæ aquæ (*ex ferro jam præparatæ*) & fac sicut fecisti de aliis.

Item, fili, tu omnia ista metalla dissolvere potes hoc ordine. Factâ aquâ primâ, in illa dissolve metallum, quod modo secundario tibi dissolvere præcepimus (*scilicet plumbum*) deinde fac de isto sicut priùs tibi diximus. In hac aqua secunda dissolvas metallum tertium (*cuprum*) & in aqua tertii metalli dissolvas metallum quartum (*stannum*) & in aqua quarti metalli dissolvas quintum metallum (*ferrum*) & in aqua quinti metalli dissolvas metallum sextum (*aurum.*)

De quavis istarum aquarum accipe secundùm quod tibi visum fuerit ad dissolvendum metallum. Fili, hæ limositates metallorum dicuntur quintæ essentiæ sive mercurius mineralis, quem philosophi consideraverunt in opere alchymico (*in tincturis alchimicis*) & lapidifico (*in lapidum pretiosorum compositionibus*) & in opere medicinali (*in medicamento-*

mentorum præparationibus) sed fili in opere alchymica, istæ quintæ essentiæ considerantur subtiliùs, quia in subtiliori materia (*esse debent*) propter quod fit per divisionem elementorum (*ut in libro tertio hujus voluminis*) dicemus. In lapidibus verò (*pretiosis conficiendis*) quintæ essentiæ (*prædictæ*) non sunt ita in tanta subtili materia. In medicina verò quælibet (*duplex hic præparandi modus*) respectum habet.

Dicto de quinta Essentia mineralium (*de aquis metallicis*) qualiter potest haberi à manibus nostris, nunc congruum est, ut dicamus de divisione illarum in generali. Et fili mi, facias sic. Qvando metalla tua fuerint dissoluta, tu quippe divides aquam quamlibet (*priùs filtratam, per destillationem à suo residuo*) & divisam quamlibet aquam, (*jam destillatam*) in partes duas, & unam partem uniuscujusque partis pones cum propriis fæcibus (*metallo residuo, quod aqua in destillatione reliquerat*) in alembico vitreo, & destillabis in Limum deserti, qui est aër factus ex duobus corporibus, in furno, quem tibi priùs designavimus cum igne suavi, & resplendet cum magna virtute minerali, & cum magna limosi-

limoſitate appropriata, ad virtutes cœleſtes recipiendas. Et quamcunque illarum aquarum mittes in ampulla vitrea cum collo longo, & rotundo, & poſt hoc claude ejus orificium cum cera communi, & poſt cum maſtice, & quamlibet illarum ampullarum pone in ſereno loco taliter, ut nec lapis, nec aliqua alia res nociva poſſit tangere vitrum.

Fili, capias fæces materiales, à quibus limum reſolviſti, quæ ſunt ſecundæ fæces per evaporatam ſublimationem in partibus aquarum, quas miſiſti ad ſerenum locum *(capias caput mortuum ex deſtillatione cujuscunq; Limi deſerti, ſive fæces tertias, nam primæ in filtro remanentes rejectæ fuêre; ex ſecundis Limus deſertus fuit deſtillatus; fæces verò Limi deſerti ſunt, quas hic ſecundas vocat)* & illas mittes in ampulla vitrea cum collo longo, quæ contineat duas palmas, & intromitte partem ſuæmet aquæ, quæ reſervabatur de illa limoſa ſubſtantia jam dicta, & claude ampullas cum clauſorio ceræ, & aluta & maſtice, ſicut alteri feciſti, & ſepeli illas *(aquas metallorum)* in horto, in terra bene graſſa, in profundo unius palmæ cum dimidia, & ponas etiam aliam rem in gyro colli *(circa collum vitri)* ampulla-

pullarum, qvod apparet extrà, ad illius conservationem, & sit hîc per unum annum integrum. Fili unius naturæ sunt aquæ, quæ mittuntur in terram, & alteriùs quæ ponuntur ad aërem; quoniam fili, illæ quæ mittuntur in terram, habent vim & virtutem indurativam, coagulativam atque fixativam; Et illæ, quæ sunt in aëre, habent virtutem & proprietatem indurandi coagulandi & fixandi; passivè tamen intellige fili. Finito anno, tu habebis omne illud, quod in mundo desideratur ad hoc opus, &c.

Annotationes.

Mireris forsitan, quod menstruis hisce altiorem hunc assignaverimus locum, cùm sint pluribus antecedentium generum menstruis tam quoad ingredientia, quàm quoad præparandi methodum inferiores. Quod quamvis ita sit, nihilominus menstrua hæc, dum vel aëri per annum exposita, vel terræ tamdiu concredita fuerint, menstruorum prædictorum fiunt optima & præstantissima, uti inferiùs ex illorum usu patebit. Impræsentiarum illustrabimus harum aquarum confectiones. Aquas primæ methodi hoc modo conficit: In aquâ gloriosâ argenti vi-

ti vivi, acuatâ insuper lunâ, dissolvit plumbum, cuprum, stannum, ferrum, & aurum, dissolutiones singulas filtrat, fœcibus abjectis, filtratas abstrahit in balneo ad siccitatem, aquas destillatas dividit in duas partes, in quarum una dissolvit proprium in dissolutionis abstractione relictum metallum, quod deinde destillat in liquorem, quem limum desertum, quintam essentiam vel mercurium mineralem vocat, & in aëre suspendit per annum pro aqua ætherea. Caput mortuum Limi deserti dissolvit in altera parte aquæ reservatæ, & sepelit in terra pro aqua terrestri. In Compendio animæ Transm. pag. 208. Volum. 4. Theat. Chym. *Mercurii vulgi etiam & argenti aquas reliquis addit; mercurii aqua sic fit.* ℞. De mercurio vulgi unciam unam, & dissolve ipsum in aqua dissolvente (*prædicta*) in digestione I. (*cineris*) destilla per filtrum, de fæcibus ne cures, secundas verò, (*peracta destillatione per alembicum, in fundo relictas*) serva.

Lunæ aqua sic fit. ℞. Unciam unam argenti purissimi, & dissolve in tanta quantitate aquæ dissolventis, quantum tibi bene visum fuerit, & destilla per filtrum, & rejice fæces pri-

primas; pòst destilla per alembicum in digestione de H. *(balneo)* & serva fæces secundas, de omnibus aquis fæces secundas servabis in vase suo, quamlibet per se.

Præterea (in Compendio animæ) *non dividit aquas destillatas in partes æquales*, utì in libro essentiæ, *sed dissolutiones metallorum pro medietate destillando abstrahit pro aqua terrestri, alteram autem medietatem destillat pro aqua ætherea.* Tu quidem, *inquit*, sis cautus in resolutione limorum, quia de quolibet Limo duas aquas seu partes facias, destillando medium Limi, quem pones ad partem, quiã ex ista parte primâ, fit aqua terrestris; & aliam partem *(mediam)* similiter destillabis, ex qua fit aqua aërea, quæ suspenditur in sereno loco, ut suprà dictum est, per annum. *Pag. 209. Volum. 4. Theat. Chym.*

Aquæ per methodum posteriorem confectæ magis compositæ sunt quàm prioris modi; primæ præparabantur promiscuè menstruo lunari, hæ secundæ non ita; menstruo etenim lunari conficitur aqua plumbi; quâ plumbi aquâ fit aqua cupri; hâc cupri aquâ componitur aqua stanni; aqua stanni parat aquam ferri; aqua auri verò conficitur menstruo lunari, cui dissolu-

dissoluto additur medietas aquæ ferri. Mira metallorum commixtio ! ne dicam confusio; cujus tamen rationes procul dubio habuit subtilissimus philosophus. Hæc methodus extat quoq; in Lapidario Cap. 9. & sequentibus,

Ex Receptis annotamus.

1. Aquas æthereas esse metallorum essentias per annum Cœlorum influentiis expositas.

2. Aquas terrestres esse essentiarum corpora menstruis propriis dissoluta, & per annum sepulta.

3. Non metallorum tantùm, sed totius Regni mineralis essentias tali modo præbere aquas æthereas & terrestres.

4. Aquas has astrorum cœlestium impregnatione præcipuas suas acquirere virtutes. Adepti de cœlorum influentiis varias tenuêre sententias. Quidam Planetarum situs, aspectus, & illorum determinata tempora huic operi quàm maximè necessaria esse voluerunt; alii autem contrarium statuerunt. Ex asserentibus audiamus Thomam Norton, *Adeptum Anglum, qui ita* Cap. 6. sui Ordinali, pag. 99. Theat. Chym. Britannici.

The

The fifth Concord is known well of Clerks,
Between the Sphere of Heaven, and our subtil
Werks.
Nothing in Earth hath more simplicitie,
Than th' Elements of our stone will be,
Wherefore they being in Work of Generation
Have most obedience to constellation:
Whereof concord most Kindly and convenient
Is a direct and fiery Ascendent,
Being sign common for this Operation,
For the multitude of their Iteration:
Fortune your Ascendent with his Lord also,
Keeping th' Aspect of shrewes them fro;
And if they must let, or needely infect,
Cause them to look with a trine Aspect.
For the White Work make fortunate the Moon,
For the Lord of the fourth House likewise be
it done;
For that is Thesaurum absconditum of old
Clerks,
So of the sixth House for servants of the Werks,
Save all them well from great impediments,
As it is in Picture, or like the same intents.
Unless then your Nativity pretend infection,
In contrariety to this Election.
The Vertue of the mover of the Orbe is formall.

The Vertue of the Eighth Sphære is here instrumentall,
With her signs and figures, and parts aspectuall.
The Planets Vertue is proper and speciall.
The Vertue of the Elements is here material.
The Vertue infused resulteth of them all:
The first is like to a Workmans mind.
The second like his hand ye shall find,
The third is like a good instrument,
The Remnant like a thing wrought to your intent.
Make all the premises with other well accord,
Then shall your merits make you a great Lord.

Inter negantes ipse Lullius est, qui ita: Non dicimus, quod sit opus Artistæ, operari cum figuris & cœli imaginibus, per cognitionem suorum motuum, sicut quamplures philosophi asserunt. Sed sufficit tibi habere cognitionem influentiæ caloris cœlestis informati per figuram cœli & stellarum, quorum ratione infunduntur virtutes in materia aptè appropriata, quæ illas recipit per naturalem artistæ industriam cum resolutione, quæ fit per artem naturæ similem, &c. Et in hoc passu Philosophi fuerunt illusi ad illorum reprehen-

in hoc paſſu Philoſophi fuerunt illuſi ad illorum reprehenſionem, qui cognoverunt, quòd cœleſtis virtus ſit nimis communis omni elementatæ naturæ, ſua enim magna nobilitate omni tempore determinationem accipit, quoniam in rebus mixtis influitur tam per artem quam per naturam, & hoc fit ratione virtutum naturalium, quæ ſunt ſibi ſubjectum & proprium retinaculum tali modo, ut ſecundùm proprietates materiæ, & ejus ſpeciem recipiat ejusmodi virtutem, quæ poſteà talia condit per naturam, quæ pro miraculo reputantur. Item notet quilibet artiſta, quod natura operari non poteſt niſi per minimarum partium ſucceſſionem, nec etiam poteſt recipere aliquas virtutes niſi ſucceſſione ſuæ operationis, nec etiam poſſunt totum ſimul, nec conſtellationes poſſunt ſufferre alicujus temporis ſtationem punctuatim in certa virtute, quæ confeſtim non diverſificetur; Et etiam dato, quod poſſet, tempus conſtellationis eſt ita minimum ratione circulorum revolutionis ut citiùs tranſeat de una virtute in alteram, &c. *Libr. Eſſent. diſt. 1. pag. 18.*

Poterit, *inquit Paracelſus*, ingenioſus artifex diligenti animadverſione præparare metalla,

talla, ſicut ratione verâ ductus, metallorum transſmutationis perfectionem, opere ſuo vel regimine magis promoveat, quàm cœleſtium ſignorum duodecim, atque Planetarum ſeptem curſus faciunt, quos etiam in his obſervare ſuperfluum eſt, velut & aſpectus, mala ſive bona tempora, diem aut horam, hujus vel alterius planetæ ſtatum proſperum vel infelicem, quæ nec juvare poſſunt iu Alchymiæ naturalis arte, multò nocere minùs, ſi verum aliâs poſſibilem proceſſum habueris, operare cum libuerit, ſin in te, vel operationibus tuis & intellectu, fuerit aliquis defectus, planetæ ſyderàque cœleſtia tibi deficient. *Cœlum phil. pag. 125.*

" Si dicant, *inquit Geber*, quòd à certo ſitu unius vel plurium ſtellarum detur metallorum perfectio, quem ignoremus, reſpondemus nos, hunc ſitum & motum nos non curare, nec etiam, ut illum ſciamus, neceſſariò requiri: Quoniam non eſt ſpecies aliqua generabilium & corruptibilium, quin ex individuis ejus quotidiè, & in omni inſtanti fiat generatio & corruptio. Et ideò patet, quòd omni die ſitus talis ſtellarum eſt bonus & perfectivus quarumlibet ſpecierum individuo-

N rum

rum, & corruptivus simpliciter. Non ergò expedit necessario artificem stellarum situm expectare, licet esset utile, quia sufficit solùm viam naturæ disponere & administrare, ut ipsa, quæ sagax est, disponat sitibus convenientibus mobilium corporum. Nihil enim potest natura perficere sine motu & situ mobilium. Unde si naturæ artificium dispofueris & consideraveris, quæcunque ex contingentibus hujus magisterii fuerint, debitè, perficietur sub debito situ per naturam sibi convenientem, absque consideratione illius. Cùm enim videmus vermem ex cane vel alio animali putrescibili deductum in esse, non consideramus immediate situm stellarum, sed dispositionem aëris circumstantis, & alias causas putrefactionis perfectivas, præter illum. Et ex tali consideratione sufficientes scimus vermes secundùm naturam in esse, producere. Natura enim sibi invenit convenientem situm, licèt a nobis ignoretur. *Summa perfect. libr. 1. parte 2. cap. 11.*

Petrus Bonus Ferrariensis eandem habet de Influentiis sententiam.

Ad rationem nonam, *inquit*, dicimus quod verum est, quod per motum & lucem corpo-

rum

rum ſupercœleſtium, & per eorum determinatos ſitus, & aſpectus introducuntur formæ in inferioribus: Sed non eſt neceſſe, nos ea ſcire, nec poſſumus ſcire, niſi in genere quodam confuſo, ſcilicet ex parte ſolis in quibusdam, qui eſt cauſa quatuor temporum anni: Quia certis temporibus fiunt ſeminationes & meſſes, & plantationes: Et in quibusdam animalibus, ut equis & aſinis & accipitribus & falconibus, periodis certis ſolaribus, fiunt conjunctiones ad coitum & generationem. In quibusdam autem omni tempore fiunt hæc indifferenter, ut in homine, columbis, & gallinis. Unde ſi volumus generare vermem ex carne putreſcibili, non conſideramus ſitum quemquam ſtellarum; ſed ſolum diſpoſitiones aëris circumſcribentis & alias putrefactionis cauſas. Similiter ſi ova ſub fimo aut ſimili loco, ad pullorum generationem ponamus, quocunque tempore dabitur forma ſuo loco & tempore præfinito à cœleſtibus, absque noſtra conſideratione in hoc. Eodem modo in generatione calcis & vitrioli, & auri, & uſifur, & ceruſſæ, & minii, & cinabaris; ſimiliter in compoſ. tyriacæ & aliarum confectionum, quia hæc quocunque tempore &

quacunque hora possunt fieri. Virtus enim cœlestis est valdè communis ad omnia, & recipit terminationem per virtutes & dispositiones eorum, quæ sunt subjectum ejus in rebus elementatis & elementis, quia, sicut dictum, virtutes cœlestes operantur in tota natura generabilium & corruptibilium continuò secundùm materiam sibi dispositam aut propriè aut communiter. Unde dixit Lilium: Quod opus non causatur à motu superiorum, quia omni tempore fieri potest. Et Rasis in 70. in libro Reprehensionis: Tempus non operatur in hoc aliquid. Et addit: Quia si tempus operaretur in eo, esset vile apud gentes. Si ergo in hoc magisterio omnia contingentia suo tempore rectè concurrant, introducetur forma sua sub debito situ & aspectu stellarum, tempore præfinito in materia absque consideratione aliqua in hoc. Unde dixit Plato; quòd secundum meritum materiæ infunduntur virtutes cœlestes, &c. Sed de rebus, in quibus infunditur forma accidentalis, nova & occulta, à cœlestibus ut patet in arte imaginum, oportet necessariò, ut sciamus & custodiamus determinatos situs & aspectu. corporum cœlestium tempore proposito;

to: Quia à ſolis illis imprimitur forma talis, & tempore tali,& non alio,ſicut patet in libris Aſtrologiæ de electionibus horarum, imaginum, & bellorum; ædificiorum, & itinere, &c. Quia ergo ars alchymiæ non eſt talis, ideò non expedit,ut hæc ſciat. *Margar. pretioſa pag. 731. Vol. 5. Th. Chym.*

XII. Genus.

Menſtrua vegetabilia compoſita ſummè exaltata ex menſtruis vegetabilibus compoſitis graduatis.

58. Limi ætherei & cœleſtes Lullii pro tincturarum alchymicarum confectionibus.

In Teſtam. Noviſſimo.

℞. Sulphur auri (*mercurium philoſophorum ex auro confectum, ſive ſal harmoniacum ſolare*) & ponas in vaſe vitreo, & ſuperfundas illi de menſtruo vegetabili cœlico jam tibi noto (*cœlo vinoſo Lullii ſub* No. 30. *deſcripto*) tantum ſui ponderis, & ponas in digeſtione balnei per ſex dies,deinde per balneum deſtilla; poſteà infunde de novo menſtruo ad ſui pondus, & pone in digeſtione balnei per ſex dies,poſteà pone in cineribus per unum diem,deſtillando totum,quod poterit deſtillari, & pone cum alio priùs de-

 ſtillato.

ſtillato. Et iterum pone de novo menſtruo & digere,& deſtilla,ut priùs. Et toties reitera hoc regale magiſterium, donec tota terra ſive ſulphur dictum evacuetur aëre ſuo, id quod fit viginti duabus vicibus,ſi ſciveris laborare.Poſteà accipe omnes deſtillationes,& pone illas in balneo, & deſtilla totum menſtruum,& vide, ſi totus aër maneat ad modum liquoris,tunc cognoſces terram eſſe evacuatam aëre ſuo. Quòd ſi non fuerit, reitera cum novo menſtruo in balneo,digerendo & in cinere deſtillando,ut ſuprâ, usque ad tres vices. Et tunc totum ſulphur noſtrum erit evacuatum ſuo aëre. Tunc accipe aërem, quem ſervâſti, & pone ſuper ipſum totum ſuum menſtruum,quod eſt illud, cum quo evacuaſti aërem,& ſuperfunde ſuper terram ſulphuris auri, & pone in digeſtione in balneo per octo dies, poſteà in dicto balneo extrahe totum menſtruum per unum diem, & per alium in cinere extrahe totum aërem, & ignem, quantum poteris, ſcilicet in alio receptaculo, quod cognoſces, quando aër incipit mutare colorem ſubrubeum. Serva iſtum ignem ad partem, & iterum pone aërem cum menſtruo abſtracto ab eo, vel cum alio, & pone
ſuper

ſuper terram in balneo, & digere per ſex dies, & deſtilla in dicto balneo totum menſtruum per unum diem, & ignem in cinere, ſeparando deinde quodlibet per ſe, ut ſuprà feciſti, & ſerva ignem in balneo. Et iterum pone aërem cum menſtruo ſuper terram in qua eſt ignis, & digere, ut ſuprà, & toties reiterabis hoc magiſterium, donec terra ſit bene evacuata ſuo igne, quod fit in quadraginta vicibus ſeu iterationibus. Tunc te oportet terram ſublimare per hunc modum. ℞. Illam terram, quæ remanſit poſt ſeparationem aëris & ignis, & ponas illam in vaſe vitreo, & ſuperfundas de menſtruo vegetabili ad quantitatem terræ, & ponas in balneo, per unum diem naturalem, poſteà per alium diem in cinere deſtilla, & iterum pone de dicto menſtruo ad pondus terræ, & digere in balneo per unum diem, & deſtilla in cinere per alium diem, & iterum reitera digerendo in balneo & deſtillando in cinere, donec tota terra converſa ſit in pulverem impalpabilem. Tunc accipe illam & pone de menſtruo ad pondus illius, & pone in digeſtione in balneo per duos dies, poſteà deſtilla in cinere per diem, & pone deſtillatum in balneo. Tunc accipe terram & repone de alio

menſtruo ad pondus ipſius, & digere per duos dies, & deſtilla, ut priùs, iterando inhumationes & deſtillationes procedes donec terra ſit transacta per alembicum ſimul cum menſtruo. Iſta terra ſic cum menſtruo mixta, dicitur argentum vivum exuberatum de intentione Alchymiſtarum. Pone ergò iſtas deſtillationes in quibus eſt iſta terra ad deſtillandum per balneum, & extrahe menſtruum, & remanebit terra ſicca & præparata in fundo vaſis, quam ſerva. Sic, fili, habes elementa ſulphuris auri diviſa cum Dei auxilio. Tunc oportet te habere ſulphur argenti (*mercurium Philoſophorum ex argento, ſive ſal harmoniacum lunare*) & de eo elementa ſeparare, ſimiliter ſeparando aërem cum aqua menſtruali, & ignem cum aëre & aqua, & terram cum menſtruo ſublimare, & eodem menſtruo per alembicum facere pertranſire. Sic habes, fili, elementa ſulphuris albi & elementa ſulphuris rubei ſeparata & diviſa. Jam ℞. Menſtruum ſive aquam cum qua ſeparaſti elementa ſulphurnm auri & argenti, & diſſolve pro qualibet libra de menſtruo, quo diſſolviſti aurum, unciam auri; & in menſtruo, quo diſſolviſti argentum, unciam argenti. Et

pone

pone quodlibet per ſe in vaſe circulationis in balneo, vel fimo per quindecim dies, & ibi fortificabitur in ſuam naturam menſtrualem. Fili hanc aquam appellamus menſtruum elementatum, ſive aquam ablutam & abſtractam à fæcibus terræ. Jam ℞. Duo elementa ſulphuris auri, ſcilicet aërem & ignem, & pone ſimul in vitreo vaſe deſtillatorio, & pone in cinere ad deſtillandum cum igne temperatiſſimo, quousque ex quinque partibus habeas tres partes deſtillatas in receptorio, tunc dimitte infrigidari, & quod deſtillatum eſt, accipe per ſe, & ſeptem vicibus deſtilla & ſerva ad partem, poſtea redi ad deſtillandum, quod reliquiſti; quando ex quinque partibus deſtillaſti tres, & ſuper duas, quæ remanſerunt, continua deſtillationem, quousque videas ignem congelari ad latera vaſis, dimitte infrigidari, quousque ignis congelatus fuerit. Et ille ignis, quem extraxiſti, quousque ignis congelatus fuit *(hoc quod aſcendit adhuc humidum ante materiæ ſublimationem ex his duabus relictis partibus intelligit)* dicitur aër ſecundus & tinctura, & vocamus eum noſtrum ſecretum, & noſtrum theſaurum & vaporem elementorum. Iſtud etiam rectificabis fili per ſeptimam deſtillationem

ſeu rectificationem, & terram, quam poſt deſtillationem primi & ſecundi aëris abſtraxeris à vaſis, in quibus aërem primum & ſecundum deſtillaſti, ponas in igne congelari, & illa terra ignis appellatur. Nunc fili præpara hunc ignem iſto modo: Pone illum in vaſe deſtillatorio, & pone deſuper de ſua propria aqua, quæ eſt illa cum qua ſeparaſti elementa ſulphuris auri, quando tibi præcepimus deducere ad ſpiritum quintum in vaſe Hermetis; & diximus, aquam ablutam à fæcibus terræ *(aliâs menſtruum elementatum ſolis)* quinque partes ſui ponderis ſcilicet ſuper unciam unam de dicto igne, uncias quinque de dicta aqua *(menſtruo elementato auri)* & pone ad digerendum in balneo per octo dies. Poſteà in cinere lentiſſimè deſtilla, & iterum pone de nova aqua ſcilicet partes quinque, digere & deſtilla, ut ſuprà, & toties reitera cum iſto regimine uſque ad ſeptem vices, & ſic habes ignem & terram *(ſulphuris auri)* calcinata philoſophicâ calcinatione. Et ſunt duo elementa ſulphuris rubei præparata ad Limos deſertos. Et nota, quòd debes ponere terram ſulphuris albi, quam calcinaſti & præparaſti poſt ſeparationem elementorum ſulphuris

rubei

rubei cum terra, quam extraxisti ab aëre mixto cum igne, & ambas pone cum igne congelato. Modò fili, accipe terram sulphuris argenti, quæ tibi remansit post separationem elementorum, & illam præpara, quemadmodum fecisti, calcinasti, & præparasti terram auri, post separationem elementorum simul cum menstruo sublimatam, & in pulverem impalpabilem reductam, & cum eodem menstruo per alembicum portatam; & etiam præparationem hanc terræ sulphuris argenti. Tunc habes terras sulphuris auri & argenti præparatas per se, quod cognosces per signum tibi datum, scilicet ponendo parum super laminam lunæ ignitam, evolabit in fumum major pars. Tunc ℞. Illas terras æquali pondere & unciis & pone in vase præparatorio, post accipe menstruum, cum quo præparasti elementa lunæ, & ponas in ejus libra una, unciam unam sulphuris vegetabilis, quod tibi demonstravimus facere ex terra vini (*salis harmoniaci vegetabilis ex terra vini phil.*) & destillando facias totum per alembicum transire, & tunc habebis menstruum, cum quo extraxisti elementa sulphuris lunæ, animatum & acuatum. Tunc fili oportet te terras sul-

phurum ante dictorum (*ideſt; auri & argenti*) ſimul miſcere & præparare, dando quartam partem ſui ponderis dicti menſtrui (*jam animati & acuati*) digerendo & deſicando, ut in creatione ſulphuris (*naturæ ſive ſalium harmoniacorum*) fit, quouſque biberint quatuor partes de dicto menſtruo, & ſint diſpoſitæ ad ſublimandum, quas ſublimabis igne quarti gradus. Et nota, quòd omnes iſtæ præparationes & deſtillationes terrarum debeant fieri in Balneo, & ſic habes fili ſulphur noſtrum ſive materiam, ſive terram vegetabilem & metallicam in uno genere unitam ad componendum lapidem glorioſum, altum & virtuoſum, qui tibi transformabit argentum vivum vulgi in perfectum ſolem vel lunam *ſine juvamento ignis*, ſed tanquam oculus baſiliſci, qui ſolo intuitu interficit animalia. Sed intereſt fili, ut per compoſitionem radicum iſtarum tam ſublimis & altæ arboris, quas Limos deſertos appellamus, in quibus tota virtus cœli & terræ ad hoc magiſterium pertinens, infunditur; magnam diligentiam adhibeas, & ſummo ingenio componas. Et modus eſt.

℞. De Terra ſive ſulphure vegetabili (*& mine-*

minerali) quod univisti in uno genere per sublimationem, quæ est illa, quam appellasti terram sulphuris in uno genere unitam. Et eam ponas in vase vitreo, & superfundas de menstruo cum quo separasti elementa sulphuris lunæ & præparasti dictum genus terræ, tantum sui ponderis, & ponas in balneo philosophico per tres dies naturales. Et in illo tempore solvetur totum, quod sic solutum pone in balneo vulgi, & destilla menstruum, & terra suo generi unita per sublimationem remanebit, ut oleum, quod unguentum philosophorum appellamus, *&* unum est de secretis quod procuramus occultari. Tunc

℞. De isto oleo sive unguento supradicto drachmas decem, & de aëre sulphuris lunæ rectificato drachmam unam (*non unciam unam*: *Et de aere sulphuris solis drachmam unam*) & in igne cineris destilla, & quod destillatur (quod est ferè totum) dicitur Limus desertus terreus, serva illum. ℞. De elemento (*ignis*) sulphuris auri jam præparati & congelati drachmas decem (*non viginti*) & de elemento aëris (*sulphuris*) lunæ drachmam unam, & de elemento aëris sulphuris auri drachmam aliam, & pone totum in cineribus

&

& destilla, quod destillatur ex eo (quod erit ferè totum) dicitur Limus desertus æthereus serva ad tempus.

℞. De elemento ignis sulphuris auri drachmam unam sive duas, & iterum rectifica illud isto modo, ponendo super illud quinque partes de suo proprio menstruo, quod est id cum quo separasti elementa ejusdem sulphuris auri, & pone ad digerendum in balneo per unum diem naturalem, posteà in cinere destilla, qvod poteris. Et iterum pone de dicto menstruo, digere & per cinerem destilla, & reitera, donec totum transeat per ignem cineris. Tunc accipe tàntum sui ponderis de dicta terra vegetabili, unitâ & sublimatâ simul (*superiùs præparata*) & unias simul (*cum elemento ignis destillato*) & non destilles, sed sic dimittes & dicitur Limus desertus (*terreus, auri*) non vaporisatus.

℞. Dictæ terræ (*in uno genere unitæ*) drachmam unam, & olei aëris (*sulphuris*) lunæ drachmam unam, & misce simul & facias idem magisterium, quod fecisti cum præcedenti auro, & dicitur Limus terreus desertus lunificatus (*non*) vaporisatus.

Modò nobis videtur dare modum cœlificandi

candi & præparandi illos (*Limos*) ad virtutes cœli & terræ recipiendas, & modus eſt iſte. Accipias vaſa ænea vel ferrea, quæ ſunt virgulata, & ſint ſicut illa, in quibus cantant Pſittaci, ſed virgulæ ſint magis ſtrictæ, ita ut non poſſit intrare aliqua terra, nec cœleſtis nec terreſtris, ſed ſolum vapor cœli & terræ quos habebis per influxum.

℞. Limum (*deſertum terreum ſuperiùs dictum*) factum ex decem drachmis terræ vel ſulphuris uniti, quod eſt illud, quod univiſti ex terra ſulphuris argenti, & reduxiſti in oleum vel unguentum; & ex drachma una aeris (*ſulphuris*) lunæ, & drachma una aeris (*ſulphuris*) ſolis mixtis: Et iſtum limum ponas in vaſe vitreo cum longo collo optimè ſigillato ſigillo Hermetis, & iſtud ponas in vaſe virgulato, & ponas per unum brachium vel duos, & dimittas per annum cum dimidio, vel ad minus per annum, cooperiendo bene illud cum terra & ſervando ab omnibus periculis, & in iſto tempore efficitur aqua potens, mirabiles habens virtutes fixativas lapidis, & habet mirabiles virtutes acquiſitas à cœlo; quas attraxit à vaporibus terræ. Fili ſuper hoc quieſce.

℞. Li-

℞. Limum (*desertum æthereum superiùs dictum*) quem fecisti de decem drachmis ignis sulphuris auri & ex drachma una aeris sulphuris lunæ (*& drachma una, aëris sulphuris solis*) & hunc pone in alio vase vitreo cum longo collo hermeticè sigillato, & pone in alio vase virgulato, & pone suspensum in aere, arbore, vel loco abdito, ab omni vento, pulvere, & omni periculo. Dimitte ad unum annum cum dimidio vel ad minus anno integro, ut de alio diximus, & ita efficietur aqua clara habens virtutem indurandi, fixandi, congelandi, penetrandi, faciendi lapidem volatilem & dicitur mercurius aeris acutissimæ penetrationis.

℞. Limum (*desertum terreum auri, sed*) non vaporisatum nec cœlificatum (*nec destillatum per alembicum, nec circulatum*) qui est ille quem fecisti (*mixtione simplici*) ex drachma una elementi ignis sulphuris solis, & ex drachma una terræ unitæ (*suo generi*) & illum (*accipe etiam Limum desertum terreum lunificatum, non vaporisatum*) quem fecisti ex drachma una terræ sulphuris unitæ & drachma una aeris (*sulphuris*) lunæ, & illos limos pone quemlibet per se, in vase vitreo sigillato,

ut

ut de aliis eſt dictum. Et ponas ſubtus terram per unum brachium, per annum integrum in vaſe virgulato, & in illo tempore efficitur aqua habens mirabilem virtutem conjungendi, & ſuper hoc quieſce.

℞. Limum, quem feciſti ex decem drachmis ignis vel aeris & una terræ. Et accipe quod ſupereſt de aere (*ſulphuris*) lunæ, quia non accepiſti ab eo niſi drachmas tres, quando feciſti Limos, & illud pone ſuſpenſum in aere in vaſe vitreo ſigillato, & in vaſe virgulato, ut de aliis feciſti, & ibi accipiet virtutes cœleſtes, quæ ſunt media conjunctionis inter Limum terræ & Limum ignis & aliorum.

℞. Aerem ſecundum (*menſtruum elementatum in quo diſſoluta ſint aër & ignis ſulphuris auri, leniterq; abſtractum, videlicet ab ejus quinq; partibus, tres ſolummodò*) qui eſt ille, quem abſtraxiſti ab igne congelato, quem diximus oleum philoſophicum & theſaurum philoſophicum (*non iſtud, quod etiam unguentum philoſophorum dicitur ex terra in uno genere unita confectum, ſed quod vapor elementorum appellatur*) & pone per ſe in alio vaſe vitreo bene ſigillato & pone ad aerem propè alia, quæ poſuiſti per annum integrum.

℞. Men-

℞. Menstruum cum quo separasti elementa sulphuris lunæ, *(menstruum illud, quo separasti elementa sulphuris solis)* & pone in quolibet vase, in quo est menstruum lunæ *(& menstruum solis)* drachmam unam sulphuris *(vel salis harmoniaci vegetabilis)* & pone in balneo, posteà in cineribus, quousque facias pertransire totum cum quolibet menstruo per se. Tunc quodlibet menstruum sic rectificatum vel animatum, pone in vitreo vase sigillato per se in suis vasis virgulatis & ponas in aere suspensum prope alia per annum unum.

℞. Oleagineitatem lunæ *(primam, sive aërem primum)* quæ est illa, quam abstraxisti à terra lunæ, quando præparabas eam pro creatione sulphuris lunæ, quam præcepimus tibi servare & diximus quod esset pro creatione *sulphuris natura)* & ponas in vase vitreo sigillato, in aere, & ibi efficietur aqua fluxibilis & virtuosa, mirabilis penetrationis. Et quod diximus de oleagine alba, dicimus etiam de oleagine incerativa rubea *(solis.)* Et habes, fili, lapidem *(menstruum)* in octo partes divisum tres in terra, & quinque in aere.

Annotationes.

D*Ecem præcedentia menstruorum vegetabilium*

bilium tam ſimplicium quàm compoſitorum genera compoſuere adepti temperando ſpiritûs vini phi'. unctuoſitatem multiplici rerum ariditate: Et tali modo produxêre menſtrua ad quemcunq; uſum adæquatè proxima, & quoniam ſunt ejusdem cum rebus diſſolvendis naturæ, permanentia & inſeparabilia. In genere proximè antecedenti demonſtravimus, menſtrua prædicta omnia, ſive ſimplicia ſive compoſita, tot, tantisq; laboribus, aridorum temperaturâ ad ſummum exaltata, altiùs adhuc ſublimari, & in viribus ſuis augmentari poſſe. Nam quod ars nequit, hoc natura præſtare poteſt; quod terra non poteſt efficere, id cœlum facit. Menſtrua enim ad artis apicem evecta, & cœlorum influentiis expoſita, jam à natura ſummas & incredibiles adipiſcuntur vires. In præcedenti genere undecimo menſtrua habuimus pro lapidibus pretioſis, compoſita ex elementis ſimplicibus metallorum; in hoc duodecimo metallorum perfectorum ſulphur naturæ, ſal harmoniacum ſive mercurium ſolarem & lunarem, loco auri & argenti crudi recipit, & in multo nobiliora ſeparat elementa cœlo terræq; exponenda pro tincturis alchymicis omnium optimis.

Ex

Ex Receptis obſervamus.

1. Limos in ſuis compoſitionibus claros quidem eſſe, ſed (de induſtriâ) ſophiſtico multiloquio obvelatos, & tantâ operationum varietate larvatos, temporisq; inſuper diuturnitate tædioſiſſimos redditos deterrere tyrones improvidos.

2. Limos hos, à prioribus aquis æthereis & terreſtribus differre præparationis ſubtilitate; hac elementa ſunt ſalis harmoniaci vel mercurii phil. ſolis & lunæ; illa verò elementa metalli crudi. Nam dixit Lullius: Limi pro tincturis alchymicis in ſubtiliori natura eſſe debent, quàm qui ſunt pro lapidibus pretioſis.

3. Limos hos eſſe eſſentias graduatas, cœlorum terræq; influentiis expoſitas, adeoq; eſſe medicamina.

4. Eodem etiam modo metallorum imperfectorum ſulphura naturæ præbere Limos, in ſuo genere æquè fortes, ac ſulphura naturæ auri & argenti in ſuo genere.

HActenus egimus de menſtruis vegetabilibus, ſequuntur nunc quæ mineralia dicuntur. Sed antequam procedamus ultrà, admonendi ſumus per menſtrua

vegeta-

vegetabilia intelligi simul menstrua animalia. Omnia enim jam data menstrua vegetabilia, non dicuntur vegetabilia ingredientium ratione; præter enim vegetabilia, etiam animalia & mineralia in illorum compositionibus fuêre assumpta; sed ob vini phil. spiritum ex vegetabili unctuositate maximè ortum. Quem si ex Regni animalis oleoso quodam (uti fecere sæpè sæpiùs Adepti) educere & liberare sciveritis, menstrua prædicta vegetabilia transmutabitis cum hoc animali spiritu in menstrua animalia. Quod tamen ad menstrua mineralia ne torqueatis; Quamvis enim in hoc etiam Regni dentur oleosa liquida liquoribus aquosis innatantia, ut sunt oleum Petræ carbonum fossilium, &c. Hæc tamen olea hujus Regni extraordinaria sunt, naturæ lusu vel lapsu producta. Hinc oleosa ejusmodi ad oleosa amborum Regnorum (vegetabilis & animalis) translata fuêre ab Adeptis; unius enim sunt & ejusdem naturæ, ubi mineralium, metallorumq; oleosa magis arida sunt & masculina, quàm ut fœmininum nostrum producant semen vel menstruum. Recensere autem animalium partes, & modum ex iis educendi hunc vini phil. spiritum, non hu-

jus

jus est loci, sed ad librum specialem, videlicet quintum nostrum, (edendum suo, quo placebit Deo, tempore,) hisce de rebus fusiùs tractantem pertinet.

Propterea de menstruis animalibus silentes procedimus ad menstrua mineralia sive acida.

DE
Menstruis Mineralibus.
XIII. Genus.

Menstrua mineralia simplicia ex materia vini phil. tantùm.

59. Leo viridis Riplei.
Libro Accurtationum pag. 383.

℞. VIRIDEM leonem absque dissolutione in aceto (*uti aliâs moris est*) & ipsum pone in magna retorta terrea, quæ possit sustinere ignem, & pone ad destillandum per modum & viam, ac si aquam fortem destillares, supponendo receptorium, & bene lutando juncturas, ne respirare possit; deinde cum igne lento primò destilla, quousque videris fumos albos appa-

apparere, tum muta receptorium ipſum bene claudendo, & ſic cum magno igne deſtilla, ſicut deſtillatur aqua fortis, ſic per 24 horas continuando, & ſi per octo dies continuabis ignem, ſemper videbis receptorium plenum fumis albis, & ſic habebis *ſanguinem viridis leonis*, quem vocamus *Aquam ſecretam*, *Acetum acerrimum*, per quod omnia corpora reducuntur ad ſuam primam materiam, & ab humano corpore omnes repelluntur infirmitates. Hic eſt *ignis noſter* ardens ſemper continuando uno modo intrà vas vitreum, & non extrà; *ſterquiliniumnoſtrum*, *noſtra Aqua vitæ*, *Balneumnoſtrum*, *Vindemia noſtra*, *Venter equinus noſter*, qui mirabilia operatur in operibus naturæ, & examen omnium corporum ſolutorum & non ſolutorum, & eſt Aqua acuta portans in ventre ſuo ignem ut Aqua ignea, nam aliâs non haberet poteſtatem ſolvendi corpora in primam materiam. Ecce hic eſt *noſter mecurius*, *noſter ſol*, *& luna*, quo utimur in opere noſtro. Deinde invenies in fundo vaſis fæces nigras ſicut carbones, quas per ſpatium octo dierum calcinabis cum lento igne, &c.

Anno-

Annotationes.

HActenus *unctuosum spiritum vini phil. rebus* oleosis, arido-oleosis, oleoso-aridis, aridisque puris *temperavimus, & in varia redegimus menstruorum vegetabilium genera; in quibus menstrua exhibuimus omnibus modis absoluta & perfecta, odore, sapore, & colore incomparabilia, absque strepitu & effervescentia dissolventia, & cum rebus dissolutis permanentia: Sequuntur jam in ordine, quæ dicuntur menstrua mineralia, quæ quamvis sint fœtentis odoris, acidi vel corrosivi saporis, & ut plurimùm lactei & opaci coloris, imò cum summa violentia & corrosione dissolvant corpora; nihilominus, quoniam eundem vini. phil. spiritum, ac menstrua vegetabilia pro sua habent basi, ideò æquè ac illa permanentia sunt, imò his meliora quoad temporis abbreviationem.*

Superaddita enim salium mineralium aciditas (ob quam mineralia menstrua dicuntur corrosiva vel acida) destruere nequit naturam spiritûs vini, neque naturam menstruorum vegetabilium, sed corrodendo reddit aridorum particulas aptiores ad uniendum eas cum oleoso vini phil. spiritu. Quòd si verò removea-

removeatur illa, fit iterum quod antea fuit, nimirum vel vini phil. ſpiritus, vel menſtruum vegetabile. Methodum autem, quâ uſi fuimus in menſtruis vegetabilibus, eandem etiam pro poſſe obſervabimus, in hiſce menſtruis mineralibus. In vegetabilibus quidem ex vino phil. extraximus Aquam ardentem, à quâ circulando ſeparavimus oleum, ceu eſſentiam vini, quæ ſpiritus vini eſt noſter quem deinde diverſimodè acuendo redegimus in præcedentia menſtruorum vegetabilium genera; In mineralibus verò incipiemus cum Uvis philoſophicis, ipſâ vini phil. materiâ, quæ aliâs Leo viridis, Adrop, *&c. dicitur. Quamvis autem hujus loci non ſit, ut hanc materiam diſcutiamus ſi tamen clariora quædam ejus elucidationi inſervientia nobis vel in ipſis Receptis, vel aliunde ſpontè occurrant, ea obſcurare nõluimus, è contrario illuſtrare illa, & ita exponere decrevimus, ut non ſolummodò de vobis promiſſâ utilitate & neceſſitate hujus ſpiritûs ſiatis certiores, ſed inſuper etiam quaſdam habeatis prænotiones de ejus conceptione, ſubſtantia, nativitate, &c. Pro hujus Recepti elucidatione dabimus quædam alia Recepta ejusdem materiæ, ut ſingula inter ſe*

O colla-

collata clariora fiant: Imprimis subjiciemus menstruum non quidem ex ipso Leone viridi, sed ex eo dissoluto cum acido & in gummi quoddam redacto.

60. Menstruum ex gummi Adrop Riplei,

Libro Accurtationum pag. 38.

℞ ADrop, hoc est, Leonem viridem, de quo superiùs locuti fuimus, & ipsum in aceto destillato dissolve per spatium septem dierum, ter quotidiè agitando bene vas, in quo est materia; posteà evacua liquorem dissolutum, & per filtrum ter destilla à fæcibus suis, quousque erit clarum sicut cristallus, & cum lento igne evapora acetum, quosque erit ad similitudinem visci spissum, quod quasi non potes ipsum agitare propter viscositatem, & post infrigidationem extrahe ipsum è patella, & serva, & iterum fac plus de illo; & hoc fac, quousque habeas duodecim libras hujus leonis viridis vel adrop reducti ad modum gummi, tunc habes terram extractam à terra & fratrem terræ. Tunc accipe libram illius gummi, & pone in vase vitreo, quod sit ad magnitudinem unius potelli, bene lutando juncturas alembici cum colla,

colla, factâ ex claro ovorum & limatura bene simul mixtis.

Hoc Receptum in tractatu de Adrop philosophico, (qui volum. sexto Theatri chymici extat, & discipulo cuidam anonymo Guidonis magni de monte inscribitur, sed cum Riplei libris, videlicet præsenti de Accurtationibus, & clave aureæ portæ, cujus major pars Dunstano maximo, Archiepiscopo Cantuariensi datur) per omnia idem est quoad sensum, quamvis puriùs in translatione hæc ita legantur: Jam accipe tres libras de prædicto gummi in destillatorium duarum circiter mensurarum capax, & superposito alembico luta conjuncturas cum luto ex cerevisia, albumine ovi & farina, parato *pag. 552. Volum. 6. Theat. Chym. Quod confirmatur cum processu vel recepto clavis aureæ portæ ubi ita:* Hujus lactis (*inspissati vel gummi*) impone libras tres in vitrum. *pag. 257. Clavis aur. part.* Et pone in furnello ad destillandum cum arena, & sit arena in spissitudine duorum digitorum sub vase, & sic circumquaque usque ad dimidium vasis, vel quousque materia sit cooperta, appone receptorium, in principio faciendo ignem lentum, sed non lutando receptorium,

 quo-

quousq; phlegma exierit, & hoc continuado-nec videris fumos albos apparere in receptorio, sicut lac; tunc augmentando ignem muta receptorium ipsum bene claudendo, ne respiret, & sic continuè augmenta ignem, & habebis oleum rubicundissimum, sicut sangvinem, quod est *Aurum aëreum*, *menstruum fœtens*, *Sol philosophorum*, *Tinctura nostra*, *Aqua ardens*, *Sangvis leonis viridis*, *Humidum unctuosum nostrum*, quod est ultima consolatio corporis humani in hac vita, *Mercurius philosophorum*, *Aqua solutiva* quæ dissolvit aurum sub conservatione suæ speciei, & habet alia quàm plurima nomina. Et cum primo fumi albi apparent, continua ignem tuum per horas XII. per quod spatium totum oleum destillabitur, si ignis erit potens, quod serva bene clausum, ne respiret.

Menstruum hoc à præcedenti in eo differt, quod in hoc leo viridis dissolutus aceto, in illo verò ipsemet totus vivus destilletur, cæterò utrumq; in se ipso satis clare describitur: Materiâ tamen menstrui remanente obscuriore, & lectori minùs intelligibili: Quare autem leo viridis dicatur, ejus quadruplicem invenimus rationem apud Ripleum.

Pri-

Primò, Per leonem, *inquit*, ſolem intelligit philoſophus, qui per vim ſuam attractivam vireſcere facit, & totum mundum gubernat. *Tract. de Adrop. phil. pag. 547. Volum. ſexti Theat. Chym. Idem alibi:* Leo viridis eſt illud, per quod omnia vireſcunt & creſcunt per virtutem ſuam attractativam ex viſceribus terræ, & elevatam ex hyemalibus cavernis, cujus filius eſt nobis maximè acceptabilis & ſufficiens ad omnia elixiria, quæ ex eo componenda ſunt; Nam ex eo habebitur potentia ſulphuris albi & rubei non comburentis, quæ eſt res optima, ut dicit Avicenna, quam alchymiſtæ capere poſſunt, ut inde faciant aurum & argentum. Sed hæc verba ſufficere poſſunt homini ſapienti ad cognoſcendum & habendum viridem leonem. *Medulla phil. pag. 139.*

Secundò, Inſuper etiam viridis dicitur, quia res illa adhuc acida & immatura eſt, hoc eſt, à natura nondum fixata aut perfecta, ſicuti aurum commune. Viridis igitur leo Philoſophorum, eſt aurum viride, aurum vivum, quod nondum eſt fixum, ſed à natura imperfectum, hinc virtutem habet omnia corpora in materiam ſuam primam reducendi, & illa

corpora quæ fixa sunt, ſpiritualia & volatilia faciendi. *Tract. de Adrop. 547.*

Tertiò, Leonem etiam vocare potes, quia quemadmodum cætera animalia leoni cedunt, ita omnia corpora poteſtati auri vivi cedunt, quod eſt mercurius noſter. *Tract. Adrop. pag. 548.*

Quartò, Hic nobilis infans vocatur leo viridis, quia quando diſſolvitur, veſtitur viridi veſtimento. Tamen ex leone viridi fatuorum *(vitriolo)* extrahitur vehementi igne aqua illa, quam fortem vocamus, in qua dictus leo elixirari debet. *Medulla philoſ. pag. 139.*

Hæc quæ de leone viridi dicta, ea etiam intelligenda ſunt de Adrop, ejusdem materiæ ſynonymo; Recipe, *inquit, Ripleus*, Adrop, hoc eſt, leonem viridem. *De Adrop autem ſequentia protulit*: Adrop, *inquit*, eſt aurum & argentum potentiâ & non viſu, ut dicit Rhaſis, & noſtrum aurum & argentum, ſecundùm philoſophos, non eſt aurum & argentum vulgare, noſtrum enim aurum & argentum ſunt aerea, quæ ut bene fermententur, debent conjungi cum dilecto *(auro vulgi.)* Quandoquidem Philoſophus dicit, quod Adrop in ſua profunditate ſit aurum aëreum, & ipſum

Adrop

Adrop appellatur aurum leprofum. Et his dictis videtur affentire Guido, philofophus Græcus, locutus de fpiritu mercuriali aut menftruali (*fpiritu vel fangvine leonis viridis*) qui extrahitur de naturali Adrop per artem, ubi fcribit: Et ifte fpiritus eft fol ex philofophorum folariâ aquâ, arfenico, & lunâ. Et fubfequenter addit eodem loco: Corpus eft fermentum fpiritus, & fpiritus fermentum corporis, & terra, in qua delitefcit ignis, exficcat, imbibit, & fixat aquam, & aer in quo delitefcit aqua (aer qui delitefcit in aqua, *legi debet juxtà doctrinam feparationis elementorum*) abluit, tingit, perficitque terram & ignem. Et in eo quod Guido dicit, quod tingunt & perficiunt, debet intelligi, lapidem (*menftruum ex Adrop vel leoneviridi*) effe fufficientem ad fui complementum in elixir, & quod nulla extranea res, ut ipfe affirmat, ad ipfum introducitur aut introduci debet, fed omnes ejus partes funt coëffentiales & concretæ, quia intentio Philofophorum fuit complere illud opus brevi fpatio fuprà terram, quod natura vix perficit per mille annos fubtus terram. Imperitè igitur incedunt fecundum opinionem philofophorum, quemadmodum Guido dicit,

cit, qui ab argento & auro vulgari fermentum ad noſtrum electum corpus petunt. Nam materia, in qua eſt argentum vivum mundum & purum à natura ad complementum minimè (*maximè malè legitur*) perductum, poſt completam mundificationem eſt, ut affirmat Guido, milleſies melius quàm ſunt corpora ſolis & lunæ vulgariter decocta per ſolis naturalem calorem, *Concord. Lullii & Guidon. pag. 323.*

Quidam Philoſophus dicit, *pergit de eodem Adrop differens;* fumus (*albus*) exeritur ex ſuis propriis venis, qui ſi ritè colligatur, & iterum ſpargatur ſuper proprias venas, faciet ibi fixionem, atque ita ex eo in brevi temporis ſpatio generatur verum elixir. Et certè ſine iſtis liquoroſis ſpiritibus, ſcilicet aqua & oleo mercurii *(menſtrui)* corpus alchymicum hoc eſt neutrale, vel Adrop non purgatur. Et illud eſt corpus alchymicum, quod vocatur corpus leproſum, id eſt, nigrum *(in principio operis)* in quo, ut dicit Vincentius in ſuo ſpeculo naturali, ſunt aurum & argentum in potentia & non in aſpectu; quod etiam in ſuo profundo ſit aurum aëreum ad quod nemo pervenire poteſt, niſi corpus immundum priùs

prius mundetur, quod eſt ſine dubio poſt completam ſuam dealbationem, & tunc eſt millies præſtantius, quam ſunt corpora auri & argenti vulgaris per naturalem calorem decocta. Prima materia hujus corporis leproſi eſt aqua viſcoſa inſpiſſata in viſceribus terræ. De hoc corpore ut vult Vincentius, fit magnum Elixir ad rubeum & album, cujus nomen Adrop, quod aliter vocatur plumbum nigrum Philoſophorum de quo Raymundus jubet extrahere oleum aurei coloris vel ſimile: *Adjungit Raymundus*: Hoc autem oleum non eſt neceſſarium in vegetabili opere (*videlicet pro lapidis vegetabilis inceratione*) quoniam ſolutiones & coagulationes ibi citò fiunt; & ſi potes illud ſeparare à ſuo phlegmate, & poſteà ingenioſè illius ſecreta indagare, poteris in triginta diebus perficere lapidem Philoſophorum. Nam hoc oleum facit medicinas (*tincturas*) penetrabiles, conjungibiles, & amicabiles omnibus corporibus, & in mundo non eſt res ſecretior eo. *Medulla Phil. Chym. pag. 131.*

Varia hîc recenſuit Ripleus ſynonyma τοῦ Adrop; Nos pro tempore leonem viridem per viam plumbi philoſophici perſequi ſtatuimus, ut-

pote quorſum dirigimur à Ripleo hiſce verbis: Inprimis intellige, quando Avicenna inquit, quod in plumbo ſunt aurum & argentum per potentiam,& non per viſum ,atque hæc relinquantur à natura cruda & ſemicocta, ideoque arte ſuppleri debet perfectè, quod à natura imperfectum relinquitur, idque per januam fermenti digerentis & coquentis, quod reliquum eſt cruditatis. Itaque pro fermento accipe aurum perfectum, nam paululùm *(non paulatim)* de fixa ſubſtantia illorum *(corporum fixorum)* trahet & convertet multum non fixorum corporum ad perfectionem auri & argenti. Atq in hunc modum ars ſubveniet naturæ, ut modico temporis ſpatio id fiat ſuper terram,quod in mille annis fit ſubtùs terram. Atque hac ratione intelliges, quomodo plumbum continet in ſe maxima ſecreta hujus artis. Habet enim in ſe argentum vivum,immundum, purum, odoriferum, non ad complementum à natura productum: Atque hoc argentum vivum eſt baſis noſtræ pretioſæ medicinæ tam ad corpora metallica,quam humana,ut ſit elixir vitæ, ſanans omnes infirmitates. De quo intellexit Philo-

Philosophus dicens: Est in mercurio, quicquid quærunt Sapientes. Ab hoc anima, corpus, spiritus, tinctura trahuntur. Porrò etiam in hoc mercurio est ignis Philosophorum, semper æqualiter comburens intrà vas & non extrà. Habet insuper magnam virtutem attractivam, atque potentiam dissolvendi solem & lunam, eademque in suam materiam primam reducendi. Cum hoc mercurio dissolvendæ sunt calces corporum perfectorum in congelatione spiritus mercurialis prædicti, &c. *Pupilla pag*, *295*.

Sed cave, ne opereris cum saturno *(vulgi)* quia vulgariter dictum est, ne comedas de filio, cujus mater est corrupta, & crede, quòd multi errant in saturno. Audi, quod Avicenna dicit: Saturnus semper erit saturnus; imò ne opereris in terra saturni *(phil.)* quam ejus spiritus despexit & reliquit pro sulphure pessimo: Operare duntaxat cum odore ejus ad congelandum mercurium, non tamen, ut faciunt fatui, sed ut philosophi, & habebis bonum opus valdè. *Phil. cap. 2. pag. 188.*

Totum compositum vocamus nostrum plumbum; qualitas splendoris à sole & luna provenit, atque in summa hæc sunt nostra

menstrua, quibus corpora perfecta naturaliter calcinamus, sed nullum corpus immundum ingreditur, excepto uno, quod vulgariter vocatur à Philosophis *Leo viridis*, quod est medium conjungendi tincturas inter solem & lunam cum perfectione, uti Geber ipse testatur. *Libro 12. portar. pag. 12.* Ut patefaciam tibi hanc rem, scias per Deum, esse unam de illis, quæ sunt septem dierum *(planetarum)* & viliorem earundem, ex cujus corpore elicitur sangvis artificialiter, & humor vaporosus, qui dicitur *sangvis viridis Leonis*, ex quo fit aqua, quæ dicitur *albumen ovi* & *aqua vitæ*, *roris maii*, & multis aliis nominibus, quæ ad evitandam prolixitatem nunc omittimus. *Phil. cap. 3. pag. 190.*

Methodus eliciendi sangvinem viridis Leonis ex plumbo calcinato vel minio philosophico sequens est.

61. Menstruum ex plumbo rubeo Riplei.
In Pupilla Alchym. pag. 303.

℞ Plumbi calcinati, vel rubificati, sive minii optimi, hoc est, antimonii mineralis præparati quantum volueris, hâc videlicet ratione, ut quot habueris libras plum-

plumbi calcinati ſupradicti, tot habeas lagenas aceti deſtillati: Huic affunde ſuprà dictum plumbum in magno vaſe terreo bene devitreato, deinde per ſpatium trium dierum fac, ut quotidie fortiter moveas baculo ligneo ſexies aut ſepties in uno die, cooperi bene à pulvere & nullo modo apponatur igni, toto hoc tempore. Quo transacto ſepara per filtrũ in aliud vas totum, quod clarum eſt & cryſtallinum fuerit, poſteà pone in patellam æneam ad ignem lentum, ut evaporet tota aqua phlegmatica, quouſque relinquatur in fundo vaſis oleum ſpiſſum valdè, quod permitte infrigidari. Quo facto fiet materia gummoſa, ita, ut cultello ſcindi poſſit, hujus pone libras quatuor in cucurbitã vitream cum alembico, bene lutatâ juncturâ, cum paſta factâ ex ſquammis ferri, farina & claris ovorum bene inſimul contritis. Pone vas in furno arenæ, & non cum cineribus, & ſepeliatur vas in arena, uſq; ad medium illius, & fac ut arena ſit ſpiſſitudine duorum digitorum ſub fundo vaſis. Tunc adjunge receptorium, ſed non lutatum, quouſque extraxeris omnem aquam phlegmaticam igne lentiſſimo, quam aquam projice. Cum videbis fumum album apparere,

rere, tum luta receptorium, quod ſit duorum pedum longitudinis. Quo extracto fortifica ignem, in quantum poteris, quem continuabis, quouſque totum deſtillaveris, quod 12. horis extrahi poterit, atque ſic recipies *ſangvinem rubei leonis*, rubicundiſſimum inſtar ſangvinis, qui eſt *Mercurius noſter & Tinctura noſtra* jam præparata, ut effundatur ſuper fermentum ſuum, hoc eſt, ſuper calces auri puriſſimi, &c. Cæterùm ſi ad opus album uti volueris, tribus vicibus deſtillabis lento igne mercurium tuum, reſervando ſemper ad partem fæces in qualibet deſtillatione, & tunc habebis mercurium tuum albiſſimum inſtar lactis. Atque hoc eſt noſtrum *Lac Virginis*, *Menſtruum dealbatum*, & *Argentum vivum noſtrum* philoſophicè exuberatum.

Ex quo per circulationem fac oleum ex calcibus lunæ, & procede in omnibus, ut feciſti de mercurio rubeo ſuper calces auri, & habebis elixir album, quod convertet quodlibet metallum in lunam perfectam. Oleum verò aureum perfici debet & temperari & bene uniri cum balſamo artificiali, per modum circulationis, quousque ex eis fiat liquor aureus clariſſimus, & reſplendens, qui eſt verum

aurum

aurum potabile, & Elixir vitæ magis pretiosum ad corpora humana, quàm quævis alia medicina mundi.

Simile menstruum Ripleus habet in sua Medulla philosophiæ chymicæ.

62. Menstruum fætens simplex Riplei.

Medulla phil. chym. pag. 170.

℞. Acutissimam humiditatem uvarum, atque in ea destillata dissolve in aquam cristallinam claram corpus bene calcinatum in rubeum, quod à Philosophis appellatur Sericon, de qua fiat gummi, quod gustu assimilatur alumini, & à Raymundo vocatur vitriolum azoqueum. Ex hoc gummi igne lento extrahitur imprimis aqua debilis, quæ gustu nullum habet acuitatem; non magis quàm aqua fontis. Et quando fumus albus incipit apparere, tunc muta receptorium, & luta fortiter, ut nullo modo possit exspirare; atque ita recipies aquam tuam ardentem, Aquam vitæ & menstruum resolutivum, quod anteà erat resolubile. Hic est vapor potentialis, potens dissolvere corpora, putrefacere, atque etiam purificare, dividere elementa, & altare terram suam in salem mirabilem virtute sua attractiva. Et qui putant

aliam

aliam esse aquam, de qua loquimur, præter hanc, errant in opere isto. Hæc aqua habet gustum acerrimum, & partim etiam odorem fœtidum, atque ideò vocatur menstruum fætens: Et propterea quod sit aqua valdè aërea, ideò *infra horam* postquam destillatur sive rectificatur, debet poni super calces suas. Quando verò superfunditur super calces prædictas, incipit ebullire. Tunc autem si vas fuerit bene clausum, non cessabit operari sine igne extrinsecus illi administrato, quousque exsiccetur in calcem. Quocircà non debet apponi illius major quantitas, quàm quæ vix sufficiat cooperire calces. Deinde verò ultrà progredere ad totum complementum illius, sicut in opere aquæ compositæ. Et quando elixir reductum fuerit in colorem purpureum, dissolvatur in eodem menstruo, in oleum tenue priùs rectificato, super quod figatur per circulationem spiritus aquæ nostræ, & tunc habet potentiam omnia corpora convertendi in aurum purissimum, & sanare omnes infirmitates corporis humani, plus quàm omnes potiones Hippocratis & Galeni. Nam hoc est verum Aurum potabile & non

aliud,

aliud, quod fit ex auro elementato artificioso, circumducto per rotam philosophiæ, &c.

Idem menstruum habetur in vade mecum Riplei.

63. Menstruum sericonis Riplei.

In Vade mecum, vulgo the Bosomebook.

℞. Sericonis vel antimonii libras triginta, ex quibus habebis gummi libras viginti vel circiter, modò acetum sit bonum, singulas libras istius sericonis solve in aceti bis destillati mensuris duabus *(a gallon,)* & cum aliquantisper steterit in digestione, agita baculo puro materiam sæpiùs qualibet die, quò sæpiùs eò meliùs, liquorem filtra ter, fæces abjice, ut superfluum removendum, non intrans magisterium, id enim terra damnata est. Tum liquores filtratos in balneo Mariæ evapora temperato calore, & sericon nostrum coagulabitur in gummi viride, dictum *Leo viridis noster,* gummi istud exsicca bene, cavendo tamen, ne comburas flores ejus vel destruas viriditatem. Tum recipe dictum gummi, pone in retorta vitrea forti bene lutata, & destilla igne moderato aquam debilem abjiciendam. Verùm quam primum videris fumum album ascendentem, appone recipi-

recipiens vitreum amplum & capacitatis sufficientis, cujus orificium exactè collo retortæ conjungitur, quæ lutabis optimè, ne aliquid de fumo pereat vel evanescat ex recipiente. Tum per gradus augmenta ignem, donec fumus rubeus ascendat, & fortiorem ignem continuabis usque dum veniant guttæ sangvineæ, vel nullus amplius appareat fumus. Tum per gradus diminue ignem, omnibus jam frigefactis, remove recipiens, & subitò claude ne spiritus evanescant, quoniam liquor hic, dicitur liquor noster benedictus, vase vitreo optimè clauso reservandus. Tum examina collum retortæ, ubi invenies glaciem quandam albam & duram, ad modum vaporis congelati, vel mercurii sublimati, quam cautè collige & serva, quoniam continet secreta magna de quibus inferiùs. Tum fæces ex retorta exime, nigras fuliginis instar, quæ dicuntur *Draco noster*, quarum libram unam vel ampliùs juxtà placitum calcina in furno figulorum vel vitrariorum, vel in anemio in calcem albam niveam, quam serva puram per se, cùm dicatur *Basis* & fundamentum operis, *Mars, Terra nostra albafixa* vel *Ferreum Philosophorū*. Jam recipe residuum fæcum sive Draconis

conis nigri,& ſuper marmor vel alterius generis lapidem diſperge, & in extremitatum altera accende carbone vivo, & ſpatio dimidiæ horæ tranſcurret ignis per omnes fæces, quas calcinabit in colorem citrinum glorioſum valdè. Fæces has citrinas diſſolve aceto deſtillato, per modum dictum ſuperiùs, filtra quoque ter, ut ſuprà, diſſolutum, deinde evapora in gummi, & deſtilla menſtruum, quod nunc dicitur *Sangvis Draconis*, illudq; reitera opus in omnibus, ut anteà, donec totum vel majorem partem fæcum reduxeris in liquorem noſtrum naturalem vel bendictum, quos liquores omnes affunde liquori primo, ſive menſtruo dicto *ſangvis leonis viridis*. Liquorem ita mixtum in vaſe vitreo putrefac per 14 dies. Tum procede ad ſeparationem elementorum, quoniam jam omnem habes in hoc liquore benedicto, lapidis ignem olim occultam in fæcibus. Quod ſecretum mirabiliter hactenus occultatum fuit à Philoſophis. Jam recipe omne menſtruum putrefactum, pone in vitro veneto aptæ quantitatis, appone alembicum, quod luta linteis albumine ovorum madefactis, oportet, ut recipiens ſit valdè amplum, ne ſpiritus reſpirans exeat, tempera-

to

to calore separa ab invicem elementa, & elementum aëris ascendet primò, qvod est oleum (*spiritus ardens, in summitate parùm olei albi continens.*) Destillato primo elemento, id in vase alio ad id idoneo rectifica, hoc est, septies destilla, usque dum comburat linteum in eo madefactum, si accendatur. Tum dicitur Aqua ardens nostra rectificata, quam optimè clausam serva, aliàs enim spiritus ejus subtilissimus evanescet. In rectificationibus Aquæ ardentis ascendet aër in forma olei albi natans super Aquam (*ardentem*) & oleum citrinum remanebit, quod fortiori igne destillatur. Mercurium sublimatum & in pulverem redactum, dissolve per deliquium in lamina ferrea & loco frigido, liquori filtrato affunde parum Aquæ ardentis, & extrahet mercurium in forma olei viridis supernatantis, quod separa & per retortam destilla, & ascendet primo aqua, & deinde oleum crassum, quod oleum mercurii est. Tum destilla diluvium vel aquam lapidis in recipiens aliud, liquor erit albidus, quem abstrahe in balneo, calore moderato, usquedum remaneat in fundo cucurbitæ substantia quædam crassa oleosa, instar

lar picis liquidæ, aquam hanc per ſe ſerva in vitro bene clauſo. Nota, quamprimùm liquor aſcendet albus, aliud apponendum eſt recipiens, quoniam iſtud elementum totaliter deſtillatum eſt. Nigri verò iſtius olei liquidi guttulæ duæ vel tres adminiſtratæ in ſpiritu vini curant omne venenum. Jam huic materiæ nigræ & liquidæ affunde Aquam ardentem noſtram, miſce bene invicem, fac ut ſubſideat per tres horas, decanta & filtra liquorem. Recentem Aquam ardentem affunde, & operationem ter repete, & tum iterum deſtilla in balneo igne lento, & hoc reitera ter, & nominabitur *ſangvis humanus rectificatus*, quem operatores in ſecretis naturæ quærunt. Ita exaltaſti in virtutem quintæ eſſentiæ duo elementa, videlicet aquam & aerem; ſangvinem hunc ſerva pro tempore. Jam materiæ nigræ & liquidæ, vel terræ lapidis affunde deluvium vel aquam, & miſce bene invicem, & deſtilla totum, usque dum remaneat terra valdè ſicca & nigra, quæ eſt terra lapidis, ſerva oleum cum aqua pro tempore. Terram nigram redige in pulverem, cui affunde *ſangvinem humanum* prædictum, digere per tres horas, poſteà deſtilla ex cineri-
bus

bus igne satis forti; reitera hoc opus ter, & nominabitur aqua ignis rectificata, & ita exaltasti tria elementa in virtutem quintæ Essentiæ, videlicet aquam, aërem, & ignem. Tum calcina terram nigram & siccam, in furno reverberatorio, in calcem albissimam. Cui admisce Aquam igneam, & destilla igne forti, ut suprà; terram residuam iterum calcina, & destilla, idque septies, vel donec tota substantia calcis fuerit transacta per alembicum, & tum habes Aquam vitæ rectificatam & reverà spiritualem, & quatuor elementa exaltata in virtutem quintæ Essentiæ. Aqua hæc dissolvet corpora omnia, putrefaciet ea & purgabit. Hæc est *Mercurius noster, lunaria nostra*, quicunq; autem aliam putat aquam præter hanc, ignorans est & stultus, nunquam perveniens ad desideratos effectus.

Menstrnum hoc ex eadem cum præcedentibus conficitur materia; *Nam* Leo viridis, Adrop, Plumbum Philos. Antimonium minerale, Aurum aëreum, Mercurius, &c. *unius & ejusdem materiæ synonyma sunt. Materia hæc aceto destillato dissoluta, iterumq; inspissata in gummi, quod gustu assimilatur alumini, à Ripleo dicitur in menstrui antecedentis*

sub

sub No. 62. *descriptione*, Vitriolum azoqueum Lullii. *Lullius in practica Testamenti* cap. 9. pag. 159. Vol. 4. Th. Chym. *menstruum aliquod componit ex B. C. D. Per B. intellexit dictum leonem viridem, vel argentum vivum commune qvod hominibus, ut inquit alibi, magis commune est, quam argentum vivum vulgare. B.* ait pag. 153. dictæ pract. *significat argentum vivum, quod est communis substantia stans in omni corpore corruptibili, prout per ejus proprietatem apparet, &c.*

Per C. intellexit nitrum commune. C. inquit, significat salis petram, quæ communem habet naturam *(acidam)* & similem argento vivo per proprietatem suæ fortis *(acidæ)* naturæ. *pag. 154. dicti 4. Volum. Per D. intellexit gummi Adrop ex leone viridi confectum. D. inquit.* significat vitriolum azoqueum, quod corrumpit & confundit omne illud, quod est de natura & esse communis argenti vivi. Ibidem.

Utrumq; C. & D. media puriora vocat cap. 58. Theor. Test. p. 96. Scias fili, inquit lavatorium nostrum. Tu poteris argenti vivi (*phil.*) lavare naturam tali modo, ad quem natura ullo tempore non potuit pervenire, videlicet,

delicet, ut argentum vivum fiat elixir completum. Sed cum in natura, & in tuo opere argentum vivum (*phil.*) & metalla sint extrema, & extremitates non habeant posse conjungendi se, nisi per virtutem dispositionis mediæ, quæ est inter mollitiem argenti vivi & duritiem metalli; quia per istam mediam dispositionem constat obedientia naturalis, quæ est causa conjunctionis inter corpus & spiritum, sicut est in omni generato & generabili. In natura sunt plura media, quorum duo sunt puriora & magis viscosa, azoquea vitriola viridia, cum natura lapidea, quæ est sal & natura lapidum. Fili adjutorio hujus vilis materiæ procreatur lapis noster, quem tantùm quæsivimus, &c.

Cum horum mediorum altero C. natura lapideâ, salis petrâ, sale petræ *vel* nitro, *nullum habemus negotium in præsenti*; *verùm de D.* gummi Adrop, vel vitriolo azoqueo Lullii *solliciti, ut ipsum consulamus Lullium, operæ pretium erit. De quo philosophus* cap. 59. Theor. Testamenti *ita:* Fili, *inquit*, leo azoqueus, qui dictus est vitriolum (*azoqueum*) per naturam factus est de propria substantia argenti vivi communis, quod est radix naturalis,

ralis, unde metallum creatur in sua propria minera.

Per argentum vivum commune non intellexit argentum vivum vulgi sed philosophicum, radicem naturalem tam metallorum quam mineralium. Quando dicimus, *inquit*, mercurium communem, dicimus de illo, quem philosophi intelligunt, & quando dicimus vulgarem, loquimur de illo, quem rusticus intelligit, qui venditur in apothecis, *cap. 4. libri Mercuriorum.*

Quod hujus mercurii etiam testantur synonyma sequentia : Chaos, Natura, Origo, Leo viridis, Argentum vivum, Unguentum, Oleum, Pastura & Liquor magni valoris. *cap. 45. Theor. Test. p. 75. Volum. 4. Th. Chym.*

Hoc argentum vivum commune sive Leo viridis depurari debet à suis superfluis, antequam ex eo fiat vitriolum azoqueum Lullii vel gummi Adrop Riplei. Fili indagator hujus scientiæ, *inquit*, oportet te firmum esse & non quærere post hoc vel hoc : Quoniam in multis rebus ars ista non perficitur. Et ideò tibi dicimus, quod non est nisi unus solus lapis, scilicet sulphur, & una sola medicina, scilicet compositio sulphuris, cui nihil addere debes,

 nisi

nisi superflua demere terrestria & phlegmatica, quoniam ista sunt & debent esse separabilia, & separanda à nostro argento vivo, quod est hominibus magis commune, quàm argentum vivum vulgare, & est majoris pretii, meriti, & fortioris unionis naturæ, à quo & suis primis formis omne illud, quod non est de sequela armoniaca metallorum, per gradus separationis scitos & cognitos, opus est separare, &c. *cap. 18. Theor. Test. pag. 33. Volum. 4. Th. Chym.* Dicimus quod non est nisi unus lapis philosophicus (*volatilis nondum fixatus, sive materia menstrui*) à rebus supradictis nostro extractus magisterio. Et ideò quando de novo venit in mundum, non debes ei addere alium pulverem, vel aquam aliam, nec aliquam rem extraneam, nisi illud, quod in eo natum est, suæ naturæ propriæ radicalis & mater ejus, quæ pascit & portavit eum, videlicet sulphur, quod formavit lapidem in colore cœlesti. Sed antequam eum (*lapidem*) ex toto extrahas (*destilles*) foras, purga eum, & munda ab omnibus suis infirmitatibus, (*quæ sunt contra naturam suam*) phlegmaticis, terrestribus & corruptibilibus, quia mors ejus sunt, quibus circumdatur quæ ipsius vivificativum spiritum mortifi-

mortificant *cap. 7. Theor. Test. pag. 20. Volum. dicti.* Diligenter notandum est quod supradictorum duorum principiorum naturalium (*sulphuris & argenti vivi*) unum verius est naturale in tota, & per totam sui substantiam, tam intrà quam extrà, & illud est sulphur purum, calidum & siccum inducens formam suam, scilicet secundùm quod forma metalli sequitur purum effectum. Reliquum verò (*argentum vivum*) est innaturale, id est, intùs naturale, & extrà contra naturam. Naturale verò intrinsecum est sibi proprium & etiam connaturale factum, quia per propriam naturam advenit. Sed extrinsecum ei additur per accidens, & ab isto est naturaliter post ejus corruptionem (*putrefactionem*) separandum Propter quod constat argentum vivum tale, non esse in tota sui substantia naturale in prima sui receptione; nec esse ad plenum depuratum, nisi per artis depuretur ingenium. *cap. V. pag. 10. Codicilli.*

De hac argenti vivi sive leonis viridis purificatione Ripleus ita: Quocirca, *inquit*, hic mercurius (*spiritus corrosivus vitrioli vulgi*) vocatur à Raymundo, *Ignis noster contra Naturam.* Nihilominus aliqua in parte huic

mercurio (*acidi vitrioli*) idem contingit, quod & alii (*mercurio vegetabili, sive leoni viridi*) qui est *ignis noster naturalis*. Nam uterque illorum abſconditur in medio vel centro corporis ſui, hoc eſt, inter aquam phlegmaticam ex una parte, & groſſitiem terreſtrem ex alia parte, neque obtinentur ſine induſtria magna philoſophiæ. Itaque illæ partes non poſſunt nobis prodeſſe, excepta ſolummodò illorum media ſubſtantia. Dicit enim Raymundus: Nos accipimus neque de primis principiis, eò quòd ſunt nimis ſimplicia, neque ex ultimis, quia ſunt groſſa & fæculenta, ſed tantùm de mediis, in quibus eſt *tinctura & verum oleum* ſeparatum ab immunda terreſtreitate & aqua phlegmatica. Ideò dicit Raymundus in hunc modum: Unctuoſum humidum eſt materia propinqua noſtri argenti vivi Phyſici. *Pag. 298: Pupillæ Alchym.*

Depuratur autem argentum vivum vel Leo viridis vitriolo vulgi, nimirum: Quando argentum vivum ponitur in vapore ſicco atramentali (*ſpiritu vitrioli*) qui eſt aqua acuta, ſtatim diſſolvitur per inciſionem & penetrationem, quæ movetur ab acuitate forti patenter, & in diſſolvendo convertitur in natu-
ram

ram atramenti terreſtris, non capiendo formam metallicam, nec formam claram, nec cœleſtinam, ſicut apparet poſt evaporationem dictæ aquæ & ſuam congelationem in forma lapillorum croceorum, quæ croceitas à terreitate pontica & ſulphurea procedit, quæ ultra menſuram erat in dicta aqua mixta per parva fruſta cum univerſalitate & ſimplicitate homogenea, quæ ſimplicitas erat capta & ligata per dictam terreſtreitatem, mutatione lucis & claritatis atque luciditatis in obſcuritatem, &c. *Cap. 89. Theor. Teſt. 141. Volum. 4. Th. Chym.*

Fili vapor groſſus atramentoſus, à quo creatum eſt atramentum, eſt multùm acutus & ponticus, & ideò partes penetrat ſulphuris & argenti vivi depuratorum, & penetrando inficit illam materiam depuratam congelando in ſpeciem illius vaporis atramentoſi & lutoſi terreſtris qui mixtus eſt ipſis. Qvare patet id, quod diximus, qvæ eſt major porta, ſcilicet qvod virtutes terreſtres non obtineant ſuper cœleſtes ſed è converſo, & habebis rem petitam. *Cap. 85. Theor. Teſt. pag. 137. Volum. ejusdem.*

Recorderis quòd cum menſtruali (*materia*

menstrui) nihil ponere velis, nisi rem, quæ de illo nata sit in principio suæ commixtionis. Nàm si rem extraneam ponas, statim corrumpetur per extraneam naturam, nec unquam habebis illud, quod habere vis. Aurum & argentum & mercurius dissolvuntur in nostro menstruali, quia participat cum eis in proximitate & vicinitate primæ naturæ. Et hinc extrahes *fumum album*, quod est *sulphur nostrum & leo viridis*, qui est *unguentum nostrum*, & *aquafætens* quæ est *argentum vivum nostrum.* Attamen opus est, ut leo viridis aquâ fœtente dissolvatur solemni dissolutione, antequam dictum fumum, qui est sulphur nostrum, habere possis, quod quidem sulphur eodem modo à corpore dissolvitur, spiritum congelando in forma aquæ siccæ, quam lapidem appellamus & medium supremum totius operis nostri, qui est connexio & aggregatio omnium naturarum scilicet corporis & spiritûs. Fili, hæc aqua dicitur *Aqua-Ignis* (*vel si mâlis Ignis-aqua, verbum indeclinabile*) quia comburit & cremat aurum & argentum melius qvam ignis elementalis facere potest; & qvia in se continet calorem naturæ terrestris, qvi sine vi dissolvit, qvod ignis

ignis communis facere nequit. Qvare tibi præcipimus, quòd de rebus calidioribus, quas in natura recipere poteris, facias magisterium & aquam calidam habebis quæ omnia dissolvit. *Cap. 59. Theor. Test. pag. 98. Volum. ejusdem.*

Dicta hæc Ripleus brevibus ita comprehendit. Hæc verba, *inquit*, sufficere possunt homini sapienti ad cognoscendum & habendum viridem leonem. Sed hic nobilis infans vocatur leo viridis, quia quando dissolvitur vestitur viridi vestimento. Tamen ex leone viridi fatuorum (*vitriolo*) extrahitur vehementi igne aqua illa, quam fortem (*spiritum vitrioli*) vocamus, in quà dictus leo elixirari debet. Nam omne aurum alchymicum fit ex corrosivis, &c. *Pag. 139. Medulla Phil.*

Argentum vivum istud, leo viridis, plumbum philosophorum, &c. vitriolo depuratum ulteriùs maturandum est vel calcinandum in rubeum colorem, minium, plumbum calcinatum, sericon, &c. E. (id est azoth vitreus pag. 15. Theor. Test.) quartum (medium vel principium) est quædam substantia procedens ex minera sua & infra ipsum, magis propinqua

naturæ metallorum: Quæ calcantis & azoth vitreus *(mercurius vitriolatus sive vitriolum azoqueum)* ab aliquibus nominatur, quæ est terra & minera metallorum, & alio nomine vocatur Urisius, lucens album & rubeum in occulto, nigrum & viride publicè, habet colorem lacertæ venenosæ, immediatè generatus ex argento vivo, materiâ suprà dictâ impraegnata ex dicto vapore calido & sicco sulphureo (*vitrioli vulgi*) in sua resolutione congelatur in lacertam, in quo *(azoth vitriolato)* est forma & species spiritûs fætentis in mixtione, cujus calor mineralis est multiplicatus, qui est vita metalli & est significatum per E. *Cap. 3. Theor. Testam. pag. 12. Volum. 4. Theat. Chym.*

Et paulo post: In opere naturæ est argentum vivum, sed non tale quale invenitur super terram, nec erit quousque in sangvinem apostematum & venenosum primitùs vertatur, *Ibidem.* Scias, fili, quod per artem & naturam argentum vivum per aquam acutam congelatur. Ideo intellige philosophicaliter, quia si non esset acuta, non penetraret, quæ est prima actio in dissolutione, post quam solutionem in sangvinem apostematum revertitur

vertitur per mutationem ſuæ naturæ in aliam. Fili duæ res ſunt, quæ debent adhærere per concordantiam contrarietatis, una pura, altera impura. Impura recedit, cum ſit ignis inimica, ratione ſuæ corruptionis. Altera remanet in igne, cauſa & ratione ſuæ puritatis, transmutatæ in ſangvinem, & hæc eſt argentum vivum noſtrum, atque totum noſtrum ſecretum, indutum indumento tripartito, videlicet nigro, albo, & rubeo. Et iſto ſolum indigemus pro intentione noſtri magiſterii, cum ſit argentum vivum continens omne illud, quo indigemus pro ſubſtantia quinta. Eſt in mercurio quicquid quærunt ſapientes, nam ſub umbra ejus latet ſubſtantia quinta, nam ejus ſubſtantia eſt pura & incombuſtibilis. Et omne illud non eſt niſi aurum & argentum (*non metalla vulgaria ſed aërea, in mercurio ſive leone viridi exiſtentia*) liquefacta, & fuſa intùs & exteriùs per virtutem ignis (*contra naturam*) & poſt depurata & ſeparata à tota originali labe ac macula, nam aurum quod eſt incombuſtibile, remanet fuſum & liquefactum, & eſt aurificans in dicto mercurio, &c. *Cap. 62. Theor. Teſt. pag. 103. Volum. 4. Th. Chym.*

Ex hoc minio philoſophico, plumbo calcinato vel ſericone Adepti aliquando deſtillavere menſtrua ſua; ſit pro exemplo primum hujus generis ſub. No. 59.

Aliquando autem minium hoc diſſolverunt aceto deſtillato, eoq; inde abſtracto redegerunt in gummi Adrop vel vitriolum azoqueum Lullii, ex quo poſteà deſtillarunt menſtruum fœtens ſub. No. 60.

Aliquando gummi Adrop priùs diſſolvebant per deliquium, poſteaq; deſtillabant; Decimus tertius practicandi modus, *inquit Ripleus*, ut hîc patet eſt valde curioſus. Et eſt in ſaturno (*philoſophorum*) rubificato, in vaſe obturato vitreo, ne reſpiret per ignem fortem & continuum donec rubefiat. Igitur ſume illud rubificatum & pone deſuper, acetum deſtillatum in bona quantitate, & agita ſæpiùs per dies ſingulos durante uno menſe (*una ſeptimana*) tunc ſepara acetum per filtrum, & ſume tantummodo illud, quod eſt absque fæcibus clarum, & pone in balneum ad deſtillandum, & invenies in fundo vaſis poſt ſeparationem aceti quoddam album vel cæruleum, quod ſume & in veſica quintuplicata, ne aqua intret, ſolve in balneo in aquam

criſtal-

criſtallinam, pone aquam illam in deſtillatorio, & ſepara, ſi vis, ab ea elementa, vel deſtilla aquam ſolutam, quam rectifica in circulatorio, & terram, quæ in fundo remanſit (*in deſtillatione*) tracta per calcinationem, donec creſcat ſicut ſpongia, & tunc eſt multum habilis ad rehauriendum mercurium ſuum ab ea ſeparatum, ut fiat nova generatio & pariatur filius, qui vocatur *Rex ignis*, & qui tantus eſt in amore omnium Philoſophorum. *Cap. 17. Philoſ. pag. 220. De hoc opere mentionem fecerat Ripleus* Cap. 4. ejuſd. libelli pag. 194. *inquiens*: Demum eſt aliud opus in gummi creato per acetum de rubeo ſaturno, ex quo fit ſeparatio elementorum, poſtquam diſſolutum fuerit in veſicis. Menſtrua ex gummi Adrop, qualicunque modo confecta dixêre fœtentia propter odorem fœtidum. Hæc aqua, *inquit Ripleus*, habet guſtum acerrimum, & partim etiam odorem fœtidum, atque ideò vocatur menſtruum fœtens. Aſa fœtida etiam dicitur ab odore, quam habet mercurius noſter, quando recenter de abſurdo corpore ſuo extractus eſt, quia odor ille aſæ fœtidæ ſimilis eſt, adſtipulante philoſopho, qui dicit: Fœtorem iſtum ante præparationem

tionem hujus aquæ pessimum esse, qui post ejus circulationem in quintam Essentiam, & bonam præparationem jucundus & valdè delectabilis est, & fit medicina contra lepram & omnes alios morbos, sine quo auro vivo nunquam verum aurum potabile facere poteris, quod est elixir vitæ & metallorum. *Adrop. phil. pag. 584. Volum. 6. Theat. Chym.*

Menstrua hæc ob colorem album & opacum dixerunt fumum album. Fumus albus, *inquit Ripleus*, quoque vocatur, nec immeritò, nam in destillando primò egreditur fumus albus ante rubram tincturam, qui cum in alembicum ascendit, vitrum lactis instar dealbat, unde etiam Lac virginis vocatur. *Ibidem.*

Ex fumo rubeo sive tinctura rubra, aliàs sangvis leonis viridis *dicta*, *sola rectificatione duplicem mercurium, videlicet rubrum & album præparaverunt Adepti.* Hac occasione, *inquit Ripleus*, regulam generale m te docebo. Si Elixir album facere volueris necesse erit tincturam tuam *(sangvinem leonis viridis)* in duas partes partiri, quarum una pro opere rubro erit servanda, altera verò cum igne lento destillanda. Et aquam albam obtinebis

nebis, quæ est *tinctura nostra alba, nostra aquila, noster mercurius & Lac Virginis.* Has duas tincturas seu mercurium album & rubrum cùm habueris, super terram ipsorum propriam aut super calcem metallorum practicare poteris, Philosophi enim dicunt, nos de terra non debere esse solicitos de qua sit substantia, &c. *Adrop. phil. pag. 554. Vol. 6. Th. Chym.*

Mercurium duplicem Rogerius Baco *hoc confecit modo.*

64. Leo viridis Rogerii Baconis,

A Raymundo Gaufrido in verbo abbreviato de leone viridi pag. 264. Thesauri Chymici Baconis.

VErbum abbreviatum verissimum & approbatum de occultis enucleatum brevi sermone abbreviavi vobis in opere lunæ & solis. Imprimis oppidò flagitans, à lectoribus, ne talem tantamque Margaritam canibus vel porcis tradant conculcandam; hoc est enim secretum secretorum omnium Philosophorum, hortus deliciarum & aromatum omnium thesaurorum, quem qui semel intraverit, ulteriùs non egebit. Istud verò verbum, multis non immeritò desidera-

ſideratum ab egregio doctore noſtro Rogero Bacon, eſt primò declaratum: Deinde ego frater Raymundus Gaufridus, ordinis fratrum minorum miniſter generalis, ipſum verbum breviùs quàm potui, breviter explanare filiis Philoſophiæ curavi. In Chriſti ergo nomine ℞. Acetum fortiſſimum in maxima quantitate per alembicum diligenter deſtillatum, in quo, ut decet, in magna quantitate Leonem viridem diſſolve, diſſolutum verò deſtilla per filtrum, & ſerva in cucurbitis vitreatis bene obturatis. Si aliqua pars notabilis de leone remanſerit indiſſoluta, diſſolve cum prædicto aceto, & deſtilla per filtrum & ſolutum conjunge cum aliis aquis ſuperiùs in cucurbitis reſervatis, tunc recipe aquas reſervatas (*diſſolutiones*) & pone omnes ad deſtillandum in balneo Mariæ, applicatis ſibi alembicis bene lutatis, ne cucurbitæ reſpirent, ſuppone ignem, & recipe omnes aquas, quæ deſtillabuntur, caveas tamen, ne Leo diſſolutus omnino congeletur in cucurbitis, ſed quòd remaneat liquidus vel mollis, hinc omnes cucurbitas recipe, & totum quod in eis eſt, in una cucurbita repone, quam luta bene cum ſuo alembico, & pone in furno inter cineres, ſicut decet.

decet. Et ſuppone lentum ignem, propter temperationem vitri, & propter humiditatem extraneam, quæ eſt in ipſo leone extirpandam. Et nota, quòd iſtud ſemper debet fieri cum lento igne, cùm verò humiditas extranea exierit, fortifica ignem paulatim, & reſpicias ſemper naſum alembici, ſi humor rubeus exire inceperit. Quod ſi adhùc non exit, ignem prædictum continua donec exeat, cùm verò videris humorem rubeum deſtillare, continuò muta ampullam, quam luta bene cum roſtro alembici, & poſt fortifica ignem & recipies ab ipſo leone ſuum ſangvinem mirabiliter rubeum, continentem in ſe quatuor elementa multùm odorifera & bene fragrantia *(poſt debitam putrefactionem)* ſerva ergò ipſum in bona ampulla firmiter obturata. Deinde recipe ipſum ſangvinem, & pone in ampulla bene clauſa ad putrefaciendum, ſeu digerendum ſub fimo bene calido, mutando fimum de 5. in 5. diebus, ut ibi digeratur per 15. vel 16. dies & hoc fit, ut diſſolvantur partes elementares & ſint aptiores ad dividendum, & partiendum per quatuor elementa, videlicet per deſtillationem. Ipſo autem putrefacto per 15 vel 16 dies, extrahitur & in cucurbita aptetur,

aptetur, & destilletur cum lento igne in balneo Mariæ. Sufficit verò, quod aqua cum igne ferveat, & recipies aquam (*destillatam*) & fæces, quas in fundo cucurbitæ invenies diligenter reserves; Aquam verò, quam destillasti, septies destilla, semper fæces, quas faciet, reservando cum aliis fæcibus superiùs reservatis. Et sic habebis aquam splendidam, claram & albam ut cristallus, & bene ponderosam, quæ dicitur esse mercurius Philosophorum ab omnibus Philosophis absconditum, & ab omnibus suis superfluitatibus abstersum & depuratum, carissimum & pretiosissimum pretiosum; custodias ergò eum cautè & sapienter in ampulla firmiter obturata. Tunc recipe omnes fæces ipsius mercurii, sicut dixi, superiùs reservatas, & tere bene in marmore, distemperando (*cum phlegmate aceti destillati*) & ad solem desiccando, & iterum molendo, & semper cum aqua aceti destillati supra marmor imbibendo, & ad solem desiccando; & sæpè sæpiùs seu toties contritiones, imbibitiones, & desiccationes iterando, donec nigredo & omnis superfluitas ab eis fæcibus expulsa fuerit, quod sic cognosces, si fæces per imbibitiones & ab-

lutio-

lutiones prædictas rubeæ vel rufæ vel citrinæ fuerint, tunc bene factum est, si verò adhuc nigræ fuerint, contritiones, imbibitiones & desiccationes reitera toties, donec habeas signum prædictum; & tunc ipsas reserva. Deinde recipe cucurbitam vitream, in qua repone prædictas fæces superiùs præparatas, cum quantitate bona aceti destillati, & colloca ipsam in furno videlicet in balneo Mariæ, & suppone ignem, quem continues jugiter, donec fæces prædictæ per virtutem aceti & ignis omninò dissolvantur, & cum bene fuerint dissolutæ, deponatur cucurbita ab igne & fac eas destillare per filtrum, sicut decet, cum autem aqua illa (*dissolutio fæcum*) fuerit tota ita destillata (*filtrata*) repone eam in cucurbita nova & bene obtura: Si verò aliqua pars notabilis remanserit in destillatione filtri ad dissolvendum, recipe illam partem, & pone iterum super ignem, sicut fecisti primas fæces, in balneo mariæ, donec dissolvatur, ut istas fæces, quæ remanserunt cum aceto dissolvas, sicut primas fæces in balneo cum aceto in cucurbita dissolvisti; posteà per filtrum, ut priùs, destilla, & repone cum alia aqua superiùs destillata, quam reservasti; tunc recipe illam

illam cucurbitam novam, in qua prædictas fæces dissolutas & destillatas superiùs posuisti,& luta eam bene cum suo alembico,&colloca eam super furnum in balneo, & suppone ignem,& fac destillari, sicut decet: Caveas tamen, quòd fæces non omnino desiccentur, sed sint humidæ sive liquidæ: Hinc depone cucurbitam à furno, pone inter cineres cribellatos, & bene compressos, & suppone lentum ignem ob temperationem vitri, & rationem extrahendi extraneam humiditatem, quæ sibi est de aceto, & sæpè sæpiùs respice rostrum alembici, si humor aureus vel rufus destillatur; quod si non destillatur, continua ignem illum, donec destilletur humor rufus vel aureus, quando autem ita destillat, mox muta ampullam bene mundam, & luta eam optimè cum rostro alembici, & tunc fortifica ignem,& recipias oleum rufum, & sic continua ignem,donec totus humor destilletur, & fæces reserva, quoniam sunt *Ignis*; prædictum verò oleum Philosophi nominaverunt *sulphur eorum occultum*, quod sic rectificabis,repone ipsum in cucurbita, & superpone alembicum bene lutatum, post colloca eum inter cineres supra furnum, & subjice lentum ignem,

ignem, donec destillet, recipe autem liquorem, quem destillabit in ampulla bene obturata cum rostro alembici, & fæces, quæ remanebunt, serva, quoniam sunt *Ignis*; & istum *Ignem* conjunge cum alio *igne* reservato, & sic purifica ipsum septies destillando, & fæces quas faciet reservando, sicut superius dixi, & sic habebis tuum aërem, sive sulphur bene depuratum, lucidum, serenum, & perfectè depuratum, & erit coloris aurei, &c.

Baco sangvinem leonis viridis per 15. dies putrefactum septies cohobavit ex balneo in aquam splendidam & ponderosam, quam vocavit mercurium Philosophorum; ex fæcibus autem relictis in hujus mercurii rectificationibus, aceto destillato dissolutis, novum confecit gummi, ex quo denuò destillavit humorem aureum vel oleum rufum, quod post septenam rectificationem aërem esse voluit vel sulphur philosophorum bene depuratum, lucidum & serenum. Ripleus verò duplici methodo usus fuit in rectificatione menstrui fœtentis, sive Leonis viridis; vel enim sangvinem recentem Leonis viridis divisit in duas partes, destillando nempe tantummodò usque ad medietatem, partem destillatam vocavit mercurium album

album, tincturam albam, Lac Virginis, &c. partem alteram & residuam nuncupavit mercurium rubeum & tincturam rubeam &c. Uti videri eſt libro Adrop phil. loco ſuperiùs allegato.

Vel totum menſtruum, ſangvinem unà cum fumo a'bo putrefecit per 14. dies, quod poſteà diviſit in tres ſubſtantias, aquam ardentem, aquam ſpiſſam, albam, & oleum, ex quibus porrò menſtruum compoſuit vegetabile, (quod à Lullio deſcriptum eſt in poteſtate divitiarum, & à Ripleo ſuperiùs ſub No. 35. in ſuo vade mecum.)

De his tribus ſubſtantiis menſtrui fætentis Ripleus ſequentia habet in libro Terra Terræ philoſph. pag. 319. *Ubi ſic:* Cum ergo ex gummi totum mercurium extraxeris, intellige, quòd in hoc mercurio continentur tres liquores, quorum primus eſt *Aqua vitæ ardens*, quæ per balneum temperatiſſimum extrahitur. Hæc Aqua incenditur & inflammatur citiſſimè, ut Aqua vitæ communis. Et vocatur mercurius noſter attractivus cum quo fit terra cryſtallina cum omnibus calcibus metallicis, de quo nihil ampliùs loquar: quia in hac operatione non indigemus. Poſteà verò

rò ſequitur alia *Aqua ſpiſſa & alba*, ut lac, in parva quantitate, quæ eſt ſperma noſtri lapidis, qui à multis perquiritur, nam & hominum & animalium omnium viventium ſperma eſt principium. Quocircà non immeritò vocamus illud noſtrum mercurium, qui per omnia & ubique reperitur: Nam ſine illo nemo unquam vivit, atque ideò dicitur eſſe in omni re. Hæc humiditas, quæ jam tibi debet eſſe chariſſima, eſt mercurius ille, quem vocamus vegetabilem mineralem & animalem, argentum vivum noſtrum, & Lac Virginis & noſtram aquam permanentem. Cum hac Aqua mercuriali lavamus peccatum originale & ſordes terræ noſtræ, quouſque fiat alba, ut gummi citò fluens. Poſt extractionem verò hujus Aquæ prædictæ veniet *oleum* per ignem ſiccum, cum hoc oleo facimus gummi rubeum, quod eſt tinctura noſtra, & noſtrum ſulphur vivum, quod aliâs dicitur anima ſaturni, & aurum vivens, tinctura noſtra pretioſa, & aurum nobis chariſſimum, de quibus nemo unquam locutus eſt tam manifeſtè. Ignoſcat ergò mihi Deus, ſi aliquo modo illum offenderim, dum voluntati tuæ ſatisfacere cogor.

Magnum

Magnum aliquod artis mysterium hîc à Riplæo detegitur, ob cujus revelationem timet sibi non Adeptorum solùm, sed divinam maximè displicentiam. Equidem, qualis sit leo viridis noster, quid mercurius communis magis nobis communis, quàm argentum vivum commune, quid sit vitriolum azoqueum & menstruum inde confectum, id ipsum Lullius & alii satis manifestè revelârunt discipulis suis, utut nobis de re minus instructis, id fortè non videatur: De præsenti autem Arcano neminem locutum fuisse unquam tam manifestè, Riplæus testatur. Adepti quidem tradidêre in suis practicis usum vini (philosophici) *sine pallio philosophiæ, & inter eos Raymundus atq; Arnoldus cum quibusdam aliis ad cognitionem ejusdem pervenerunt, sed* (ut utar Riplæi expressione in Medulla) *quomodo obtineri possit, tacuerunt. Quamobrem tacentibus illis, Riplæus omnium primus, & solus quidem, nobis declarat, clavem totius secretioris Chymiæ ibi latere, nimirum in lacte & sanguine viridis leonis, videlicet: menstruum fætens* (sive partes ejus, mercurium & sulphur, Lac Virginis, & sangvinem leonis, mercurium album & rubeum) *per 14. dies digestum*

ſtum leniter, eſſe vinum album & rubeñ Lullii aliorumq; Adeptorum: Nec gratis hoc nobis dictum voluit, ſed verbis ſuis vim & lucem addit, componendo ex dicto fætente & corroſivo menſtruo, menſtruum vegetabile, Aquam vitæ rectificatam (Lullii in poteſtate divitiar. & à nobis ſub No. 35. deſcriptam) *quo unico exemplo nos docere voluit, poſſe ex dicto menſtruo fætenti confici omnia menſtrua vegetabilia. Lullii aqua vitæ rectificata fit variis cohobationibus ſuper proprium caput mortuum. Liberum eſt nobis, procedere per aliam viam methodumve. Deſtilla menſtruum fætens per 14. dies digeſtum, & aſcendet primò Aqua ardens, deinde phlegma, & in fundo remanet materia craſſa, inſtar picis fuſæ, quæ ſunt omnium menſtruorum vegetabilium principia conſtitutiva.*

Deſiſtamus itaq; ab ulteriori proſecutione dicti leonis viridis, quem per prata & ſylvam Dianæ, per viam ſaturni (philoſ.) *perſecuti ſumus usq; ad vineas philoſophicas. Præſens hic locus amœniſſimus, datus eſt artis diſcipulis, ut poſt tantos labores & ſudores, fortunæ & vitæ pericula, hic ſeſe recreent, exercendo opera mulierum & luſus puerorum, contenti leo-*
nis

nis sanguine rubicundissimo, & comedendo uvas Dianæ albas rubrasve, quarum vinum depuratum est secretum totius secretioris Chymiæ secretissimum, utpote album vel rubeum Lullii, antiquorum nectar & desiderium unicum, Adoptatorum primum refrigerium, Nasutorum verò & ignorantium summum cordolium & offendiculum.

Antequam tamen hinc discedamus, aliud quoddam non ingratum ferculum offeram vobis Paracelsistis, nimirum id ex leone viridi elicitum lac Virginis sive mercurium album (aliâs vinum album Lullii) apud Paracelsum esse illud tam anxiè quæsitum Gluten aquilæ *seu leonis viridis: Aquila enim & leo viridis sunt Adeptis rei ejusdem synonyma. Sic enim Riplæus suprà: Aquam albam obtinebis, quæ est tinctura nostra alba, nostra* Aquila, *noster mercurius & Lac Virginis. Consequenter igitur mercurium rubeum (aliâs vinum rubeum Lullii) esse* sangvinem leonis rubei *seu viridis. Idem leo modo viridis vocatur* (in juvenili suo statu) *modo rubeus* (in adultiori suo statu) *unde sangvis quandoq; dicitur leonis viridis, quandoq; rubei. Sic Ripleus (in menstruo sub* No. 61. *inquit, Recipies sangvinem*

nem rubei leonis rubicundiſſimum, inſtar ſanguinis, qui eſt mercurius noſter & tinctura noſtra jam præparata, ut effundatur ſuper fermentum ſuum, hoc eſt, ſuper calces auri puriſſimi. Item alibi: Sangvis leonis roſei coloris. Sed audiamus ipſum Paracelſum.

65. Leo viridis Paracelſi,
Aurei veller. Germ. p. 41.

℞. ACetum deſtillatum, quo ſolve leonem viridem, pone in putrefactione, ſolutionem filtra, abſtrahe in B. aquoſitatem usque ad oleitatem. Oleum vel reſiduum hoc pone in retorta, deſtilla ex arena humiditatem leni igne: Deinde adauge ignem, & leo viridis, vi ignis coactus dabit *Gluten* ſuum, aliâs aërem; capiti mortuo affunde phlegma ſuum *(abſtractam humiditatem)* in fimo (vel balneô) putrefac & deſtilla, ut ſuprà, & iterum aſcendent ſpiritus; urge fortiùs, & veniet oleum tenax citrini coloris. Super caput mortuum affunde iterum primam aquam deſtillatam, pone ad putrefaciendum, filtra & deſtilla, ut anteà, tandem fortiſſimo igne aperto, & exibit oleum *ſangvineum*, quod aliâs vocatur ignis. Terram reſiduam reverbera in albedinem, &c.

Hucusq; habuimus menstrua fœtentia ex vitriolo azoqueo tantùm confecta, aliquando tamen huic addidere Adepti vitriolum commune; ita fit

66. Menstruum fætens ex gummi Adrop & vitriolo com. Riplei,

Pag. 357. Viatici.

℞. ETcontere gummi factum de sericone mediante aceto destillato, cum tanto ana vitrioli evaporati, & primò lento igne evacua aquã, deinde cum forti recipe oleum *(sangvinem leonis)* quod separa ab aqua, donec habeas purum oleum per se.

Aliquando loco vitrioli communis addidere vitriolo azoqueo nitrum commune, ita Lullius composuit suum menstruum fætens in practica testamenti.

67. Menstruum fætens ex vitriolo & azoqueo & nitro Lullii,

Cap. 9. Pract. testam. p. 159. Vol. 4. Th. Chym.

℞. PArtem unam de D. (*D. significat vitriolum azoqueum quod corrumpit & confundit omne illud, quod est de natura & esse communis argenti vivi* pag. 154. (& dimidiam partem de C.) *C. significat sal petræ vel nitrum* pag. 154. *ejusdem Volum.*) quæ simul optimè molantur & cribrentur, & bene

bene miſceantur, ponesque in cucurbita vitrea ſituata in furno, & ſuperpoſito alembico, in quo per reſolutionem ſecundantur ſpiritus & condenſantur, & lutabis juncturas vaſorum cum panno lineo impaſtato & madefacto in luto, facto de flore farinæ, & albuminibus ovorum, ut proprietates trium mercuriorum unitæ, ſcilicet ſalſuginoſa, vitrioſa, & aquatica ſimul junctæ & in unum poſitæ non perdantur. Et adverte, ne dicti pulveres in cucurbita poſiti non tranſcendant neque ſuperent pondus octo unciarum, & ad tempus abbreviandum, ponas in aliis duabus cucurbitis de pari pulvere, ſecundùm pondus octo unciarum in qualibet cucurbita, & illas colloca ſupra furnellos longos, per modū, quem declarabimus in capitulo furnorum, nec pone niſi tres cucurbitas ſuprà unum furnellum, nam ignis non poſſet pluribus æqualiter miniſtrare, prout requirit mixtio naturæ, & ſint dictæ cucurbitæ collocatæ, una ab alia remotæ quinque vel ſex digitorum ſpatio, & lutentur fundi cucurbitarum de terra argillata percuſſa fortiter cum pilis animalium, & pone cineres puros bene cribratos ſubtùs bene compreſſos ad ſpiſſitudinem

quinque digitorum, & pone ad nasum cujuslibet alembici phialam unam vitream colli longi ad finem, quod continens illarum phialarum non sentiat furni calorem, neque Aqua phialarum possit refluere, neque spiritus recedere aut fugere. Posteà habeas lignorum serraturas, de quibus provisionem habeas magnam, harum accipe duas partes & partem dimidiam marci (*uvæ expressæ magma est*) torcularis vindemiarum vel de abiete sicca, & misce cum dicta serratura. De tali compositione furnum tuum imple, post ignem tuum accende in duabus extremitatibus & eum accendere permitte. Nam alius ignis non est tibi faciendus, quousque videbis destillare sex guttas aquæ, vel 10. aut 15. vel 20. Et quando ad 20. destillaverit fac ignem cum parvis lignis siccis, & sic paulativè incipe facere ignem flammæ in directo materiæ, & vide, quando destillabit, quòd Aqua sit clara, & quando erit ad 15. puncta & aqua erit clara, & fumi subtiles, continua ignem illum æqualiter. Et si videas, quod de quindecim punctis ad 12. revertatur, aut minùs, fortifica ignem, & continua secundùm punctum suæ destillationis, & posteà tertiò fortifica ignem tuum

tuum de uno puncto ultrà, & continua usque nil plus deſtillet, & tunc dimitte ignem facere, & claude furnum tuum, & refrigerari permitte, & ſi aqua ſit clara ſine aliquo colore turbido, vel ſine turbulentia, hanc accipe & cuſtodi, & phialam obſtrue cum cera tepida, ne aliquid reſpiret, nec aër intret, quia ſtatim corrumperentur ſpiritus, qui ſunt ſubtiles, per aërem. Recordare quando incipies ignem facere lignorum ſiccorum, quod vaſa tua debent eſſe habituata de paſta ſupradicta, atque lineis pannis circumdata phialæque bene lutatæ ad naſos alembicorum de luto eodem, ponendo unam paleam inter naſum alembici, & phialam, nam plerumque dum ignis operatur, aër vult exire, & reſpirare, quando continentem non habet, qui eum poſſit retinere, nam calidus & caloroſus eſt, & ſubjectum, quod eum retinet, calorem excellentem pati non poteſt. Et ideò indiget aliquo loco, in quo valeat reſpirare. Aperi ergo ei foramen quando ſufflare audieris. O pater quomodo feciſti practicam ita longam? Fili, ut ſis habituatus in omnibus rebus parvis & magnis, & ut habeas ſpecialiter & generaliter ignium notitiam & aliarum operationum, & etiam

omnium lutamentorum, quia noſtræ non eſt intentionis, ut ampliùs de ipſis dicamus, cum ſapienti intuenti & intelligenti nihil eſt ibi ſubtile, & ut poſteà dicere poſſis, quod menſtruale fætens ſit ad tuum præceptum quod eſt res vilis, per quam omnia corpora in eorum primam naturam breviter convertuntur, & eſt pura & propria origo rei mirabilis & utiliſſimæ, ſed cum intellectu claro ipſam cognoſcere ſcias, oportet, &c.

Simile menſtruum habet Lullius in magia naturali quod dicitur.

68. Aquâ calcinans omnia corpora Lullii, *Magiæ Naturalis, p. 359.*

℞. DE terra id eſt D. (*de vitriolo azoqueo*) uncias quinque & ſemis, & de aqua id eſt C. (*de ſale petræ vel nitro*) uncias duas & ſemis, cujus ſumma eſt pondus octo unciarum, & totum mixtum ſubtiliter moles in marmore, tunc pones in vaſe vitreo cum alembico ſuperpoſito, & deſtilla totam materiam, primo faciendo ignem lentum de ſerratura lignorum capiendo de ea duas partes, & de carbonibus parvis vel tritis partem unam cum dimidia, & parum de furfure ſicco, & accende ignem, & dimitte, ut deinceps

inceps accendatur per se, quousque incipiat destillare ab uno puncto usque ad duodecim (*viginti*) puncta & tunc cum parvis lignis incipias fortificare ignem, faciendo ignem flammæ rectè sub materia, & sic continua ignem quousque revertatur ad duodecim vel quindecim puncta, vel etiam in pauciora, & posteà continua totum ignem secundum puncta suæ destillationis, & posteà fortifica ignem per unum punctum ulteriùs, & illum continua quousque alembicus perdat suum calorem vel amplius non destillet, tunc cessa & dimitte infrigidari, collige illam aquam & serva in loco calido & humido, & caveas, ne aliquo modo possit respirare. Et memento, quod habeas pallam (*paleam*) in lutamento rostri alembici & collo receptaculi, ut aliquando illam extrahere possis, ut recipiens habeat respiraculum, quoniam tantus est ibi subtius calor, ut vas continens sufferre non possit calorem illum excessivum; ergo quandoque oportet, ut aperiatur, & quandoque claudatur. Nota, quod hæc aqua ex re vili facta, habet vigorem convertendi corpora in suam primam materiam, quæ conjuncta virtuti vegetabili est multæ perfectionis, & statim

ſtatim poſtquàm deſtillata fuerit vult poni ad practicam, ne ſpiritus, qui eſt ſubtilis & extraneæ naturæ pereat per aerem.

Idem menſtruum deſcribitur in Clavicula Lullii ſub hoc titulo;

69. Menſtruum fætens pro diſſolutione calcis auri & argenti, ut reducantur in argentum vivum, Lullii.

Cap. XV. Clav. p. 299. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Vitrioli libras duas, ſalis petræ libram unam, cinabrii uncias tres (cinabrium inter cætera hujus menſtrui ingredientia non capio *quo errore perperam irrepſerit, ſiquidem non hujus, ſed ſequentis menſtrui pro lapide phil. diſſolvendo conſtitutivum eſt, præſertim cum ipſe Lullius. cap. 2. Claviculæ de Extractione mercurii à corpore perfecto, de cinabrio nullam mentionem fecerit quum tamen ibidem paucis hiſce hujus menſtrui dederit deſcriptionem, dum ſcribit: Ponatis de noſtro menſtruali fætenti, facto de duabus partibus vitrioli rubei, & una ſalis petræ, & prædictum menſtruum priùs deſtilletur ſepties, & bene rectificetur)* rubificetur vitriolum, & pulveriſetur, pòſt pone ſalis petram & cinabrium, & tere omnia ſimul, poſteà

posteà ponas in vasis aptis ad destillandum bene lutatis. Destilletur in lento igne primùm, ut est opus, ut norunt qui id egerunt. Hæc aqua destilletur sæpiùs, projiciendo fæces, quæ remanent in fundo cucurbitæ, & sic erit optimum vestrum menstruum destillatum.

Aliquando vitriolo azoqueo & nitro super addidere vitriolum comm. Ita conficitur.

70. Menstruum fætens ex vitriolo azoqueo vitriolo com. & nitro Riplei,

Cap. 1. pag. 143. Medullæ phil. chym.

℞. Vitriolum factum de acutissimo humore uvarum, cum igne naturæ & sericone (*Vitriolum azoquenum*) conjunctis in una massa cum vitriolo naturali (*communi*) aliquantulum exsiccato, simul cum sale nitri, atque ex his destilletur aqua, quæ primo erit debilis phlegmatica sine coloratione vasis, quam projice. Tunc ascendet fumus albus, qvi faciet apparere vas qvasi lac, qvi colligendus est, qvousqve cesset, & vas revertatur ad suum pristinum colorem. Nam illa aqua est menstruum fætens, in qvo est qvinta essentia nostra, id est fumus albus, qvi vocatur ignis contra naturam: Qvi si esset

 abse..s,

abſens, eſſet ignis noſter naturalis, de quo plura dicemus ſuo loco. Et hæ, aqva ſcilicet mineralis & vegetabilis, commixtæ & una aqva factæ operantur contraria, qvod eſt mirandum. Nam hæc una diſſolvit & congelat, humectat & exſiccat, putrefacit & purificat, diſgregat & conjungit, ſeparat & componit, mortificat & vivificat, deſtruit & redintegrat, attenuat & inſpiſſat, nigrefacit & albificat, comburit & frigefacit, incipit & perficit. Hi ſunt duo dracones pugnantes in gurgite ſathaliæ, hic eſt fumus albus & rubeus, qvorum unus devorabit alterum. Atqve hic vaſa reſolutoria non debent lutari, ſed ſolummodo leviter ſint obſtructa cum panno lineo & maſtiche aut cera communi. Nam hæc aqva eſt ignis & balneum intra vas & non extra, qvæ ſi alium ignem fortem ſenſerit, ſtatim elevabitur ad ſummum vaſis, & ſi ibi reqviem non invenerit, vaſa rumpentur, atqve ita compoſitum reliquetur fruſtratum. Hæc aqua compoſita in qvantum ſolvit, in tantum congelat & elevat (congelatur & elevatur) in terram glorioſam. Atqve ita eſt ſecreta diſſolutio noſtri lapidis, qvæ ſemper fit cum congelatione ſuæ aquæ. Et propterea quod hic

hic ignis naturæ additur aquæ contra naturam, ideo quantum perdidit de sua forma per ignem contra naturam tantum recuperat per aqvam naturæ, ita ut opus per ignem contra naturam non possit destrui aut in nihilum verti.

Ex Receptis observamus.

1. Menstrua hujus generis, reliquorum omnium tam mineralium quàm vegetabilium esse prima, ex ipsâ vini phil. materiâ sive uvis philosophicis confecta.

2. Liquorem sive spiritum lacteum, lac virginis, mercurium album, vinum album Lullii, & gluten leonis viridis esse synonyma, aliâs gluten aquilæ apud Paracelsum: Liquorem verò rubeum, sangvinem leonis viridis, mercurium rubeum, sulphur Philosophorum & vinum rubeum Lullii, itidem esse synonyma, aliâs sanguis leonis rubei Paracelso.

3. Menstrua mineralia acida, digerendo vel ulteriore elaboratione, transmutari vel in menstruum vegetabile simplex, vel in cœlum sive spiritum vini philosophici.

4. Menstrua hæc acida summâ cautela esse destillanda ob nimiam vitrioli azoquei vel

 potiùs

potiùs spiritus vini philosophici in hoc vitriolo existentis cum acidis effervescentiam.

5. Menstrua mineralia esse cœlum vel essentiam vini philos. acido dissolutam, hinc habito hoc spiritu, ea ipsa similiter ex tempore conficies per simplicem dissolutionem.

6. Menstrua jam præparata statim in usum esse adhibenda ne pereant.

7. Menstrua dissolvendo corpora coagulari.

8. Corpora metallica hisce menstruis redigi in argentum vivum currens.

9. Menstrua hæc dici fœtentia ob fœtidum odorem. Solo fœtore hæc facilè distinguimus ab illis fragrantibus, quæ menstrua vegetabilia dicuntur. Sic Morienum menstruo fœtenti usum fuisse probat ipsius menstrui fœtor. Qualis est ergo ejus odor, *interrogat Rex Calid*, ante & post ejus confectionem? *Respondet Morienus*: Ante confectionem nimis est gravis & fætidus, & post confectionem est ejus odor bonus, juxta hoc quod sapiens dicit: Ista aqua à corpore mortuo & jam inanimato tollit odorem. Nam ejus odor est malus, & odori sepulchrorum assimilatur. Quicunq; animam dealbaverit, & eam rursum ascen-

aſcendere fecerit,& corpus bene cuſtodierit, & ab eo omnem obſcuritatem abſtulerit, & odorem malum ab illo extraxerit, ipſam in corpus infundere poterit. Et in hora conjunctionis maxima miracula apparebunt. *Morien. de Tranſm. metall. pag. 33. Gebrum etiam laboraviſſe cum menſtruo minerali ipſe teſtatur, cap. 25. ſummæ perfect.* Prima principia naturalia, *inquit*, ex quibus metalla procreantur ſunt ſpiritus fætens, id eſt ſulphur, & aqua viva, quam & ſiccam aquam nominari concedimus. *Et alibi in fine libri inveſtigat. pergit.* Manifeſta probatione & aperta concludimus: Lapidem noſtrum nihil aliud eſſe, quam ſpiritum fætentem & aquam vivam quam & ſiccam aquam nominamus, per naturalem decoctionem & veram proportionem mundatam unione tali, ut ſibi nihil abeſſe nec adeſſe poſſit, quibus addi debet tertium, ad opus abbreviandum hoc eſt corpus perfectum attenuatum.

10. Adrop nomen materiæ horum menſtruorum ſignificare ſaturnum ſive plumbum Philoſophorum. Prima materia hujus corporis leproſi, *inquit Ripleus*, eſt aqua viſcoſa inſpiſſata in viſceribus terræ. De hoc corpore,

ut

ut vult Vincentius, fit magnum elixir ad rubeum & ad album, cujus nomen eſt Adrop, quod aliter vocatur plumbum Philoſophorum *pag. 132. Medullæ Phil. Chym.*

Lapis noſter, *inquit Arnoldus in ſpeculo Alchymiæ*, vocatur Adrop quod eſt latinè ſaturnus, & ſecundum Trojanos draco vel topum, id eſt, venenum. *Septima diſpoſit. ſpeculi pag. 596. Volum 4. Th. Chym.* Oſtendi quod philoſophi propter diverſitatem colorum diverſa nomina imponebant, ſed quantum ad eorum intentionem unum proprium nomen habuerunt ſcilicet aurum romanum, vel Adrop, vel Lapis ſuperior omnium lapidum hujus mundi. *Qarta diſpoſitio ſpeculi pag. 594. ejusdem volum.*

Laton & Azoch ſunt inſimul & nunquam ſeparantur, imo conjuncti manent ſemper, ſed propter diverſitatem colorum, philoſophi nominaverunt multis nominibus: Et ſecundum quod colores variantur & mutantur, tanta nomina impoſuerunt, quia Azoch apud indos eſt aurum, & apud Hermianos eſt argentum, & apud Alexandrinos & Macedonienſes eſt ferrum, apud Græcos mercurius, apud Hebraicos ſtannum, apud Tartaros æs,

tes, apud Arabicos ſaturnus, apud Latinos & maximè apud Romanos Ognividon (dono G. vini) ſed ut nullus erret, dico quod habet unum proprium nomen, & vulgariter ab hominibus nominatur & quilibet cognoſcit lapidem. *Tertia diſpoſ. ſpecul. p. 593. Volum. ejusd.*

Alii Adeptorum non Adrop ſed Atrop ſcribunt, quo nomine indigitare voluerunt, materiam horum menſtruorum eſſe quaſi portam totius ſecretioris Chymiæ. Atrop enim per inverſionem literarum porta legitur. Ita Robertus Vallenſis in Gloria mundi pag. 305. Ut ad verum fundamentum pervenias, *inquit,* tibi denuò inculcabo, illumque primum Hyle, hoc eſt, rerum omnium principium appellabo, nominatur quoque ſanctus unicus, intellige ex repugnantibus elementis quæ in illo ſunt; Lapis philoſophorum, ſolis, metallorum, ſervus fugitivus, æreus lapis, Thirnius lapis, Magneſia, ſive corporalis lapis, Marcaſites, Lapis gemmæ, Lapis liberorum, aureus lapis, origo rerum mundanarum, Xelis quoque per inverſionem Silex, Xidar eadem inverſione Radix, Atrop per inverſionem porta, & quotquot etiam alia nomina habet, tamen unica ſaltem res eſt.

Rober-

Roberto adstipulari videtur Lullius, cui placuit quamcunq; alterationem vitrioli azoquei sive materiæ menstruorum, hujus generis nuncupare operis portam primam; ita materiæ dissolutionem vocavit portam primam: In toto magisterio nostro, *inquit*, necessarii sunt tres spiritus principales qui sine consummatione suæ resolutionis non possunt manifestari, & nominantur alia modo tria argenta viva—— Et quia resolutio est toties primæ portæ habitudo nostri magisterii, quam declarare volumus—— dicta resolutio divisa est in tres partes principales. Prima est corporalis & vocatur in lingua Oritana Recsage: *(id est facere G. per G. autem intelligit sulphur aqueum. Cap. 5. Theor. Test. pag. 15. Volum. 4. Theat. Chym. vel mercurium nostrum Cap. 20. pract. Test. pag. 170. ejusd. Voluminis.)* Secunda spiritualis est, & vocatur Agazoph. Tertia autem spiritualis & corporalis & vocatur Ubidrugat, &c. *Deinde cum materia in ejus resolutione appareat nigra, nigredinem hanc, (ob quam alii eam dixere plumbum) esse voluit signum primæ portæ.* In prima resolutione, *inquit*, jacet totum periculum, & ideo tibi notifico, quod habeas sulphura per calo-

calorem destructa simplorum argentorum vivorum in forma tali, ut eorum proprietas activa non exterminetur extraneo calore, & quod separari non possit à suo subjecto humido, quod ex toto apparet nigrum, plenum de nobili spiritu. Ista nigredo demonstrat signum primæ portæ ad intrandum nostrum magisterium, & sine ipsa non potest aliquid fieri, quia est ignis naturæ, qui habet lapidem creare, & qui sine sui corporis corruptione manifestari non potest. *Cap. 28. Theor. Test. pag. 51. Volum. 4. Th. Chym.*

Deniq; ipsam hujus materiæ destillationem vocavit primam portam. Præparatio lapidosi spiritus ac fermentabilis est, quod recipias de succo lunariæ, & sudorem ejus extrahe cum igne parvo & levi, & habebis in tuo posse unum de argentis vivis nostris in liquore & forma aquæ albæ, quæ est ablutio & purgatio lapidis nostri & totius ejus naturæ. Et istud est unum de principalioribus secretis & est prima porta, prout intelligere potes rationibus antedictis, &c. *Cap. 9. Theor. Test. pag. 21. Volum. ejusdem.*

Ex hisce & ejusmodi locis persuasus diceres: Potius scribendum esse Atrop quam Adrop

drop cùm præter nigredinem sive plumbum philosophicum significet operis initium vel primam portam.

11. Plures esse in Chymia adepta leones virides, quos inter se distinguere necesse est.

Per primum adepti intellexerunt solem cœlestem, totum mundum gubernantem.

Secundus est argentum vivum nobis magis commune quam argentum vivum commune.

Tertius est dictum argentum vivum in viridem colorem, dissolutum.

Quartus est Adrop, vitriolum azoqueum plumbum philosophorum, &c.

Quintus est ipsum menstruum fætens, aliâs sangvis viridis leonis dictus.

Sextus est leo viridis fatuorum, vitriolum Romanum, viride æris, &c.

Septimus est extraordinarius videlicet mercurius vulgi sublimatus.

12. Plures etiam esse saturnos.

Primus est plumbum vulgi, metallorum impurissimum adeoq; in arte nostra omnium remotissimum. Quod probare Adeptorum sententiis superfluum est, cum ubiq; fere locorum legamus apud Adeptos lege solenni cautum esse ut nobis caveamus ab hoc metallorum mino-

mineraliumq; devoratore saturno. Cave, inquit Ripleus, (ut hunc unicum pro omnibus adducam testem) ne opereris cum saturno, quia vulgariter dictum est, ne comedas de filio, cujus mater est corrupta, & crede quod multi errant in saturno. Audi quod Avicenna dicit: Saturnus semper erit saturnus; imò ne opereris in terra saturni (philos.) quam ejus spiritus despexit & reliquit pro sulphure pessimo, &c. Cap. 2. Philorcii, pag. 188.

Secundus est Adrop sive vitriolum azoquenum; de quo in antecedentibus.

Tertius est operis primi primus color vel nigredo; de quo in sequentibus.

Quartus est cuprum, metallorum primum; de quo Arnoldus in speculo Alchym. disp. 8. pag. 605. Volum. 4. Theat. Chym. ita: Fuerunt inquit Philosophi qui posuerunt scientiam in septem Planetis; & primus planeta noster vocatur Venus, secundus Saturnus, tertius Mercurius, quartus Mars, quintus Jupiter, sextus Luna, septimus Sol. Cupri generatio primum obtinet locum post mercurium (universalem) ait Basilius libro de rebus nat. & supernat. cap. 4.

Ex omnibus illis, inquit Paracelsus, *quæ*

ex

ex salibus oriuntur, nullum est virtuti minerali cognatius, ac est vitriolum; cujus rei hæc causa est, quod salia mineralia sint, & mineralia omnia in massa una & Ares lateant. Vitriolum autem in separatione mineralium est ultimum, hoc quam proxime sequitur generatio metallorum ex quibus Venus primum est. Libro 4. philos. de Elemento aquæ pag. 279.

Et paulo post ait: Marcasithis & cachymiis à prima materia metallorum hoc modo separatis, sequitur deinde generatio prima, quæ est veneris, &c. Præterea per separationem, qua marcasitharum & cachymiarum naturæ expelluntur, cupreæ generationes nimis celeriter concurrunt, sese imprimunt & simul coagulantur; cujus rei hæc causa est, quod id primum post separationem marcasitharum & cachymiarum metallum sit. Libro eodem pag. 281.

Veneris vitriolum, eo quod primum sit quod præ cunctis rebus mercurio vegetabili addatur vel conjungatur in confectione Adrop à Lullio dicitur primus masculus. Iste ignis, inquit, *est illa proprietas mercurii quam debes totis viribus à combustione conservare; scilicet à tinctura vitrioli cum qua debet mercurius*

curius (vegetabilis) sublimari, quoniam est primus masculus ejus, & est additamentum tincturæ nostræ, quod est additio magna in virtute & potestate, cum conjuncta sit cum tinctura solis. Nam si à vitriolo & sale scis extrahere proprietatem mercurii, & sibi amicari per conjunctionem, quæ fit per sublimationes lentas, non ignorabis unum de secretis naturæ maximum, & veram perfectionem principalem. Codicill. cap. 92. pag. 202. Ita passim in Theoriâ Testamenti majoris intelligit vitriolum per masculum suum, præsertim in hisce locis: Ignis maris nostri pag. 50. Virtus masculi pag. 94. Virtus spermatis masculi p. 108. Calor masculi pag. 72. fæmella (Venus) in hoc casu est masculus, & non est tam calidus ut masculus verus (secundus) aurum. Pag. 73. Volum. 4. Theat. Chym.

Hujus etiam masculi meminit Espanietus in confectione sui menstrui. ℞. Inquit Virginem alatam optime lotam & mundatam semine spirituali primi masculi impregnatam, &c. §. 58. Arcani Hermeticæ phil.

Paracelsus ut masculinam veneris naturam eo melius exprimeret id metallum nomen masculini generis fecit, metallus primus. ℞

In-

Inquit liquorem corallinum, eum nempe qui probè diaphanus existit, cui adjunge ejus quidem vitrioli quod est ex venere, quintam partem, digerantur in balneo ad mensem suum. Hoc enim pacto separat se Vinum metalli primi in summitatem, cæterum quicquid de fæcibus vini (hujus) est vitriolum veneris occupat (intelligit residuam in Extractione vitrioli relictam) sicq; fit primus ille metallus perspicuum diaphanum ac rubicum plane vinum, &c. Cap. XII. Libri 3. de vita longa Pag. 65.

Quemadmodum vero venerem Adepti dixere metallum primum in masculino genere; ita etiam Saturnum nomen masculini generis transmutavere in nomen fœminini generis (Saturnam) ut per istud non plumbi vulgi sed cupri exprimerent nomen fœmininum venerem.

Habeo, inquit Ripleus filiam dilectam & mihi caram nomine saturnam, de qua certe filia, Elixiria tam alba quam rubea fiunt. Ex igitur extrahere debes aquam claram, si hanc scientiam habere desideras, &c.

Aliquando ut per Saturnum non modo venerem, sed etiam cupri philosophicam (id est menstruo

menstruo vegetabili peragendam præparatio-nem describerent illum fecerunt vegetabilem sive herbam, ut ita præparatum à non præpa-to distinguerent, ita Flamellus in suo summario: Quidam rerum imperiti homines, indo-ctiq; Chymici vulgare aurum, argentum & mercurium sumunt, illaq; tam malè tractant, donec per fumum evanescant, atque eo modo mercurium Philosophorum perficere conantur: Ad illum tamen minime perveniunt, qui prima lapidis est materia & vera minera. Sin autem ad illum pervenire, & boni aliquid reperire velint, tunc ad montem septimi, ubi nulla est planities sese conferre & ex alto deorsum sex cæteros intueri necessum habent, quos è longinquo conspicient. In montis istius altitudine triumphantem regalem herbam, quam quidam philosophi mineralem nonnulli vegetabilem vocant invenies, & jusculum purum mundumq; exinde sumatur, atque hoc modo potior operis pars fieri poterit, & hic rectus subtilisq; mercurius Phil. tibi sumendus est. Locus hic ita legitur apud Chortalassæum pag. 313. Vol. 6. Theat. Chymic.

Montem igitur conscende, ut vegetabilem saturninam, plumbeam & regiam similiter et-

iam mineralem radicem aut herbam videas, succum inde tantum sume, & siliquas abjice.

XIV. Genus.

Menstrua mineralia simplicia ex acidis vel salsis salium Essentiis, menstruis vegetabilibus confecta.

71. Aqua vel oleum salis Paracelsi, *Cap. 3. lib. X. Arch. pag. 38.*

Quanquam plures sint viæ ad extrahendum Ens primum salis, hæc tamen (*methodus conficiendi sal circulatum, circulatum minus ex sale, Aquam solventem, Aquam vel spiritum salis circulati superiùs sub No. 27. descripta*) utilissima & expeditissima, & post hanc alia illa via est, cujus de *Elixire Salis* mentionem fecimus. Ut nempe sal recens cum Aqua solvente quæ est spiritus salis (*circulati*) destillatus permixtum putrificetur & tamdiu destilletur, donec tota salis substantia solvatur, ac in oleositatem perpetuam reducatur, corpore phlegmatis in modum ipsi subducto. Hac quoque ratione Arcanum vel magisterium Vitrioli & Tartari conficiendum docetur, ut ex omnibus aliis salibus.

Annotationes.

MEnſtrua generis antecedentis ex unctuoſa vini phil. materia acido purgatâ, diſſolutâ & volatiliſatâ confici annotavimus, in præſenti contrarium obſervabimus videlicet acidas vel ſalinas ſalium Eſſentias unctuoſo vini phil. ſpiritu confectas, menſtrua eſſe hujus decimi quarti generis. Paracelſus in recepto præſcripto ſalia cum aqua ſalis circulati, ſola cohobatione redegit in liquidam ſubſtantiam ſive oleum. Oleum autem ex ſale communi, methodo prædicta confectum, præ cæteris commendat diſcipulis ſuis, pro corporum metallicorum extractionibus. Certè, *inquit*, nobilior, meliorque via non dabitur quam per aquam ſalis, ſeu oleum ipſius, præparatum eo modo, quem in Alchymia (*& in libris Chirurgicis*) luculenter deſcripſi. Talis quippe Aqua fundaliter & radicitus extrahit omnibus corporibns metallicis liquorem ipſorum naturalem, ſeu ſulphur & crocum præſtantiſſimum tam pro operibus medicis quàm chymicis. Reſolvit & frangit unumquodlibet metallum, ex natura ipſius metallica id deducens in aliam, pro va-

riaintentione & industria laborantis. *Manuale de Lap. phil. pag. 139.*

Operæ pretium ergò erit ut hujus olei salis confectionem vobis clarius explicemus. In primis autem afferemus pro recepti elucidatione ab ipso authore allegatam olei salis descriptionem ex libro octavo archidoxorum quam in Elixire salis, pag. 31. ita legimus.

℞. Sal optime præparatum, albissimum, & mundissimum: Hoc in pellicanum ponatur cum Aquæ solventis tanta quantitate quæ sexies pondus illius superet. In fimo digerantur equino simul uno mense, posteà separetur aqua solvens per destillationem, & rursum affundatur ac separetur ut priùs, idque toties, donec sal in oleum convertatur.

Ex receptorum collatione patet per sal recens, non sal marinum recenter confectum, sed idem optime purificatum intelligendum esse. Deinde clarum est, quod pondus aquæ salis circulati in recepto libri X. omissum, ita determinari oportet, ut sexies pondus salis superet. Porrò tempus & locus putrefactionis in priori processu omissa describuntur in altero; videlicet, ut in fimo equino digerantur uno mense. Præterea ex receptis observatur, non totum

tum ſal fieri oleum, cum corpus ſalis per modum phlegmatis, ſubducatur Eſſentiæ. Tandem eâdem methodo confici etiam poſſe olea Vitrioli & Tartari. Recepta ita collata non ſolum omni carent obſcuritate, ſed ex luminis eorum exuberantia, etiam proceſſus alios, alias minùs intelligibiles illuſtrant. Ita hoc oleum ſalis, ut ſalis Eſſentia vel primum Ens, obſcuriorem deſcriptionem Eſſentiæ ſalium libro 4. Archid pag. 14. traditam exponit.

℞. Salia quæ calcinabis optimè; ſi volatilia ſint, adures, (*ſublimabis*) poſtmodum reſolvantur in tenuitatem (*per deliquium*) & in Aquam deſtillentur (*per filtrum*) Aquam hanc in putrefactionem ponito (*minimè quidem per ſe, ſed quod artis diſcipulus ſubintelligere & ſcire debet, cum Aqua ſalis circulati*) per menſem & per balneum deſtillato, & aſcendet Aqua dulcis (*corpus ſalis per modum phlegmatis*) quam abjice. Quod aſcendere noluerit iterum in digeſtionem ponas (*cum nova aqua ſolvente*) per menſem alium, & deſtilla ſicut priùs, ac toties, donec amplius dulcedo nulla percipiatur. Hac via jam habes quintam Eſſentiam ſalis in fundo; (*inſtar olei*) ex aduſti vel calcinati ſalis libra una, vix duas

 uncias.

uncias. Hujus ſalis ad hunc modum extracti, ſi commune fuerit, uncia ſemis plus condit cibos quam alterius libra ſemis. Nam ejus Eſſentia quinta duntaxat adeſt, & corpus ab ea per liquidam ſolutionem abſtractum eſt. Hac ratione quinta ſeparatur Eſſentia ſalium omnium.

Proceſſus hîc radiis antecedentium ita illuſtratus non parvum in dicta recepta reflectit lumen, videlicet ex ſalium libra una vix recipi duas uncias.

In clavi archidoxorum, videlicet libro X. p. 37. Paracelſus ſalium Eſſentias deſcripſit hiſce verbis: Quintæ Eſſentiæ extractio è ſalibus puta Vitrioli, Salis, Nitri, Tartari, &c. fit hoc modo. Cohoba cũ proprio ſuo liquore vel Aqua ſæpius, putrefac cum phlegmate, & inde corpus abſtrahe in modum phlegmatis uſque ad ſpiritum fixum. Hunc ſolve in Aqua vel unda ſua propria & in fervore ſepara cum ſpiritu vini, purum ab impuro.

Deſcriptio hæc obſcuriſſima eſt, ſed clarior redditur per modò dicta. Mens Paracelſi, hæc eſt: Salia putrefacit & toties cohobat cum propriis liquoribus vel undis, id eſt cum propriis circulatis; ſal com. cum ſale circulato;

lato; Nitrum cum Nitro circulato, vitriolum cum aqua vitrioli circulati, alumen cum aqua aluminis circulati, aqua solvente ex Alumine, circulato minore ex Alumine, &c. usq; dum remaneant in fundo in forma olei, quod oleum, quia vel acidum vel salsum, facilè cum unctuoso vini phil. spiritu vel circulato proprio effervescit, & in hoc fervore quasdam de se dimittit impuritates, adeoq; purius redditur, quod confirmatur ex ipsa aquæ salis circulati descriptione, ubi sal fusum & resolutum per deliquium cum vini phil. spiritu putrefacit, cohobat & usq; ad oleitatem abstrahit; Conjunge, *pergit*, cum spiritu vini *(phil.)* & impurum in fundo decidet, quod separa, purum verò in frigido cristallisetur, affunde iterum destillatum & toties cohoba donec oleum fixum in fundo remaneat & nihil dulce posteà transgrediatur.

Deinde hoc oleum salis ut menstruum, sui ipsius processum in Chirurgia alias inexplicabilem, intelligibilem reddit, qui ita legitur.

72. Aqua salis aliæ descriptionis Paracelsi, *Cap. 2. Tract. 3. Part. 2. Chyr. major. pag. 66.*

℞. Salem absque artis accessione ab ipsa natura albissimum *(sal gemmæ)*

 quem

quem aliquoties fundes, post in pulverem tenuissimum redactum cum succo raphani mixtum agitabis, post resolutionem destillabis, destillatum cum æqua portione succi sanguineæ destillabis adhuc quinquies, in hac aqua laminæ solis per Antimonium repurgatæ in pulverem facilè resolvuntur. Pulvis deinceps hoc modo præparatus Aqua dulci destillata abluendus eousque est, donec nullum amplius salem resipiat, nam sal cum in ipsius substantiam non penetret, facilè lotione abluitur.

In hoc processu sal Gemmæ fusum per methodum aquæ salis circulati succo Raphani dissolvitur, abstrahitur & resolvitur per deliquium, deinde sexies destillatur cum æquali portione succi sangvineæ. In antecedenti hujus Olei salis descriptione hæc salis fusio, in succo Raphani dissolutio & resolutio per deliquium non necessaria est, quoniam aqua salis circulati per se sufficit ut salis Essentiam separet à suo phlegmate. At in confectione aquæ salis circulati ubi utimur spiritu vini phil. absq; dicta prævia salis præparatione, opus haberemus nimis tædiosum; interim ambo processus conveniunt in menstrui pondere, perinde enim

enim est, nam sal cum sextuplo aquæ solventis cohobetur in oleum; vel sexies destilletur cum succo sangvineæ in æquali pondere. Unicum quod processum posteriorem reddit inexplicabilem, est incognitus succus sangvineæ, verumenim vero vel vini philos. spiritum, vel Aquam salis circulati, ejus supplere locum, ex modò dictis patet.

Basilius sal commune spiritu vini phil. non quidem in oleum resolvit, sed in Lapidem viridem redegit hoc modo:

Viride salis Basilii,

In supplemento libri de conclusion.

℞. SAl commune, quod calcina bene, absque fusione tamen, reduc in pulverem, resolve per deliquium in cella, vel in Raphano exciso, tum destilla ex arena igne celeri, & ascendet aqua; residuum in fundo pulverisa & aqua sua destillata solve, iterumque destilla; hoc toties repete usque totum sal ascenderit, quod fiet quarta vel quinta vice. Ab aqua destillata abstrahe phlegma in balneo, residuum pone in cella in aqua frigida, & habebis cristallos, quas exime & solve in phlegmate; denuo abstrahe ad medietatem, & novas invenies cristallos, opus re-

pete quater vel amplius,quo sæpius enim, eo cristalli evadent fusibiliores. Quibus exsiccatis & in marmore tritis affunde spiritum vini (*phil.*) rectificatum,quem toties à sale cohoba,usque dum videas oleum salis coagulatum in lapidem transparentem viridem,quem reserva.

Paracelsus in suis Receptis jussit ut salis calcinatio perficiatur,adjuncta ejusdem fusione; Basilius autem in hoc processu prohibet hanc salis liquefactionem. Nos eam in dicta salis depuratione minus esse essentialem inde concludimus. Nec adeo necessarium æstimamus, sal resolutum per deliquium destillandum esse, ut inde fiat sal fusibile,cum Paracelsus ex sale fuso idem conficere oleum docuerit,quod viridis esse coloris præter Basilium ipse passim testatus est Paracelsus. Ita legimus de oleo salis viridi. Libro de male curatis, pag. 170. Chyr.majoris. De viriditate salis, Libro 4. de gradibus,pag. 154.

Ex Receptis observamus.

1. Menstrua hæc esse salium non tingentium Essentias.

2. Olea vel Essentias salium tingentium utpote Vitrioli, &c. eâdem quidem etiam posse

posse confici methodo, ac non ad præsens, sed ad aliud pertinere genus.

3. Menstrua hæc ulteriori digestione vel cohobatione fieri dulcia, & transmutari in —— Arcana volatilia, circulata minora sive Menstrua vegetabilia simplicia quinti generis.

4. Menstrua hæc dissolvere metalla in pulverem pro extractione croci vel sulphuris metallorum & mineralium modum mutuabimus à Ripleo ex usu menstruorum fœtentium:

Procedamus, *inquit, pag. 145. Medulla phil. Chym.* ad practicam super corporis (*metallici*) debitè calcinati calcem. Præparato itaque corpore, pone desuper tantum hujus aquæ compositæ (sub No. 70.) ut possit illud cooperire ad spissitudinem dimidii pollicis, & statim ebulliet super calces corporis sine alio igne externo, dissolvendo corpus, & elevando illud in forma glaciei cum sua ipsius exsiccatione, quam oportet manum artificis removere. Et postquam calces relictæ fuerint, iterum bene exsiccatæ per ignem, addatur illi tantundem Aquæ quantum supra, & sic in omnibus ulterius procede ut dictum est, & hoc modo perseverabis in eadem operatione, donec omnes calces fuerint bene dissolutæ.

lutæ. Quæ ſubſtantia bene diſſoluta & ſubtiliter ſeparata atque in pulverem redacta, ponenda eſt in bona quantitate aquæ ignis naturæ rectificatæ *(ſpiritûs vini phil.)* ut in eo vaſe bene obturato per calorem extrinſecus adminiſtratum caloremque internum excitantem ſolvatur in oleum quod cito fiet, &c.

Quando ſuperfunditur menſtruum (*ſericonis ſub* No. 63.) ſuper calces prædictas (*metallorum*) incipit ebullire. Tunc autem ſi vas fuerit bene clauſum, non ceſſabit operari ſine igne extrinſeco illi adminiſtrato quousque exſiccetur in calcem. Quocircà non debet apponi illius major qvantitas quam quæ vix ſufficiat cooperire calces. *Ibid. pag. 171.* Nam in hac operatione quanto minus apponitur ſpiritus, & quanto magis corporis, tanto meliùs & citiùs fiet diſſolutio quæ ſit per congelationem aquæ. Cavendum ergo, ut dicitur in Roſario, ne venter ſit nimis humidus, quia tunc materia non reciperet ſiccitatem. Atque hic modus ſervandus eſt, quousque tota aqua exſiccetur in corpus. *Ibid. pag. 161.*

5. *Pulverem hunc metallicum aqua dulci ablui poſſe ab omni acredine. Adeptorum menſtrua eſſe permanentia ex ipſis conſtat eorum confe-*

confectionibus, & clariùs patebit ex illorum usu in librorum sequentium Receptis. Nihilominus cum Paracelsus præsenti menstrui ablutione contrarium statuisse videatur, quapropter ne in errorem incidatis totius Chymiæ adeptæ maximum & periculosissimum, observationem unam vel alteram circa menstruorum permanentiam vobis communicare placuit.

Primo, *Aquam ardentem puta Philosophicam digerendo vel circulando dividi in phlegma & oleum huic supernatans, modò observastis in confectione Essentiæ vel spiritus vini philosophici.*

Annotastis etiam eandem aquam ardentem vel idem oleum ex ea confectum ulterius concentrari, & reliquum phlegma exspuere; ipsummet, utpote merum oleosum, autem permanere cum terris inanimatis ita dictis, in salium harmoniacorum tam vegetabilium quam mineralium præparationibus. Impossibile enim est ut dictum phlegma unctuosi spiritûs Vehiculum cum rebus dissolutis permaneat, multo minus fixetur cum eis sibi adeo heterogeneis. Cum grano salis itaq; intelligenda venit menstruorum, imo ipsius vini phil. spi-

ritûs permanentia, nempe quatenus menſtrua hæc ſint unctuoſa aridis permixta minimè ſuis aquoſitatibus diluta, quæ omnes ceu inutiles in fixatione ſeſe ſeparant. Exempla habebitis, Libro 2. de Aſtris & Arcanis & paſſim libro 3. de tincturis philoſophicis.

Secundo, *Menſtrua hæc non ſtatim & primis vicibus permanere cum diſſolutis ſuis. Aliquoties imo ſæpius affundendum eſt & cohobandum antequam pars ejus cum corpore diſſolvendo permaneat, ubi reliquum interea aſcendit inalteratum.*

Tertio, *Nec Menſtrua permanent cum omnibus rebus promiſcue, ſed uniuntur tantū ſibi homogeneis, quibus cum ut remaneant, ratio dictitat. Sic menſtrua vegetabilia ſimplicia permanent cum Eſſentiis, minime cum earum ſpretis corporibus albis; ubi menſtrua vegetabilia compoſita corporibus hiſce etiam adæquata totum diſſolvunt in magiſteriorum confectionibus.*

Quarto, *Imo quamvis quodlibet menſtrum vel Eſſentia ſit, vel Magiſterium; Eſſentia autem aliam præparet Eſſentiam; una alteram facile penetret & intimè commiſceatur, ambæ tamen quamdiu ſint diverſorum generum*

rum vel graduum separantur iterum nec permanent, usq; donec noviter extracta ad eundem alterius gradum provecta fuerit, tum tandem confluunt in mixtum naturâ & arte inseparabile.

Quinto, *Circa menstrua mineralia hæc annotabitis, quod eorum aciditas eandem habeat rationem cum phlegmate vel aquositate menstruorum vegetabilium, quatenus humida sit, adeoq; separanda in rerum fixationibus: Quatenus vero ex aridis salium mineralium (salia autem arida sunt acidis dissoluta) particulis constet sub duplici consideratione cadet.*

In prima, Menstrui aciditas fortè existens in majori copia quàm necesse, vel circa dissoluti superficiem adhærens facile abluitur aqua communi.

In secunda autem, eadem aciditas peritius admixta, & ab ariditate dissoluti absorpta, venenositatis causa facta est, & jam non nisi menstruis vegetabilibus ipsam transmutantibus alterari nequit. Paracelsus non salis oleum, sed salis acredinem, quod in metalli substantiam non penetrat & facilè lotione abluitur, abluere mandat, salis autem unctuosita-

ſitatem unctuoſo vini phil. ſpiritu permixtam, jamq; unctuoſitati metalli unitam aqua communis nec tangere nec ſeparare poteſt. Acidum autem in aridi penetralibus receptum vini phil. ſpiritu denuo corrigit, ne fiat venenoſitatis cauſa. Attamen extat quidam apud Paracelſum locus, ubi ſingulare quoddam ſanxiſſe videatur edictum contra menſtruorum permanentiam: Varii modi, *inquit libro 4. Archid. de Eſſentia pag. 12.* reperiuntur per quos Eſſentia quinta poteſt extrahi, videlicet per ſublimationem, calcinationem, per aquas fortes, per corroſiva, per dulcia, per acerba, &c. quacunque via fieri poteſt, Ubi hoc ſimul curandum eſt, ut omne quod ad Eſſentiam quintam admixtum fuerit ob neceſſitatem Extractionis, id ipſum rurſus extrahatur, & ita maneat Eſſentia quinta ſola, nullis coinquinata rebus aliis aut permixta. Fieri namque nequit ut à metallis, & præſertim ab auro, quod non per ſe poteſt ſuperari, extrahatur quinta Eſſentia, quin adhibeatur corroſivum aliquod aptum, quod ab eo poſtmodum ſeparari iterum valeat. Sic ſal quod aquâ fuit *(diſſolutum)* iterum ab aqua extrahitur, ut hæc ſale careat. Ubi hoc tamen conſi-

confiderandum venit, scilicet omne corrosivum ad hoc idoneum non esse, quod non omnia separari possunt. Si enim Vitriolum aut Alumen aquæ permisceatur, neutrum ab ea postmodum absque detrimento vel corruptione separari potest iterum, quin asperam post se remanentiam relinquant, ea de causa, quod aqueum utrumq; sit ac similia duo concurrant; quod hoc loco fieri non deberet. Quapropter satagendum est, ut aquosum ad aquosum; aut oleatum *(oleosum)* ad oleatum; resinatum nullum ad resinatum; sed contrarium utique separare debet quintam Essentiam & extrahere illam, prout aquæ oleaginosorum quintas Essentias, uti de metallis traditur, extrahunt; & oleaginosa quintas Essentias aquosorum, ceu de quintis Essentiis herbosorum discere possumus. Sunt igitur post separationem & extractionem Essentiæ quintæ separanda iterum corrosiva; quod factu facile fuerit: Nam oleum & aqua leviter separantur: At oleum ab oleo non, nec aqua similiter ab aqua sine permixtione extrahi potest, quod quidem relictum in Essentiam quintam, damnum invehere posset maximum. Oportet enim quintam Essentiam cla-
ram

ram & immaculatam, absque permixtione cujusvis esse collectam, ut uniformem substantiam habeat, qua totum penetrare corpus habeat.

Ne Essentia coinquinetur rebus ob extractionis necessitatem additis, præcipit, ut nulla materia aquosa menstruo aquoso: oleosa oleoso; resinata resinato; sed contrario quodam extrahatur. Regula hæc si juxta literarum sonum intelligatur, erronea est, tollit enim omnem menstruorum permanentiam stabilitam super istud adeò ab Adeptis decantatum axioma: Dissolutio corporis est coagulatio spiritûs vel menstrui & viceversa. Tollit inquam omnem naturalem dissolventis & dissolvendi homogeneitatem, imò repugnans est ipsius Paracelsi experientiæ, qui nullum habuit menstruum quod cum suis dissolutis non remanserit intimè commixtum, ut ex illorum usu probabimus in sequentibus. Essentia autem coinquinatur rebus additis in sui extractione variè.

Primo quando Essentia naturalis vel seminalis extrahatur simili naturali Essentia alterius speciei; exempli gratia, Essentia croci inquinatur & confunditur cum viribus cinamomi

momi in ejus extractione cum Essentia specifica cinamomi. Hinc non cum naturali quadam Essentia, sed artificiali potius sive cum spiritu vini phil. nondum specificato extrahendæ veniunt vegetabilium Essentiæ.

Secundo inquinatur Essentia quando menstruum vel Essentia in majori quantitate, quàm convenit, adhibeatur in Essentiæ alterius extractione, qua quantitate qualitas Essentiæ dictæ diluitur, diminuitur, & veluti inquinatur; hinc amovenda est semper menstrui superfluitas ut Essentia maneat per se sola absque omni permixtione.

Tertio inquinatur Essentia in ejus extractione cum menstruis acidis sive mineralibus juxta processus veterum. Acidum enim, etiamsi intimè nulli commisceri possit Essentiæ, quia ipsummet non Essentia est, nihilominus facilè ab Essentiarum mineralium ariditate absorbetur vel absconditur, & ita per accidens Essentiis dictis conjungitur, & ex re alias innocua summum procreat venenum. Istud itaq; ut removerent veteres, primo Aquæ lotione abluerunt quod corpori adhærebat externè, deinde quod penitius fuerit admissum transmutarunt menstruorum vegetabilium dige-

digestione. In confectione verùm essentiarum cum menstruis acidis sive mineralibus juxta processum reformatum, alias duorum colorum dictum Paracelsi, dicta Essentiæ inquinatio, nullum habet locum. In hujus processûs initio quidem acidum ab arido absorptum causa fit venenositatis ut in processu veterum; ast quum processus hic Paracelsicus ulteriùs elaboratur & quam ingeniosissime ad tantam perducitur perfectionem ut nullum amplius superesse possit aridum in quo acidum occultari queat, sed è contrario totum corpus convertitur in duo olea vel pinguedines, à quibus omnis aciditas facilè communi aqua ablui potest, ideo nulla hic timenda est ab acidis inquinatio. Dictum Paracelsi ad hanc methodum referendum esse putamus cum ibidem de proposito egerit de ea, præsertim cum metallorum Essentias oleaginosas dixerit menstruis aquosis id est acidis vel corrosivis extrahendas; Herbarum autem aquosas, id est respectu metallorum minus oleosas, oleaginosis, id est, menstruis vegetabilibus conficiendas quæ cum non terminis communibus, sed satis obscurè data sint, ideò hæc suis discipulis, ad melius explicandum relinquimus, quæ si verò juxta literam

teram intelligenda essent, error sane esset ne quidem in principe Adeptorum connivendus: Sed juxta veriverbium, Homines sumus, &c. aliquando enim bonus etiam dormitavit Homerus, & Paracelsi penna fuit ebria.

XV. Genus.

Menstrua mineralia simplicia ex spiritu vini phil. & spiritibus acidis, utpote Aqua forti, spiritu nitri, spiritu sulphuris, salis, &c. Aceto destillato, &c.

73. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Paracelsi,

In tinctura Paracelsica pag. 37. Aurei Veller. Germ.

℞. Vinum optimum *(rubeum vel album Lullii)* rectifica toties donec linteum in eo madefactum & accensum comburatur. Hic spiritus vini dicitur Essentia. ℞. Vitrioli libras duas, nitri libram unam, de quibus destilla Aquam fortem in Essentiam vini prædictam, posteà digere per 10. dies ut bene uniantur.

Annotationes.

Quod Adepti diversimode tam cum oleosis quàm Aridis acuerint vini phil. spiritum, sufficientem dedimus exem-

exemplorum copiam in antecedentibus menstruorum vegetabilium generibus; jam quibus modis acuendus sit hic spiritus Acidis monstrabitur in menstruis sequentibus. In præsenti decimo hoc quinto genere conjungemus unctuosum vini phil. spiritum aliquibus spiritibus acidis, ut eorum aciditate adjutus celeriùs & facilius quam antea solus Arida dissolvat & perficiat. Paracelsus in recepto nostro, ut nimiam effervescentiam in dissolutione spiritûs vini phil. in Aqua forti compesceret, Aquam fortem destillavit in vini spiritum, ut ambo paulatim commiscerentur, quæ ita invicem commixta porrò digessit per dies decem. Idem menstruum describitur à Trithemio.

74. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Trithemii.

Pag. 46. aurei Velleris Germ.

℞. SPiritûs vini libras tres, Vitrioli, Nitri, ana libram unam, destilla spiritus Aquæ fortis in prædictam Aquam vitæ, digere per octo dies.

Quantitas hæc Aquæ fortis insufficiens est ad dissolvendum libras tres spiritus vini; forsitan pro libris totidem intelligendæ sunt unciæ.

cia. Nullum hic requiritur artificium, dummodo Acidum & oleosum commisceantur invicem. Olim, vice Aquæ fortis, Adepti usi fuere Aceto destillato pro hoc Menstruo. Ita

75. Acetum cum spiritu vini mixtum Basilii,

Cap. de Weinessig. *in Repet. Lapidis.*

Der Weinessig (*Acetum Vinum, verbum indeclinabile simplex*) non est Acetum Philosophorum, quod liquor alius est, ipsa videlicet lapidis materia, quoniam ex Azot Philosophorum conficitur lapis Philosophorum. Acetum vinum vero componitur ex communi Azot destillato (*Aceto com.*) & spiritu vini (*videlicet philosophici:*) Et alibi *libro de Particularibus de particul. Veneris.*

De hac, *inquit*, præparatione modo locutus fui parabolice in libro Clavium (*in Repetitione*) *capite de* Weinessig / ubi dixeram quod commune Azot (*Acetum*) non sit materia lapidis, sed Azot nostrum sive materia prima extractum è communi Azot & Vino, quod compositum succus expressus dicitur uvarum immaturarum, quo cum veneris corpus dissolvendum & in vitriolum redigendum (*deinde*

(deinde in Azot noſtrum, primam lapidis materiam, mercurium philoſophorum, ſpiritum mercurii ex vitriolo, &c.) quod optimè obſervabis, ut à multis laboribus & periculis ſis immunis. Mercurius Philoſophorum, *inquit libro de concluſionibus ſect. 2. de vitriolo Philoſophorum*, ſive materia prima lapidis arte conficienda venit, nam noſtrum Azot non eſt commune Acetum, ſed extractum mediante communi Azot.

Quamvis itaq; ex communi Azot vel Aceto deſtillato & vini phil. ſpiritu menſtruum confici poſſit philoſophicum, ut & in quorundã corporum diſſolutionibus ſufficiens & appropriatum; nihilominus, quoniam præſertim in metallorum, mineraliumq; uſu alchymico ſit minus acutum, ideò Aceti loco ſumpſere Adepti Aquam fortem, ut videlicet eò citiùs ſua perficerent opera.

Scias *inquit* Iſaacus Hollandus, majores noſtros in arte laboraſſe variis modis, atque tamen ad unum eundemque finem pervenêre, verùm lapis eorum non æquè magnam projectionem fecit, hic altam, ille longam, prout opera (*menſtrua*) acuta fecere aut alti soloris. Nonnulli diu deſudarunt, antequam lapidem

lapidem produxere; alii acumine ingenii tempus abbreviarunt, ut jam quotidie fit multo ſudore & labore. Noſtri majores alii tres annos, alii quatuor laboravere antequam lapidem produxerunt, illis enim temporibus aqua fortis erat incognita, ac non niſi Aceto deſtillato utebantur, nunc eorum poſteri aquas fortes adinvenêre quod opus multum abbreviavit. *Cap. 6. libr. 2. Oper. min. pag. 423. Volum. 3. Theat. Chym.*

Ad illud usque tempus corpora erant aperienda lentè, videlicet calcinando, reverberando, ſolvendo in acri noſtro Aceto, (*Aceto cum ſpiritu vini phil. mixto*) idque poſteri animadvertentes acumen mentis exacuerunt, ac aquam fortem adinvenerunt, quæ viam illis multum abbreviavit. *Cap. 77. libr. 1. oper. min. pag. 358. Volum. ejusdem.*

Adepti non Aceto & aqua forti tantùm, ſed omni ſpiritu acido non tingente, videlicet ſalis, ſulphuris, &c. hunc vini phil. ſpiritum diſſolvebant, ut præſens conficerent menſtruorum genus. Ita præparatur.

76. Spiritus ſalis Baſilii,

Libr. Partic. in Particul. Solis.

℞. SPiritûs ſalis optimè dephlegmati partem

item unam, ſpiritûs vini (*phil.*) optimi absque omni phlegmate, ſive ſulphuris vini partem ſemis, lutatis vaſibus deſtilla fortiter ut nihil remaneat.

Si deſtillato ſuperaddas novum vini ſpiritum, & per tempus aliquod digeras, fit dulce; oportet ergo ſpiritum vini diſſolvere in ſalis ſpiritu absq; digeſtione ne pereat hujus ſpiritus aciditas vel ſalſedo. Guido loco ſpiritûs vini phil. aliquando ſumpſit ſ. um circulatum vel minus vel majus, in quod deſtillavit ſpiritum ſalis.

77. Spiritus ſalis Guidonis,
Pag. 7. Theſauri. Chym.

℞. Menſtrui vegetabilis minoris (*ſub* No. 36.) vel magni (*ſub* No. 38.) libram unam, pone in recipiente capaci. Deinde ℞. Salis com. vel Gemmæ, lapidis Tripolenſis ana libras quatuor, deſtilla ex retorta terrea, igne aperto, primo leni, usque ad totius phlegmatis extractionem, deinde appone recipiens cum circulato, & deſtilla ſpiritus, usque dum ne guttula olei ſalis aſcendat, & menſtruum habebis acuatum.

Aliquando ut menſtrua hæc fortiora redderent, Acidum ſeparavere vel abſtraxere ab oleoſo,

oleoso, ut vini phil. spiritus remaneret in forma olei vel glaciei. Ita fit

78. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Lullii,

In Elucidat. Testam. pag. 147. Artis aurifer.

℞. Vitrioli partem unam, Nitri partem unam, Aluminis partem quartam, omnia misceas bene insimul, & pone ad destillandum lento igne, donec humiditas recedat, tunc da fortiorem, & ultimò fortissimum, donec albificetur alembicus, tunc enim est præparata aqua fortis. Posteà ℞. Aquæ prædictæ libram unam, & pone in cucurbita magna, & funde desuper uncias quatuor aquæ vitæ *(ardentis)* quatuor vicibus destillatæ, & pone desuper alembicum cum suo receptorio, tunc faciet magnos strepitus bulliendo cum maximo impetu sine igne. Quapropter commixtio aquarum debet fieri successive. Tunc pone in aliam cucurbitam minorem & pone desuper alembicum cum suo receptorio, & in balneo destilla Aquam, ut solummodo materia remaneat in fundo vasis in forma Glaciei, reaffunde Aquam, & destilla iterum, & hoc reitera no-

 vem

vem vicibus, tunc manebit in fundo oleum vel materia ut glacies.

Hoc Lullii menstruum clarum est, quapropter nostra elucidatione non indiget. Describitur autem ab Anonymo quodam apud Rhenanum hoc modo.

79. Aqua fortis cum spiritu vini mixta Anonymi cujusdam,

Libro de Principiis naturæ & Arte alchym. pag. 28. syntagm. Harm. Joh. Rhenani.

℞. Nitri & Aluminis ana, & destilla phlegma donec spiritus fortes & dissolventes ascendant, & his præpone recentem & mundam aquam destillatam, & in eam spiritus igne fortissimo urge. Deinde ℞. Spiritus vini bene purgatos, ac subtiliter destillatos per balneum, de his recipe uncias quatuor ad libram unam aquæ fortis, in cucurbitam magnam, superpones ei alembicum, claude & loca eam in Aquam frigidam, ac ebulliant, donec cessat bullire. Tunc loca in balneum, & destilla aquam, sic ut spiritus adhuc humidi remaneant, tunc reaffunde ipsis Aquam priùs extractam, & fac ut priùs, & illud septies repete, semper destillans cum igne leni, donec non velit destillare, sed remaneat in fundo instar olei.

Ex Receptis hæc observamus notatu digna.

1. *Spiritum vini phil. in spiritu acido quodam dissolutum, menstruum esse minerale. Nostram Aquam fortem; Acetum nostrum, Acetum destillatum, Acetum cum spiritu vini mixtum, nostrum spiritum salis, sulphuris, &c.*

2. *Spiritum ejusdem vini in acido cum maxima dissolvi effervescentia. Hinc summè cavendum ne spiritûs vini phil. nimium effundas in Aquam fortem; & vice versa. Tutius enim esset Aquam fortem destillare desuper vini phil. spiritum, juxta Paracelsi monitum.*

3. *Sumere Aquam fortem cum spiritu vini mixtum, pro Aceto cum spiritu vini mixto, aut spiritu salis cum spiritu vini mixto, &c. licitum esse, præsertim in operibus alchymicis.*

4. *Menstrua hæc eo fortiora fieri, quo magis abstrahantur ab acido in dissolutione debilitato.*

5. *Adeptos etiam usos fuisse menstruis corrosivis vel aquis fortibus. Sunt non tantùm communium laborantium & ignorantium sed Adeptorum etiam quidam, horum menstruorum præparationem & usum nescientes, qui contra corrosiva hæc menstrua scripsere.* Fatui

inquit Bernhardus , ex minoribus mineralibus faciunt & extrahunt aquas corrosivas,in quas projiciunt species metallorum & eas corrodunt. Putant enim illas solutas esse solutione naturali , quæ quidem solutio requirit permanentiam simul scilicet solventis & soluti ; ut ex utroque nempe masculino & fœminino semine nova species resultet.Amen dico tibi,quod nulla aqua naturali reductione speciem metallicam dissolvit,nisi illa quæ permanet in materia & forma , & quam metalla ipsa soluta possunt recongelare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potiùs est deturpatio compositi,utpote corporis dissolvendi,&c. sic tamen solvere se putant in natura errantes, sed non solvunt. Quia aquis fortibus abstractis , corpus ut priùs liquefit , nec aqua illa erit ei permanens , nec substat illi corpori pro humido radicali. Corpora quidem corroduntur , sed non solvuntur, & tanto magis à metallica specie alienantur. Quare hujuscemodi solutiones non sunt fundamentum Artis transmutatoriæ , sed potiùs imposturæ Alchymistarum sophisticorum, qui putant in his hanc artem sacram latere, &c. *Epist. ad Thom. de Bononia pag. 60. Ar-*

tis

tis aurifer. Sic in Regeneratione metallorum, *inquit Sendivogius*, ſiniſtrè proceditur à vulgaribus chymicis. Corpora metallica ſolvunt ſive mercurium, ſive aurum, ſive ſaturnum, ſive lunam, & corrodunt illa aquis fortibus & aliis rebus heterogeneis ad veram artem non requiſitis, poſteà conjungunt & ſimul cogunt neſcientes quod ex corpore humano diſſecto non generatur homo, &c. *Tract. 6. pag. 488. Vol. 4. Th. Chym.*

Some do by Art corroding waters make,
In which metalline ſpecies they calcine,
But then the liquor doth the earth forſake
Nor by mans skill together they will combine:
This way to fools we leave, for nothing fit,
But for to waſte ones thrift, beware of it.

Pag. 41. of. the 2. part of the Marrow of Alchymy.

Hæc & ejuscemodi dicta contra noſtra torquent menſtrua minerlia ſive acida, ubi contra communes non ſapientum aquas fortes fuere ſcripta à Philoſophis. In iſto paſſu *inquit Lullius*, erant ignorantes, arbitrantes corpora metallorum cum fortibus aquis communibus diſſolvi, ut ſuprà dixi in principio hujus operis, & adduci ad primam ſui

materiam vel naturam; ſed ſi libros noſtros legiſſent, ſcirent utique tales liquores intentioni Philoſophorum repugnare, &c *Compend. animæ Tranſm. pag. 194. Volum. 4. Th. Chym.*

Lullii mentem explicat Pariſinus fidelis ejus diſcipulus: Quæ de aquis fortibus nobis objiciuntur, illas videlicet in arte inutiles eſſe, & nihilominus à Lullio doceri, aliter accipienda ſunt. Hoc modo enim differentiam inter aquas fortes ſapientum & vulgares ponit, &c. ideoque Raymundus cum aqvas acutas rejicit, aquas fortes ſeparationis intelligit, non vero ſapientum aquas. *Cap. 6. libr. 2. Elucidar. pag. 206. Volum 6. Theat. Chym.*

Sed quod ipſa commonſtrabunt menſtrua, nobis vel authoritatibus vel argumentis elucidare non niſi ſuperfluum foret.

XVI. Genus.

Menſtrua mineralia ſimplicia ex Aceto philoſ. & ſalibus volatilibus, uti ſunt ſal armoniacum vulgi, urinæ, &c.

80. Oleum armoniaci Guidonis,
Pag. 11. Theſaur. Chymiatr.

℞. OLei ſalis (*menſtrui ſub* No. 71. *deſcripti*) libram ſemis, ſalis armoniaci

niaci (*vulgi*) uncias quatuor. Sal ſolve in oleo, diſſolutum cohobater per alembicum.

Annotationes.

IN genere antecedente ſpiritus vini phil. diſſolvebatur in Acidis, jam ut menſtrua hæc oleoſo-acida fortiora redderent Adepti, his addidere ſalia, id eſt, arida acidis diſſoluta & criſtalliſata. In hoc præſenti genere ſumpſere ſalia volatilia, utpote quæ facilioris præparationis ſunt, in ſequenti ſalia fixa, fortioris utpote virtutis. Nihil eſt in recepto Guidonis vel difficile vel obſcurum, niſi in dubium vocare velitis ingredientia, quæ ambo communia eſſe nequeunt, quoniam Guido menſtruo hoc aurum philoſophicè ſublimat. Quicquid etiam legis in libris Chymiæ practicæ, ſemper juxta literam intellige (artis loquendi terminos ut excipias, non eſt quod te admoneamus) ſi modo ita, hoc quod promittitur in præparatione & uſu fieri queat; ſi non: Senſum analogicum quære non in præparandi methodo & uſu; ſed in ingredientibus. Juxtà quam regulam vel oleum ſalis, vel ſal armoniacum, vel ambo philoſophica eſſe debent, eo quod communibus aurum ſublimari nequeat philoſophice. Quod oleum ſalis ſit menſtru-

 um

um philosophicum, probavit oleum salis Paracelsi, ut & spiritus vel oleum salis Basilii, quo sulphur solis extrahit. Cap. 6. de Rebus nat. & supernat.

Quod Guido idem oleum intellexerit probabile est, aliâs enim olei nomen improprie attribueretur â Philosopho, tenui & communi salis spiritui. Sed si malles, Guidonem per oleum salis communem intellexisse salis spiritum, oportet ut per sal armoniacum non vulgi, sed sal harmoniacum vegetabile (spiritum vini phil. sale quodam exsiccatum & denuo sublimatum) intelligas, nam & ita menstruum conficeres ejusdem, si non fortioris virtutis, sequentis decimi octavi Generis speciem. Sed si ambo & oleum salis & sal harmoniacum assumeres philosophica, menstruum inde produceretur præcedentibus ambobus adhuc fortius; hic errare potes de vero & genuino Recepti sensu, sed nunquam de veritate Chymica, quamdiu manuductus fueris â spiritu vini phil., ast hîc est, ut summè caveas, ne falsa falsorum lachrymistarum recepta aliquando incogitanter transmutes in vera; impossibile in possibile; mendacium in veritatem; & nequam in Philosophum.

Ali-

Aliquando sal armoniacum vulgi impraegnarunt tincturâ quâdam ut menstruum conficerent altiùs; ita facta

81. Aqua salis armoniaci Isaaci, *Cap. 47. 2. oper. min. pag. 460. Vol. 3. Th. Chym.*

℞. SAl armoniacum, sublima ipsum per vitriolum Romanum, libram unam salis armoniaci in libras duas vitrioli, tum contere denuo super fæces, iterum sublima, tum fæces abjice, tum sublima rursum per duas libras vitrioli recentis, fac ut suprà, & itera novies. Istud sal armoniacum pulverisa, pulverem vitro inde; superfunde Acetum destillatum (*phil. sive menstruum aliquod decimi quinti Generis*) ut tantummodo solvatur nec amplius, quam ut sal armoniacum solummodo aqua fiat tam crocea quàm sol, quia sal armoniacum per vitriolum erat sublimatum, atque id tincturam producebat. Estque hæc ea aqua salis armoniaci qua cujus confectionem suprà pollicitus sum me docturum.

Ex Receptis observamus.

1. Oleum sive Essentiam salis menstruum fieri fortius salium volatilium additione.

2. Hoc de menstruis præcedentis decimi quinti generis intelligi etiam debere.

3. Menstrua hæc eadem esse cum menstruis vegetabilibus quarti generis, nisi quod superadditum habeant Acidum.

4. Menstrua hæc esse facillimæ præparationis, utpote quæ tribus tantum fiunt cohobationibus.

5. Cunctis in Chymia secretiori versatis perdifficile esse errare. Facilè enim quilibet artis hujus practicam intelligens explicabit cujuscunque Adepti receptum etiamsi obscurissimum, vel ex usu, vel titulo, vel ipsa præparandi methodo. Quasi impossibile enim est, quod ex dictorum trium uno vel altero, non hauriat lumen aliquod, vel directionem sufficientem inveniendi idem receptum clarius vel in ejusdem vel alteriùs Adepti scriptis. Et quamvis quidem interdum occurrant recepta, quæ receptis Chymiæ vulgaris in titulo, præparandi modo & usu similia esse videantur, attamen artis nostræ discipulus dijudicabit facilè de horum receptorum vel approbatione vel rejectione. Dantur enim signa infallibilia quæ verum à falso distinguunt menstruum. Unicum sequens hîc nobis sufficiet:

Boni

Boni menſtrui qualitas eſt, ut vel ſuaviter vel violenter diſſolvat corpora, eaq; reddat non ſolum volatilia, ſed pinguia etiam, imò eadem reducat in oleum verum liquoribus aquoſis vel ſupernatans vel ſubſidens. Hoc menſtrui attributum nulli communi diſſolventi competit, ſed ſolis philoſophicis tantùm, ex unctuoſo vini phil. ſpiritu confectis, qui ſpiritus ſolus ſui permanentia aridum metalli ſulphur & tenuius & pinguius reddit; quodcunq; ergò menſtruum in cujus uſu talia promittuntur, quæ communibus fieri nequeunt, id philoſophicum eſſe dicito, obſervata tamen una vel altera cautela.

1. Quod receptum ſit noti alicujus & non ſuſpecti authoris; non cujuscunq; fumivenduli, magna & multa promittentis ſine baſi. Quare quodcunq; receptum ſua authoritate carens, utut veris ſimile videatur, ut ſuſpectum rejicidendum eſſe putamus.

2. Quod receptum ſit non ſolitarium, non in uno ſed diverſis locis ab eodem authore deſcriptum, vel ſaltem in ſuis ingredientibus clariſſimum. Eadem enim nomina hanc apud hunc habent ſignificationem, aliam apud alium Adeptum; quamdiu itaq; per loca colla-

teralia non ſcitur, quid ſibi velit author per ſuas materias, ejusmodi recepta incerta declaramus.

3. Quod receptum ſufficientem in ſe contineat operandi regulam, ut videlicet pateat num in parte, num in toto volatiliſandæ ſint materiæ; qualiacunq; autem breviori verborum ſyrmate obſcuriora, ut imperfecta ſeponimus.

XVII. GENUS.

Menſtrua mineralia ſimplicia ex Aceto philoſ. & ſalibus fixis non tingentibus, tam vegetabilibus, quam mineralibus.

82. Aqua Comedens Paracelſi, *Lib. X. Arch. Pag. 37.*

SUb aqua comedente vel corrodente intelligimus Acetum cum ſpiritu vini (*philoſ.*) mixtum, quod toties à ſale communi abſtrahatur, donec in Acetum faceſſerit.

Annotationes.

ACetum philoſophicum, ſive Acetum cum ſpiritu vini phil. mixtum, quod ſalibus volatilibus acutum reddidiſtis in genere præcedente, magis fit forte ſalium fixorum ita dictorum permixtione. Variæ

ria ex salibus alcalibus descripsimus menstrua vegetabilia in illorum quinto genere, quæ si loco spiritûs vini phil. prepares Aceto philosophico, hujus generis inde fierent menstrua mineralia, licet alio & vario fuerint præparata modo, solo hoc discrimine, cum vini phil. spiritu fiunt satis tardè; hæc cum Aceto philos. conficiuntur multo citiùs; imò citissime componuntur si menstruis vegetabilibus adjungantur Acetum vel commune vel philosophicum. Aqua comedens tertium est menstruum quod ex sale communi fieri observavimus. Primum habetur in quinto genere menstruorum vegetabilium, ubi sal com. fusum & resolutum per deliquium mediante vini phil. spiritu redigitur in oleum sive Essentiam salis, quæ dein cohobando aliquoties cum eodem spiritu fit dulcis & transmutatur in Arcanum salis sive circulatum minus ex sale com. secundum extat in decimo quarto genere, ubi prædictum salis oleum in sua acida (salina potiùs) relinquitur Essentia. Tertium, quod in præsenti docetur genere, cum primo convenit, nisi quod non vini phil. spiritu, sed Aceto phil. adeoq; citiùs hoc præparetur, & in usu fortiùs existat ut menstruum minerale. Dissolve Arcanum

canum salis sive sal circulatum in Acido quolibet non tingente, videlicet communi Aceto destillato, spiritu Nitri, sulphuris, salis, &c. & evadet aqua comedens per simplicem commixtionem; è contra si debilites vel removeas acidum aquæ comedentis vel præcipitando cum spiritu vini com. aquâ com. &c. vel digerendo per se habebis Arcanum salis sive Aquam salis circulati.

Quod de sale com. dictum, hoc etiam de Nitro, Alumine, cæterisq; salibus non tingentibus intellectum esto. Receptum aquæ comedentis ex se clarum est, nisi quod in latina versione, à Salis Nitri spiritu, *malè legatur; cum autographum germanicum* à sale communi, *habeat. Errorem ut corrigas oportet.*

Non tantùm ex salibus mineralibus non tingentibus sed etiam ex alcalibus vegetabilibus hujus generis conficiuntur menstrua. Ita fit

83. Aqua fixativa Trithemii,
p. 37. Aurei veller. Germ.

℞. Aquam fortem cum spiritu vini mixtam (*superiùs sub* No. 74. *descriptam*) cui adde olei Tartari per deliquium libram semis, destilla spiritum, phleg-

phlegma abjice, & Terram ſive ſal reſiduum in ſpiritu ſolve.

Pro rerum fixationibus ſolutum ſerva; pro volatiliſatione autem, ſal Tartari cohobandum eſt toties, usq; aſcendat per modum ſalis com. in aqua comedente.

Huc refertur menſtruum quod dicitur

84. Aqua mirabilis Iſaaci,

Cap. 29. 2. oper. min. & pag. 91. manus phil.

℞. URinam veterem, deſtilla lento igne, deinde fortiori, ut quicquid poterit aſcendat, deſtillatum toties rectifica, removendo omnem pinguedinem vel oleum, donec nullas poſt ſe relinquat fæces. Caput mortuum in fundo relictum calcina per duas horas, abſque ſalis fuſione tamen, ex calcinato aqua communi extrahe omnem ſalſedinem; lixivium evapora ad cuticulam, ut ſal criſtalliſetur, reitera aliquoties ut ſal fiat puriſſimum. Quod ſolve in urina deſtillata. Tum ℞. Hujus urinæ regeneratæ menſuras ſex, Aceti deſtillati, ſpiritus vini *(phil.)* ana menſuras tres, ſalis communis libras duas, ſalis armoniaci, Tartari calcinati, ana libram dimidiam; ſolve hæc omnia invicem in Aquam mirabilem.

Simi-

Similem ferè Aquam habuit Basilius, nisi ut suam destillet per alembicum, cujus descriptio sequitur.

85. Aqua Resuscitativa Basilii,
Pag. 81. Currûs triumphalis Antim.

℞. SAlis ex urina humana clarificati & sublimati, salis armoniaci, & salis tartari, ana partem unam, salia misce, affunde acetum forte *(phil.)* luta luto sapientiæ, digere salia sic per mensem in calore continuo, denique destilla acetum per cineres donec salia sicca remaneant; quo facto admisce terræ venetæ partes tres, urge igne forti per retortam, & habebis spiritum mirum ad conficiendum mercurium currentem ex Antimonio.

Eandem Aquam invenimus etiam pag. 39. suarum manualium operationum.

Aliquando loco spiritûs vini phil. Adepti usi fuerunt oleoso crudo quodam in horum menstruorum confectionibus, ita Paracelsus cum cera in aqua forti dissoluta, volatilisavit 4 salia in menstruum hujus generis.

86. Aqua Sallabri Paracelsi,
Libro de Reductione Metallorum in argentum vivum

vivum sive Tractatu 4. Rosarii novi olympici Bened. Figuli Pag. 24.

SCies nullam nobis esse cognitam methodum reducendi metalla in mercurium, breviorem eâ quam exhibuimus in libello nostro de putrefactione quatuor salium, quæ ibidem vocavimus sallabrum; videlicet istorum (*salium, ut inferiùs*) quodlibet redigatur în Aquam puram vel oleum (*per deliquium*) quæ in æquali pondere permixta dicuntur Lac Veterum. Quod Lac philosophicum impone recipienti forti, & quinquies desuper destilla spiritus ex vitrioli calcinati, Aluminis calcinati, & Nitri optimi ana, & mixtum vocabitur aquila volans, metalla unguibus suis in altum rapiens; metallum sublimatum contere in pulverem, à quo spiritum vini fortis ad digiti supereminentiam affusum ter vel quater leniter in balneo abstrahe, & recipies metallum vivum vel currens ad modum mercurii vulgi. Aquila autem redditur volatilis hoc modo: Lacti philosophorum dictis spiritibus acuato, vel aquilæ affunde ceram optimè eliquatam ad digiti crassitiem, destilla ex cucurbita in balneo phlegmata unâ cum spiritibus, quod cohoban-

hohandum eſt toties, uſque dum omnia fuerint coagulata vel bene commixta; & habebis boracem philoſophorum de quo in libello de virtute vitrioli ſcripſimus, in quo aquila volatilis, cum pennis ſuis, id eſt, ſpiritibus ſeſe abſcondidit. Jam recipe metalli, cujuscunque volueris calcem ex aqua forti, partem unam, aquilæ volantis partem ſemis, commiſce, pone ad putrefaciendum per novem dies, quo longius eò melius; deinde ſublima materiam ex arena in cucurbita bene lutata, & aſcendet totum quodcunque ſumpſeris metallum, quo cum procede ut modo dictum ſuperiùs. Sallabrum ex libro allegato (*de putrefactione 4. ſalium*) deſcriptum. ℞. Sal Nitri, ſal gemmæ, ſal commune, ſal cinerum clavell. ana, quodlibet ſolve per ſe & purga ab omni terreſtreitate, ex omnibus invicem permixtis claram confice & perſpicuam aquam, quam iterum coagula in vaſe mundo, & ſal invenies alterius coloris, videlicet cerei, penetrans & edulcorans, diſſolvens & figens. Hoc ſal ſit tibi in honore & amore, ſiquidem in eô ſunt multa Arcana, fixat enim volatile, & vivificat ſpiritum mortuum; durum & friabile emollit, & ab omni lepra & veneno liberat,

rat,

rat, figit Arsenicum, præterea etiam plura opera præclara ad optatum & felicem promovet finem.

Imprimis ut caveatis ab hoc & ejuscemodi menstruis vos admonitos velimus. Mysterium enim latet in hisce receptis, quod ut observetis necessum est, ne post varia in vanum tentata experimenta periculosissima in dubium vertetis eorum veritatem. Vobis incipientibus sufficiat: Impossibile esse ut cera vel aliquod aliud oleosum agere posset vices spiritûs vini philosophici. Nulla esset hujus spiritûs in tota Arte necessitas, si cruda oleosa præstarent idem quod iste purificatissimus & unctuosissimus liquor. Nemo nisi peritus vini phil. spiritum præparando methodi hæc conficiet menstrua, ubi cætera omnia à quolibet confici possunt idiota, modo ex dono possideat hujus vini spiritum. Adepti in hisce receptis & præparant & acuunt hunc vini spiritum; non mirum ergo quod laborem sophiæ vel penitus omiserint, vel non satis expresserint in eorum compositionibus, unde etiam menstrua hæc ad vini phil. spiritûs præparationem potiùs pertinent, quam ut cætera omnia ad hujus spiritûs usum vel horum menstruo-

struo-

ſtruorum compoſitiones. Nec illorum hic meminiſſem, niſi hæc (ſciens loquor) pluribus damno fuiſſent.

Nomen Sallabrum dicitur quaſi ſalis labrum, non quod ſal ſit in hoc labro continendum, quemadmodum candelabrum vocatur quod in eo candelæ figantur, ſed quod potiùs in hoc labro ſalino, alicujus metalli Eſſentia, ignis, vel lumen aliquod chymicum ſit vel reſervandum vel conficiendum, quemadmodum Alumem apud Iſaacum in Manu philoſophor. pag. 28. Lucerna *dicitur.*

De hoc ſalis labro Thomas Aquinas in Lilio Benedicto pag. 1085. Vol. 4. Th. Chym. ita;
Adde labrum ſalis quanta ſit ſexta duorum
Conjunge poneque ſimul ——

Ibidem hoc ſalis labrum medium conjungendi Tincturas *vocat*, medium inter duo extrema, inter durum & molle, inter lunam & ſpiritum, corpus & ſpiritum; uti ſanguis menſtruus eſt medium inter ſperma maſculi & femellæ, ita hoc ſal noſtrum. *Pag. 1085.* Sallabrum ſalem tonantem, lapidem illuminantem & pinguedinem aquilæ *nuncupat. Pag. 1087.* Sal Alembrot, lapidem Bore *(Borax)* & pinguedinem aquilæ. *Pag. 1097* Tincar, Borax.

Salla-

Sallabrum hoc sive labrum salinum, à Paracelso componitur ex hisce salibus. Nitro, sale gemmæ, sale communi, & Alcali.

Guido quatuor sequentibus usus est in sua metallorum reductione in mercurium: Sale communi Alcali, sale Armoniaco & sale Tartari. *Pag. 23. Thesauri Chym.*

Thomas de Aquina eadem salia Guidonis recepit pro suo salis labro. Affinitatem quam observo inter Paracelsi salia, Gemmæ & commune, animadverto etiam inter sal Tartari & Alcali Guidonis, at recepti Basis super hæc quatuor salia non stabilitur. Nitrum & sal com. invicem fusa & resoluta per deliquium aliquando satisfecere Paracelso. Nec in Cera, recepti jacet mysterium, cujus loco si aliud elegeris minimè errabis. Ejusdem vice aliquandò usus est oleo lini in aqua sextæ gradationis, sed de hac in sequentibus.

Ex Receptis annotamus.

1. Menstrua hæc esse menstrua vegetabilia simplicia quinti generis acidis dissoluta. Dissolve quodlibet istorum in aqua forti comm. & menstruum habebis hujus generis. Remove autem Acidum & foret iterum ut anteà menstruum vegetabile.

2. Menstrua hæc ratione aciditatis & citiùs fieri, & potentiùs operari dictis menstruis quinti generis.

3. Non semper componi ex vini phil. spiritu, sed fieri etiam mediante oleoso aliquo vulgari, modò tentetur per artistam in spiritûs vini philosophici methodo expertum.

4. Menstrua hæc absq; omni additione argenti vivi vulgi, sed propriis viribus reducere metalla & mineralia in mercurium currentem.

5. Metalla menstruis hisce dissoluta & sublimata, satis propriè dici mercurios philosophorum, quoniam uti mercurius sublimatus communis ita hæc facillimè resuscitantur in argentum vivum currens.

XVIII. Genus.

Menstrua mineralia simplicia ex sale Harmoniaco vegetabili, & acidis non tingentibus.

87. Aqua fortis Isaaci Hollandi,
Cap.122.1. oper. min. pag.397. Vol.3. Th.Chym.

Conficies aquam fortem ex sale armoniaco & sale nitro ana, ac salnitrum in pulverem siccum siccabis. Tum pro-

bè

bè ſal armoniacum inter pulverem ſalis nitri intermiſce; ita ut bene inter ſe permixta ſint, ac incorporata unum in altero. Tum deſtillanda pone, nec receptaculum ſtrictè ad roſtrum luta, antequam deſtillare incipiat. Nam ſi initiò receptaculum ad roſtrum alembici lutas, ſpiritus ſylveſtres ventoſi inſunt materia, qui receptaculum diſrumperent, ſed cum aliquantiſper deſtillavit, luta intrepidè roſtrum, atqve Aquam ſecundum artem deſtilla.

Annotationes.

Præter Acetum Philoſophorum datur ſal harmoniacum, ſub cujus nomine lateſcit vini phil. ſpiritus omnium menſtruorum radix, concentratus utpotè, exſiccatus in Arido & in ſal mirabile ſublimatus. De hoc ſale non communi ſale armoniaco, in Acidis communibus non tingentibus diſſoluto, hoc præſens tractat Genus. Ex communi etiam ſale armoniaco ſuperiùs quidem confecimus menſtrua philoſophica, mediante Aceto philoſophico, ſive Acido cum ſpiritu vini phil. mixto. Hujus autem generis menſtrua illis fortiora ſunt cum vini phil. ſpiritûs ſublimatus in ſulphur vel mercurium vegetabilem, melior redditur, ſcilicet vel Alcali, vel Arido quodam:

dam olim fixato acuatus, hinc Acido dissolutus, nobilius etiam præbet menstruum. Isaacus in Recepto nostro sal harmoniacum veget. cum tantundem salis Nitri commiscet, ut in subsequenti destillatione sal vegetabile solvatur in acido minerali salis Nitri. Quoniam autem solutio hæc, ob subitaneam oleosi & Acidi effervescentiam, nimis periculosa sit, ideò receptaculum strictè ad rostrum lutare non ausus est. At cum similis fervor habeatur in destillatione communis salis armoniaci & salis Nitri, probandum nobis est, Isaacum per sal armoniacum, intellexisse non commune, sed philosophicum. Quod primò probamus ex menstrui usu, de quo Isaacus ita: In aqua confecta salem tuum solve & in balneo pone, alembico vitreo superimposito: Nec balneum magis accendas, quam ut manum tuam in eo ferre possis, ac receptaculum rostro admodum solidè agglutina. Et suprà in alembico erit pusillum foramen, ei infundibulum vitreum impone, per quod denuo alia aqua fortis infundi possit cum opus est. Ac balneum in eo calore retine, quo dictum est antè, die nocteque; cumque vides aquam tuam fortem ad tam parvam pervenisse (*destillando*)

do) quantitatem, ſicut erat, cum ſolveres in in ea ſolem, (recentem aquam fortem affunde) & ſinas ſenſim deſtillare diem ac noctem ex balneo. Cumque iterum ſpiſſeſcit, rurſum Aquam fortem materiæ ſuperfunde, modis omnibus ut antè dictum. Id ter itera, ſemper aquam fortem recentem ſuperfundens. Tertiò vero liberè ſiccum *(ad ſiccitatem)* deſtilla. Tum ſine corpus illud refrigeſcere, ac receptaculum à roſtro tolle, ac cera ſolidè obtura. Alembicum ab olla aufer. Ac tum ſume drachmam aut ſcrupulum ex olla, materiæ, ac ollæ vitreæ inde, ac Aquam communem deſtillatam ſuperfunde, ac ſuper fornacem colloca in teſta cum cineribus, & aqua illa ad ſemihoram bulliat. Tum ſinas ſponte refrigeſcere, & ſtare ſinas diem unam & noctem, & pulvis in fundo vaſis ſubſidet. Aquam effundas ſenſim ſupernè, ac Aquam reliquam ſuper igne tepido evaporabis, ita ut pulviſculus tuus ſiccus fiat. Cum vero ſiccus fuerit, exime, ac laminam argenteam candefacito, ac paululùm tui pulviſculi laminæ candenti ſuperjicito: ac ſedulò vide an pulvis non fumet, ac ſi fumare videris cave

tibi à fumo, fumus enim te enecare posset, &c. *Pag. 397. ejusd. Vol.*

Tum materiam tuam, *pergit cap. 124.* aut pulverem tuum ei (*sublimatorio*) inde, & tum magnum & lotum alembicum superimpone, & solidè luto operi, ita ut certus sis nullos spiritus lutum penetrare posse. Sunt enim adeò subtiles spiritus ut tibi scribi non posset. Nam si spiritus penetrarent, tuque aërem reciperes, moriendum tibi esset. Ac luta ingens receptaculum ad rostrum alembici, ac lutum illud ubique probe sinas siccescere. Tum ignem fornaci subjice, primum ignem admodum pusillum, ac aliquoties per gradus ignem auge, donec materia tua sursum sublimare incipiat, quod igne pusillo fiet. Cumque materiam ascendere vides, sedulò adverte, ut ignem eodem statu retineas, ut admodum leniter sublimet, quod facile fiet, nam materia sublimatur & ascendit igni admodum pusillo. *pag. 402. ejusdem Volum.*

Aurum in hac Isaaci aqua forti dissolutum, & una vel altera vice cohobatum, deinceps aqua communi ablutum adeò redditur volatile, ut igne admodum pusillo etiam ascendat in sublimatum venenosissimum; idem fit

præstet

præſtet quiſpiam tam facili methodo cum communi Aqua Regis ex ſale armoniaco & nitro confecta, iſtum non indigere hujus generis menſtruis dicemus; aſt commune ſal armoniacum ad ejusmodi præſtanda eſſe inſufficiens, vel Chymiæ vulgaris Tyrunculi dudum fuere experti.

Præter hujus menſtrui uſum, Encomia ſalis harmoniaci, quæ communi ejusdem nominis minimè conveniunt hujus menſtrui probant excellentiam. Nunc docere volumus, *inquit*, quomodo & qua ratione, animam, corpus & ſpiritum ſimul conjungemus, ut in ſe invicem ingrediantur. Nam contrariorum congregatio eſſe non poteſt ut ſimul maneant ſine medio, (*quod in ſuperioribus vocaverat ſal armoniacum aut Aquam ſiccam. Cap. 146.*) Cape exemplum à tinctoribus qui pannos tingunt, &c. ita ſe res cum noſtro lapide habet. Quamvis corpora rite præparavimus, animam & ſpiritum: Niſi in ſe invicem ingrediantur, neqve jam, neque ullo unquam tempore ſimul manebunt ſine medio aquæ ſiccæ. Jam dilecte, ubinam nunc Aquam illam reperiemus? Nam Geber ait: Aqua noſtra non eſt aqua nubium. Ariſtoteles in-

quit: Aqua noſtra eſt aqua ſicca. Hermes ait: Aqua noſtra ex ſordida ac fætida menſtruali materia colligitur. Danthynus dicit: Aqua noſtra invenitur in veteribus ſtabulis è latrinis ac fætidis cloacis. Ac Morienus: Aqua noſtra creſcit in montibus ac vallibus, ac ſtolidi verba iſta non intelligunt, & putant mercurium eſſe; non eſt mercurius, eſt aqua ſicca, quæ ingredi facit & congregare omnes ſpiritus minerales, animam & corpus, atque ubi ea congregavit, recedit ab illis, ac fixa ſimul manere ſinit. Atque hæc aqua reperitur in omnibus rebus quæ in mundo ſunt. Nam niſi hæc aqua eſſet, fruſtra lapidem efficere niteremur. Nam quo pacto efficeremus ut noſtræ materiæ præparatæ alia in aliam ingrederetur? Quemadmodum Pharmacopolæ herbas ſuas ſimul congregant, eodem modo facere debemus, ſive in vegetabili, animali aut minerali ad opus perfectum faciendum, aut quintam Eſſentiam, ex rebus ſingulis diſtinctis Aquam ſiccam habere debemus. Itaque in rebus omnibus aqua ſicca ineſt ut ſe ipſæ perfectas efficiant. Ideò Galenus ait: Res omnes ſuam propriam habent medicinam ad lapidem cónficiendum ſive in minerali,

rali, animali aut vegetabili, absque ullarum rerum peregrinarum additione. Qvare cum lapidem conficere volumus, aut ullam fixationem, conjunctionem illam aqua nostra sicca facere debemus, sicuti de Tinctore & Pharmacopola dictum est. Ideò fit, mi dilecte, ut tam multi in errores incidant, quod naturam non intelligant nec sequantur: Idcircò tibi de Tinctore & Pharmacopola mentionem feci ut per eam rationem rudem, naturam intelligas, ut tua ipsius mente capias nullam conjunctionem absque medio fieri posse. Quare omnia opera quæ supra habentur proba sunt, sed duo illa ibi non nominantur, spiritus videlicet atque aqua sicca, pondera ac congregatio, in quibus ars nostra tota consistit. Quare te adjuro, ut secretum istud nunquam patefacias nam huic omnis ars quæ in orbe est, inclusa est, ac brevi tempore ac exiguo labore opus perfectum faciendum. *Cap. 147, 148, 149. 2. oper. min. pag. 524, 525, Vol. 3. Theat. Chym.*

Ripleus eandem Aquam descripsit hoc modo.

88. Aqua Regis Riplei,
Pag. 349. Viatici.

FAc Aquam corrosivam de sale petræ & armoniaco, & non ponas ultra quatuor uncias in destillatorio & trahe cum lento igne aquam, in qua dissolve & fac oleum solis, &c.

Hanc Aquam fortem Basilius Valentinus vocavit Balneum Regis de quo ita in Elucidatione secundæ Clavis: Nota amice, & seriò considera, quoniam hîc latet principale secretum. Fac ut conficiatur Balneum, cave ne aliquid intret peregrini, ne nobile semen auri radicitùs destruatur post ejus dissolutionem. Exactè itaque & cum cautela examina res, de quibus te informat clavis secunda; videlicet, Qualia materialia sint accipienda pro Regis Balneo, qvo Rex dissolvi & ejus externa forma frangi debent ut anima ejus immaculata exeat. Huic proposito subservient Draco & Aquila, id est, Nitrum & sal armoniacum ex quibus unitis conficitur aqua fortis uti informaberis in meis manualibus ubi tractaturus sim de particulari solis.

89. Bal-

89. Balneum Regis Basilii,
Libr. Partic. in Particul. Solis.

℞. Salis petræ partem unam, salis armoniaci partem unam, silicum pulverisatorum partem semis, misce & destilla. Nota; Aquam hanc cum cautela & exactè esse destillandam, nam per methodum communem destillari nequit; expertus in chymiæ (*secretioris*) operationibus sciet quid faciendum: Nota; Oportet ut habeas Retortam terream fortem bene lutatam, in cujus superiori parte exeat fistula dimidiæ spithamæ longa, & duorum digitorum lata, appone Recipiens magnum, luta bene, ignem per gradus augmenta usque dum Retorta candeat. Tum per fistulam injice cochleare hujus materiæ, & subitò claude fistulam linteo madido, & spiritus impetuosè transiens in recipiens; spiritibus sedatis aliud injice cochleare dictæ materiæ, ita procedendo usque dum nulla materia supersit, & Aquam habebis Gehenneam, dissolvens Auri calcem in instanti in solutionem crassam, de quâ mentionem feci in tertia parte, ut & in secunda clavi, non solummodo Aurum dissolvens sed idem redigens in volatilitatem, &c.

Hoc Balneum Regis deſcribitur etiam à Baſilio in Revelatione manualium operationum. Ita,

90. Aqua philoſophica ad ſolutionem Auri Baſilii,

Labore primo Revelation. man. operation.

℞. SAlis petræ, ſalis armoniaci ana partes duas, lapillorum lotorum partem unam, tere ſimul, & per retortam (*tubulatam*) deſtilla aquam in recipientem amplum, injiciens per tubulum duas aut tres uncias; recipiens ſit magnus, & jaceat in vaſe pleno aquâ frigidâ, & lineis pannis humidis tegatur, ut ſpiritus refrigeſcant, valdè enim incaleſcet; juncturas retortæ optimè obtura, ignem ſuccende, & retorta calefacta injice uncias tres materiæ, tubulo ſtatim obturato tranſibunt ſpiritus, & recipiens albeſcet, & guttæ cadent: Cum ſpiritus conſederint, injice denuò uncias tres, obturato ſtatim tubulo, procede ut priùs ſæpiùs mutando lintea madida; continua laborem hunc donec aquæ ſatis habeas, quam obtura optimè, ne evaporet, eſt aqua vera & Balneum minerale pro Rege.

Baſilium æquè ac Iſaacum ſale harmonia-

co vegetabili non communi pro suo Balneo usum fuisse, usus ejusdem etiam probat.

℞. Aquæ hujus partes tres, calcis auri partem unam; misce in cucurbita, pone cum alembico super cineres calidos, solvetur; & si non solvatur totum, effusâ aquâ affunde novam, & hoc donec omnis calx soluta sit in Aqua; cum refrixerit subsident fæces albæ in fundo, quas separa; aquam omnem conjunge, & in Balneo per diem & noctem digere, fæcibus denuo remotis per novem dies continuò digere, destilla aquam ut materia in fundo remaneat olei similis, &c. destilla toties donec omne aurum per alembicum transiverit. Ibidem. *Balneum hoc unctuosum aurum cæteraq; metalla redigit in olea, quoniam ex oleoso vini phil. spiritu, concentrato & exsiccato in Alcali quodam vegetabili, & Nitri spiritu, confectum est; ubi è contrario salarmoniacum vel Aqua Regis com. metalla ultra suam, id est, salinam naturam transmutare nequit, oleitatem enim quam non habet dare non potest. Isaacus ob Retortæ tubulatæ nondum fortassis tum temporis cognitæ defectum, non parvam spirituum jacturam passus est in hujus menstrui destillatione, quam*

Basilius dictæ retortæ ope resarcire annisus est, quamvis & hoc non sine sua difficultate.

Meliùs istud confecêre Adepti recentiores Crinot, Trismosinus, & Paracelsus, destillationis difficultatem & spirituum jacturam observantes, qui simplici sed meliori modo sal harmoniacum vegetabile dissolvebant in Nitri spiritu vel aqua forti absq; omni jactura, periculo & tædio.

91. Aqua fortis fortissima Paracelsi,
Libro 3. Arch. de separ. Elem. pag. 7.

℞. SAl Nitrum, Vitriolum, & Alumen æqualibus partibus, quæ destillabis in aquam fortem, hanc rursus ad suas fæces affundes, iteratoque in vitro destillabis, in hoc aqua forti clarifica argentum, & postèa in ipsa sal armoniacum solve.

Nec Paracelsum per sal armoniacum intellexisse commune, etiam ex usu menstrui demonstratur, quem ita describit: His peractis; accipe metallum in laminas redactum, & in aquam resolvas ibidem, id est, in eadem aqua, tandem separa per Balneum, rursum affunde. Hoc itera toties, donec in fundo repertum sit oleum, ex sole vel auro spacideum; ex luna lazurium; ex marte rubeum & valdè obscurum;

rum; ex mercurio album; ex faturno lividum & plumbeum; ex Venere viride prorfus; ex Jove flavum. *Ibid. Quis cum communi Aqua Regis difolvit unquam metalla promifcuè, tam argentum quàm aurum in oleum, vel ſpacideum, vel lazurium? Ne quid dicam de metallorum omnium reductione in duas pinguedines rubram & albam Eſſentiam & corpus invalidum. Ab effectu ergò clarum eſt Paracelſum ſal Harmoniacum aqua forti diſſolviſſe pro ſua aqua forti fortiſſima.*

Guido addit quod Paracelſus omittit ſalis armoniaci pondus in hujus menſtrui confectione.

92. Aqua Regis Guidonis,
Pag. 22. Theſauri. Chym.

℞. VItriolum ſal com. Nitrum, deſtilla in aquam fortem, accipe hujus libram unam, ſalis armoniaci (*phil.*) uncias quatuor, deſtilla adhuc ſemel.

Solomon Triſmoſinus aliquando metalla diſſolvit in communi aqua forti, & ſolutioni addidit ſal harmoniacum. Ita argentum aqua forti diſſolutum volatiliſavit cum prædicto ſale, libro 8. Tinct. in Tinct. quinta pag. 81. Aurei Velleris German. ℞. Lunæ puræ uncias quatuor, ſolve in aqua forti com. ab-

ſtrahe phlegma, adde reſiduo ſalis armoniaci drachmas ſex & affunde novam aquam fortem, abſtrahe iterum in cineribus ad oleitatem, hoc repete quater cum nova aqua forti, tandem urge fortiter & luna aſcendet una cum aqua forti.

Aliquando Aurum & Argentum junctim hoc menſtruo volatiliſavit. In Tinctura Regis Julaton, pag. 16. Aurei Veller. ℞. Auri limati, ſalis armoniaci, ana uncias duas, quibus affunde argenti optimi in unciis octo aquæ fortis diſſoluti uncias quatuor, abſtrahe ad oleitatem, novam affunde aquam fortem, quod repete ter cum recenti aqua, & aurum una cum argento aſcendet per alembicum.

Lullius ſuam Aquam Regis confecit diſſolvendo ſal harmoniacum vegetabile in aqua acida mercurii ſublimati.

93. Aqua Regis Lullii,
In Exp. XVII.

℞ MErcurium bis cum vitriolo & ſale communi præparato ſublimatum ſemper cum novis materialibus, contere, & ſi ſublimati fuerit libra una, accipe albumina novem ovorum recentium quod albumen tamdiu concutias, ut videatur eſ-

ſe aqua. Mox miſce albumen cum illo ſublimato, & pone in retortam habentem collum extenſum, junge illi receptorium quàm optimè clauſum, ſubminiſtrans illi ignem cinerum, in principio leviſſimum, donec eò gradu deſtillet. Ceſſante autem deſtillatione augebis ignem: Ultimò dabis ignem violentiſſimum, atque hoc pacto pars mercurii tranſibit in aquam, pars verò in mercurium vivum, quod vivum tranſactum iterum ſublimabis & junge cum aqua deſtillata, priùs tamen contritum, ac iterùm deſtillabis ut ſuprà, iterando magiſterium toties donec totum ſublimatum tranſeat & convertatur in aquam. Quare poteris eodem modo multiplicare toties quoties volueris, adjungendo illi ſemper aquæ ſublimatum novum, & deſtillando donec in aquam convertatur. Accipe igitur hanc aquam & pone in urinali parvo (*cucurbita*) connectens ſibi capellum cum receptorio, poſt deſtillabis per balneum tamdiu, ut videatur tibi albumen illud immixtum tranſactum eſſe, quod ita cognoſces; accipe laminam ferream vel cupream, ſuper quam permitte unam guttam deſtillationis cadere, quæ ſi bulliat, & videatur diſſolvere, tum amove

reci-

recipientem, annectendo alterum quamoptimè clausum & destillabis per cinerem, atqve iterum per cineres hoc magisterium iterabis septies. Atque ita habebis aquam mercurialem quæ tibi serviet in multis operationibus. Accipe igitur unciam unam salis secundi Experimenti (*Salis Tartari volatilis sub* No. 17. *dati*) & uncias quatuor istius aquæ (*acidæ jam destillatæ ex mercurio sublimato*) & misce simul, & statim dissolvetur, postquam dissolutum fuerit, destillato per cineres lento igne juncturis optimè clausis, ultimò ignem augebis ut totum sal cum aqua pariter transeat per alembicum, posteà in eandem aquam iterum immitte unam alteram unciam salis, ac per destillationem transmitte totam ut suprà, atque hoc pacto reiterabis hoc opus destillationis quater: Singula destillatione adjungens illi aquæ unciam unam de dicto sale. Tum demùm habebis mineralem aquam vegetatam atque acutam, cum augmentatione virtutis, & potentiæ proficiscentis à dicto sale vegetabili pretiosissimo, sine quo nihil fit.

Ex Receptis annotamus.

1. Menstrua hujus generis esse menstrua vegetabilia simplicia sexti generis acidis dis-

soluta

soluta. Deme aciditatem & erit iterum sexti generis menstruum.

2. Menstrua hæc ex aqua forti confici melius, utpotè acido reliquis fortiori; fieri tamen etiam posse ex quovis alio minus forti, utpotè Aceto destillato, spiritu salis, sulphuris, &c.

3. Menstrua hæc inter mineralia simplicia esse optima; tam quoad conficiendi facilitatem quam virtutis excellentiam.

4. Perinde esse, num metallum priùs dissolvatur in communi aqua forti, posteaq; addatur sal harmoniacum vegetabile: Vel sal dictum priùs, & deinde metallum.

5. Hasce Aquas Regis differre à communibus, eò quòd promiscuè metalla qualiacunq;, tam argentum quàm aurum dissolvant: Et eadem non in calcem sed oleum redigant, quod de vulgari Aqua Regis dici non potest.

6. Metalla menstruis hisce dissoluta & sublimata fieri summa artis venena.

XIX. Genus.

Menstrua mineralia composita ex spiritu Vini philosophorum, & spiritibus acidis tingentibus, spiritu Vitrioli, Butyro Antimonii, &c.

94. Spiri-

94. Spiritus Vitrioli cum ſpiritu vini mixtus Lullii,

Epiſt. accurtatoria, pag. 327.

SPiritus Vitrioli eſt magis ſiccus & groſſus quam ſpiritus quintæ Eſſentiæ aquæ ardentis, & magna eſt concordantia inter ſpiritum Vitrioli & naturam Auri, quia ambo ex iisdem principiis cum mineralibus trahunt originem. Ideò ſpiritus vitrioli conjunctus ſpiritui aquæ ardentis inſpiſſat eum & eum citô adhærere facit Auro, ut ſecum fixetur, & crede mihi quod hæc curtatio eſt præexcellens.

Annotationes.

INter menſtrua mineralia ſimplicia & compoſita hanc notetis differentiam; ſimplicia diſſolvunt tantùm; compoſita verò & diſſolvunt & tingunt diſſoluta. Rebus enim tingentibus mirum in modum exaltantur, & pluribus gradibus meliora fiunt, ita ut ſint non ſibi tantùm ſed etiam aliis ſufficientia; unde merito dicantur aquæ tam graduatæ quam graduatoriæ. De ſimplicibus modò egimus hactenùs, in hoc decimo nono genere examinanda veniunt compoſita ex duobus ſpiritibus oleoſo & Acido tingente, uti in re-

cepto

cepto præscripto ex vini phil. & Vitrioli spiritibus invicèm permixtis, & destillando bis vel ter intimè conjunctis. Præparatio est levissima, in qua tamen unicum hoc ut observetis non abs re foret: Quod ambo spiritus sint absque phlegmate, optimeque rectificati juxta sequentis Anonymi monitum. Ex vino extrahitur oleitas urens, ergo participat cum sulphure, & huic inest verè maxima virtus naturæ metallicæ quam ex terra traxit & concepit. Et sicut illa oleitas velut isti spiritus agiliores sunt multùm quàm cæterarum rerum; ideò virtutes eorum sunt multùm agiliores quàm cæterorum. Sed tamen sciendum quod isti spiritus sicut *Textus Alchymiæ dicit*, & est veritas, qui veniunt ex vegetabilibus & animalibus rebus non conducant ad Alchymiam, existentes in natura vegetabili; sed requiritur ut per multiplicem depurationem & destillationem perveniant in naturam metallicam, & tandem deserviunt ei. Ergo est tantùm unus lapis & unum fundamentum necessarium arti; videlicet virtus metallica, quamvis interdum recipiantur vegetabiles & animales res, tamen non remanent in natura vegetabili vel animali, sed

trans-

transmutantur in naturam metallicam & sulphuream, quæ continet vim metallicam. Propterea dicebat *Ferrariensis cap. 20. suarum quæstionum*, impossibile est coagulare argentum vivum absque sulphure vel alia re, sulphuream naturam non habente, quia sulphur est coagulamentum argenti vivi, & si vino insunt sulphureitates, cum sit urens, igitur ipsi inest natura metallica. Propter hoc sunt aliqui laborantes in Vino & Auro vel Argento, sic ut ex vino trahant spiritum ejus agillimum, confortantes cum eo virtutem auri, ita ut spiritus cum illo figantur per quos consequentèr dilatatur & multiplicatur tinctura auri, & pro certò inter spiritus vini, & spiritus auri est maxima convenientia seu participatio, cum utrobique sint naturæ calidæ, igitur spiritus vini inseparabiliter figuntur cum auro. Sed tamen notandum, quòd spiritus mediorum metallorum, scilicet vitrioli, &c. sunt grossioris fixationis, & majoris convenientiæ cum auro, cùm quasi ex uno oriantur, utpotè ex mineris metallorum, quam spiritus vini qui veniunt ex vegetabili natura; quamvis spiritus vini sunt agiliores & subtiliores. Ideò aliqui componunt spiritus illorum, sic

ut

ut ſpiritus vitrioli conjungantur ſpiritibus vini, ita ut unum ingroſſetur cum altero & ſint auro unibiliores. Sed tamen requiritur illi, qui in his vult laborare, ut recipiat ſpiritus fortiſſimos & res puriſſimas, ſic ut ſpiritus antequam cum auro vel argento figuntur optimè purificentur. *Anonym. de principiis naturæ & Arte Alchym. pag. 30. Syntagm. Harmoniæ Rhenani.*

Non ſpiritus Vitrioli rectificatus tantùm, ſed omnis acidus hîc prodeſt, modo ſit tingens & commiſceatur vini philoſophici ſpiritui, ut ejusdem generis inde fiat menſtruum. Ità conjicitur.

95. Butyrum Antimonii cum ſpiritu vini mixtum Baſilii,

Pag. 88. Currûs triumphalis Antim.

℞. Mercurii vulgaris puriſſimè ſublimati, antimonii, ana partes æquales, trita & mixta deſtilla per retortam, quæ ſpiritus retinet tribus vicibus; rectifica hoc oleum cum ſpiritu vini *(phil.)* & eſt paratum, & ſangvinei coloris, ab initio erat album, & coaleſcit ſicut glacies aut butyrum fuſum. Hoc oleum multa mira peregit quæ alioquin natura vix permitteret credi emen-

dari poſſe, ſed tamen ſemper virtus, facultas & operatio ejus apparuit ex malo faciens bonum.

Hoc compoſitum licèt à Baſilio detur ut medicamentum, non ceu menſtruum, attamen apud Paracelſum in libro de gradationibus ut tale deſcribitur.

96. Aqua quartæ gradationis Paracelſi, *Libro de gradationibus, Pag. 131.*

℞. Antimonii libram unam, mercurii ſublimati libram ſemis, deſtillentur ambo ſimul igne violento per alembicum, & aſcendet rubedo quædam inſtar ſangvinis ſpiſſa, quæ tingit & graduat unamquamque lunam in ſolem, & hunc pallidum ad ſupremum gradum coloris adducit permanentis.

Quamvis Paracelſus admonere diſcipulos ſuos de ſpiritu vini phil. additione in ſuis compoſitionibus non ſemper neceſſe duxerit; nihilominùs ego, ne erretis, neceſſariam hujus ſpiritus additionem in hoc menſtruo vobis indicare debui, absq; eo enim nullius eſſet momenti in Chymia ſecretiori, imò vobis in damnum cederet.

Aliquandò non ipſo vini phil. ſpiritu, ſed ejus

ejus materiâ, videlicet oleoso quodam vegetabili, Adepti confecere hujus generis menstrua Ita,

97. Aqua sextæ gradationis Paracelsi, *Libro de gradationibus. Pag. 132.*

℞. Sulphuris vivi libras duas, olei lini libras quatuor; coquantur in compositum (*hepar sulphuris vulgo dictum*) quod in oleum destilletur (*singulari & philosophica quadam cheiragogiâ, ad confectionem spiritûs vini phil. pertinente*;) huic tantundem iterum addatur vivi sulphuris, & coquatur ut priùs in compositum, ac in fimo equino digeratur per mensem, aut si diutiùs, meliùs.

Postmodum addatur salis Nitri, Vitrioli, Aluminis (*ingredientia aqua fortis*) florum æris, croci martis, cinabaris (*ad augendum sulphuris tincturam*) ana vertonem semis, (einen halben Vierling / *id est, quadrantem semis libræ sive uncias duas,*) destilla quicquid ascendere voluerit, & liquores amove, servatis oleis tantùm (*non oleo sed oleis, quia duo sunt album & rubeum*) quæ ponantur in vitream cucurbitam, additis speciebus ut suprà, & capite mortuo pulverisato, simulque destilla rursum ut priùs. Postmodum reaffunde fæcibus, & putri-

putrificetur iterum per mensem, ac destilletur amplius. Evacuatis posteà coloribus aut separatis (*rubeum ab albo*) rubeum serva quod rectificabis ut oportet, in quo laminæ lunæ digerantur suo tempore, & tandem fulmine reducantur.

Aliquando Paracelsus hoc oleum vel sulphuris ignem confecit per se absque rebus aliis tingentibus tam pro lapidibus pretiosis quam metallis graduandis. Eò deventum est, *ait pag. 200. libro de sulph.*, ut spiritus transmutationis suum receptum dederit ex oleo lini & sulphure faciendi hepar aut pulmonem. Hujus pulmonis aut hepatis destillatio multiplex facta est. Operando autem compertum est, hepar hoc dare lac à communi lacte nihil differens, crassum & pingue. Dedit etiam rubrum oleum instar sangvinis. Lac hoc & iste sangvis destillando suum colorem & Essentiam non confuderunt, sed discreta ac invicem separata manserunt, albo in fundum subsidente, & rubro in sublime ascendente. Ars verò instando tentavit ex albo seu lacte facere argentum, & ex rubro aurum. Mihi vero constat ex albo seu lacte (*sulphuris*) nunquam aliquid fieri potuisse vel

vel à veteribus vel junioribus. Dico ergò id lac esse mortuum nec in eo quicquam contineri. De rubro autem oleo quod hepar dat, attendite, quilibet Cristallus aut Berillus priùs probe politus, &c. (*de hujus olei usu in lapidum pretiosorum gradationibus vide librum quartum*) usque adeo verò gemmas exaltat ut ad summum gradum perveniant, imò altiorem quàm à natura exaltari possint. Hîc etiam nota quod argentum omne si debito tempore impositum relinquatur tandem nigrescat, & calcem auream deponat; ante justum tamen tempus non fixam, sed volatilem & immaturam rem. Si verò terminum suum assequatur, expedienda omnia expedit, de quo plura hîc dicenda non sunt. Sic ergò de sulphure notate, quod si in gradus assumatur, quo subtilius, pulchrius, altius, & celerioris operationis est, eo altius id & majus fit. Hoc modo finguntur metalla & lapides. Id qui conaturus est non putet se posse, sed sciat. Ille enim labor in Alchymia omnium periculosissimus est, quoad operationē, adeoque insigni experientia opus est & iterata exercitatione: Nec ex auditu sed ex multiplici experientia procedi debet, &c.

In hac tamen duodecima Gradatione hujus olei viribus non contentus, istud rebus aliis tingentibus altiùs adhuc exaltare voluit, videlicet floribus æris & martis croco, per quæ non communia sed philosophica medicamina intellexit Paracelsus. Percepimus, *inquit, libro 4. Archid. de Essentiis pag. 16* Æris viride quintam Essentiam veneris existimatam esse cùm non sit; sed crocus veneris est quinta Essentia sic intelligenda. Flos æris est transmutatio *(vulgaris)* cum substantia crassa & subtili simul, & ex omni complexione venerea extracta, quare nulla quinta Essentia esse potest, sed crocus veneris, ut docuimus, est vera quinta Essentia, cum sit potabile quid sine corrosione permixtioneque divisum à corpore, valde subtile, magis etiam quam in hoc loco scribere lubet, ad evitandam prolixitatem. Sic etiam crocus martis & ejus ferrugo pro quinta fuit Essentia hactenùs æstimata, cùm non sit; at *verus* crocus martis est oleum martis*(quod sub Essentiæ nomine aliquando in forma sicca est, & crocus martis philosophicus dicitur libro secundo de medicamentis.)*

Ex Receptis annotamus.

1. Communem Vitrioli ſpiritum, Butyrum antimonii, arſenici, ſtanni, &c. ſpiritu vini phil. permixta eſſe ſpiritum Vitrioli phil. Butyrum antimonii philoſophicum, &c.

2. Menſtrua hujus generis eadem eſſe cum menſtruis decimi quinti generis, tamen cum hoc diſcrimine, quod in iſthoc Acetum philoſ. non tingens; in præſenti autem Acetum philoſ. tingens præparatur, eò quòd hæc ex ſpiritibus acidis rerum tingentium, id eſt, metallorum & mineralium; illa autem ex ſpiritibus acidis rerum non tingentium, id eſt, ſalium vegetabilium & quorundam mineralium quorum aridum neq; metallum fuit, neq; corpus aliquod coloratum, ſint confecta.

3. Menſtrua hæc non ſaltem eſſe aquas diſſolventes, ſed inſimul gradatorias quia ex rebus tingentibus præparata.

4. Menſtrua hæc eſſe rerum tingentium Eſſentias, vel magiſteria acido diſſoluta, adeoque medicamina.

5. Menſtrua hæc confici etiam poſſe ex oleoſis crudis, modo quis ſciat modum præparandi ſpiritum vini phil.

6. Eadem duo ſulphuris olea (quorum rubrum

brum Essentia est per modum Paracelsicum, id est, optimum) quæ Paracelsus aquâ forti fortissimâ superiùs sub No. 91. descripta alibi præparat; hic ab eodem authore confici oleoso quodam crudo.

7. *Vegetabilia & animalia quatenùs talia & cruda, non ingredi opera philosophica; sed quatenùs incombustibilia reddita & in naturam metallicam redacta.* Dictam separationem, *inquit Author viæ veritatis pag.* 253. probè te observare oportet, ex illa siquidem veteres sapientes ansam & occasionem sumpserunt, ut tres naturas (*tria regna*) utpotè vegetabiles, animales, & minerales inquisiverint, & tantùm ex ea didicerint quòd naturarum separatio nihil aliud sit quàm coctionis in natura defectus. Illas deinde aliquantò altiùs perpenderunt, quomodò videlicèt istis Essentiis, quæ per naturam infirmissimè coctæ, per vulgarem ignem, modo naturali subveniri possit, ut Essentiæ quæ jam sunt comburibiles, per liquores suos, (quos veteres ex invidia mercurium nominarunt) qui nigri ab Essentia separantur, arte perfectæ reddi possint, adeò ut Essentiæ per liquorem à combustione tutæ, custoditæq; maneant, & liquor sese ab Essentia non separari queat. Illud veteres sul-

ſulphur noſtrum appellarunt, juxtà hancce namque præparationem Eſſentia non ampliùs vegetabilis neque animalis, ſed nunc coctione mineralis aliqua Eſſentia facta eſt, & ideò ſulphur dicitur. *Et poſteà pag. 264. ita pergit:* Una natura magis cum elementari ſuo igne per humiditatem ſuam cocta eſt quam altera, ex quibus natura vegetabilis in coctione eſt minima, eò quòd illius Eſſentia facilè comburatur, & liquor etiam facillimè, vulgaris ignis beneficio, ab elementari igne ſeparetur. Natura animalis in coctione priori (*naturæ vegetabili*) non longè eſt diſſimilis, cum ejusdem Eſſentia itidem facilè comburatur, ideòque natura mineralis in coctione ſuprema eſt, quod liquor metallicus magis meliusque per coctionem cum elementari unitus fiet, quàm duæ ceteræ iſtæ anteà dictæ naturæ; quamobrem etiam metalla vulgari igni melius reſiſtunt, qvam res cæteræ quæ ſub vegetabili & animali natura comprehenſæ ſunt, quemadmodum videre eſt, quòd in ignem poſita metalla, non iſtiusmodi flammam quam ligna, edant, ejus enim Eſſentia non ita cum liquore, quemadmodum metallica humiditas cum ſua Eſſentia, cocta eſt, & conjun-

conjunctio liquoris cum Essentia non metallica est sed simpliciter vegetabilis, quæ in fumo nigro consumitur, existit.

Postqvam verò Essentia per naturam in coctionem pervenerit, tunc non vegetabilis permansit, sed nunc metallica facta est, & nunc à vulgari igne in albo fumo consumitur, non secus ac, uti vides, imperfecta metalla, qvando in igne liqvefaciuntur, fumum de se album spargunt. Jam mentis aures arrige, *admonet Chortalasseus sive Author arcæ arcani artificiosissimi in cabala sua Chymica pag. 369. Volum. 6. Th. Chym.* Quomodo sermones prædicti de vegetabilibus & animalibus accipiendi sint, neque hæc, neque illa rejicienda erunt, non enim aliter inter se differunt, quam quod in his vel in illis vapor iste purior est, & majori quantitati inest, impuriorem verò puro vapori similem facere potes. Nam per subtilem cheiragogiam eo redigendi sunt ut in aquoso corpore isti duo, animalis & vegetabilis scilicet, unà cum minerali spiritu seu vapore capiantur, & postmodum spiritus mineralis cum magna discretione à reliquis separetur. Quilicèt in parva quantitate se exhibeat, summæ tamen est virtutis & luce meridiana

ridiana clarior. In hoc ſtatu ſpiritus iſte animalem & vegetabilem ſpiritum ſi volueris, eo adducet ut ſibi ſimilis ſit futurus. Hoc ſcilicet totius artis fundamentum eſt ut ſpiritus vegetabilis vel animalis combuſtibilitatem ſuam derelinquat, & incorruptibilis atque immortalis fiat. Hæc clavis eſt ad reſerandum omnes portas, hîc habes veram primam materiam gemmarum & metallorum. Hanc tamen rem, ſi recta via reputo, hæc non eſt materia prima, ſed triplex extractio ex materiâ primâ Gemmarum, ideòque Deum in æternum laudare, eique gratias agere debes quod te hac re dignum fecerit, & tantùm intellectum tribuerit ut id quod eſt in terra profundiſſimum, in tuum uſum adipiſci poſſis. Ulteriùs pergo in hac materiâ primâ. Hanc ſi liquidam feceris & per incombuſtibilem ſpiritum vegetabilem (*non vulgarem*) recluſeris, aurum, argentum, omnia mineralia, & gemmas in illa ſolvere, & inſtar glaciei in aquâ calidâ liquefacere, deſtruere, mortificare & iterum renovare poteris. Hâc ratione, inquam, aſtralem ſpiritum (quaſi lucernam, in qua ignis æternus & virtus altiſſimæ ſtellæ æternæ ſapientiæ habitat) viſibilitèr nanciſci, videre,

tangere, & sentire ; ignem dico inconsumptibilem, noctesque diesque lucentem, solem, lunam, stellas, carbunculos & omnis generis ignis splendorem superantem, oculis tuis conspicies, & totius firmamenti perfectionem in ipso observabis. O homo, mi creatura, quantùm donum divinum, qvod id, quod supra omnes cœlos est, summe clarum, & in terra profundissimè existit, brevi horarum spatio adipisci potes, cum tamen longissimo tempore in eo sit occupata, & tepropter subtilitatem longè est inferior, &c.

Idem Author de hâc primâ materiâ in Rustico suo pag. 308. dicti Voluminis. Ita : Hæc doctrina notatu certè dignissima est : Multi enim insignes viri in hac re errant, putantes se materiam primam habere, cum mercurium philosophorum aut sal metallorum nacti sunt. Nam tùm demùm fit materia prima cum conjunctio viri & mulieris est facta, teste comite Bernhardo ubi dicit : Tum demum ista conjunctio dicitur materia prima & non priùs, lapidis videlicet & omnium metallorum, de quo vide Turbam. Nam priusquam hoc fiat, ex naturæ fundamento & bonis rationibus, animalia & vegetabilia tanquam res extra-

extraneas,& operi noſtro contrarias & inutiles meritò rejicimus, & lapidem noſtrum rectè inter mineralia ponimus.

8. Spiritus ambos eſſe cautè confundendos ob nimiæ efferveſcentiæ periculum.

9. Menſtrua hæc digerendo fieri dulcia, & dici ſpiritus Vitrioli dulcis, Butyrum antimonii dulce, &c.

10. Aliquandò in menſtruorum receptis non exprimi ſpiritum vini phil. hanc tamen ſubintelligi debere ex locis collateralibus patet, & neceſſitas poſtulat.

XX. Genus.

Menſtrua mineralia compoſita ex ſpiritu vini philoſ. & ſalibus aliisq; rebus tingentibus, Vitriolo, Cinabari Antimonio, Lapide hæmatitide, &c.

98. Oleum Vitrioli Baſilii,

Cap. 6. Sect. 2. libri de concluſionibus.

℞. Vitriolum ungaricum; aquâ deſtillatâ ſolvitur, coagulatur, criſtallifatur, repetitur quinquies & ſic purgatur à ſalibus alumine & nitro; hoc vitriolum ſic purgatum deſtilla cum ſpiritu vini *(philoſ.)* ad oleum rubrum, quod fermenta cum auro ſpirituali, adde illi partem ſuam

 mercu-

mercurii vivi ſtibii & habes Tincturam pro homine,& reducentem lunam in ſolem. Viſitando Inferiora Terræ, Rectificandoque, Invenies Occultum Lapidem, Veram Medicinam.

Annotationes.

Genus antecedens continebat menſtrua mineralia compoſita ex acidis ſpiritibus tincturam metallicam in ſe continentibus; in hoc præſenti horum ſpirituum utimur corporibus, ut gradu melius conficiamus menſtrua. Tinctura enim exempli gratia ex Vitrioli arido vel corpore per vini phil. ſpiritum deſtillando extracta Eſſentia eſt, quæ in eadem deſtillatione proprio acido diſſoluta menſtruum producit hujus generis; cum in præcedenti tantillum iſtud cupri, in Vitrioli ſpiritu communi, diſſoluti vel contenti, ignisq; violentiâ evecti, à vini phil. ſpiritu redigitur non in Eſſentiam ſed magiſterium, tam molis ſuæ quàm Tincturæ paucitate minùs præſtans. Præſens Vitrioli oleum inter Arcana Baſilii non infimum tenet locum, quare ejus clariſſimam deſcriptionem paulò exactius perpendemus, ut luce ejus uberiori loca obſcuriora illuſtremus. Imprimis Baſilius

Vitriolum Romanum variis solutionibus & coagulationibus purificare jubet; quæ purificatio necessaria est, ut Vitriolum à pulvere alieno, paleis, aliisq; quisquiliis peregrinis separetur, attamen hanc superfluam esse æstimamus, quandò Vitriolum fit purè cristallisatum, terrestreitas enim subsidens in Vitrioli dissolutione non fæces sunt, sed cuprum reliquo minùs dissolutum, & ab acido aqua comm. nimiùm diluto derelictum. Vitriolum purificatum cum vini spiritu in oleum rubrum destillare mandat.

Non Vitriolum naturale tantùm sed artificialia etiam ex metallis confecta in hujuscemodi redegit olea. Saccharum vel Vitriolum saturni unâ cum spiritu vini destillat in oleum rubrum sanans melancholiam, morbum Gallicum, &c. coagulans & figens mercurium, at cum mercurio martis fixatum tingens triginta partes mercurii in aurum. *Libro de Conclusion. Tract. 2. Sect. 1. Cap. 1. de sulphure saturni. Eodem modo* ex Saccharo vel Vitriolo Jovis destillandum esse ait oleum rubrum dulce tingens saturnum in aurum. *Cap. sequent. quod repetit Sect. 2. Cap. 2. de vitriolis Saturni & Jovis.* Argentum vivum

 autem

autem aqua forti ſolvit, & in criſtallos vel vitriolum redactum cum ſpiritu vini priùs rectificato cum ſale Tartari (*menſtruo ſub* No. 18. *deſcripto*) deſtillat in oleum dulce ſanans luem Gallicam, vetera ulcera, paralyſin, &c. adjungendum Tincturis martialibus in metallorum transmutationibus. *Sect. 2. Cap. 5. de vitriolo mercurii. Metalla fixiora* Aurum & Argentum Balneo Regis (ſub No. 89.) deſtillat per alembicum, quæ menſtruo abſtracto redigit in vitriola volatilia, cum vini ſpiritu deſtillanda in olea. *Sect. 2. Cap. 1. de vitriolo ſolis & lunæ.* Metalla aridiora ferrum & cuprum in eadem olea deſtillare jubet, ſed deſtillandi medium omittit *Sect. 1. Cap. 3. de ſulphuribus martis & veneris, Sect. 2. Cap. 3. de vitriolo martis. Cap. 4. de vitriolo veneris; verum-enim-verò eà deſtillanda eſſe cum Aceto phil. ſequens probabit menſtrui Genus. Ex locis hiſce invicem collatis de variis rebus certiores reddimur: Imprimis Vitrioli oleum non commune aliquod eſſe vitrioli acidum ex vitriolo etiamſi exquiſitiſſimè purificato prolectum, ſiquidem ex omnium metallorum vitriolis eodem vini ſpiritu eadem conficiantur olea. Deinde ſpiritum vini com. huic operi*

eſſe

esse penitùs inutilem, sed per vini spiritum à Basilio intelligi philosophicum vel menstruum potiùs sub No. 18. descriptum. Porrò Saturni & Jovis vitriola reddere olea dulcia, quoniam debili quodam acido utpote aceto com. confecta, quod facilè alteratur vel transmutatur à menstruo hoc philosophico. Olea autem metallorum reliquorum acidis fortioribus seu aceto phil. seu menstruis mineralibus confecta remanere acida, præcipuè præsens vitrioli oleum, in cujus destillatione, vini phil. spiritus vel menstruum vegetabile ab acido naturali, vel communi oleo vitrioli dissolvitur, & in prævalenti aciditate ascendit in forma olei rubri. Tandem istud vitrioli oleum â Basilio nobis commendari ut menstruum quod fermentandum sit cum auro; quod præ cæteris observatum volumus: Multa enim egregia Basilius passim protulit in suis libris de vitrioli menstruo; rarissimè autem istud cum vini phil. spiritu destillandum esse monuit, absq; quo tamen omnes processus & labores, omnia tentamina & experimenta in vitriolo vana sunt & nullius momenti in secretiori Chymia.

Aliquando Adepti pro confectione hujus olei vitrioli istud solverunt in vini philos. spi-

ritu, quod postmodum cristallisatum dixêre vitriolum correctum vel graduatum. De hac vitrioli correctione vel gradatione Paracelsus ita: Descriptio Vitrioli, *inquit*, dirigenda est ad medicinam & Alchymiam. In medicina est remedium præstans. In Alchymia ad multa alia prodest. Ars autem medicinæ & Alchymiæ in præparatione consistit vitrioli. Crudum enim tale non est, id simile est ligno ex quo omnia sculpi possunt. *Libr. de vitriolo. pag. 200.* In initio, *pergit*, Vitrioli spiritus exceptus ad summum gradari solitus est, hoc exaltato caducum persanarunt, sive is recens sive antiquus esset, in viris & fœminis, cujuscunq; conditionis essent, &c. sed recurramus ad principium quomodo spiritus vitrioli inventus fuerit. Spiritum vitrioli humidum initio per se à colcothare destillarunt, deinde gradum ejus intenderant per se destillando & circulando ad summum, sicut processus docet. Hoc modo cœpit aqua usurpari ad varios morbos tam internos quàm externos, velut etiam ad caducum, ita sanatio miraculosa præstita est. Sed in extractione multò diligentiores fuerunt posteri, sumpserunt enim spiritum vitrioli ut suprà correctum & illum de

de colcothare destillarunt octies vel decies igne fortissimo. Ità spiritus sicci humidis permiscebantur. Opus urserunt tamdiù, donec spiritus sicci exirent continenter & jugiter extrahendo. Posteà utrumque spiritum tam humidum quam siccum in phialam conceptum unà ad suum terminum gradarunt. Hanc medicinam adversus morbos multò majoris operationis esse deprehenderunt, ut humor istas in universum omnes confunderent. Addita tamen est nonulla correctio ab Artistis per vinum sublimatum melioris penetrationis ergô, sed eà majoris gradus reddita non est. Sed communicabo vobis processum meum quem universis medicis commendo, cum primis ob cadacum, quæ solam in vitriolo curam habet. Qua causa & nos eò diligentiorem in morbo curam instituere charitas proximi requirit. Processus autem meus est ut spiritus vini *(phil.)* à vitriolo imbibatur & posteà destilletur ut dixi à siccis & humidis spiritibus, &c.

Porrò autem sciendum est, recepta prædicta de spiritu vitrioli humido faciendo clarius describi non posse. Requiritur enim ad intelligendum eum Artista. Sordidi illi co-

ctores

ctores rem tanti momenti minimè intelligunt. Ab Artiſtis (*ſecretioris Chymiæ*) Alchymiſtiſque laboratoribus ſufficientem omnium informationem expectabitis, ſic etiam de correctione ſpiritus vini ab iisdem pleniùs inſtruemini.

De tali graduato non communi Vitriolo loquutus fuit Baſilius in ſua Elucidat. 12. Clavium. Ubi ſequens confecit menſtruum.

99. Menſtruum ex Vitriolo ungarica Baſilii, *In Elucid. 12. Clavium.*

SI tale altè graduatum & bene præparatum minerale obtinueris, Vitriolum appellatum, tum Deum de intelligentia & ſapientia pro intentionis tuæ ſucceſſu humillimè ſollicita, & cùm illud calcinaveris, immitte illud in retortam bene lutatam, deſtilla illud ab initio lento gradu, deinde ignem auge, & veniet ſpiritus albus Vitrioli in forma horridi fumi, vel venti, & intrat receptorium quamdiu aliquid ejusdem materia eidem ineſt. Et nota quod in hoc vento abſcondita ſint omnia tria principia, & conveniant ex iſta habitatione; idcircò neceſſe eſt non ſemper in pretioſis rebus ſcrutari, quia hoc medio proprior via ad naturæ myſteria patet, & obvia

via exiſtit omnibus ad percipiendam artem & ſapientiam aptis. Jam ſi ſpiritum hunc expulſum bene ac purè ſepares ac liberes per modum deſtillationis à terrena humiditate ſua, tunc in fundo vitri reperies theſaurum, & fundamenta omnium Philoſophorum paucis hactenus nota, quod eſt oleum rubrum tàm ponderoſum ac plumbum vel aurum, quodcunque eſſe poterit, tàm ſpiſſum ac ſanguis, ardentis ac igneæ qualitatis, quod eſt verum fluidum aurum Philoſophorum quod natura congeſſit à tribus principiis, in quo inveniuntur ſpiritus, anima & corpus, & iſtud eſt aurum philoſophicum excepto eo *(vini phil. ſpiritu)* quo ejus peragitur diſſolutio, &c.

Vitriolo aliquando addidère Adepti cinabrium. Itá fit,

100. Menſtruum minerale Iſaaci, *Pag. 59. minus philoſ.*

℞. VITRIOLI Romani calcinati ad rubedinem & Cinabrii ana; miſce, his pulveriſatis affunde Aquam vitæ, deſtilla & cohoba ſuper caput mortuum ter vel quater.

Idem menſtruum habet Lullius in magia natu-

naturali, sed loco capitis mortui in qualibet rectificatione recentes recipit species.

101. Menstruum fætens ex vitriolo &c. cinabrio Lullii,

Pag 371. Magiæ Naturalis.

POst qvartam destillationem aquæ supradictæ (*Aquæ vitæ sive ardentis ex vinophilosophico*) septies destilla cum bono cinabrio &,vitriolo in æquali pondere, semper in qualibet vice novas res imponendo,& in qualibet destillatione materiam lapidis (*Vitriolum & Cinabrium*) bene siccando, antequam Aquam (*vitæ*) infundas,&c.

102. Idem Menstruum fætens Lullii,

Epist. accurtatoria, pag. 327.

DEstillato lapide vegetabili (*menstruo vegetabili sive potiùs aqua ardente vel spiritu vini philosophici*) usque in in eam destillationem quod tota aqua sine phlegmate sit,& hoc in quinta vice contingere solet. Tunc habeas vitrioli bene lucidi & optimi cinabrii in æquali pondere, & insimul miscendo optimè tere, & in sole desicca, donec tota aquositas exiverit. Tunc projice intùs Aquam tuam,& destilla lento igne in principio,& in fine forti, ut moris est in aqua philoso-

philoſophorum acuta,& tunc ſpiritus quintæ Eſſentiæ vitrioli & cinabrii, quæ principaliter conſtituunt lapidem mineralem) *menſtruum minerale*) miſceantur & conjungantur cum ſpiritu quintæ Eſſentiæ aquæ ardentis, qui ſpiritus eſt lapidis vegetabilis. Et hoc continua uſque ad decem vices, puta à quinta incipiendo (*quinquies poſt ſpiritûs vini phil. quintam rectificationem*) & ſic cum iſtis corporibus (*vitriolo & cinabrio*) continua deſtillationes quinquies. Et habeas in mente, quod res ſint optimè deſiccatæ & aridæ, antequàm in aquam projicias, ſic ut tota aqua (*totum phlegma*) ſit exſiccata (*evaporata*) & ſpiritus remaneant, qui propter fortitudinem aquæ ardentis conjungantur; & in qualibet deſtillatione novas res imponere debes.

Vitriolo & Cinabari aliquando addidit Nitrum; ita confecit quod dicitur.

103. Menſtruum fætens ex Vitriolo com. Cinabrio & Nitro Lullii,

In Clavicula, pag. 299. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Vitrioli Romani ad rubedinem calcinati libras tres, ſalis petræ libram unam, cinabrii uncias tres. Omnia ſimul terantur ſuper marmor, deinde impo-

imponantur in grosso & forti metreto *(cucurbita)* & ponatur desuper aqua vitæ rectificata septies,& ponatur in fimo equino per dies 15, vase bene sigillato. Deinde ponatur ad destillandum igne lento usque habeas totam aquam in receptorio, posteà augeatur ignis usque ad rubedinem cappæ *(alembici)* deinde fortificetur ignis usque ad albedinem cappæ *(alembici)* posteà refrigescat vas & auferatur receptorium & optimè sigilletur cum cera,& servetur ad necessitatem. Nota quod menstruum debet septies rectificari per destillationem, fæces semper abjiciendo antequam ponatur in opere.

Aliquando præter ingredientia aquæ fortis & cinabrium addidit etiam tartarum calcinatum. Ita,

104. Menstruum fætens ex Vitriolo, Nitro, Alumine Tartaro & Cinabari Lullii,

In Experimento XXVI.

℞. AQuam vitæ ardentem ita ut comburat lineum pannum, posteà accipe Vitriolum remotum ab omni phlegmate, ita ut super ignem bulliat sine liquefactioné *(vitriolum communi more calcinatum)* salem nitri optimum, alumen

rochæ

rochæ de phlegmatum & deſiccatum, omnium prædictorum libram unam, tartari albi calcinati, cinabrii, ana mediam libram; ſingula quæque conteras & tranſmitte per cribrum: Poſteà commiſce & pone in retortam & ſuperinfunde Aquam vitæ prædictam, annecte receptaculum juncturis optimè clauſis, luto priùs optimè deſiccato. Receptorium debet eſſe magnum, ita ut ſunt ea, quibus communiter deſtillantur aquæ fortes, luto autem deſiccato ſubminiſtrabis ignem in principio levem, donec retorta calefiat, proſequere poſteà deſtillationem hac menſura, ut inter ſtillantis aquæ guttam uſque ad alteram quæ ſequitur, interponantur decem prolationes nominum ſive decem puncta. Cum autem tali gradu ignis non deſtillaverit amplius, augebis ignem, ita ut revertatur iterum deſtillatio ad eoſdem, decem uti ab initio. Atque hunc gradum continuabis, quouſque iterum creſcet deſtillatio, ac ultimo de lignis augebis ignem, cooperiens undique retortam lateribus ſuperiùs, ut reverberationis ignem habeat. Illud autem attende, quod ipſa retorta priùs debet undique forti luto communiri à principio, antequam hæc deſtillatio inchoetur,

tur.& cum fit destillatio, debet intra furnellum collo aperto coaptari. Cæterum illud esset optimum & utilissimum in hoc opere, si receptaculum hujus aquæ destillantis apparaetur intra concham plenam aquâ frigidâ. Quod si fieri commodum non esset, saltem super recipentem iterum atque iterum panni linei aquâ madefacti sæpiùs ponantur, ut ipsum receptaculum violentiâ spirituum non frangatur, quæ omnia diligenter attende. Peracta destillatione frigescant vasa, & receptaculum cum aqua servabis firmiter occlusum. Posteà habeas eadem mineralia desiccata, & præparata ut suprà eodem ordine & mensura, quæ contrita pone in retorta ut priùs, ac illi superfunde aquam paulò antè destillatam & protinus annecte receptaculum juncturis quam optimè clausis ut suprà, & luto prius desiccato subministrabis ignem, completâ destillatione iterum accipe eodem pondere nova materialia, ac iterum cum sua aqua intra retortam collocabis & destillabis ut suprà iisdem gradibus ignis. Quibus peractis frigefacto vase amove recipientem, ac cum suâ aquâ destillatâ firmiter clausum diligentissimè servabis. Habebis enim aquam mineralem

neralem phyſicam, ſive menſtruum fætens cum ſua forma. Hæc aqua poteſtatem habet calcinandi, ac eodem tempore ſolvendi omnia metalla cum conſervatione formæ vegetativæ. Hac nos plura experimenta vidimus & fecimus.

Iſaacus Hollandus ut augmentaret horum menſtruorum vires, vitriolo addere maluit mineralia quædam tingentia quàm acidum Nitri & Aluminis. Ita præparavit menſtruum à nobis dictum.

105. Aqua ſolvens ad rubeum primæ deſcriptionis Iſaaci,

Cap. X. 3. oper. min.

℞. Vitrioli Romani partes ſex, Lapidis hæmatitidis, Croci martis, Cinabaris, Æris uſti, Antimonii mineralis ana partem unam; ſiccata bene miſce, & ſuperpoſitis in retorta affunde libras quatuor aquæ vitæ rectificatæ; deſtilla, & deſuper caput mortuum pulveriſatum cohoba ter.

Menſtruum hoc eſſe ſangvinei caloris, ſequens huic ſimile menſtruum probat.

106. Aqua ſolvens ad rubeum ſecundæ deſcriptionis Iſaaci,

Cap.

Cap. XLV. 3. Oper. miner.

℞. ANtimonii mineralis, Æris usti, Croci martis, Cinabaris, ana partes duas, Vitrioli ad pondus omnium, omnibus bene exsiccatis & permixtis affunde aquæ vitæ optimè rectificatæ ad eminentiam duarum palmarum, vase optimè clauso digere in balneo per 10. dies, quotidiè movendo materiã ter vel quater, ut materia aquæ vitæ eò melius incorporetur, finitis his 10. diebus, & apposito alembico destilla leni igne, sed tandem per 12. horas igne fortissimo, ut omnes spiritus tincti cum aqua vitæ ascendere possint. Hunc laborem toties repete semper destillando Aquam cum recentibus materiis donec sangvinis instar rubefacta fuerit.

His duobus addemus etiam tertium hujus speciei menstruum.

107. Aqua solvens ad rubeum tertiæ descriptionis Isaaci;

Cap. LXI. 3. Oper. min.

℞. VItrioli Romani, Cinabaris, ana partem unam, Croci martis, Lapidis hæmatitidis, Æris usti, Viridis Æris ana partem mediam, Vitriolum prius calcina. Si velis extrahe cum aceto *(philosophico)*

phico) tincturam ex Antimonio minerali, quam ab aceto separatam speciebus superiobus adde, ut & aquæ vitæ duodecies rectificatæ quantum sufficit; vase optimè clauso in balneo digere per septem vel octo dies, tum apposito alembico, & juncturis bene lutatis destilla leni igne per duos dies, deinde fortiori per duos alios, tum ut vitrum candeat per tres dies, frigefactis vitris exime caput mortuum, quod bene pulverisatum digere cum aqua destillata per octiduum, tum destilla primo die leniter, secundo fortiùs, tertio fortissimè ut candeat per viginti quatuor horas; tunc sine ut frigescat, Aquam destillatam cum novis materiis digere & destilla ut suprà, idque ter repetendum.

Et uti hæc menstrua fuêre pro tincturis rubris, ità etiam quædam composuit pro tincturis albis. Sic

108. Aqua solvens ad album Isaaci.
Cap. LXXVI. 3. Oper. min.

℞. ALuminis rochæ, Lapidis calaminaris, Calcis Ovorum, ana; affunde aquæ vitæ ab omni phlegmate rectificatæ quantum sufficit, & destilla, uti aqua solvens ad rubeum.

109. Alia

109. Alia aqua ſolvens ad album Iſaaci;
Cap. XLVIII. 3. Oper. min.

℞. A Luminis rochæ, Lapidis calam, Calcis ovorum, Arſenici communis, ana, omnia pulveriſata miſce, & pulveri affunde aquæ vitæ bene rectificatæ ut trium palmarum ſpatio ſuperemineat materiæ, deſtilla lento igne, deinde fortiore, tandem ut candeat per viginti quatuor horas, deſtillatum cohoba adhuc quater ſuper caput mortuum pulveriſatum.

Varia ejuscemodi menſtrua nobis paſſim occurrunt apud Iſaacum in quorum deſcriptionibus etiamſi non ſemper exprimatur additio aquæ vitæ ſive ſpiritus vini philoſophici, hæc tamen in omnibus hiſce ſubintelligenda eſſe ex ſuperioribus Aquarum ſolventium patet receptis. Exempla ſunto menſtrua ſequentia, imprimis quod dicitur.

110. Aqua rubra interdiu ac noctu lucens primæ deſcriptionis Iſaaci,
Cap. CLIII. Lib. 2. Oper. min. Pag. 528. Vol. 3. Th. Chym.

℞. CRocum martis, Antimonium ut ex mineris eruitur Arſenicum rubrum, ſingulorum libram unam, Auripi-gmenti

gmenti libram unam, Vitrioli Romani libras tres, salis nitri quantum est pondus reliquorum omnium. Contunde omnia simul in pulverem impalpabilem. His libram unam salis armoniaci immisce cumque probè permistum fuerit, inde vasi terreo, quod ignem facilè ferre possit, nec intùs vitrificatum, sit. Ei alembicum superimpone ac firmiter luta, & receptaculo addito aquam fortem ut oportet destilla, primum igne pusillo, deinde augendo ipsum per gradus, & aqua alba destillabit, quæ ubi destillarit, alembicus rubere incipiet aut croceus fieri. Tum receptaculum citò aufer, ac aliud adde, ac solidè luto operi, & ignem tuum auge donec spiritus albus transeat; is est sal armoniacum quod ultimum omnium transit, ac tamdiu ignem strue donec alembicus omnino lucidus fiat. Cum jam ruber spiritus transit, nihil (*salis armoniaci*) cum eo transit, ac simulatque transierit (*aqua alba*) spiritus atque aqua (*sicca sive sal armoniacum*) simul transeunt, tum alembicus intus albus fit, quasi nive plenus esset, & tum ignem strue tamdiù donec spiritus & aqua exexhalatione per rostrum educta sunt, quemadmodum homo vi halitum exhalat; ita spi-

ritus & aqua ſicca per fiſtulam expirant alembici in receptaculum ac ignem augent. Cumq; ſpiritus & aqua ſicca tranſiêre, alembicus fit mundus, clarus & albus, ac pellucidus. Tum ſinas frigeſieri & remove ab igne atque aquam vitro inde, ac arctè obtura. Sume caput mortuum & tenuiſſimè in pulverem contunde, & in aqua munda clara pone ad horas duas; ſine ſubſidere, ac clarum ſupernè diffunde, & denuò aquam mundam claram ſuperfunde ut priùs, & ſine etiamnum per horam bulliat, ut priùs. Tum ſine denuò ſubſidere; & rurſum priori adde, tum fæces abjice, atque id quod effudiſti (*ſolutum*) evapora, & pulvis croceus tibi remanebit; eum pondera, & tum tantumdem ſalnitri adde & inter ſe miſce, ollæ vitreæ inde, atque aquam tuam deſtillatam (*ſive menſtruum*) ſuperfunde & alembicum ſuperimpone, & ſolidè luto operi, & receptaculo addito per tres dies ſuper fornacem relinquito (*ad digerendum*) antequam ignem ſubjicias, tum ignem tuum accende, ac primum igni puſillo deſtilla, & poſt interdum auctiore, donec ſpiritus albus tranſierit; tum deſine, atque Aquam rubram habes interdiù

ac

ac noctu lucentem, quæ lunam fixam ſolvit, ſicut luna ſolvi ſolet, & tincturam aſſumet perindè ac ſol mundiſſimus, qui unquam viſus ſit, imò omnia metalla alba colore ſolis tingit.

111. Aqua rubra noctu lumen emittens ſecundæ deſcriptionis Iſaaci,

Cap. XLIV. Oper. min. Pag. 458. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Vitrioli Romani libras tres, Cinnabaris, viridis æris, Ceruſſæ, ana libram ſemis, croci ferri, lapidis hæmatidis uncias quatuor, ſal nitri tantum, quantus eſt cumulus totus *(libras quinq;)* pulveriſa & probè inter ſe permiſce, divide cumulum in tres partes, atque ex una parte fac aquam fortem, quam ſuper pulverem alterius partis fundes, deſtilla iterum aquam fortem, eam ſuper tertium pulverem funde, & Aquam illam fortem ſuperdeſtillato, quo facto omnia tria capita mortua pulveriſa.

℞. Aquam ſalis armoniaci, quam infrà te docebo conficere *(nos autem modò dedimus ſub* No. 81.) qua tam ſubtiliter prædictum pulverem contere, ut eò pictor pingere queat: Tum ſiccandum in tua ſtupha ſicca pone, ſic-

 ceſcere

cefcere fine in patinis vitreis, ficcatum contere ficcè fuper lapide,& ollæ vitreæ indito, atque Aquam fortem *(fuperiùs deftillatam)* fuperfundito,deftilla primum igni lento 24. horas, tum auge ad huc *(ignem)* per 24. horas, tum etiamnum augeas donec candere incipiat, his elapfis in eodem candore etiamnum ad horas fex, poft finas refrigefcere, ab igne removeas,receptaculum probè obturans. Tum caput mortuum pulverifa, & contere fuper lapide cum aceto deftillato, & educito fal aut elementum terræ ex fæcibus; fal ollæ vitreæ indito, aquam tuam fortem fuperfunde, alembico & receptaculo probè operto, vitrum in arena pone in cacabo cum aqua *(balneo)* deftillato quicquid deftillare vult, cum amplius non deftillat, finas balneum bullire diem & noctem five ftillet five non: Tum finas refrigefcere, removeas ab igne, ponas in cineribus,adhibe primum ignem pufillum ad horas 12. tum ignem adhuc auge horas 12. poft finas modicè candere, atque ità ad fex horas finito; deinde refrigefcat,remove ab igne, ac probè operi,& fumptis fæcibus aut fale, contere ea minutim cum aceto deftillato, inde amphoræ lapideæ, & bona parte deftillati fuperfufa,

perfusa, pone in balneo, ita faciens ut suprà doctum est, vide an adhuc fæces habeat, & sal clarum facito; ollæ vitreæ rursum inde, iterum aquam superfunde, facito modis omnibus ut suprà, ter quaterve, atque omnis materia tua aut terra cum aqua forti destillabit; tum ab igni remove, probè obtura, & benè serva, aquam enim pretiosam habes præ omnibus aquis de quibus unquam audivi. Ac mihi crede bona fide, de hac aqua mira vidi, atque etiam ipse mira feci. Hanc Aquam ad rubrum lapidem cristallinum reduxi, qui noctu lumen emitteret, ut frequentes convivæ convivium eo peragerent. Serva bene ad usum, & pro secretissima aqua omnium quas habes, habeto.

Methodus conficiendi ejuscemodi menstrua lucentia magis concinnè perspicitur ex sequenti aqua.

112. Aqua fortis rubra & lucens tertiæ descriptionis Isaaci,

Cap. LXII. 1. Oper min. Pag. 354. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Vitrioli clarificati, & à fæcibus purificati, sal nitri, ana. Ex his Aquam fortem destilla secundum artem.

Tunc caput mortuum ex olla vitrea ſume, & tenuiter pulveriſa, tum contere ſuper lapide, tum in aqua communi deſtillata impone, atque omne ſal extrahi ſinito, tum per filtrum deprome, ut mundum à fæcibus habeas; congela denuò, cumque congelatum eſt, pulverem impalpabilem inde confice, eumque pulverem ollæ vitreæ immitte, atq; ibi aquam illam fortem denuò ſuper pulverem funde quam inde deſtillaſti, ac pone iterum deſtillandum, & deſtilla quicquid deſtillare vult. Tum caput mortuum iterum exime, atque in pulverem contunde, ut priùs, ac modis omnibus ut ſuprà facito. Hocque opus itera tamdiù, donec ſal omne cum aqua forti omninò deſtillaveris. Tum Aquam præſtantem habes rubram lucentem de nocte inſtar ignis lucidi. Tum Aquam illam ſumptam in balneo rectifica, identidem deſtillando ac denuò ſuperinfundendo, ita ut ad extremum omne deſtillatum ex balneo habeas. Tum aqua tua pretioſa præparata eſt in qua lapidem tuum *(philoſophorum)* multiplicabis & aperies.

Quoad ingredientia ut & præparandi methodum menſtrua hæc à ſuperioribus Iſaaci parum differunt imò ferè eadem ſunt, verum ſpiritus

ſpiritus vini phil. quem in illis aquis ſolventibus addere juſſit Iſaacus, in his ſuis aquis fortibus ut addatur, de neceſſitate ſubintelligi debet. Nam absq; hoc ſpiritu hæ aquæ omnes communes eſſent nullius valoris & uſus.

Ex Receptis obſervamus.

1. Corpora tingentia qualiacunq; acido vel naturaliter vel artificialiter diſſoluta & in ſal ſive vitriolum redacta, mediante vini phil. ſpiritu præbere menſtrua præſentia, duplici hac methodo: Vel repetitâ cohobatione, vel ſimplici deſtillatione; verùm neceſſum eſt in hoc poſteriori modo, ut corporum dictorum ſalia vel vitriola graduentur priùs, id eſt, per varias diſſolutiones & coagulationes conjungantur ſpiritui vini philoſ. poſteaq; deſtillentur, ubi cavendum eſt, ne in hac vitrioli gradatione acidum, laboribus minùs neceſſariis, magis quàm convenit debilitetur, nam ita facilè loco hujus generis, menſtrua octavi generis inexpectatò præparabitis.

2. Menſtrua hæc differre ab octavi generis menſtruis in eo quod acida ſint, illa vero dulcia. Diſſolve menſtruum vegetabile compoſitum octavi generis in aceto deſtillato, ſpiritu ſulphuris, aqua forti com. &c. & ex

 tempo-

tempore habebitis menſtruum hujus generis; vice verſa, debilitate horum menſtruorum aciditatem, & transmutabuntur in menſtrua octavi generis.

3. Menſtrua hæc rerum tingentium eſſe Eſſentias acido diſſolutas.

4. Vitriolum ungaricum (cuprum acido naturaliter diſſolutum) utut artificialiter purgatum à peregrinis ſalibus & fæcibus, egere nihilominùs, reliquorum tingentium inſtar, vini phil. ſpiritu, ut reducatur in oleum adeò excellens tam in rebus medicis quàm alchymicis.

6. Perinde eſſe quocunq; etiam acido redigatur cuprum vel aliud corpus tingens in vitriolum, modò poſteà graduetur, id eſt, vini philoſ. ſpiritui commiſceatur. Hinc ſemel pro ſemper admonendi eſtis, ut non ſolummodo in Baſilii, Paracelſi, ſed aliorum adeptorum etiam ſcriptis, uti in Via veritatis, &c. in quibus paſſim vobis occurrent hæ phraſiologiæ, Res graduatæ, correctæ, exaltatæ, &c. *intelligatis non communia, ſed vini phil. ſpiritu præparata & pro operibus ſecretioris chymiæ idonea reddita.*

6. Vitriolum Romanum non ſpiritu vini

com-

com. sed philosophici redigi in oleum tam nobile.

7. Menstrua hæc continuatis cohobationibus fieri rubicundissima, noctu lucentia adeò ut cœnantes non indigeant aliquo alio lumine, permanentia, & lapidem philosophorum multiplicantia, sed de his, suis locis, videlicet, tertio & quarto libris.

XXI. Genus.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis mineralibus simplicibus & Mercurio, reliquis metallis, aliisq; rebus tingentibus.

113. Spiritus Veneris sive spiritus ex viridi Æris Basilii,

Libr. Partic. de Particul. Veneris.

℞. Cupri quantumvis, ex quo fac vitriolum more solito, sive ejus loco sume viride Æris commune in Officinis prostans quod idem præstabit. Cui pulverisato affunde acetum destillatum *(commune)* pone in calore, acetum transparens & viride decanta, residuo affunde novum acetum, reiteraque opus usque quo tingatur acetum, & materia in vasis fundo remaneat nigra. Acetum tinctum & collectum abstrahe vel ad

 siccita-

ficcitatem, vel ad cuticulam ut criſtalliſetur Vitriolum,& habebis viride æris purificatum *(communi more)* cui pulveriſato affunde ſuccum uvarum immaturarum (*Acetum philoſophicum ſub* No. 74.) pone in calore leni,& digerendo tranſparentem habebis tincturam ſmaragdinam ex qua extrahitur tinctura rubra Veneris, pigmentum excellens pro pictoribus. Tincturâ hâc extractâ,omnes extractiones commiſce,& abſtrahe leniter phlegma, ut in loco frigido criſtalliſetur Vitriolum valdè pulchrum *(graduatum)* cujus ſi habueris ſufficientem quantitatem, habes etiam ſatis materiæ pro lapidis philoſophici confectione; ſi dubitares forſitan tale myſterium perficere ex quocunque vitriolo *(naturali.)* De hoc præparatione modò locutus fui parabolicè libro Clavium, capite de Weineſſig/ ubi dixeram: Commune Azoth non eſſe lapidis noſtri materiam, ſed Azoth noſtrum ſeu materiam primam extractam per commune Azoth & Vinum, quæ ſunt ſuccus uvarum immaturarum expreſſus, quo Veneris corpus diſſolvendum & in Vitriolum reducendum eſt, hoc eſt, ut bene obſervetis, ita enim voſmet ipſos à multis difficultatibus

exime-

eximetis. Jam ex hoc Vitriolo ita præparato destilla spiritum & oleum rubrum, &c.

Annotationes.

IN genere octavo Mercurius vulgi & metalla vel per Vin: phil. spiritum, vel per menstruum aliquod vegetabile simplex, evecta fuere in menstrua vegetabilia composita. In genere antecedente vicesimo, Arida tingentia Acidis dissoluta faciliùs destillantur una cum vini phil. spiritu in menstrua mineralia composita.

Præsens autem genus corpora dicta non vini phil. spiritu sed menstruis mineralibus, volatilisat ut menstrua inde fiant citiùs & leviori opera & altioris generis. In genere proximè antecedenti vitriolum naturale vini phil. spiritu maceratum, vel quod multò conducibilius est, eodem spiritu dissolutum, & in vitriolum graduatum redactum, destillavimus in menstruum minerale. Naturalis enim vitrioli romani aciditas ad cupri corrosionem in sui compositione non solum potis, sed satis fortis etiam fuit ad dissolvendum vini phil. spiritum in dicti menstrui confectione; hîc autem aliter se res habet in vitriolis artificialibus; arida enim metallorum corpora in suis dissolutio-

 nibus

nibus coagendo debilitant acidum, hinc vitriola debilitatam hanc continentia aciditatem, haud idonea sunt tam pro vini phil. spiritûs dissolutione, quàm menstrui præsentis constitutione. Ideòq; Saturni & Jovis vitriola communi acido confecta, mediante vini phil. spiritu reddunt olea dulcia sive menstrua vegetabilia, minimè acida, sive mineralia; debile enim istud acidum in vitriolificatione mollium horum metallorum superstes, transmutatur penitùs in vini phil. spiritûs dissolutione, ut & in ipsa sui ipsius destillatione, ideò Vitriolum ex cupro & chalybe acidis arte confectum, non vini phil. spiritu, sed menstruis mineralibus destillatur in menstruum præsentis generis. Aurum autem & argentum non solummodò mineralibus sive fortioribus hisce indigent menstruis, sed ut eisdem volatilisentur itidem & reducantur in Vitriola volatilia.

Ita Basilius Aurum & Argentum redegit in vitriolum volatile in Conclusionibus suis Sect. 2. de vitriolis, Cap. 1. de Vitriolo solis & lunæ. Primo, *inquit*, oportet habere aquam nostram ex frigido sale terræ *(Nitro)* & Aquila *(sale harmoniaco vegetabili)* cum qua aurum & argentum fiunt spiritualia & in cri-

ftallum coagulantur feu vitriolum metallicum, ex quo, &c. *In labore primo libri Revelationis, ut & in Elucidatione 12. Clavium hoc folis Vitriolum exactius ita defcribitur.* ℞. *inquit*, hujus aquæ (*Balnei Regis five menftrui fuperiùs fub* No. 89. *defcripti*) partes tres, Calcis auri partem unam, mifce in cucurbita pone cum alembico fuper cineres calidos, folvetur, & fi non folvatur totum, effusâ aquâ affunde novam, & hoc donec omnis calx foluta fit in aqua; cum refrixerit fubfident fæces albæ in fundo, quas fepara, aquam omnem conjunge, & in B. per diem & noctem digere; fæcibus denuò remotis per novem dies continuò digere, deftilla aquam ut materia remaneat in fundo oleo fimilis, aquam inde deftillatam denuò affunde calefactam, deftilla ut priùs, affunde denuò, deftilla, & hoc reitera aliquoties, ità debilitabitur (*menftruum*) deinde materiæ oleo fimili affunde aquam novam, digere die & nocte, deftilla per arenam usque ad oleum, aquam calefactam denuò affunde, deftilla, & hoc toties donec omne aurum per alembicum tranfiverit; fieri autem debet deftillatio hæc in cucurbita humili, fundo plano. Aquam auream quæ tranfiit, po-

ne

ne in loco frigido & cum tempore criſtalli coagulabuntur, ſepara aquam ab iis.

Guido auri Vitriolum volatile confecit ex auro ſublimato. Aurum ſublimavit hoc modo: ℞. Auri calcinati duodecies cum tribus partibus Cinabaris, vel auri foliati uncias quatuor, olei ſalis (*menſtrui ſub* No. 76. *deſcripti*) uncias duodecim, ſolve in cineribus, abſtrahe inde aliquoties oleum ſalis, putrefac per menſem, deſtilla poſteà, & ſublimabitur omne aurum rubicundi coloris in decima vel duodecima ſublimatione; Sed ſi noluerit ſublimari, conjunge omnia, & ex balneo abſtrahe phlegma, reſiduo adde olei Tartari per deliquium uncias quatuor per vices, & fortiori igne urge, & aurum aſcendet rubicundum cum menſtrúo, & præcipitabitur in ejus fundo, Aquam ab auro decanta, quo deſuper octies vel novies combure vini (*communis*) rectificatum ſpiritum ad tollendam omnem olei ſalis aciditatem, *pag 11. Theſaur. Chym. Ex auro ita ſublimato ſequenti methodo præparavit Vitriolum graduatum ſolis*.

℞. Auri ſublimati uncias quatuor & ſemis, affunde Acetum radicale (*cum ſpiritu vini mixtum*) ad trium digitorum eminentiam, digere

digere per tres dies in balneo, decanta acetum, & recens reaffunde usque omne fuerit diſſolutum, quod in B. abſtrahe ad liquorem, ſed cavendum ne nimium; pone in cella frigida & criſtalliſabitur Vitriolum auri in colore rubini vel granati juxta operationis methodum magis vel minùs pulchrum, à quo decanta liquorem denuò ad cuticulam, abſtrahendum, usque dum habueris vitrioli uncias quinque. *Pag. 19. Theſaur. Chym. Eodem modo etiam præparavit* lunæ vitriolum graduatum, *pag. 31. ut &* Martis, *pag. 36.* Jovem *vero pag. 42.* Venerem *pag. 45. &* Saturnum *p. 49. calcinavit tantum, & cum Aceto prædicto in graduata redegit Vitriola, ex quibus omnibus vitriolis per modum ſpiritus Veneris Baſilii menſtrua hujus generis deſtillari poſſunt.*

Iſaacus ſpiritum Saturni ex Vitriolo graduato plumbi via deſtillavit.

114. Aqua Paradiſi Iſaaci,
In Opere Saturni.

℞. SAturni libras decem aut quindecim, cui non ſit admixtum aliud metallum, lamina tenuiter, & habe amphoram ſemiplenam aceto, luta, pone in balneo tepi.

tepido, & ſingulo triduo aut quatriduo abrade ſaturnum calcinatum à laminis, collige ad quinque aut ſex libras, tere hunc ſaturnum calcinatum (*cerusſam*) cum aceto deſtillato (*philoſophico*) ſuper marmor ut cum penicillo picturæ poſſit ſervire, accipe porrò urceum lapideum, & in eo affunde ſaturno calcinato acetum deſtillatum, relicta tertia parte urcei vacua, permiſce optimè, obtura cum operculo vitreo aut lapideo, pone in balneo, rudicula aut cochleari ligneo quinquies aut ſexies die move, obtura rurſus, neque calefac balneum magis quàm ut manum in eò pati poſſis; ſtet ſic 14. diebus, & noctibus, tum ſeſunde clarum, & affunde acetum novum calci nondum ſolutæ; miſce, procede ut priùs, fac toties donec omnis calx ſaturni ſoluta ſit, ſaturnum ſic ſolutum pone in balneo, evapora acetum lento igne, ſaturnus in maſſam redigetur, quam move donec ſicca fiat; erit coloris mellei, tere eam ſuper marmor cum aceto deſtillato, ſaponis inſtar, repone in urceo lapideo optimè mixta in balneo tepido per quinque aut ſex dies, move ſingulis diebus rudicula lignea, operi vitrum, ſine refrigeſcere, ſeſunde quod ſolutum eſt in urceum alium

lapi-

lapideum magnum, affunde aliud acetum, misce optimè, pone denuò in balneum, sefunde & sic procede donec nihil ampliùs solvatur, quod linguâ experieris, si enim dulce sit acetum, non est satis solutum, aut pone aliquantum in cucurbita vitrea, & fine evaporare; si aliquid remaneat, non totum quod aurum fieri vult solutum est, & quod in urceo remanet, seu fæces, si sint dulces in lingua, & adhuc aliquid in cucurbita reperias quod non satis solutum est potes novo aceto affuso solvere. Coagula has solutiones ut priùs; solve aceto destillato ut priùs; has coagulationes & solutiones continua donec nullæ ampliùs fæces in fundo remaneant sed omnia solvantur in aquam claram & limpidam, tunc saturnus liber est ab omni sua lepra, melancholia, fæcibus, nigredine, additamentoque, & est purus, niveusque quia ab omnibus *sordibus purus est*, fusibilis ut cera, & dulcis ut saccharum, &c.

℞. Medietatem saturni purgati, hanc pone in urceo lapideo & affunde ei quatuor libras aceti destillati, imposito alembico destilla acetum in balneo, debet autem alembicus in summitate habere foramẽ per quod affunde acetum recens, destilla ut priùs; affunde

novum

novum &abſtrahe,&hoc donec acetum æquè forte abſtrahatur ac affunditur, tunc ſufficit, quia materia imbibit tantum ſpirituum Aceti quantum opus ei,& quintum retinere poteſt. Exime urceum igni,demptoque alembico pone materiam in vitrum quod ignem ferre poſſit,adde ei alembicum,pone in capella cum cineribus in furno,fac primo ignem lentum,auge paulatim donec materia tua tranſeat ſanguinis colore & olei craſſitudine, ſacchari dulcedine & cœleſti odore; conſerva calorem dum deſtillat, ſi ceſſet, auge ignem donec vitrum candeſcere incipiat,conſerva in hoc calore donec nihil ampliùs deſtillet; ſine refrigeſcat per ſe, deme recipientem, & optimè cum cera obtura,materiam (*caput mortuum*) tunde in mortario ferreo,cum piſtillo chalybeo,& deinde tere ſuper marmor cum aceto deſtillato (*Aceto cum ſpiritu vini phil.mixto*) pone in urceo lapideo ut duæ partes plenæ ſint, deſtilla per balneum, affunde novum acetum,deſtilla ut priùs, itera donec acetum deſtillet eadem fortitudine qua affuſum fuit. Refrigeſcant,materiam in vitro forti ſuper cineres in capella deſtilla ut prius, primo igne lento, deinde fortiori ut priùs feciſti, exibit oleum

oleum rubrum ut priùs, &c. materiam tunde, & procede denuò donec in destillatione in balneo, materia non ampliùs secum retineat spiritum aceti; tum accipe materiam, in cucurbita vitrea destilla ex cineribus quod destillare vult, donec materiam in oleum rubrum destillaveris quæ est aqua Paradisi nobilissima ut illa lapides omnes fixi perfundantur & lapis perficiatur. Hanc Aquam Paradisi vocarunt antiqui Acetum suum acre, clarum, &c.

Metalla aliquando non rediguntur in Vitriola graduata; sed repetita cohobatione fiunt hujus generis menstrua. Ità fit.

115. Acetum mercuriale Trismosini, *Libro Moratusan sive octo Tincturarum in secunda Tinct. Pag. 79. Aur. Vell. Germ.*

℞. ARgentum vivum purgatum more communi, & pone in alembico. cui affunde Acetum vini valdè acre *(Acetum cum spiritu vini phil. mixtum superiùs sub* No. 72. *descriptum)* ad unciam mercurii, uncias tres aceti, sexies abstrahe in balneo, tandem fortiter urge ut ascendat in recipiens, destillatum rectifica & erit paratum.

Ali-

Aliquandò loco Aceti phil. usus fuit aquâ forti fortissimâ sub No. 73. descripta.

116. Aqua mercurialis Trismosini.

Libr. octo Tincturar. in Tinct. quarta, pag. 80. Aurei Vell. Germ.

℞. VItrioli Romani, salis nitri ana libram unam & semis, salis armoniaci (*vegetabilis*) uncias quatuor, laterum pulverisatorum libram unam, ex quibus destilla aquam fortem lege artis. ℞. Mercurii sublimati veneti (à cujus fumò venenoso ut tibi caveas necessum est) uncias quatuor, cui in cucurbita posito affunde dictam aquam fortem, abstrahe fortiter ut mercurius benè commisceatur aquæforti, & erit parata.

Albertus Magnus eandem aquam mercurialem præparavit hoc modo:

117. Aqua mercurialis Alberti Magni,

Libro compositum de compositis, Cap. 5. Pag. 937. Vol. 4. Th. Chym.

℞. VITRIOLI Romani libras duas, salis nitri libras duas, Aluminis calcinati libram unam. His simul benè contusis & bene mixtis ponatur in phialam aptam vitreatam, & destilletur aqua (*fortis*) more communi, clausuris valdè benè clauden-

claudendis, ne ſpiritus poſſint evaporari, primò igne leni, ſecundo fortiori, tertio cum lignis, ut omnes ſpiritus exeant & alembicus realbeſcat, tunc ceſſa cum igne, & fac furnum infrigidari, & aquam iſtam ſerva diligenter, quia eſt diſſolutiva lunæ, idcircò ſerva eam ad complementum operis, quia illa aqua lunam diſſolvit, Aurum ab Argento ſeparat, mercurium & crocum martis calcinat, &c. Hæc eſt aqua prima philoſophica (*communis aqua fortis*) & habet unum in ſe gradum perfectionis.

℞. Aquæ primæ libram unam & diſſolve in ea uncias duas ſalis armoniaci puri & clari (*vegetabilis*) quo diſſoluto ſtatim aqua aliter eſt qualificata, & aliter colorata, quia prima fuit viridis coloris & diſſolutiva lunæ, & non ſolis, & ſtatim poſt impoſitionem ſalis armoniaci vertitur color ejus in citrinum, & diſſolvit aurum, mercurium, & ſulphur ſublimatum & tingit pellem hominis citriniſſimo colore, ſerva aquam illam (*Regis philoſophicam*) ad partem.

℞. Aquæ ſecundæ libram unam, & mercurii ſublimati à vitriolo romano & ſale comm. uncias quinque & ſemis, & ponatur ad

ad aquam secundam paulatim & successivè, sigilletur orificium vitri benè, ne virtus mercurii immissi subito exhaletur, & ponatur vitrum in cineres calidos temperatos, & incipiet ista aqua statim operari in mercurium ipsum dissolvendo & incorporando. Et sic permittas vitrum stare in cineribus calidis, & in dissolutione aquæ donec ipsa aqua ampliùs non appareat sed ipsum mercurium sublimatum ex toto dissolvit. Agit autem ipsa aqua semper in mercurium per modum imbibitionis donec ex toto solvat ipsum. Sed nota si ista aqua ex toto non posset solvere mercurium impositum, tunc quicquid dissolutum fuerit per istam Aquam de Mercurio, hoc deponatur, & non solutum in fundo exsiccetur lento igne, conteratur, & cum nova aqua iterum dissolvatur ut priùs, & sic reiteretur iste ordo, donec totus mercurius sublimatus sit solutus in aquam. Et tunc omnes solutiones istius tertiæ aquæ in unum conjunge, in vitrum mundum, & claude orificium ejus cum cera benè, & serva diligenter. Hæc est aqua tertia philosophica spissa qualificata in tertio gradu perfectionis, & est mater aquæ vitæ quæ omnia corpora in primam materiam dissolvit.

℞. Tertiam aquam clarificatam, mercurialem, tertio gradu perfectionis, qualificatam & ponas eam in putrefactionem in ventre equi bene digestam, in vitro claro bene sigillato cum longo collo per 14. dies, & fac eam putrefieri, & fæces in fundo residere, tunc ista aqua transmutabitur de colore citrino in flavum, quo facto excipe vitrum & pone inter cineres lentissimo igne, & suppone alembicum cum suo receptaculo & incipias destillare paulatim Aquam vitæ clarissimam, mundam, ponderosam, Lac virginum, Acetum acerrimum guttatim, & semper lento modo continuando ignem, donec totam Aquam vitæ serenè destillaveris, tunc cessa cum igne, & fac furnum infrigidari & diligenter serva ad partem. Ecce ista est Aqva vitæ, Acetum philosophorum, Lac Virginis per qvam corpora in primam materiam resolvuntur, qvod infinitis nominatur nominibus. Signa istius aquæ sunt ista, si gutta una projiciatur super laminam cupream ignitam statim penetrabit, & vestigium relinquet album, fumigat super ignem, coagulatur in aëre ad modum glaciei. Cum autem ista Aqva destillatur, guttæ ejus non intrant continuè sicut aliæ

guttæ

ſed una per hanc viam; alia per aliam viam deſtillatur, hæc aqua non agit in corpora metallica ſicut alia aqua corroſiva fortis, quæ corpora diſſolvit in aquam, ſed iſta aqva omnia corpora ſi ſuerint in eâ poſita, reducit & reſolvit in mercurium, ut poſtmodum audies.

Paracelſus Aquam hanc ſequenti methodo confecit.

118. Aqva mercurialis Paracelſi.
In Appendice Manualis de lap. Phil. Pag. 139.

℞. Mercurii ſublimati ſepties per vitriolum, ſal nitri & alumen libras tres, ſalis armoniaci (*vegetabilis*) ter à ſale ſublimati clari & albi libram unam & ſemis, trita ſimul & alcooliſata ſublima in ſublimatorio per arenam horis novem. Ubi refrixerit, ſublimatum cum penna detrahito, & cum reliquo ſublima ut priùs. Hanc operationem quater repete, donec ampliùs non ſublimetur & in fundo maſſa nigra remaneat inſtar ceræ fluens. Refrigeratam exime & tritam ruſus, in patina vitrea ſæpius cum ſalis armoniaci aqua ſecundum artem præparata (*menſtruo ſub* No, 91. *deſcripto*) imbibe & ſua

sua sponte coagulatam iterum imbibe & sicca ad novem vel decem usque vices, donec ferè non ulteriùs coaguletur. Tritum subtiliter supra marmor in loco humido solve in oleum pulchrum, quod rectificabis per destillationem in cineribus ab omnibus fæcibus & residentia. Hanc Aquam omnium facilè principem diligenter asservabis.

Lullius suam Aquam mercurialem composuit ex mercurio & menstruo fætente.

119. Menstruum fætens mercuriale Lullii,
Pag. 63. Testam. Novissimi.

℞. DE menstruo fætenti libras quatuor, & pone intus libram unam mercurii vivi, & pone in balneo vel fimo equorum per sex dies, & totum convertetur in aquam, destilla per balneum & habebis Aquam mercurialem verè mineralem.

Ripleus magistruum suum sequutus est in aquæ mercurialis confectione.

120. Leo viridis mercurialis Riplæi,
Pag. 310. Pupillæ Alchymiæ.

℞. MErcurium sublimatum à vitriolo & sale communi ad quantitatem 20. vel 40. librarum *(opinor legen-*

dum esse duos vel quatuor) ut habeas quod omnino sufficiat: Tere benè in pulverē & pone in vas vitreum benè magnum & forte. Cui superfunde tot libras aquæ fortissimæ *(menstruum fætens est aqua fortissima mundi, pag. 138. Medullæ)* quot sunt pondera mercurii. Move insimul fortiter, & fiet vas adeò calidum ut vix manibus tangi possit. Obtura bene, & permitte stare in loco frigido per novem dies, singulo quoque die ter aut quater fortiter movendo. Quo facto pone vas in furno cinerum, & cum igne levissimo destilla totam Aquam vitæ *(menstruum)* quam serva bene per se, deinde in continenti adjunge aliud receptorium bene lutatum, accende ignem vehementissimum, quem continuabis quousque totus liquor aureus destilletur omninò.

Eisdem modis quibus conficiuntur Aquæ mercuriales, his etiam confici possunt ex reliquis metallis menstrua hujus generis. Ita fit

121. Menstruum fætens lunare Lullii,

In Experimento XXIX.

℞. Supradictæ aquæ mineralis (*sub* No. 104. *descriptæ.*) ut habes in superiori (No. 26.) experimento, uncias 6. vel 8. in ea solve unam unciam lunæ, quam dissolutionem

tionem pone in retortam parvulam ad destillandum per cineres; qua destillatione cessante augebis ignem quantum possibile fuerit: Cumque hoc gradu ignis nulla humiditas amplius destillaverit, frigefacto vase, accipe aquam destillatam, in qua est anima lunæ, ac bene clausam servabis ne respiret.

Ita etiam præparatur Aqua solaris apud Lullium.

122. Menstruum fœtens solare Lullii,
In Experim. XXXI.

℞. A Quam fortem sive aquam mineralem *sub* No. 104. *descriptam*) ut supra, atque inibi dissolve in unaquaque libra uncias tres de sale animali præparato & fixo prout habes in suo (*sexto*) experimento. Quo soluto, dissolve ibidem uncias duas auri cementati ut scis, posteà putrefac per octo dies, mox per balneum destillabis. Quod autem in fundo remanebit erit instar mellis fusi, suprà quam materiam iterùm infunde de sua aqua per balneum destillata, ita ut supernatet duobus digitis; putrefac per diem naturalem, mox amoto antenectorio, superpone alembicum cum recipiente clausum, ut non respiret. Destillato per cineres

quousque ampliùs non deſtillaverit, ultimò augebis ignem aliquantulum ut in aquam tranſcendat pars aëris. Tertio ignem augebis,ut etiam ignis elementum per alembicum tranſeat,cum autem hoc ultimo ignis gradu nil deſtillaverit,tunc frigefacto vaſe, amotum recipientem cum aqua ſua deſtillata, firmiter clauſum ſervabis.

Iſaacus Hollandus aliquando Aquam mercurialem confecit ex mercurio lunæ hoc modo.

123. Acetum Philoſophorum ex mercurio Argenti Iſaaci,

Cap. XCIX. 2. Oper. min. Pag. 492. Vol. 3. Th. Chym.

℞. CAlcis lunæ libram unam,ſalis armoniaci quod, clarum & pellucidum ſit tanquam criſtallus, abſque humore, quartam partem, contrita amphoræ lapideæ inde. Tum acetum ſume deſtillatum *(philoſophicum)* quinquies aut ſexies à ſuo phlegmate,ita ut nullas ampliùs fæces relinquat. Acetum in aliam amphoram lapideam evacua, ac alembico ſuperimpoſito in balneo colloca. Amphoram cui calx contrita ineſt, luta probè ad roſtrum alembici, & ſine lutamentum bene ſiccari. Tum ignem ſub

ſub balneo ſtrue, ac acetum ſenſim deſtilla ſuper calces lunæ. Et quot libras calcis lunæ habes, tot quatuor libras aceti ſuper eam deſtilla. Cumque acetum omne deſtillatum fuerit; ſinas facilè per 3. dies refrigeſcere, antequam amphoram removeas. Nam ſi citiùs removeres, acetum, luna & ſal armoniacum tibi elabentur, ac nihil retineres, tam vehemens illa eſt materia; nam frigidum & calidum ſimul veniunt. Cumque removere velis, operculum vitreum habe paratum, ad os amphoræ levigatum, quod illi ſtatim luto agglutinabis, ne virtus illa tibi elabatur. Tum amphoram in balneo pone, nec calidiorem ignem adhibe, quàm manus tua commode ferre poſſit in aqua usque ad condylos, aut quàm bibi poſſit absque uſtionis periculo. Atque hoc pacto retine ad hebdomadas ſex. Tum ſine frigefieri, effringe, & alembicum luto ſtatim affige amphoræ, admodum ſolidè; & receptaculum ad roſtrum pone, deſtilla balneo temperatè calido, quicquid deſtillare vult. Cumque jam non amplius deſtillat, tum exime, & in teſta cum cineribus pone; iterum receptaculum ad roſtrum luta, & initio puſillum ignem adhibe, poſt vehementio-

 rem

rem aliquoties donec mercurius tuus cum ſale armoniaco ſurſum ſublimare incipiat tam candidus quàm nix, & claris fibris ad albam materiam pendens, tum ita retine, (donec videas non ſublimare,) in eodem calore, ad mercurium probè ex terra extrahendum. Poſt ſinas frigefieri, & alembico ablato, mercurium ſublimatum exime cum ſale armoniaco, quæ ſimul ſurſum ſublimata ſunt in maſſam, quam pondera, ita ſcire poteris quantum mercurii ex calcibus lunæ ſublimaris; noſti enim quantum ſalis armoniaci amphoræ indideras. Tum ſublimatum iterum vitro inde, ac denuò ſublima, ut videas, num aliquæ fæces remaneant; nam toties tibi ſublimandum eſt, donec nullæ fæces remaneant. Serva iſtum mercurium donec ego te doceam quid eo ſis acturus. Scies in illa amphora, ex qua mercurium cum ſale armoniaco ſublimaſti eſſe corpus *(caput mortuum vulgo dictum)* aut elementum terræ cum ſuo oleo aut igne. Hoc exime & pondera, ita etiamnum meliùs ſcire poteris, quantum mercurii ex eo ſublimâris, ſciebas enim qùantum calcis lunæ in amphora habebas, ita certo ſcire potes quantum ex eo habeas.

Tum

Tum sal tuum aut terram vitro inde, ac superfunde acetum destillatum, & solve in aquam puram, & si quas ponat fæces, sensim supernè effunde, & denuò congela tamdiù, donec nullas fæces ampliùs relinquat, tum rursum congela. Tum habes sal tuum præparatum à terra tua clarum instar cristalli. Jam mercurium tuum sublimatum, & sal armoniacum & clarum tuum sal accipe, ac simul super marmore siccè contere, omne contritum pateræ vitreæ inde, pone in tripode aut fornace calcinatoria, & ad sex hebdomadas ibidem stare sine, ac calorem adhibe, perinde ac si plumbum retineres liquefactum absque concretione. Sex hebdomadis illis exactis sine refrigescere, & tum in cella frigida colloca, ac pannum lineum superimpone, ne quis pulvis incidat; spatio sex aut octo dierum omninò in aquam claram solvetur. Scies autem istud esse Philosophorum clarum acetum, nam cum scribunt nostrum acetum, Aquam istam volunt, cumque dicunt mercurium Philosophorum, Aquam istam volunt, estque eorum acetum de quo tam mirabiliter scribunt aut loquuntur.

Ex

Ex Receptis obſervâmus.

1. Metalla mineraliaq; menſtruis mineralibus ſimplicibus volatiliſata eſſe hujus generis menſtrua.

2. Menſtrua hæc eadẽ eſſe cum octavi generis menſtruis diſſolutis in menſtruis mineralibus ſimplicibus: Differre autem ab antecedente genere, quod non vini phil. ſpiritu, ſed aceto philoſophico fuêre confecta.

3. Menſtrua hæc eſſe Eſſentias vel magiſteria rerum tingentium menſtruis mineralibus ſimplicibus diſſoluta.

4. Menſtrua hæc ut mineralia ſive acida in operibus alchymicis præſtantiora eſſe ipſis vegetabilibus octavi generis; quia fortiora.

5. Metallorum diſſolutiones menſtruis hiſce mercurialibus peractas aliquando ab Adeptis dictas fuiſſe amalgamata. Scies, *inquit Iſaacus*, hanc eſſe optimam ſolutionem, quæ unquam in orbe reperta fuit, nam in hoc nullus error proportionis & ponderis. Natura enim non errat. Nam cum mercurius ſolutus eſt, alia metalla porrò ſolvit, ut aliis in locis ritè docetur. Nec ampliùs ſolvet quàm poſſit, nec plus corporis in ſe recipiet, quàm natura ejus ferre poſſit. Nam quicquid ei opus non eſt,

est, solvere minimè potest. Estque optima amalgamatio quæ reperiri potest. 2. *Oper. min. Cap.103. Pag. 494. Volum.3. Th. Chym. Quod Bernhardus in Epist. ad Thomam non de sicca sed hàc humidâ tractaverit amalgamatione, alibi mihi probandum erit.*

6. Menstruum veneris, solis, lunæ, &c. ejusdem esse virtutis, quod dissolvendi facultatem cum menstruo argenti vivi vulgi; istud mercuriale quidem præ reliquis, ob corporis sui aperti faciliorem tractationem aliquibus Adeptis magis fuit in usu, etiamsi tingendi qualitate id cæteris sit minus potens.

7. Varia esse menstruorum fætentium genera. Decimum tertium genus ex Atrop destillare docuit menstruum omnium fætidissimum. Ibidem enim oleosa spiritûs vini (phil.) materia vitriolo dissoluta, in sui destillatione emergitur à suis putridis fæculentiis. Vicesimum autem genus de menstruis minùs fætentibus tractat utpotè purificato jam, & suavi spiritu vini phil. confectis; Præsens genus ex iisdem materiis menstrua quidem ejusdem nominis, at non ejusdem fætoris, coloris, &c. producit, Acetum enim philosophicum ob perfectam spiritûs vini phil. dissolutionem dia-

phanum est, non lactei coloris, fit autem in menstrui destillatione lacteum, quatenus aciditas dicti aceti ab ariditate corporis dissoluti debilitata, æquè benè ut anteà unctuosum vini phil. spiritum retinere nequeat, ex cujus autem præcipitatione liquor destillatus lacteus redditur; hinc vitriolo azoqueo aliquandò addidère Adepti vitriolum commune & nitrum, ut dictus spiritus eo meliùs dissolvatur. Verbo: Quo in majori quantitate Acetum phil. vel aliud menstruum minerale hôc fortius in horum menstruorum confectionibus adhibeatur; eo menstrua inde evadent minùs lactea, & minùs fætentia; quia non ex embrionata fætenti spiritûs vini phil. materiâ sed eodem ipso, circulatione & destillatione, purificato, confecta.

8. Menstrua hæc, reliquorum instar digerendo fieri dulcia & transmutari in octavi generis dissolventia.

XXII. Genus.

Menstrua mineralia composita ex Aceto philosophorum aliisq; Menstruis mineralibus simplicibus & rebus tingentibus prius fixatis.

124. Menstruum Veneris Isaaci Hollandi, *Cap. LXXXII. 3. Oper. miner.*

FIli jam te docebo conficere lapidem quem Deus nobis gratis dat. Scias quod hic variè conficitur, sed te docebo methodum quam didici à Patre meo.

℞. Lapidis quem Deus nobis gratis dat (*Vitrioli Veneris*) quantum sufficit, quem solve aceto destillato (*philosophico*) sine fæces subsidere, dissolutum à fæcibus cautè decanta & filtra; acetum lèni igne abstrahe, ut materia remaneat sicca. Siccatam denuò solve aceto destillato, decanta, filtra & abstrahe, idque quater reiterandum usque nullæ ampliùs in solutione subsideant fæces. Tum leni igne destilla acetum usque materia ita siccescat ut pulverisando facilè avolet in pulverem volatilem, attamen retineat spiritus suos, jam hæc ad calcinandum parata est. Fili scias materiam hanc natura sua esse stipticam & adstringentem partim volatilem, partim fixam, adeoque solvi aceto destillato, ut secum retineat spiritum subtilem Aceti, & una cum dicta spiritu calcinetur, subtilior fiat, meliùs aperiatur & solvatur, spiritus enim Aceti præ cunctis bene solvit. Vitriolum ita præparatum pone in Ampulla vitrea vel ovo, luta hermeticè, sed implendum est vas, ne locus adsit spi-

ritibus ſeſe elevandi, pone in Tripode & ibi maneat in calore temperato ad ſeſe ſubtiliandum. Poſteà exime & pulveriſa materiam, pone in Cucurbita, appone Alembicum, cui annectè Recipiens, & ita ex Balneo deſtillabis quicquid deſtillari velit, deſtillabitur circiter 20. vel 25. dies. Tum deſtillatum ſepone, fæces in fundo Cucurbitæ jacentes exime, contere ſubtiliter in lapide, quibus in ſolutorio poſitis affunde totam aquam deſtillatam, ſigilla hermeticè, & totum in balneo ſolvetur absque fæcibus, ſolutum ex Cucurbita per Alembicum deſtilla in Balneo igne moderato, ut omnis aqua ſecedat, quam optimè ſerva; continua deſtillationem in cineribus, ut recipias elementum aëris in forma olei citrini valdè nobilis, & hoc fiet forti igne, aërem optimè clauſum ſepone per ſe prope Aquam. Fæces ſanguinis inſtar rubicundas ex cucurbita exime, & contere in pulverem impalbabilem in lapide, pone in Ampulla vitrea vel Ovo, ſigilla, & repone per 30. dies & noctes in Tripode ad ſubtiliandum igne temperato, poſteà exime, contere in pulverem, & in ſolutorio affunde elementum aquæ (*ſuperiùs deſtillatæ*) ſigilla & pone in Balneo ut ſolvatur ut anteà,

ſolutum

ſolutum per Alembicum deſtilla in cineribus (Recipiens ponatur in aqua frigida,) ignem auge per gradus usque tandem candeat, ita maneat per quinque vel ſex dies, & intereà temporis aſcendet elementum ignis in forma olei rubri, ſine per 3. vel 4. dies ut frigeſcat, tum remove Recipiens & optimè occluſum ſerva,&c.

Annotationes.

Varia habuimus in ſuperioribus Vitriola graduata, quæ varia nobis præbuere menſtrua. In hoc genere Vitriolum his omnibus præſtantius conficitur. Componitur enim ex Vitriolo graduato vaſe clauſo lege artis fixato, iterumq; diſſoluto in Aceto phil.ut per deſtillationem inde fiat menſtruum antecedentibus præſtantius. In Menſtruorum Vegetabilium genere nono Vitriolum mercurii graduatum ex mercurio ſublimato & ſale circulato confectum in vaſe clauſo reverberatur in pulverem fixum, qui deinde mercurii crocus, Vini phil. ſpiritu volatiliſatus, menſtruum reddit Vegetabile. Si idem Mercurii Vitriolum graduatum vaſe clauſo reverberetur in præcipitatum fixum, poſteaque non Vini phil. ſpiritu, ſed aceto phil. vel

alio

alio quodam menstruo minerali dissolvatur, fi- et inde menstruum hujus generis. Quod de Vitriolo mercurii dictum; hoc etiam de præsenti Vitriolo Veneris intelligendum est in nostro Recepto; Ubi Isaacus Vitriolum dictum aceto phil. dissolvit, depurat & graduat, quod deinde in tripode calcinat, id est figit; fixatum novo aceto phil. dissolvendum & volatilisandum est ante ejus destillationem, ut patet ex ejusdem menstrui descriptione alibi data.

125. Menstruum Vitrioli Isaaci Hollandi, *Cap. LXII. 2. Oper min.*

℞. MAgnam quantitatem Vitrioli Romani, 10 aut 12 libras, plus minus, quantum voles, solves Vitriolum in aqua communi; sine fæces subsidere, clarum ad congelandum pone in vase lapideo donec pellicula superveniat, tunc sine refrigerari ac stare triduum, ac habebis insignes lucidos lapillos cristallinos colore viridi. Lapillos illos exime, & pone in pusillis pateris vitreis in mundo Balneo ad siccandum, ac Balneum accendas eo calore, qualis est solis media æstate. Ac lapilli tui in album pulverem convertentur, quem pulverem convertentur, quem pulverem solves in aqua communi destillata,

ftillata,& finito fæces fubfidere,ac clare fuperne diffundas in teftam mundam ut priùs, ac pone denuò congelandas ut fuprà; id toties facito,donec nullas ampliùs relictas fæces videas,ubi album tuum pulverem hoc pacto laveris ac operatus fueris, certus fis vitriolum tuum rite præparatum effe. Jam recipe album pulverem Vitrioli, eumque indes ollæ vitreæ oblongo collo,ac collum figillo Hermetis munias, ita ut nullus aër exfpirare aut ingredi valeat,ac tum in tefta cum cineribus cribratis pone fuper Fornace, ac ignem fubjice,& fub Fornace lampadem ardentem pone, calorem addens qualis eft folis medio Martio, atque hoc pacto retine, donec videas materiam tuam flavefcere,ac retine in eodem calore donec perfectè ruffa fuerit, tum ignem paululum auge, id eft, adhuc unam lampadem fuppone, atque hoc pacto retine ad octo aut decem dies, ac tum vide an materia tua non incipiat rubere: Si rubere incipiat, ignem tuum auge; fine hoc pacto in eo calore etiamnum ad dies octo aut decem. Si verò in rubedine nihil proficis,ignem tuum adhuc uno Lampade auge,atque ita profequere gradatim femper accenfa Lampade una, donec materia

materia tua tam altè rubra fuerit, quàm Rosa aut Rubinus; jam ubi tam altè rubra fuerit, sinas etiamnum hoc pacto ad dies octo aut decem in eodem calore; ubi videris materiam tuam eodem statu permanere, exime eam ex Testa cum cineribus, & materiam in aliud vitrum forte evacua, ac bonam quantitatem aceti destillati *(phil.)* superfunde ac pone in Balneo; bulliat, ac move spatula lignea ter quaterve singulis diebus, atque hoc pacto retine ad dies noctesque quatuor, tum sinas frigefieri, & clarum effundito. Et rursum acetum destillatum affunde, idque repete tribus vicibus; tum fæces abjice & acetum per Alembicum abstrahe in Balneo, donec materia omnino sicca fiat, superfunde acetum recens, ac facito ut priùs, idque tam diu itera, donec nullæ ampliùs fæces in solutione remanent. Tum congela in siccum pulverem, ac habe vitrum bonum ac spissum, & pulverem tuum inde, ac Alembicum magno capite superimpone, ac destilla, ut primùm acquiras croceos spiritus, tum oleum rubrum; tum albos spiritus, tum sine frigefieri; Receptaculum deme, ac quod ei inest vere oleum illud benedictum serva. Alembicum deme ac in olla reperies

materi-

materiam inſtar nivis candidam & inſtar criſtalli lucidam,&c.

Menſtrui hujus confectionem conſiderabimus in ſuis diſtinctis membris.

Primum verſatur circa Vitrioli electionem, quod ut graduatum ſit, id eſt, vel vini phil. ſpiritu vel aceto phil. diſſolutum & criſtalliſatum ratio poſtulat, & Receptū antecedens jubet. Vitrioli enim com. aqua com. ſoluti & purificati calcinatio in vaſe clauſo usq; in colorem rubicundiſſimum penitus impoſſibilis eſt, & nullius etiam momenti, ſiquidem ex com. Vitriolo, utut purificato & calcinato, nil niſi commune acidum vel communis Vitrioli ſpiritus elicitur, eligendum itaq; eſt Vitriolum aquâ comm. bene purgatum juxta præſens Receptum, ſed poſtea juxta antecedens aceto phil. bene diſſolutum, ut Vitriolum inde fiat graduatum, & idonea hujus menſtrui materia.

Membrum ſecundum tractat de hujus Vitrioli graduati calcinatione vel fixatione in rubedinem. De qua proceſſus prior obſcurior fuit, præſens vel poſterior ſatis clarus. Calcinatio hæc eſt vera & philoſophica Vitrioli hujus fixatio, quod inde apparet maximè, quod citrinati & rubedini præcedant nigredo & albedo, tam volatiliſationis quam fixationis

tionis vera indicia, de quibus quamvis nihil dixerit Isaacus ambobus Receptis, alii tamen de hisce coloribus in Vitrioli fixatione non siluêre Adepti. Sume illum lapidem, *inquit Ripleus cap. VII. Philorcii*, cupri stillicidium *(leonem viridem fatuorum vel vitriolum com. graduatum)* & pone tritum in ovo philosophorum & procede per viam putrefactionis super eo, sicut dicebatur in opere Rebis, & continua lapidem super ignem, donec vertatur post nigredinem & albedinem in pulverem rubeum, quem multi vocant Vitriolum rubificatum.

Verum-enim-verò hîc aliquod nobis adoritur dubium, cum color rubeus hujus Vitrioli calcinati ab ipso Isaaco dici videatur volatilis, minimè fixus. Materia ista, *inquit*, in æternum rubra permanebit & non fixa, nam si fixa esset, omninò esset corrupta, nam in Aquam solvenda est & destillanda per Alembicum *Cap. LXV. Hanc ut discutiamus nubeculam, sciendum est, Isaaci mentem esse, Vitriolum in rubedinem calcinatum, quocunque modo etiam tractum, rubrum permanere, sed non itidem fixum, quia Aceto philosophico solvendum sit & destillandum per Alembicum.*

Simi-

Similem enim, modò non eandem reperimus phrasin de ipsa lapidis phil. rubedine & fixitate, quæ facilè prædictum removebit dubium: Postquam Lapis, *inquit*, perfectus est, manere in eo statu debet nunc & in secula. Post perfectionem, nec in melius nec in pejus mutari potest, sed in æternum Rex permanebit. Quare si quis verum Lapidem Philosophorum paravit, nulla post sequitur multiplicatio, ubicunque post perfectionem multiplicatio sequitur, Lapis Philosophorum non est, nec verus Lapis est. Medicina esse potest, aut alius, cujusmodi multi sunt quibus projectio fit, verum Lapis Philosophorum non est de quo hic nobis sermo est. Cum prædictus Lapis perfectus est ac paratus, in æternum in eo statu permanere debet. *Cap. 127. 1. Oper. min. Pag. 407. Vol. 3. Th. Chym.*

De coloris rubei permanentia in Lapide phil. sequentia protulit: in multiplicatione, *inquit*, nulla nigredo intervenit, nec ulli colores orbis sese ostendunt, nec albedo ulla, nec in sublimatione quicquam se præter rubedinem ostendit, nec in fixatione sese color alius præter proprium manifestat; is est egregia rubedo. Lapis enim nullum colorem alium

præter

præter rubedinem habet, est enim tantummodo una substantia, simplex materia, & ut cœlum invincibile. Scies etiam quamvis sublimaretur, non fixitate sua privaretur, nam cum Lapis confectus ac paratus est in extrema virtute ejus, tum Lapis iterum aliter ex sua Essentia in aliam fabricando mutari non potest, nam si Lapis ex sua Essentia extrahi posset in aliam Essentiam aut naturam, aut si mutari posset, Lapis Philosophorum non esset, nec simplex esset, nec corpus glorificatum. Non, non. Sermonem meum ritè intellige, &c. *Cap. 72. 1. Oper. miner. Pag. 355. ejusdem Voluminis.*

Lapidem Philosophorum penitus & omninò immutabilem esse statuit Isaacus, persuasus fortassis ex rubedinis inalterabili constantiâ, observatâ in Lapidis altioris gradûs vel generis multiplicatione; quam opinionem ut in singulis partibus defenderet, ipsam Lapidis volatilisationem citiùs negare ausus fuit, quàm fixationis alterationem in multiplicatione statuere: Scies, *inquit*, quamvis Lapis sublimaretur, non fixitate sua privaretur. *Imo proprios sensus (ipse enim eodem loco Lapidem phil. menstruo quodam lucenti volatilisare docuit)*

docuit) & verbi fixare *ſenſum,(ex quo tamen termino pars media omnium operationum dependet in Chymia adepta) intervertere maluit quàm hanc ex paralogiſmo deductam relinquere fallaciam.* Lapidem,*inquit*, tam ſæpe aperire & reſervare potes, ut prius dictum eſt, ac poſteà ſublimare, & partibus exiguis denuò compingere, ita ut partes ejus iterum in unam cohæreſcant, quod nos fixationem appellamus; fixare quidem nuncupamus, ſed fixare non eſt, ſed tantummodo condenſatio, ita omnes ejus partes ſubtiles rurſum in unum cogantur arctè ſimul, ita ut priùs fuerant, & Lapis iterum ignem expectet, & rurſum projectionem facere eo poſſimus ut priùs faciebamus. *Cap. 76. lege 73, 74, 75, capita ejusdem libri.*

Nos quod contra hanc habeamus ſententiam, reſervabimus pro libro tertio; interea hoc ſolum animadvertetis oportet: Vitrioli calcinati ut & ipſius Lapidis phil. multiplicati materiam in æternum rubram permanere ſed non fixam, quia utraq; menſtruis philoſophicis volatiliſari poteſt.

Hæc vero utut ſe habeant, Vitriolum Veneris graduatum vaſe clauſo in rubedinem calcinatum

cinatum esse fixum, probabit saturni vitriolum eodem modo fixatum per eundem authorem. ℞. Phialam vitream, *inquit*, pone in ea medietatem saturni purgati (*sacchari saturni non communi aceto destillato, sed philosophico confecti*) alteram medietatem seorsim ad necessitatem reserva, orificio phialæ impone vitrum commodum, pone vitrum in capellam cum cineribus cribratis in furnum aut de tripode arcanorum, aut in furnum in quo calcinas spiritus; da ei ignem æquè calidum ac sol media æstate est, non ampliùs, nisi forte parum calidiorem aut frigidiorem dummodo non sit tantùs ut plumbum fundat, ita enim materia tua olei instar liquesceret, & si sic stet ad duodecim dies omne sulphur evolabit materiaq; corrumpetur, sulphur enim ejus nondum est fixum, & in extrinseco tantum, unde materia facillimè funditur & licet purum sit, tamen non est fixum; ita ut ignis adeò lenis sit ut materia non fundatur, stet sic sex septimanis, post quas accipe parum, projice super ferrum candens, quod si statim fundatur & fumet nondum est fixa, sed si manet, sulphur ejus fixum est. Tum auge ignem notabiliter, donec materia citrina fiat, & sic semper donec rubescat

fcat femper augendo ignem donec Rubinorum colorem accipiat; auge donec tota candefcat, & tunc fixa eft, & parata ad infufionem cum nobili aqua Paradifi (*menftruo fub* No. 114. *defcripto.*)

Præter hanc datur quidē etiam alia Vitrioli phil. calcinatio, quæ fit aperto vafe, ita viride æris graduatum calcinatur ad rubedinem antè ejus deftillationem in præparatione fpiritûs Veneris Bafilii, uti in præcedenti genere obfervavimus fed hæc hujus loci non eft, remanet enim calx volatilis non fixa, quæ calcinatio ob phlegmatis fequeftrationem tantummodo adinventa eft. Membrum tertium confiftit in hujus vitrioli fixati nova diffolutione in aceto phil. unde Vitriolum iftud volatilifatur iterum, & ad deftillandum aptum redditur, in priori Recepto folutio hæc penitus omiffa eft, fed exactius defcribitur in pofteriori proceffu.

Membrum quartum, fimplex eft, & frequens in omnium menftruorum fœtentium confectionibus deftillatio, hoc tamen excepto quod ex hoc graduato, fixato, iterumq; volatilifato Vitriolo fpiritus non afcendat albus, fed croceus, (quia maturior,) antè oleum rubeum,

um, tandemq; etiam appareat spiritus albus ex sale vel corpore albo extractus.

Tandem ex reliquis metallis eadem etiam menstrua confici posse testatur hisce verbis: Sed si oleum ex metallis velis educere ut de vitriolo doctum est, metallum tuum in aqua forti solves, ac facies præcipitari, ac salsedinem ei aqua communi ablue, eoque siccato in vitro oblongo gutture immisso ac congelato, ac posito super fornace in cineribus cribratis, ignem subjice talem qualem Vitriolo, donec metallum omninò rubeat, ac donec interius ejus foris sit. Tum solve in aceto destillato ut Vitriolum, ac congela donec nullæ fæces ampliùs remaneant. Tum destillandum pone, & metallum omninò destillabit in rubrum oleum, estque oleum perfectum Philosophorum. Verum projectio ejus non tam alta est quam olei quod prius sal fuit. Atque omne oleum metalli oleo vitrioli multiplicabis, ut ante dictum est. Et admodum facilè oleum conficitur ad eundem modum ex Saturno, ejusque projectio admodum alta est. Age gratias Deo, operare, ac pauperum memento, Dei dona in tuam salutem moderare. *Cap. 80. 2. Oper. min. pag. 478. ejusdem Vol.*

Omnia

Omnia Metalla, *inquit cap. 67. ejusdem operis*, rubra fient in morem ſanguinis, etiam Jupiter & Luna; nam omnibus metallis interiùs rubrum eſt, unum magis rubrum alio. Cùm igitur ad rubedinem perducta fuerint, tum ſolvenda tibi ſunt (*aceto philoſophico*) ac denuò congelanda, donec ab omnibus fæcibus munda ſint, & tamen elementa ſua ſimul contineant perfectè. Nam cùm eò perducta ſunt, nihil præter fæces remanent. Nam Terra (*caput mortuum*) ſubtilis ac liquida effecta, ea itidem ſolvitur, cùm eam ſubtilem effeciſti ſolvendo & coagulando, ut nullæ fæces ampliùs remaneant. Ità deſtillare potes per Alembicum in oleum rubrum. Quemadmodum hic de Vitriolo doceberis, ita etiam de omnibus metallis faciendum erit, atque etiam Mercurio, ubi ſolutus fuerit in aqua forti ac præcipitatus, ac ſalſedine abluta ſiccatus & tum vitro inditus, utì dictum eſt de Vitriolo, atque ita porrò factum ut priùs dictum eſt de Vitriolo. Ac quod hîc de metallo dictum eſt, id etiam de Antimonio (*reliquisque mineralibus*) facere potes. Aures aperi & auſculta, ac mentem aperi, nunquam

auditum eſt, ut tale opus tam exiguo labore factum fuerit.

Hic vos admonitos volo, ut notetis differentiam inter Vitrioli & aliorum corporum olea; ex omnibus metallis uti ex Vitriolo ſimile componitur oleum, hoc tamen diſcrimine, quod Vitriolum in ſui olei deſtillatione Terram vel ſal poſt ſe relinquat, quo ſpiritus & oleum ejus figuntur in Lapidem Philoſophorum, metalla autē reliquaq; mineralia non itidem, cum totaliter aſcendant in ſpiritum & oleum, nulla remanente Terra, ſale, vel capite mortuo, quo in lapidem figi debent, Vitriolum ſolum itaq; eſt, quod omnia ſecum habet, quæ ad ſui perfectionem pertinent, ubi reliquorum Olea & ſpiritus aliunde corpora fixa mutuare coguntur pro ſuis fixationibus. Scies, *inquit*, cum ſal metallorum ad oleum vis perducere eo modò ut de Vitriolo dictum, elementum terræ metallorum unà cum oleo deſtillabit rubrum inſtar ſanguinis, id verò Terra Vitrioli non facit: Oleum ſeſe à Terra ſeparat. Ita Deus talem benedictionem conceſſit ut ex eo ſolo Lapis Philoſophorum confici poſſit absque additione, transferens omnia metalla in verum ſolem, ſed oleum ejus cum Terra

(pro-

(*propria, sive sale suo*) fixandum est. Id verò ita non fit de metallis, Terra una destillat per Alembicum, ac totum corpus in oleum convertitur, transferens omnia metalla in verum solem. In eo omnes Turbæ Philosophorum conveniunt.

Conficitur, *pergit*, etiam oleum ex Mercurio & ex Antimonio, sed Terra eorum unà transit, ac totum corpus fit oleum ac manet Oleum in secula, & isto oleo mira efficere possis, quæ hic recensere nimis longum foret. Nosti item quid de Antimonio scribatur, ac de oleo ejus. Sciet tamen filius meus, oleum Mercurii multo esse præstantius in omnibus operibus in quibus oleum Antimonii servit. Hoc secretum est. *Cap. 69, & 70. ejusdem operis.*

Exemplum quod metalla penitus ascendant in oleum adducit cap. sequenti videlicet 70. quod nominabimus.

126. Circulatum majus Isaaci,

Cap. LXX. 2. Oper. min. Pag. 474. Vol. 3. Th. Chym.

℞. Istum Mercuriū (*Metalla in antecedentibus menstruis philosophicis sublimata*) ac solve in aqua forti ex Vitrioli & Nitri ana, cumq; solutus fuerit, id quod solutum est

 inde

inde ollæ vitreæ, & alembicum superimpone, & pone in cineribus cribratis, & primum ignem pusillum subde, & ei aquam fortem destillando substrahe, tumque Mercurius sursum sublimabit in Alembicum, cumque ampliùs sublimare respuit, aufer; sume Mercurium ex Alembico, ac inde vitro, longo gutture, sicuti Vitriolo faciebas & pone in Testa cum cineribus cribratis. Lampadem tuam sub ea accende, atque ita relinque donec perfectè rubeat, sicuti de Vitriolo doctum est; solve, congela, cumque mundus fuerit destilla in oleum rubrum, ut de Vitriolo dictum est, sed Mercurius totus in oleum destillat, ita ut nullam Terram relinquat.

Menstruum proximè antecedens sub No. 125. *in omnibus clarum est, excepto ejus primo membro, in quo, quod Vitriolum, antè ejus calcinationem in rubedinem vel fixationem solvendum sit Aceto philosophico, omissum est.*

Menstruum hujus Generis primum non quidem in hac sed in alia parte mancum est, quatenus in eo non doceatur, Vitriolum post ejus calcinationem Aceto philosophico denuò solvendum esse. In præsenti hoc tertio, quod tamen juxta normam præcedentium confici

debere

debere dicitur, nulla omninò de Aceto philosophico facta est mentio, absque quo tamen Vitriolum neque figi in rubedinem, neque ubi fixatum rursus volatilisari vel destillari potest. Comparanda itaque sunt Recepta, quoties Adepti vel timidiores, vel invidiores quàm par est, ea nobis reliquerint imperfecta. Sufficit, si ex eis invicem collatis suam eruamus mentem vel intentionem, in singulis circumstantiis terminis vel obscurioribus, vel omninò neglectis, minùs expressam. Ita in hoc Genere corpora figenda sunt, & denuò volatilisanda per menstrua mineralia, quemadmodum in nono Genere Mercurius & Antimonium priùs figuntur, & posteà destillantur in Circulata majora per menstrua vegetabilia. Lux hæc ex dicto nono Genere mutuata omnes hujus Generis abiget obscuritates & dubia. Vitriolum ergò solutionibus & coagulationibus aquâ communi purgatum, priùs graduandum est, id est, Aceto philos. aliquoties solvendum & coagulandum juxta Receptum sub No. 125. *quemadmodum Mercurius solvitur aquâ salis circulati in Circulato majore ex Mercurio. Vitriolum hoc graduatum vase clauso figendum est in pulverem rubicundissimum; fixa-*

tum denuò solvendum & coagulandum Aceto phil. ut iterum fiat volatile, uti Mercurius fixatus in suo Circulato iterùm volatilis redditur mediante vini phil. spiritu. Tandem Vitriolum destillandum est in suos spiritus. Ex cognitâ jam methodo palàm est Receptorum mysterium consistere in Aceto; quod autem Isaacus non commune sed philosophicum intellexerit Menstruum, ipsius Isaaci verbis probabimus, ut omne removeatur dubium ab excellentissimis hisce menstruis. Nonne te docuit, *ait*, quo pacto omnia metalla per Alembicum trahes, ita ut omninò destillent in oleum ut nihil relinquant, aut quicquam remaneat. Id verò solùm facit fortis Spiritus Aceti, & efficit ut perfectè sint (*metalla*) separata & rectificata à fæcibus suis intus & foris, ut te docui, ac ut interiùs foris stet, ac exterius intùs, ac tum adeò resoluta & subtilia sunt, ita ut elementa à se invicem non sint separanda. Quamvis autem media quæreres quæ in orbe reperiri possunt ad hæc elementa separanda non posses efficere, ob eorum subtilitatem, munditiem & resolutionem. Cumque tum apud se habent subtile Acetum penetrans, omne simul per Alembicum cum Aceto transit.

ſit. Si verò igni admoveres, ac nullus (*non in ſufficienti quantitate*) Spiritus Aceti adeſſet, ſtatim ſimul fixarentur (*Metallum & Acetum*) ac quia Acetum copiosè in eorum mundo, aperto ſubtili corpore eſt, deſtillant in oleum, & ſpiritus Aceti apud ipſum corpus fixantur. Scies autem ſpiritum Aceti præ omnibus rebus quæ in mundo ſunt ſubtilem eſſe, imò millies ſubtilior eſt quam quinta Eſſentiâ Aquæ vitæ: Nullis vaſis contineri poteſt, ſed facilè dimidia ex parte fixus eſt, ideo facilè fixat rem, ad quam adhibetur, quemadmodum in vegetabili (*opere*) demonſtratur, ubi de Vino, ejusque natura ſermo eſt, ibi ſatis docebere quid Acetum ſit, ejusque ſpiritus, quomodo omnia ſolvuntur & aſcendant, efficiat. *Cap. 77, 78. 2. Oper. miner. Pag. 477. Volum. 3. Theat. Chym.*

Scias, *inquit alibi*, hoc eſſe maximum in hac arte ſecretum partes enim mediæ Aceti tantæ virtutis ſunt, ut ſit incredibile magna ſua ſubtilitate. Nam admodum ſubtile & penetrabile efficitur omne cui miſcentur. Quare Lapidem (*Philoſophorum*) millies ſubtiliorem reddunt, quam antea fuerat, & penetrabiliorem, ac partes ſubtiles ſe permiſçent

cum Lapide, ſunt enim unius naturæ, ac utraque munda ſunt & ſubtilia, ac permiſcentur inter ſe ut aqua cum aqua, eſtque medicina ejus naturæ, ut omne cum quo permiſcetur fixum reddat, atque naturæ ſuæ in qua eſt; atque hoc pacto fixantur partes ſubtiles *(Aceti phil.)* in Lapide *(philoſophico)* ac efficiuntur in Lapide una natura, atque Lapidem tam fuſibilem efficiunt, quam Artifex cupit, prout Lapidem ſæpe ſolvit in Aceto ac congelat, prout enim multi vel pauci ſpiritus in Lapide remanent, eo fit medicina fuſibilior. Quare filium meum docui quo pacto Lapidem ſuum tam fuſibilem poſſit efficere, ut eo Mercurium ad Solem & Lunam perducere poſſit; eſtque magnum ſecretum paucis notum; lectionem hanc ſedulò perlege quæ virtus Aceto inſit, ac quid materia media Aceti effici poſſit *Cap. 51. 1. Oper. min. Pag. 337. Vol. 3. Th. Chym.*

Acetum, quod millies ſubtilior eſt quintâ Eſſentiâ Aquæ vitæ ſive Vini philoſophici ſpiritu: Cujus Aceti ſpiritus ipſum Lapidem Philoſophorum millies ſubtiliorem reddunt; unius naturæ ſunt cum eo; & omne cui permiſcentur fixant; non commune ſed aliud excel-

lentio-

lentioris qualitatis menstruum esse vosmet ipsi dicetis. Hoc Aceto insuper Lapidem toties solvit & coagulat Isaacus usq; concrescat in oleum quod amplius congelari nolit. Cap. 51, 97, 107. ejusdem libri. Eodem Aceto metalla etiam pinguia reddidit & transmutavit in olea; sic Aurum solvit & congelavit toties semper in Aceto recenti, donec ex eo factum fuerit oleum rubrum instar atri sangvinis, uti cap. 54. ejusdem libri. Aliquando etiam eodem Aceto Aurum redegit in consistentiam insignis alicujus olei albi, ex quo deinde destillavit spiritum album & oleum rubrum invicem separata & impermiscibilia, adeò subtilia ut Artistam admonitum voluit ut sibi caveat, ne nimia rectificatione olea hæc iterum indurescant, siquidem tum fortiori igne pressa maxima pars eorum vitrum penetraret præ magna subtilitate & ita amitteretur. Cap. 126, 128. 1. Oper. miner. pag. 406. Vol. 3. Th. Chym.

Quis talia & tanta expectabit ab Aceto communi? Idem Acetum quod Aurum metallum fixum solvit & divisit in spiritum & oleum, constitutiva Lapidis ex sole solo; idem requiritur etiam ad Vitriolum fixatum solven-

dum & destillandum in spiritum & oleum constitutiva Lapidis ex Vitriolo solo, de quorum confectionibus libro tertio de Tincturis alchymicis.

Oleum istud Vitrioli noctu lucere testatur Trismosinus, qui dictum oleum ita descripsit.

127. Oleum Vitrioli noctu lucens Trismosini,

Libro Gangeniveron sive novem Tincturarum in Tinctura prima.

℞ Vitrioli Ungarici optimi libras duodecim, tere, solve aqua pura, & clara, vel pluviali destillata, sines fæces subsidere, solutionem decanta in patinam vitreatam, in pelvi æneo arena pleno situatam, dictam pelvim pone in Balneo, & abstrahe aquam ad cuticulam; sine refrigescere, & quiescere per triduum in loco frigido, & interea temporis accipies lapillos virides, quos exime; residuum denuò abstrahe ad cuticulam, & pone ad cristallisandum, & hoc repetatur septies. Lapillos pone in hypocausto ejusdem caloris ac solis tempore caniculari & in tali calore facessent in pulverem album. Vitriolum ita præparatum in Cucurbita cum collo longo, bene sigillato, pone in cineribus, quibus suppone lampadem, ita ut calor non excedat

excedat ſolem martialem; ſic tamdiù relinquatur, donec Vitriolum incipiat flaveſcere, flavo autem facto, auge ignem Lampadis per gradum unum, & ſic relinque per decem dies & noctes vel uſque incipiat rubeſcere, tum iterum in Lampade ignem adauge per gradum alterum, & ſic continua uſque materia penitus rubicunda facta, Rubini inſtar, tum ignem adhuc auge per decem dies, & occultum Vitrioli jam manifeſtum, &in ſua rubedine ceu materia adhuc volatili præparatum eſt. Rubedine autem ſic permanente exime vitrum ex cineribus, & materiam ex vitro, & pone in vitro magis ſolido & forti, cui affunde Acetum optimum bene rectificatum, bene cooperi, pone in Balneo, ita maneat per quatuor dies, quotidiè tamen agitando ter vel quater materiam ſpatula ex ligna corylino; ſine refrigeſcere; Acetum decanta in aliud vitrum, novum funde ſuper materiam, digere in Balneo ut ſuprà, hoc itera novo Aceto ter, Acetum decantatum leniter abſtrahe uſque materia maneat in forma ſalis in fundo, cui affunde novum Acetum acre, pone per quatuor dies in Balneo ut anteà ad diſſolvendum, idque repetatur toties, uſque ſit abſque omni

residentia. Tum coagula materiam in pulverem siccum, & pone in Cucurbita vitrea orificii majoris & Alembici amplioris; Recipiens autem jaceat in vase aquâ pleno, juncturis optimè clausis destilla igne aperto, attamen per quatuor horas valdè leniter, posteà fortiter, & ascendent spiritus flavescentes, qui dicuntur Aër, ignem continua in eodem gradu usque dum Alembicus rubescere incipiat; tum ignem urge ut Alembicus fiat sanguinei coloris, tum ignem adhuc auge, ita ut vitrum candeat ferri igniti instar, quod in eo retine calore, usque Alembicus fiat nivei coloris, tum adhuc fortius ignem urge ut Alembicus iterum fiat clarus & pellucidus, tum sine refrigescere, remove Recipiens, & oleum funde in vitrum purum, quod bene occlude, & habebis verum Vitrioli oleum nocte dieque in locis tenebrosis lucens quod custode bene pro necessitate tua. Scias autem in fundo reperiri sal album & pulchrum quod oleo suo rubicundo, &c.

Hoc Trismosini Receptum in omnibus fere convenit cum descriptione menstrui ex vitriolo Isaaci, adeò ut etiam ab Isaaco mutuatum mihi videatur, præsertim cum eadem Isaaci Phrasio-

Phrasiologia de Vitrioli calcinati rubedine volatili *retenta fuerit, itaq; quæ superiùs in Isaaci menstruum animadversa fuere, huc etiam pertinent, addidimus autem istud eo quod Trimosinus Oleum istud in tenebris lucere, nos certiores reddit, de qua menstrui sui qualitate Isaacus siluit.*

Ripleus hujus Generis Menstrua confecit hoc modo.

128. Circulatum majus Riplei,
Pag. 395. Accurtationum,

TEmpus veræ putrefactionis & alterationis fit sex hebdomadum spatio, quod tamen breviori tempore fieri potest, ut per medium tempus accurtetur, & hoc per acuitionem Aquarum nostrarum Mercurialium hoc est Aquæ albæ & rubeæ (*lactis & sangvinis Leonis viridis sub* No. 59.) cum Mercurio communi sublimato, quod sic fac. Fixa & calcina Mercurium sublimatum, & ipsum solve in Mercurio nostro albo vel rubeo (*dicti menstrui*) ita ut totum sit aqua una & vera, quæ aqua sic acuta habet potestatem putrefaciendi & alterandi omnem calcem metallorum in spatio trium hebdomadum, & hac de causa, quia in illa aqua duo

tunc

tunc conjunguntur ignes, ſcilicet Naturæ & contra Naturam ſimul.

Mercurius communis Aceto phil. vel menſtruo aliquo minerali diſſolutus, vel ſublimando per modum Circulati majoris Paracelſi, vel calcinando per modum Vitrioli in rubedinem calcinati Iſaaci fixatus, denuò ſolvitur menſtruo fætente & deſtillatur per Alembicum. Methodo qua Mercurius, eadem etiam reliqua Metalla mineraliaq; redegit in Circulata majora. Ità

129. Acetum acerrimum metallicum Riplei.

Pag. 266. Clavis Aureæ Portæ.

HAbitis igitur iſtis duobus Mercuriis albo & rubeo (*menſtrui fætentis*) practicabis cum illis aut ſuper propriam terram (*vel caput mortuum dicti menſtrui*) aut ſuper calces Metallorum præparatorum, nam de Terra non eſt curandum, modo ſubſtantia ejus fuerit fixa. Accipe igitur quemcunque illarum in albedinem alteratam & fermenta hoc modo. Ad album opus ſume calcem lunæ, & Terram alteratam (*calcem philoſophicam menſtruo minerali confectam Lunæ*) in æquali portione, tere inſimul, & tempe-

temperâ cum albo mercurio quem nominamus Lac Virginis *(in Leonis viridis descriptione)* optimeque sublima, serva & collige non fixum, tantum scilicet quantum ascendit album & adhærens partibus vitri instar mercurii sublimati, nam hic est noster ille Mercurius sublimatione factus ex alba Terra alterata. Hanc denuò super proprias calces temperando cum lactè Virginis, destillando & sublimando tere donec omnino fixetur, ita ut nullo modò possit ab igne moveri. Hic est Mercurius sublimatus & fixatus, pro quo stulti assumunt sibi communem illum ex communi Vitriolo & sale sublimatum, in quo plurimum errant. Hunc pone in circulatorium & superfunde Lac Virginis donec tegatur, deinde circuletur, & destilletur per alembicum.

Exemplum confectionis terræ alteratæ metallorum dictæq; terræ fixationis modum dedit in Vitriolo.

℞. Vitriolum calcinatum in cineres *(colcothar com.)* contere in subtilissimum pulverem, pone in urinali, infunde Lac Virginis (*fumum album menstrui fœtentis*) usque quo tegatur illo, claude urinale, cum panno linteo, stetque per octo dies, deinde adde tantundem

dem prioris Lactis, repetendo ab octo diebus ad octo. Cum verò nihil ampliùs ebiberit, quiescat in frigido bene clausum, quousque Terra quædam cristallina, instar oculorum piscium in illius apparebit superficie. Hanc separabis à partibus crassioribus, residentibus in fundo, ponasque (*istud vitriolum graduatum non quidem vini phil. spiritu, nec Aceto philosophico; sed menstruo fætente confectum*) in ovo philosophico ad discrete digerendum (*calcinandum*) donec perfectè fixetur, deinde auge ignem, donec perfectè citrinetur, & adhuc auge ut rubescat in modum & colorem sangvinis Draconis.

Tandem pro colophone addemus Circulatum majus è sulphure confectum Isaaci quod, cum in sui gradatione, fixatione & volatilisatione clarissimum sit, quæ in antecedentibus fortassis obscuriora manserunt, illustrabit, & hujus Generis Recepta clariora reddet.

130. Circulatum majus è sulphure Isaaci, *Cap. LXXXVIII. 3. Oper. miner.*

℞. Sulphuris Ungarici vel Hispanici libras decem vel duodecim, præpara in lapide cum Aceto destillato (*phil.*) uti pictores solent colores suos, desuper affun-

funde bonam quantitatem Aceti *(prædicti)* pone in Balneo, agita bene ſpatula lignea, coquatur vaſe clauſo in Balneo per ſex vel octo dies, quotidiè movendo ter vel quater, tum ſineut refrigeſcat & ſubſideat. Acetum tinctum filtra, affunde novum, opus hoc toties reïtera uſque non ampliùs tingatur Acetum. Omne tinctum Acetum abſtrahe in Balneo, ità ut remaneat pulvis aurei coloris in fundo. Pulverem hunc Aceto ut anteà præpara & extrahe, ſolutionem filtra, & abſtrahe uſque tandem nullas poſt ſe relinquat fæces, tum abſtrahe Acetum ut reſidua materia maneat in forma pulveris.

℞. pulveris hujus partem unam, ſalis præparati partem unam, Vitrioli Romani exſiccati partes ſex, miſce hæc omnia bene, & ſublima per gradùs primò igne leni, deinde fortiori, tandem fortiſſimo per duos dies. Sublimatum propriis fæcibus commixtum ſublima ter, tum abjectis fæcibus ſublima cum novis ſpeciebus, iteràque opus ter per omnia. Jam ſolve ſublimatum aqua ſolvente ad rubeum *(cujuscunque deſcriptionis in Genere 20.)* abſtracta aqua ſublima, affunde novam Aquã & ſublima, idque fac tertio. Jam hujus ſublimati

limati

limati recipe partes septem, calcis solis partem unam, & sublima. Istud sublimatum in ovo philosophico ex auro, confecto (nam ex vitro ad hoc opus minùs valeret, quoniam ceræ instar molle inde redderetur) positum, occlude bene, & in tripode spatio octodecim septimanarum ad figendum pone, attamen primis sex septimanis, igne leni, sequentibus sex fortiori, ultimis fortissimo. Finitis his octodecim hebdomadis materiam (*fixatam*) exime, reduc in pulverem, cui in solutorio affunde de qua nostra rubra ardenti (*de prædicta Aqua solvente ad rubeam*) ana, sigilla vel occlude vas valdè bene, fac solvatur & subsideat, tum exime & destilla per alembicum in Balneo parvo admodum igne. Oportet ut Recipiens sit bene lutatum, & Alembicus in superiore parte habeat fistulam, nam sexies destillandum est, semper cum nova Aqua rubea, & materia tua tandem evadet spissa instar mellis, quam destilla ex cineribus cribratis per gradus, & ascendet aër Aquæ instar, posteà mutato recipiente destillabit oleum aurei coloris deaurans Alembicum, ut & Recipiens; in eodem maneat calore usque Alembicus fiat sangvinei coloris, tum amove Recipiens, quod subi-

fubitò obtura, aliudq; appone,& auge ignem ulteriùs per viginti quatuor horas, ita ut capella candefcat, in quo calore maneat per 12. horas,& afcendet materia rubra fangvinis inftar,tandemque ac fumus rubeus. Spiritibus his non ampliùs apparentibus fac ut vafa refrigefcant,ferva deftillatum, fæces autem reverbera,&c.

Ex Receptis hæc funt quæ annotamus.

1. *Menftrua hæc ex Vitriolis graduatis metallorum,vafe claufo fixatis; talem obtinere locum inter menftrua mineralia qualem Circulata majora Paracelfi inter menftrua vegetabilia. Soluite prædicta Circulata acido aliquo fpiritu, & ex tempore hujus Generis conficietis menftrua.*

2. *Menftrua hæc effe medicamina, Arcana volatilia,dicta, acido diffoluta.*

3. *Vitriolum graduatum Veneris præ cæteris fingularia quædam poffidere privilegia.*

1. *Quod in horum Menftruorum deftillationibus præter fpiritum & animam, corpus fixum poffideat, quo antedicta duo volatilia figenda funt in Lapidem; reliqua verò Metalla mineraliaq; redacta in vitriola graduata corporibus fixis careant, & in duo tantum*

fpiritum

ſpiritum & animam dividentur; quoniam verò pro horum fixatione aliunde corpus aliquod fixum mutari neceſſum habuerint Adepti, ideò ſæpe ſæpiùs affirmavere Lapidem ex vitriolo ſolo absque omni additione confici poſſe ita in antecedentibus habuimus Iſaacum dicentem: Deus talem benedictionem Vitriolo conceſſit, ut ex eò ſolo Lapis Philoſophorum confici poſſit, absqve additione, transferens omnia metalla in verum ſolem, ſed oleum ejus cum Terra *(ſua, ſive corpore)* fixandum eſt, id verò ita non fit de metallis, illorum enim Terra unâ deſtillat per Alembicum.

Sed quis hîc non obſerva verbat hæc, absque omnia additione, *de omni aliena, adeoq; cum reſtrictione quadam intelligenda eſſe? Etenim iſtud vitrioli oleum rubicundiſſimum, noctu lucens, & quod ſale ſuo figendum eſt in Philoſophorum Lapidem ex Vitriolo ſolo, eoq; crudo, menſtruis philoſophicis non graduato, minimè obtineri poteſt.*

Præterea quemadmodum ſimilè Oleum ex Auro deſtillatum, fixatum verò in ſui ipſius parte purificata, at non volatiliſata, dicatur ab Iſaaco Lapis ex ſolo ſole, ubi tamen ad ejus

confe-

confectionem usus fuerit suo Aceto philosophico; ita Lapis ex Vitriolo solo absq; additione dici potest, etiamsi idem Acetum in sua confectione fuerit adhibitum.

Tandem ex omnium ferè Menstruorum Generibus clarum est, nullum Aridum (id est, materiam siccam & incombustibilem) absq; Menstruo oleoso reduci posse in oleum, cum unctuositatem hanc ab unctuoso Vini phil. spiritu recipere debeat.

2. *Quod vilis pretii sit, adeòque Lapis quem nobis Deus gratis dedit ab Adeptis dicatur.* Hoc opus, *inquit Isaacus*, paucâ materiâ aggredi non potes; debes ad minimum quatuor aut quinque libras materiæ *(Auri vel Argenti)* habere, si alioquin, opus insufficiens foret. Nam pauperum opus non est, nisi forte Lapis gratis à Deo nobis concessus haberi posset. Tum alii sumptus faciendi non sunt, præterquam vasorum, carbonum, & alimenti, donec Lapidem præparassemus. Ac duo Lapides quos Deus gratis donavit pro albo & rubeo, dimidia parte temporis tantum opus habent, quantum materia quæ sumenda erit, præparationum causa, nam antequam ad sublimationem ventum sit, Lapis gratis nobis donatus

natus jam ferè ad fixationem perductus eft. *Cap, 17. 1. Oper. mineral. Pag. 313. Vol. 3. Theat. Chym.*

Idem affirmatur à Bafilio dicente : In Auro nulla ineft humiditas, nifi reducatur in Vitriolum (*graduatum*) quod opus fanè effet nullius frugi & utilitatis, ut & multi fumptus, ob magnam Vitrioli quantitatem, unde Lapis Philofophicus conficiendus effet, & quamvis detur in Vitriolo Auri fpiritus defideratus qualitatis albæ & anima & fal gloriæ Effentiæ, fed quot Provinciæ, Terræ, & Bona hoc modô fuere dilapidata, enumerare nolo, fed hanc meis Difcipulis do admonitionem, ut breviorem fequantur Naturæ viam, ne quoque in extremam & inextricabilem incitent paupertatem.

Si intendatis itaque, *pergit*, ex Vitriolo folari conficere Lapidem Philofophorum, ut multi quidem nituntur, confulite cum crumenis veftris, & decem vel duodecim præparate hujus Vitrioli libras, & tum veftrum perficietis opus; ubi tamen Vitriolum Ungaricum vel aliud fufficeret.

3. Quod fit Aurum noftrum Auri vulgi tinctura plenum. Vitriolum viride, *inquit Ripleus*

Ripleus, ſtillicidium Veneris à multis Philoſophis vocatur Aurum Romanum, propter abundantiam ſuæ nobilis Tincturæ, quod fermentari debet cum Auro vulgi. *Pag. 140. Medullæ philoſ.*

Eſt enim Vitriolum, *pergit*, nihil aliud, quàm ſtillicidium Cupri, in mineris; ubi generatur Cuprum, ut dicit Bartholomæus (*monachus & Philoſophus Anglus*) & quamquam habeat ad mirabilem rubedinis tincturam, inficitur tamen Tinctura illa immunda terreſtreitate, quæ illius macula originalis vocatur, quæ prohibet ne Aurum & Argentum ex eo fiat. Ideò dicit Raymundus, fac ut virtutes terreſtres non obtineant ſuper virtutes cœleſtes (*ſolis & Aſtrorum reliquorum*) & habebis rem bonam in Vitriolo, *Pag. 303. Pupillæ.*

Arnoldus ut auream in Vitriolo vulgi oſtenderet naturam Diſcipulo ſuo, id experimento quodam comprobare reſolvit in ſpeculo Alchymiæ, pag. 605. Vol. 4. Theat. Chym. ubi ita per modum Dialogi Diſcipulus. Miror, Præceptor bone quod tantum laudaſti Æs, neſcio an in eo ſit tantum ſecretum, ego putabam quod eſſet corpus leproſum, propter illam viriditatem quam habet in ſe. Unde non

deſino

desino mirari, quod dixisti, quod de hoc corpore Argentum vivum (*Menstruum*) debemus extrahere. *Magister*. Fili Scias, quod Æs Philosophorum est Aurum ipsorum, unde Aristoteles ait in libro suo: Aurum nostrum non est Aurum vulgi, quia illa viriditas quæ est in eo corpore est tota perfectio ejus, quia illa viriditas per nostrum Magisterium citò vertitur in aurum verissimum, ut de hoc experti sumus, & si vis probare, tibi regulam damus. ℞. Ergò Æs ustum bene & perfectè rubificatum (*commune in officinis prostans*) & imbibe cum oleo Duenech (*spiritu vini phil.*) septem vicibus, quantum bibere poterit, semper assando & reducendo (*cohobando & calcinando*) posteà fac ipsum descendere (*in Regulam liquefaciendo istud V. triolum prædicto oleo imprægnatum*) descendit enim Aurum purum sicut Grana (*Kermes*) rubrum & purum, & scias quod tanta rubedo descendit cum isto, quod tinget Argentum in aliqua quantitate, verissimo colore, &c.

Omnia proferre nimium foret quæ Philosophi de aurea dixerint vitrioli natura. Uni cum pervolvite Basilium, præsertim quartum & quintum caput de rebus naturalibus & supernat

pernat. ut & Elucidationem 12. Clavium, & Vitriolum invenietis omni Auro ab ipso magis æstimatum; Vitrioli veneris enim, martisque Tincturam multis Parasangis sulphure Auri esse meliorem docuit, non quidem in genere suo, nam una eademque ipsa est in omnibus, sed quod hæc in Veneris martisque Vitriolis tam naturalibus quam artificialibus fit altior nobiliorque in colore, abundantior in quantitate; facilioris separationis à suo corpore in præparatione, & minoris pretii in usu, quàm ipsa Tinctura in Auro latens.

4. *Quod sit Aurum apertum, nondum fusum, adeoq; facilioris præparationis.* Iamdiù laborasti, *inquit Isaacus*, antequam hæc materia subtilis & spiritualis effecta est, ita ut eam sublimare possis: Si verò Lapidem posses acquirere quem nobis Dominus gratis largitus est, eum non opus esset ita præparare: Sed statim sumeres ac intangibiliter pulverisares, ejusque immunditiem ablueres aqua communi, donec aqua inde pura & liquida deflueret, tum siccares iterum, ac paratus esset ut sublimandum poneres quare opus ejus brevius. *Cap. 22. Pag. 317. Vol. 3. Theat. Chym.*

Ut manifestius loquar, *inquit Ripleus*, di-

co, quod in quantum corpus magis ſubtile fuerit, tanto facilioris diſſolutionis erit. Et ut de diſſolutione ampliùs loquamur, intelligas quod debet fieri menſtruo noſtro Vegetabili, vel aliquo alio mediante vegetabili. Atque hic Mercurius Vegetabilis (*menſtruum vegetabile*) non poteſt penetrare in corpus, ad finem perficiat diſſolutionem illius, niſi corpus prius fiat ſpongioſum. Cæterùm nullum plumbum ita ſpongioſum eſt, neque adeo ſubtile ut eſt plumbum rubeum ſeu minium (*Vitriolum Calcinatum*) Ideoque ſi noſtra ſpe fruſtrari non voluerimus, neceſſarium eſt, ut accipiamus plumbum rubeum, videlicet Antimonium præparatum, quod magis ſpongioſum eſt & ſubtile quam aliud quodvis plumbum. Nam aqua (*vegetabilis*) ſtatim penetrabit in eum, facietque diſſolutionem partium ſubtiliſſimarum illius. Ut verò jam ulterius loquamur de corpore ſecundo quod eſt Vitriolum Romanum, intelligas quod faciliùs eſt facere elementorum ſeparationem in re complexionata, quæ nunquam anteà per ignis violentiam conflata erat in ſubſtantiam duram & compactam, quàm idem perficere in ſubſtantia in maſſam duram

tam conflata, vel in ſubſtantia metallica & lapidea, in qua extinguitur virtus congelativa, ideoque reſpectu aliorum fit intractabilis, non mollis nec unctuoſa atq; per conſequens ſolutioni ac ſeparationi minùs obediens, eſt enim Vitriolum nihil aliud quam, &c. *Pag. 301. Pupillæ.*

4. Per Lapidem quatuor præcipuè voluiſſe Adeptos in Chymia ſecretiori.

1. Materiam menſtrui ſive ſpiritûs vini phil. de qua Deo placente, in Libro quinto.

2. Quæcunq; Menſtrua, ſpiritu vini philoſ. confecta. Satis exemplorum invenietis in menſtruorum Receptis vobis exhibitis.

3. Quamcunque materiam Lapidis philoſ. ſic Aurum & argentum paſſim dicuntur Lapides, per Lapides verò quos nobis Deus gratis dedit Iſaacus intellexit Vitriolum pro rubeo & Alumen pro albo. *Cap. 39. 3. Oper. miner. Pag. 67.*

Habet quidem etiam præter hos, duos alios Lapides ex Arſenico & Auripigmento *ambobus graduatis, confectos, de quibus vide cap. ta ſex priora, 1. Oper. & cap. 112, & 113. 2. Oper. miner. Sed de his ſuis in locis.*

4. Quamlibet Tincturam alchymicam, etiamsi non in Lapidis sed olei sit forma.

5. Menstrua ex Vitriolo vel Venere reliquis quidem præstare in tingendi virtute, at non in dissolvendi qualitate.

XXII. GENUS.

Menstrua mineralia composita ex menstruis mineralibus compositis & corporibus metallicis, aliisque rebus tingentibus.

131. Oleum Martis & Veneris Basilii, *Libro de Conclusion. Sect. 1. Cap. 3.*

℞. Viridis æris libras aliquot, & cum aceto destillato *(philosophico)* fiat extractio, quæ cristallisatur in Vitriolum nobile, ex quo per Retortã destillatur oleum rubrum, quod solvit Martem in Vitriolum. Ex hoc longo tempore & igne forti denuò extrahitur oleum rubrum, & sic simul habes sulphur Martis & Veneris. Hoc oleo gradatur Luna, & obtinetur bona pars coronæ Regis. Pars cum parte Solis & Lunæ simul fusa & in hoc oleo per octo dies & noctes putrefacta in bonum aurum mutatur. Laus Deo.

Annota-

Annotationes.

Quanquam quodcunq; menstruorum mineralium ad cujuscunq; corporis dissolutionem perquam sufficiens sit; nihilominus tamen hæc magis adhuc acuere elegerunt Adepti, corporum metallicorum additione, ut eo meliùs dissolverent & tingerent dissolvenda. In præsenti Recepto Basilius Martem dissolvit in spiritu Veneris superius sub No. 113. descripto, redigit in Vitriolum, tandemq; in oleum compositum destillat. Sect. 2. Cap. 4. menstruum hoc nuncupat oleum salis Martis: Jam te docui, *inquit*, pellucidùm Vitriolum ex Venere extrahere, & oleum rubrum ejus destillare, hoc oleum solvit Martem in Vitriolum, & adhuc semel destillatum fortiter per Retortam, habebis oleum tingens nobile, seu sal Martis, quod subditus est qui tributum Regi solvit, eumque ditat. Hoc oleum solvit aurum spirituale purpureum, & per Alembicum traducit, &c. *Ex hoc oleo salis Martis, &c. Processus brevitate sua obscurior, non parum illustrabitur à sequente spiritu mercurii.*

132. Spiritus Mercurii universalis ex Vitriolo Basilii,

℞. CUprum commune, ex quo fac viride æris communi more, quod tere, cui affunde bonam quantitatem Aceti destillati *(philosophici, sive aceti cum spiritu vini phil. mixti)* agita bene, & solvetur viride æris, sine ut subsideant fæces, & solutio erit valdè pulchra, pellucida & viridis. Acetum in Cucurbita abstrahe ad crassitiem, & in loco frigido cristallisabitur Vitriolum grave ad summum graduatum, quod denuò solve in aqua calida, aquam evapora donec spissescat, pone iterum in loco frigido & denuò coagulabitur Vitriolum, quæ solutio & coagulatio repetenda est tertio, & Vitrioli purificatio perfecta erit. Ab hoc Vitriolo in catino sine evaporare phlegma, & calcina donec rubere incipiat, tum satis erit.

℞. Deinde silices puros, calcina, & exstingue candentes in Aceto destillato, reitera aliquoties donec bene calcinati sint. Tum denuò calcina & cum parumper refrixerint affunde acetum *(phil.)* calefactum, & fac ut sensim siccentur. Horum lapillorum sic præparatorum accipe partem unam, Vitrioli jam calcinati partes duas; trita misce, pone in Re-

torta terrea ſpiritus non abſorbente, vel in Retorta vitrea bene lutata, appone Recipiens magnum & vaſe bene lutato accende ignem per gradus, per 24. horas, deinde adminiſtra ignem fortiorem per alias 24. horas, & prodibunt ſpiritus virides albi, & igne ſic continuato tandem guttæ rubræ. Hunc ignem violentum conſerva donec omnes ſpiritus & guttæ tranſiverint. His peractis, deſtillatum pone in Cucurbita, & vaſe bene clauſo rectifica ex balneo lentiſſimo igne, & aſcendet phlegma, in fundo autem Cucurbitæ manebit oleum Vitrioli rubicundum & grave. Peracto hoc labore.

Limaturam ferri puram, cui in Cucurbita affunde dictum Vitrioli oleum ut ſupernatet, & adde tantum aquæ pluvialis deſtillatæ, usque videas oleum ferrum ſolvere. Tum abſtrahe phlegma per deſtillationem, reſiduum ſine in loco frigido criſtalliſari in Vitriolum pulchrum, & ſic Mars & Venus conjuncti ſunt. Vitriolum hoc calcina ſub tegula, & agita ferreo unco in pulverem ſubtilem ſubrubeum. Pulverem hunc in Retorta vitrea bene lutata pone, & vaſis bene clauſis deſtilla per gradus ignis quemadmodum deſtil-

laſti oleum prædictum, & primò habebis ſpiritum album qui eſt Mercurius Philoſophorum; deinde ſpiritum rubeum qui eſt ſulphur Philoſophorum, oleum incombuſtibile ex ambabus Veneris & Martis Tincturis compoſitum nunquam ſeparandum, & eſt viridis & rubei leonis ſanguis quo Rex illorum pater cibari debet. Ab hoc oleo in Balneo abſtrahe phlegmata, & paratum eſt ut aurum eo tingatur.

℞. Caput mortuum quod pulchri & coccinei coloris eſt, tere in pulverem ſubtiliſſimum, pone in vitro & affunde Acetum deſtillatum *(philoſophicum)* digere per triduum in leni calore, ita ut ſal extrahatur, in quo latent theſauri totius mundi, abſque quo ſale omnis labor eſſet irritus; Acetum abſtrahe in cineribus, & ſal in vitro remanebit, cui in Retorta vitrea affunde oleum prædictum *(Veneris & Martis)* & ſal diſſolvetur ſtatim; tum deſtilla eadem violentia ut anteà, & oleum ſecum traducet proprium ſuum ſpiritum ſalis quod ſemel rectifica ex balneo, & decies fortius erit quàm anteà, & paratum habes oleum incombuſtibile ex Mercurio, Sulphure, & Sale ex una radice venientibus oleum hoc eſt vera

prima

prima materia metallorum, & vera radix ex qua aurum generatum eſt.

Hic Mercurii ſpiritus, Collaboratores, pluribus incautis vel nimis inconſideratè, vel arrogantèr eum inſequentibus, ſcientes loquimur, damno fuit, ne hoc fiat impoſterum ejus naturam, qualitates, & ortum manifeſtabimus aliquantulum clariùs.

Viride æris commune aceto in Vitriolum redactum, deinde aqua communiter ſolutum & coagulatum, calcinandum eſt usq; ad rubedinem in vaſe aperto, ut phlegma ſuperfluum abſtrahatur, & ad ſubſequentem deſtillationem aptius reddatur. Verum quis unquam viride æris purificatum, in officinis pharmaceuticis, flores viridis æris dictum calcinavit in rubedinem absq; virium ſuarũm diminutione? Quis inquam ex calcinato hoc pulvere deſtillavit oleum rubicundiſſimum? Non aceto communi ergò, ſed philoſophico diſſolvendum venit viride æris, ut non ſolummodo purificetur ſed redigatur etiam in Vitriolum ad ſummum graduatum. In genere viceſimo ex Vitriolo Romano altè graduato, id eſt, ſpiritu vini phil. vel macerato, vel penitus diſſoluto Baſilius deſtillat idem

 Veneris

Veneris oleum rubrum, tam ponderosum ut plumbum, vel aurum; spissum ac sanguis, & igneæ qualitatis, id est, summæ aciditatis. In vicesimo primo genere idem Vitriolum cupri vel æris viride aceto communi purificatum, non quidem spiritu vini phil. per se, sed succo omphacino, id est, aceto com. aliove fortiori acido permixto, redigi in Vitriolum graduatum; hoc autem in Veneris oleum destillari annotavimus. Si metalla, mineralia, reliquaq; arida acidis dissoluta & in Vitriola redacta, spiritu vini phil. vel aceto philosophico adeò graduentur, ut desiderata inde hauriri queant olea, quidnam in causa foret cur sola ex cupro confecta Vitriola carere debeant dicto privilegio, non facilè percipi potest. Perinde autem erit ac si Vitriolum graduatum reddatur juxta methodum sub No. 113. dixin, vel juxta Recepti præsentis præscriptionem, ex utroq; idem spiritus & oleum prolicitur.

Confecto autem hoc Veneris oleo, & aqua communi diluto ferrum redigitur in Vitriolum graduatum, quod etiam Vitrioli Veneris instar calcinandum est in rubeum colorem, posteaq; destillandum in spiritum album & oleum rubeum.

Metho-

Methodus hujus operationis extat libro particul. in particulari Martis sic : ℞. Olei rubei Vitrioli partem unam, aquæ fontanæ partes duas, misce, quo dissolve limaturam chalybis; solutio calidè filtranda est, quam evapora leniter ad tertiæ partis consumptionem, & in loco frigido accipies cristallos sacchari instar dulces, verum (*id est, graduatum*) Martis Vitriolum, à quo decanta solutionem, hanc abstrahe parumper; & in loco frigido nòvas habebis cristallos, quas leniter sub tegula calcina, movendo continuè spatula ferrea, in pulverem purpurei coloris, cui affunde acetum destillatum (*phil.*) extrahe animam (*Tincturam vel Essentiam*) Martis, abstrahe acetum, & edulcora animam. Hæc est illa anima Martis quæ spiritu Mercurii dissoluta, & cum anima Solis unita Lunam tingit in Solem.

Sed de his inferiùs; Vitriolum Martis graduatum & in pulverem purpureum calcinatum in nostro Recepto, absque suæ animæ extractione destillatur in Mercurium Philosophorum & sulphur Philosophicum, verum Martis & Veneris Oleum, menstruum proxime antecedens sub. No. 131. *ex quo ut præsens Mercurii spiritus fiat, ex capite mortuo aceto philosophico*

losophico extrahendum est sal, quod Martis & Veneris oleo commixtum & insimul destillatum per alembicum, dicitur prima metallorum materia.

Aliquandò loco dicti salis ex capite mortuo extracti Basilius usus est sale & sulphure Solis. Ita fit.

133. Oleum Martis & Veneris sulphure & sale Solis acuatum Basilii,
In supplemento.

℞. Auri purpurei coloris (*Croci Solis*, des Königs Purpur-Mantel/) unciam semis, Olei Mercurii Philosophorum (*olei Martis & Veneris*) unciam unam semis, fiat dissolutio, cui adde salis Solis drachmas duas; omnibus resolutis in oleum, id rectifica per Retortam, ut evadat clarum & pellucidum.

Basilius pro spiritu Mercurii universalis Cuprum aceto philosophico dissolutum, & cristallisatum in Vitriolum graduatum, leni calcinatione redegit in verum Veneris crocum, sive pulverem rubeum: Ferrum autem Veneris oleo (destillato ex dicto Veneris croco) dissolvit, cristallisavit, & calcinavit in Martis Crocum. Pro praesenti menstruo requirit Aurum

Aurum Balneo Regis (*sub* No. 89.) *dissolutum, redactum in Vitriolum volatile graduatum, quod porrò aquâ destillata dissolutum cum triplo argenti vivi ex menstruo præcipitat, amalgama autem inde productum leniter sub tegula calcinat in pulverem vel Crocum purpureum, de cujus confectione hîc per transennam quasi, cum in sequentibus secundo & tertio libris ex professo de hac tractaturi simus. Salis Solis confectionem ita descripsit libro Particul. in Particulari Solis:* ℞. Corpus album Solis relictum in extractione ejus animæ, (*Essentiæ ex Croco Solis spiritu salis dulcis sub.* No. 28. *descripto extractæ*) id leniter reverbera per mediam horam, ut corporale reddatur, tum affunde Aquam corrosivam mellis bene rectificatam quod in leni calore extrahet sal, quod fiet spatio decem dierum. Toto sale extracto abstrahe inde menstruum in Balneo, sal autem iteratis cohobationibus communi aquâ destillatâ edulcora, tandèmque id clarifica spiritu Vini (*phil.*) & habebis sal auri.

De hac Aqua Mellis Basilius in Curru Triumphali Antimonii, Pag. 77. ita: Ex Melle dulci summum Corrosivum & Venenum fieri

fieri poteſt quod plurimis incredibile eſt. *Idem teſtatur Paracelſus inquiens:* Simile quid intelligendum eſt in Melle, quod elevationibus ſuis omni Aqua forti & Corroſivo longe fit acutius, & ſublimato quovis penetrantius, talem à Natura proprietatem acuitatis non habet, verum ex elevatione, quæ hoc Mel immutat in Corroſivum, *libro. 5. Archid. pag. 18. & alibi Cap. 14. de morbis tartar. pag. 319.* Mel per ſe innoxium eſt, ſed in elevatione tertia fit lethale.

Confectio hujus aquæ quidem non extat in eis, quæ habemus, tam Baſilii quàm Paracelſi ſcriptis; quam facilè tamen diſcet ſedulus diſcipulus ex artis ſuæ principiis; etenim vel diſſolvatur Cælum mellifluum Pariſini in Aceto deſtillato aut fortiori acido quodam: Vel cohobatur Mel crudum in Aceto Philoſophico, id eſt, communi, cum ſpiritu vini phil. mixto, & labor erit brevior & melior. Intereà hoc auri ſal confici quoque poteſt abſque dicta Mellis Aqua, modò menſtruum ſatis ſit corroſivum ut Auri corpus reſiduum diſſolvere queat, ita in labore tertio Revelat. caput mortuum auri reverberat per tres dies, deinde calcinat cum æquali pondere ſalis Tartari, quod

aqua

aqua destillata abluit, & pulvere exsiccato extrahit cum aceto sal, quod aceto abstracto clarificat spiritu vini, id est, dissolvit, filtrat, abstrahit & cristallisat in verum sal Solis. Alibi id sal auri extrahit spiritu Mercurii universalis uti in Elucidatione 12. Clavium, ubi asserit: Ipsum Philosophorum Lapidem coagulari vel figi non posse absque hoc sale; ejusdem autem confectionem se dedisse in quarto clavi.

Per oleum mercurii philosophorum intelligit Martis & Veneris oleum nondum in spiritum mercurii universalis redactum, vel sale suo proprio acuatum, & hujus quidem menstrui partem fixiorem quod sulphur philosophorum vocat, non volatiliorem quæ mercurius philosophorum dicitur. Sulphure hoc animam vel crocum solis dissolvit & in aurum potabile redigit, libro de supernaturali medicina. Aliquandò tamen per idem oleum Mercurii intellectum voluit oleum Vitrioli Romani, menstruum sub No. 98. *descriptum; ita libro de particular. in particulari Solis,* corpus album Regis (*auri in extractione animæ vel croci Solis derelictum*) philosophico Sulphure, quod in ordine est secundum principium,

cipium, & ſpiritu Mercurii (*paulo antea ſpiritu albo Vitrioli dicto*) extractum, reducit in aurum pulchrum & malliabile ut erat priùs, in colore & virtute minimè defectivum.

Aliquando ipſum ſpiritum Mercurii univerſalis acuit ſulphure & ſale aliorum metallorum ſic;

134. Spiritus Mercurii univerſalis ſulphure & ſale Lunæ acutus Baſilii,

Libr. Partic. in Particul. Lunæ.

EXtracto ſulphure Lunæ & edulcorato, reſiduum calcis Lunæ exſicca, cui affunde eandem Aquam corroſivã Mellis, qua uſus fuiſti pro ſale Solis, digere leniter per quatuor aut quinque dies, ut extrahatur ſal Lunæ, quod cognoſces ex albedine Menſtrui. Toto ſale extracto abſtrahe Aquam Mellis, ſal edulcora deſtillando & clarificando cum ſpiritu vini (*phil.*) Reſiduum in extractione ſalis Lunæ derelictum edulcora & exſicca, tum affunde ſpiritum Tartari, digere per quindecim dies, & procede uti cum auro, & habebis mercurium Lunæ (*de quo libro ſecundo, nam eo hîc non utimur*) dictum ſal Lunæ excellentes poſſidet virtutes pro corpore humano, de quibus agam loco magis

gis convenienti. Intereà efficaciam ſalis & ſulphuris Lunæ diſces ex proceſſu ſequenti.

℞, Sulphur lazurinum Lunæ, ſpiritu vini (*phil. rectificatum,*) diſſolutum & coagulatum, pone in Cucurbita, affunde duplum ſpiritus Mercurii ex ſpiritu albo Vitrioli, confecti; ſimiliter accipe ſal Lunæ extractum & clarificatum, quod commiſce cum triplo ſpiritus Mercurii, luta ambo vitra, & in Balneo leniter digere per octo dies & noctes; cave ne aliquid pereat de ſulphure & ſale, ſed maneant in eadem quantitate, qua ſeparata fuerint ex Argento. Finita putrefactione ambas diſſolutiones miſce & deſtilla, &c.

Aliquandò hunc ſpiritum acuit absq; ſale metallico & ſulphuribus tantùm ita;

135. Spiritus Mercurii univerſalis ſulphure Solis & Lunæ acuatus Baſilii,

Libro Particul. in Particul. Lunæ.

℞. Sulphuris Lunæ partem unam, ſulphuris Solis partem ſemis, ſpiritûs Mercurii partes ſex, conjunge hæc invicem, luta bene, digere in calore leni, & evadet liquor rubicundi coloris, deſtilla per Alembicum ut nihil remaneat.

Non ſolùm fermentavit hunc ſpiritum

Mercurii

Mercurii sulphuribus corporum perfectorum, sed his superaddidit aliquando sulphur alicujus metalli imperfecti, utpote Martis. Ita

136. Spiritus Mercurii universalis sulphure Solis & Martis acuatus Basilii,

Libro Partic. in Partic. Solis.

℞. Sulphuris Solis & sulphuris Martis ana partes æquales, spiritus Mercurii ad duorum digitorum supereminentiam, ut materia bene dissolvatur in aquam auream rubini coloris, mixta destilla per Alembicum, ut fiat unum quid, quemadmodum ab initio erant ex uno stemmate, serva bene ut nihil evaporet.

Aliquandò præter sulphur Martis etiam addidit sulphur Antimonii. Ita

137. Spiritus Mercurii universalis sulphuribus Solis, Martis, & Antimonii acuatus Basilii,

Libro Partic. in Particul. Antimonii.

℞. Sulphuris Antimonii partes duas, sulphuris Solis partem unam. Misce. ℞. Sulphuris Martis partes tres, spiritûs Mercurii partes sex, digerantur bene lutata ut sulphur Martis dissolvatur totaliter; tum injice quartam partem de sulphure Antimonii & Solis

Solis luta iterum & digere usque dum fuerint omnia dissoluta, tum alteram quartam partem Antimonii & Solis adde, reïterando opus ut anteà donec omnia optimè sint commixta, & materia reddita instar olei crassioris rubicundi, destilla totum per alembicum.

Aliquando fermentavit hunc spiritum per modum inusitatum, videlicet absque omni sulphure metalli perfecti, sed meris imperfectis tantum. Ita

138. Spiritus Mercurii universalis sulphure Martis, Jovis, & Saturni acuatus Basilii,

Libro Partic. in Partic. Mercurii vivi.

℞. ANimæ Martis uncias duas, animæ Saturni unciam unam, animæ Jovis unciam unam, dissolve in spiritûs Mercurii unciis sex, bene dissoluta destilla per Alembicum absque omni residentia in aquam auream transparenti dissolutioni auri similem.

Quamvis hæc Basilii Menstrua Adeptorum dissolventia facilè primum mereantur locum; fuere tamen Adeptorum quidam, qui Menstrua dictis illis haud multum inferiora confecerunt. Isaacus Hollandus ut corpora non

non tantum meliùs dissolveret sed altiùs etiam tingeret sua composuit menstrua ex menstruis tingentibus & Mercurio vulgi quidem, sed rerum tingentium tincturis (animis, sulphuribus, &c.) satiato. Ita composuit menstruum quod dicitur.

139. Aqua Mercurialis ad rubeum Composita Isaaci,

Cap. XLIII. 3. Oper. min.

℞. ARgentum vivum sale & aceto ablutum, quod sublima per Æris usti croci Martis, croci Veneris, & lapidis hæmatitidis ana Vitrioli Romani ad pondus omniũ, & parum salis; iteraq; sublimationem septies, quamlibet semper, per novas & recentes species, & Mercurius sublimatus erit ad rubeum.

℞. Æris usti, Cinnabaris, croci Martis, Veneris, Lapidis hæmatitidis, Antimonii ana partes æquales, Vitrioli Romani ad pondus omnium; misce fiat pulvis subtilis, cui affunde Aquæ Vitæ summè rectificatæ *(spiritus vini phil.)* ad duarum palmarum eminentiam, in B. digerantur per tres dies, indies movendo materiam, posteà igne leni abstrahatur Aqua Vitæ, deinde augeatur ignis gradatim, tandem igne

igne fortissimo per 12. horas urge ut omnes ascendant spiritus. Opus hoc ter reiterandum est cum materiis semper renovatis.

℞. Hujus Aquæ libram unam, Argenti vivi ad rubeum sublimati quantum sufficit, vel dissolvere potes; destilla & reserva.

Aliquandò præter Mercurium addidit quoque sulphur & sal armoniacum ad rubeum sublimata. Ita fit

140. Aqua Philosophorum ex tribus spiritibus Isaaci,

Cap. X. 3. Oper. min.

℞. Vitrioli Romani partes sex, Lapidis hæmatitidis, croci Martis, Veneris, Cinnabaris, Æris usti, Antimonii mineralis ana partem unam, siccata bene misce, & positis in retorta affunde Aquæ vitæ rectificatæ (*spiritus vini phil.*) libras quatuor, destilla & cum capite mortuo pulverisato cohoba ter. Aquam divide in duas partes, quarum unam serva, in altera dissolve in Balneo unciam unam salis armoniaci ad rubeum sublimati, quo soluto, dissolve unciam sulphuris præparati, tandem & unciam Mercurii ad rubeum sublimati injice, solutis his tribus in Aqua solvente ex Aqua Vitæ confecta, habes

bes Aquam, quæ meritò Philosophorum dicitur, ob mirandas & secretas ejus vires, quarum miracula non descrîbenda sunt, quia non convenit ob certas causas, &c.

Præparatio Sulphuris. ℞. Sulphuris vivi libras XII. cui pulverisato affunde Acetum destillatum (*philosophicum*) ebulliant lentè in Balneo, vase optimè clauso per tres dies. Acetum jam tinctum cautè decanta. Residuo novum affunde Acetum, digere & decanta, totiésque repete donec non ampliùs tingatur Acetum. Tinctum in Balneo leniter destilla ad quartæ partis residentiam, ex residuo spatio trium vel quatuor dierum in cella frigida cristallos (*Vitriolum graduatum Sûlphuris*) nitri similes, pellucidas instar succini & aurei coloris. Acetum remanens evapora in pulverem aureum. Cristallos & pulverem denuò dissolve prædicto Aceto, & cristallisari permitte, idque toties donec sulphur nullas post se relinquat fæces. Hoc magnum est secretum alchymicum purgandi sulphur.

Præparatio Mercurii. ℞. Vitrioli Romani (*per quod sæpè sæpiùs intelligunt Adepti graduatum*) libras sex vel octo, salis com. li-

bras duas. Hæc commiſce cum Mercurii ſale & aceto abluti libris tribus, ſublima Mercurium, idque terrepete ſemper cum novis ſpeciebus, Mercurium ſerva.

Præparatio ſalis armoniaci. ℞. Salis armoniaci libras tres, ſublima per Vitriolum Romanum & lapidem hæmatitidem ter, qualibet vice cum novis materiis.

Quamvis hæc Iſaaci Menſtrua non tanti æſtimanda ſint ac præcedentia Baſilii quoad præparationis excellentiam; nihilominus ea non minoris ſed ejusdem virtutis ſunt cum illis quoad tingendi qualitatem, ex eisdem enim componuntur ſulphuribus, Crocis & Eſſentiis Martis, Veneris, ſulphuris, &c. quibus Baſilii menſtrua mineralia compoſita fuere confecta. Lullius eadem menſtrua acuit Eſſentiis metallicis non quidem modò confectis ſed conficiendis in ipſa menſtrui præparatione, ita Menſtruo fætenti, ſale harmoniaco vegetabili, acuato, conficit lunæ Eſſentiam quæ dicto menſtruo commixta evadit menſtruum hujus generis & dicitur.

141. Aqua Compoſita Argenti Lullii, *Cap. X. Practicæ Teſtamenti majoris, Pag. 161. Volum. 4. Th. Chym.*

℞. IN virtute A. *(Dei)* unam unciam de F. *(luna clara pag. 171.)* bene purgata per cupellam vel cineritium. Et illud argentum bene percussum *(malleo extensum)* in rotellas scinde per petias parvas, curtas & strictas. Posteà in duas partes æquales divide, & accipe duo vasa vitrea solutoria nuncupata, sed melius liquefactoria sunt dicta & vocitata, quorum in hoc regimine, forma & mensura tibi demonstrabuntur in capitulo vasorum, & in quolibet istorum duorum pone unam unciam cum dimidia de E. *(Menstruale 171. à nobis superiùs sub* No. 67. *datum)* scilicet octavam partem totius menstrualis, projice statim intùs quamlibet partem de F. & incontinenti non negligenter obstruas os vasis suo cooperculo, & luta bene juncturam de luto jam dicto *(in dicti menstrualis confectione)* vel de cera clara & munda, quo facto pone in Balneo mariæ calido per triduum, ut Deus det tibi bonam diem. Posteà accipies F. *(Argenti dissolutionem)* & Aquam colabis *(decantabis)* in aliam ampullam vitream mundam, & vasulum bene inclinabis & cautè ne terra de F. cum aqua colari possit, nec Aqua turbari, & dictam phialam ubi posueris

Aquam

AquamdeF. obstrue & ad partem pone. Postea in continenti super solutorium de F. quod debetdissolvi *(altera Argenti pars destillanda in menstruum)* pone suum Alembicum, qui stricte & sapienter jungatur cum luto suprà dicto, post hoc supra cineres cribratos situetur, & ponatur inde supra furnellum, & fac primum ignem, faciásque destillari, & humorem in phiala vitrea sume, & fac de serraturis lignorum ignem, & quando humor quasi destillatus fuerit totus, fortifica ignem de carbonibus paulatim, secundum quod videbitur ad punctualiter calcinandum terram, sed à nimio calore custodi, nam vidimus, quod ad calorem solis factum est, hoc intellige bene, nisi velis fatuus fieri; da hunc calorem continuè per undecim horas, post furnellum obstrue & vade dormitum, & de mane accipe tuum calcinatorium *(quod sic nominatur propter operationem suæ proprietatis, quod tibi offert actus materialis)* & infrà projicies menstruale sæpè dictum in quo G. *(Mercurius noster, pag. 171. sive sal harmoniacum vegetabile)* dissolutus est *(vide inferiùs menstruum sub* No. 147. & illud videbis operari, & fumum in altum ascendere, & metallum calci-

narī cum liquefactione, sed melius quam antè obtura proprio cooperculo quod intrat (*dictum calcinatorium*) & cave ne ponas in alium calorem, quousque fuerit operatum sua propria virtute, & postquam operatum fuerit & requieverit, luta bene juncturam cum cera communi, & sic lutatum pone in calido Balneo Mariæ per triduum naturale, prout alibi fecisti, quia sic expedit. Posteà Aquam destilla, & calcina terram (*in fundo remanentem*) ut suprà dictum est, & toties reitera usque tota terra sit dissoluta per istud regimen in forma liquoris, & semper limum solutum ad partem pone, vel oleum arte dissolutum, quod est substantia corporis per Aquam depurata & portata per Aquam venti. Et quando totum erit dissolutum (*& destillatum*) insimul conjunge, posteà pone per mensem cum dimidio ad putrefactionem (*circulandum*) in calore temperato, ubi vas optimè sit lutatum cum suo coopertorio, & sic debet fieri figura de I. (*Compositum vel Aqua Composita Lunæ. pag. 171. ejusdem Voluminis.*)

Eodem modo aliquandò Auri præpara Essentiam menstruo fætenti lunari, cujus additione idem menstruum acutius, id est, nobilius reddit.

142. Men-

142. Menstrumm fœtens lunare solis Essentiâ acuatum Lullii,

In Experimento XXX.

℞. Supradictam Aquam in qua habes animam Lunæ (*sub* No. 121. *descriptam*) ac in ea solve uncias duas vel unam cum dimidia salis fixi urinæ ut in suo Experimento (*sexto, à nobis autem sub* No. 30. *dato*) habes, quo soluto, in ea aqua dissolve unciam unam Auri, putrefac per octo dies, deinde separabis aquam per Balneum, corpus autem remanebit in vase ad similitudinem mellis fusi, suprà quam materiam repone de destillata aqua tantum, ut supernatet duobus digitis, claude vas suo antenotorio, ac putrefac in Balneo per 24. horas; posteà superposito alembico cũ receptaculo, juncturis optimè clausis, destilla per cineres, ultimò augebis ignem maximè & quod transactum fuerit, servabis optimè clausum, est enim spiritus animatus, vel anima ipsius Auri.

Ex Receptis observamus.

1. *Menstrua hujus Generis esse istis vicesimi & vicesimi primi Generum nobiliora; ibi metallorum Essentiæ vel Magisteria dissolvebantur*

bantur in menstruis mineralibus simplicibus, hic autem in iisdem Compositis.

2. *Menstrua hæc non differre à decimi Generis menstruis nisi in superaddita aciditate; dissolve Acido quovis menstruum dicti Generis & protinus transformabitur in hujus Generis menstruum.*

3. *Menstrua hæc digerendo iterum fieri dulcia & ut anteà Vegetabilia.*

4. *Menstrua hæc non satiari, sed suis dissolutis augmentari tam in quantitate quàm qualitate in infinitum.*

5. *Spiritum Mercurii universalis sive primam metallorum materiam Basilii à suo authore etiam nuncupari* Mercurium duplicatum quo pallium Regis solvendum, *Sect. 1. cap. de sulphure mercurii, Sect. 2. de Vitriolo phil. & Sect. 2, cap. 4. de Vitriolo Veneris. Alibi* Sulphur Martis & Veneris duplicatum, *Sect. 1. cap. 3. de sulph. Martis & Veneris. Alibi* Animam Martis & Veneris *uti in particul. Veneris.*

6. *Mercurium hunc duplicatum multò præstantiorem fieri additione Pallii Regis, Croci Solis, Lunæ, aliorumque metallorum. Menstrua fere Generum omnium promiscuè dici*

dici Mercurios Philosophorum, at de his fusius & exactiùs libro tertio.

7. Spiritum mercurii universalis Basilii esse Magisteria Martis *& Veneris methodo minerali confecta; magisterium Martis & Veneris dissolve in communi spiritu Vitrioli, & simplici hac dissolutione eundem conficies Mercurii universalis spiritum.*

8. Quemadmodum Martem & Venerem, ita etiam Jovem & Saturnum, reliquàque metalla in dictas primas materias confici posse, earundem scilicet virtutum cum Martis & Veneris primâ materiâ, quoad solvendi facultatem. Mars autem & Venus eliguntur ob suarum Tincturarum excellentiam & abundantiam.

XXIV. Genus.

Menstrua mineralia composita ex Menstruis Vegetabilibus & mineralibus invicem commixtis.

143. Ignis Vegetabilis solutus in Aqua calcinativa Lullii,

Pag. 363. Magiæ Naturalis.

℞. AQUÆ Vegetabilis acuatæ (*animæ metallicæ Lullii sub* No. 5 *descriptæ*) unciam unam, pone in Ampulla

pulla cum collo longo, in quam posueris uncias tres Aquæ calcinativæ (*menstrui mineralis sub* No. 68. *descripti*) & subitò cooperi Ampullam cum suo coopertorio, & benè claude cum cera, & bene colloces intrâ balneum per duos dies naturales, & in illo tempore totum Vegetabile erit conversum in Aquam claram.

Animadversiones.

ADepti variè acutum reddidêre Vini phil. spiritum, istùmque in varia redegêre Menstrua *tam Vegetabilia quam mineralia in antecedentibus: Jam in hoc Menstruorum vicesimo quarto & omnium ultimò Genere, non uti in supradictis* Menstruorum *compositionibus communia commiscuere vel oleosa, vel Arida, vel Acida unctuoso Vini philosophici spiritui, sed Menstrua Vegetabilia & mineralia modo perfecta conjunxêre ut* Menstrua *hujus Generis conficerent. Simile ferè Menstruum componitur à Lullio quod dicitur.*

144. Cœlum vegetabile solutum in Menstruo minerali Lullii,

Pag. 59. Testam. Novissimi.

℞. MEnstrui fætentis (*sub.* No. 99. *descripti*) libram unam, adde libram unam,

unam, vel dimidiam, quod sufficiet, Aquæ Vitæ summè rectificatæ & acuatæ cum sale Tartari (*sub* No. 17.) vel Vini (*phil sub* No. 30. *descriptæ*) sublimato. Et teneas vas in manibus, & non ponas in Terra, nec alio loco, donec cessaverit furor (*ebullitionis*) & est commixtio Vegetabilis cum Minerali; sigilla cum cera, & permitte per diem, postea in Balneo pones per duos dies, & destilla in cinere, & habebis Aquam limpidam & clarificatam, ponderosam, tunc pone illam in vase Circulationis optimè sigillato per sedecim dies in Balneo convenienter donec redeas, & videas Aquam bene unitam; & in fundo vasis ad modum salis cristallini. Serva eam.

Idem Menstruum sed variato pondere confecit alibi; in antecedenti ad Menstrui fætentis partem unam, addidit Menstrui *Vegetabilis partem semis; in sequenti plus* Men*strui Vegetabilis recepit quàm mineralis.*

145. Glacies ex Menstruis Vegetabili & minerali composita Lullii, *Pap. 68. Testam. Noviss.*

℞. DE G. minerali sive Menstruo fætenti uncias tres & de Aqua vitæ rectificata & acuata cum sale Tartari

tari uncias quatuor, ponas simul in uno vase, & destillabis in B. per novem vices, & in isto tempore convertetur totum in unione una, sicut gelu aut glacies.

Ripleus Menstruorum Vegetabilium & mineralium commixtionem hac peregit methodo.

146. Aqua mirabilis Riplei,
Pag. 212. Philorcii.

℞, Tartarum calcinatum album sicut nix est, & tere super Marmor, & incera cum Aqua vitæ fortificata cum suis speciebus ut præmittitur (*cum Menstruo sub* No. 8. *descripto*) donec sit ut pasta tenuis: Tunc pone in vase circulatorio, & rota Aquam donec in Tartaro penitus siccetur: tunc reïtera idem opus, & sic continua, donec exhauserit de aqua in pondere duplam sui partem & quantitatem, quo facto ponatur Tartarus tritus super lapidem vel suspendatur in sacculo lineo, & supponatur vitrum ad recipiendum ejus stillicidia, & hoc fiat in loco subterraneo, donec totus Tartarus destilletur in Aquam claram, ex qua post destillationem & coagulationem fit sal mirabile & Naturæ, quod Philosophi vocant sal petræ & sulphur incom-

incombustibile *(propriè sal Tartari volatile)* quod figit omne Argentum vivum. Ut autem habeas perfectam Aquam vitæ *(pro hoc opere requisitam)* pone Vinum *(philos.)* in Circulatorio per centum dies, ut rotetur cum suis speciebus, & tunc extrahe ex eo Aquam vitæ *(menstruum sub* No. 8.) quæ excellit in gradu bonitatis omnes Aquas Mundi. Operare cum ea super Tartaro ut dictum est & aqua inde creata vocatur Ignis infernalis *(vide Acetum acerrimum Riplei sub* No. 23.) quia si tantum apponas de sale armoniaco sublimato quantum de Tartaro, unum stillicidium illius post ejus perfectionem, interficit subitò cancrum in carne hominis, & si deguttetur super manum penetrat eam, & solvit omne corpus. Absque hac Aqua parum proficimus in hac arte, & qui hanc Aquam habuerit, de artis complemento nullatenus dubitabit. Hæc autem Aqua fortificatur in duplo, si æqua portio illi addatur de spiritu minerali, qui est Aqua acuta philos. *(Leo viridis Riplei sub* No. 59.) & post super Tartarum & super sal armoniacum usque ad spissitudinem circulatur, & postmodum solvitur in Aquam claram. Quod si fiat erit aqua ista omni auro

incomparabilis & unum de mirabilibus hujus mundi.

Aequando loco Menstruorum Vegetabilium Menstruis mineralibus commiscuere sal Harmoniacum Vegetabile. Ita,

147. Menstruum fætens sale Harmoniaco acuatum Lullii,

℞. DE G. Vegetabili *(de Mercurio sive sale Harmoniaco Vegetabili)* unciam unam, & pone in Phiala vitrea longi colli, in qua priùs posueris uncias tres de E. *(Menstruo fætente sub* No. 67. & statim obstrue, ut nihil respiret, cum suo operculo, & cum cera communi bene sigilla & posteà in B. calido per biduum naturale in Aquam claram dissolutam.

Quemadmodum sal Harmoniacum addidere Menstruis mineralibus simplicibus ita etiam eisdem Compositis.

148. Menstruum fætens lunare sale Harmoniaco Vegetabili acuatum Lullii,

Cap. 14. Practicæ Test. major Pag. 163. Vol. 4. Th. Chym.

℞. IN virtute A. *(Dei)* unam unciam Aquæ compositæ Argenti *sub* No. 141. *descriptæ)* per alembicum destillatæ, & in illam

ſam projice unciam unam de G. vegetabili (*mercurio vel ſal harmoniaco*) diſſolve, &c.

Baſilius Menſtrua hæc ita commiſcuit.

149. Spiritus Mercurii ex Vitriolo & ſpiritu vini igneo mixtus Baſilii,

Labore 3. libri Revelat.

℞. OLei hujus *primæ materiæ Metallorum* ex *Venere & Marte confectæ, ſive ſpiritus Mercurii univerſalis ſub* No. 132. *deſcripti*) uncias octo, ſpiritus vini ad ſummum rectificati (*Menſtrui ſub* No. 19. *deſcripti*) uncias quinque, deſtilla per Retortam vitream & hoc ter, ſemper cum novo ſpiritu, ita ut ad olei uncias octo conjungantur quindecim unciæ ſpiritûs Vini Ignei.

Paracelſus ſequens Menſtruum *mixtum confecit pro Arcano Lapidis vel Antimonii.*

150. Menſtruum mixtum Paracelſi,

Cap. 6. Lib. X. Archidox Pag. 39.

QUicunque metallicum ſuum Cœlum (*Antimonium*) ad ſummum gradare cupit, & in actum reducere, ipſe debet primo ex vita, id eſt, Mercurio vulgi, primum Ens liquidum cœleſtem Ignem, quintam Eſſentiam Mercurii (*non Solis*; *uti malè legitur*) & acerrimum Acetum metallicum (*Circulatum*

culatum majus Paracelsi sub No. 51. *descriptum)* extrahere, per solutionem cum sua matre, id est, Arcano salis *(sale circulato sub* No. 27.) & cum stomacho Anthionis, id est, spiritu Vitrioli *(menstruum sub* No. 98. *descriptum)* permiscere, & in eo (M*enstruo mixto)* Mercurium Antimonii coagulatum *(Regulum Antimonii)* solvere digerere, &c.

Ex Receptis observamus

1. M*enstrua hæc esse diversorum* M*enstruorum commixtiones.*

2. *Et fieri posse ex omnibus* M*enstruis Vegetabilibus & mineralibus invicem commixtis ad Artistæ placitum.*

3. Eò meliora tamen fieri, quo M*enstrua fuerint magis tingentia.*

4. M*enstrua hæc per digestionem fieri dulcia & pura* M*enstrua Vegetabilia.*

EPILOGUS.

HÆC *sunt*, Consodales! *Quæ vobis promisi, Dianæ* M*enstrua hactenùs à nemine nisi ab Adeptis descripta, producta, & ritè in usum adhita; Jam verò à me ita detecta, explicata & in sua genera distri*

diſtributa,ut etiam à Chymicorum vulgo diſcerni poſſint.

Reſtant quidem plurima, quæ vobis non præbui Menſtrua (laborat enim Diana Menſtruorũ ſuperfluitate) ſed hæc ceu exempla vobis ſufficientia eſſe putavi. Vobiſmet ipſis licitũ eſt plura colligere & ſingula ſuis applicare generibus. At ſi communi conſulendum ſit Bono, communicatis mihi velim ſi quæ in veſtris ſcriniis vel Bibliothecis rariora Adeptorum Manuſcripta vel impreſſa poſſideatis, ut hæc vobis non ſolùm, ſed univerſis in uſum cedant; vel ſaltem ſua mihi ſignificetis nomina, ut vel prece vel pretio eadem à vobis vel alibi mutuari poſſem, præſertim cum jam ſitis certiores redditi, in Practicis Secreta omnia dependere à vini phil. ſpiritu; in Theoreticis autem omnia eſſe obſcuriſſima, quia figurativa & minimè juxta literam intelligenda. Quæ ſi diutius conſervabitis in librariis veſtris, indies mille exponuntur periculis, tandemq; ceu inutilia mucu & ſitu ſqualida cedunt in alimentum Temporis rerum omnium conſummatoris.

Intereà nolite hæc vobis exhibita deſpicere Menſtruorum Recepta, quin potiùs eadem legite

gite ac relegite, & ubique enucleate veritatem Chymicam, ea vero quæ non sapiunt vel non intelligitis tanquam cortices projicite, etenim si ex viginti quatuor hoc tantum vel istud vobis placuerit Genus vel Generis Receptum, satis est: Nam hoc unico totius secretioris chymiæ secreta præparari posse facilè probabimus.

Quod si etiam hujus vel istius Adepti utpotè Paracelsi, vel Lullii authoritatem, imò honestatem & fidem in dubium vocare placuit; hunc relinquere, atque illius rejicere Recepta licuit; aliquem alium eligentes cui majorem habeatis fidem, & ipsius Recepto cætera omnia comprobabimus. Discatis igitur horum menstruorum confectiones; observetis illorum ordines, gradus, materias, conficiendi modos, dissolvendi, tingendi, sese multiplicandi, &c. virtutes; & agnoscetis ea optima esse totius Chymiæ adeptæ instrumenta, tanquam claves sine quibus nihil, & cum quibus omnia reserantur hujus artis Arcana.

Hæc ut eò faciliùs efficiatis, quæ de menstruorum excellentiis in superioribus prolata fuere, hic in summam contraham, & redigam in duodecim subsequentes. & infallibiles ex prædictis deductas Conclusiones. Men-

1.

Menstruorum horum Descriptiones intelligi juxta literæ sonum.

Hujus libri Recepta nil continere occulti præter spiritum Vini philosophici (de cujus tantummodo usu in præsentibus tractare promisimus) nobis facilem impertietis assensum. Nec tamen ille ipse adeò obscurus est, quin propriè spiritus unctuosus dicatur ortus à Vino albo & rubeo Lullii, sive menstrui fœtentis constitutivis. Reliqua quæ obscuriora videntur, Artis termini sunt, utplurimum in ipsis Receptorum descriptionibus explicati, ut ex hoc spiritu producta & decomposita. Obscuritas autem quam vel brevior vel longior Recepti Descriptio affert, per accidens est facilè à sedulò quovis artis discipulo superanda & removenda.

2.

Nullam prædictorum menstruorum absque vini philos. spiritu esse præparatum.

Inter omnia hæc vobis data Adeptorum Menstrua, ne unicum quidem est, quod pro Basi non habeat Vini phil. spiritum. Dantur quidem Menstrua in quorum Receptis, nomen hujus spiritus non occurrit, ipse tamen adest

adest & latet sub hujus vel istius Menstrui nomine. Alia dantur Menstruorum Recepta, quæ Vini phil. spiritum non liberum recipiunt sed compedibus quasi vinctum, nimirum oleosum aliquod commune, ast cum in horum menstruorum confectione ipse vinculis solvetur, ut & acuitur spiritus, menstrua ejusmodi absque eo confecta esse, minimè dici possunt. Dantur tandem etiam Menstrua in quorum Receptis neq; Vini phil. spiritus neq; oleosum aliquod expresse denominatur, (sed hæc rariora sunt, studio allata, ut vel Adeptorum invidiã vel proterviam vobis indicent) ubi tamen ex Menstrui usu constat hunc spiritum ex necessitate addi, cum aliâs minimè fieret quod promittitur.

Ultimò dantur etiam nonnulla, quæ cum communi spiritu, communi aceto & aqua forti vel sale armoniaco vulgi confici posse absq; spiritu vini phil. affirmabitis. Esto. Sed cum ejusmodi menstruo in usum progrediamini, experimentum tentetis, mox istud reperietis non modò minùs debile existere, sed prorsus inutilè & destructivum in secretiori Chymia. Impossibile enim est communi Menstruo *perficere, id quod Adepti Menstruo Philosophico præce-*

præceperunt. Chymiæ adeptæ Arcana hoc gaudent privilegio, quod à nemine nisi Vini phil. Possessore confici queant.

3.

Menstrua ex qualicunque præparari materia.

M*Enstrua prædicta ex variis trium Regnorum Oleosis, Aridis & Acidis demonstravimus esse confecta, observastis ex rebus nec tingentibus nec acidis fieri* Menstrua *Vegetabilia simplicia; ex rebus tingentibus non acidis Menstrua Vegetabilia composita: Menstrua mineralia simplicia autem componi ex rebus acidis non tingentibus: Composita ex rebus acidis & tingentibus. De vestra itaq; tam anxiè hactenùs quæsita Menstrui materia jam certiores facti* Mercurium *crudum, vel Vitriolum, Nitrum, Sal commune, Sal Tartari: Vel urinam, Aquam pluvialem, Rorem maialem, Spiritum* Mundi *quoq; quolibet artificio captum; vel quamcunq; etiam præ cæteris elegistis pro vera & universali* Menstrui *materia in vestrum adhibeatis usum, in qua eligenda ampliùs non errabitis; perinde enim est, ac si ex Auro seu* Mercurio; *an Perlis vel Arsenico; sale Vegetabili vel minerali*

nerali id conficiatis, modò juxta hoc vel illu Menstruorum Genus procedatis, considerant tes tamen cujusnam usus esse velitis menstruum, ne Essentiam pro Magisterio, vel Venenum pro Antidoto præparetis: E contrario recipite Mel purum adeò à Parisino decantatum; vel sal Tartari à Ripleo commendatum; vel sal commune à Paracelso pro metallorum matrice æstimatum; vel Vitriolum Auri Tincturâ scatens à Basilio laudatum; vel Argentum vivum ut apertum metallum à plurimis Adeptis habitum: Recipite inquam istorum quodlibet & sciatis istud vobis minimè sufficere nisi Vini Philosophici spiritu conjunctum, id est, correctum, exaltatum & graduatum.

4.

Menstrua quacunque etiam præparari methodo.

V*Arias hic habuistis præparandi methodos, quæ si vobis non sufficiant, vel placeant vobis novas excogitetis. Nihil hîc subjacet secreti, modò materia vestra & spiritus Vini philosophici absq; ullo posse separandi commisceantur, & destillentur vel ex parte; vel ex toto, per Alembicum. Una quæq; enim materia, methodo qualibet, Vini philosophici*

phici spiritu volatilisata & destillata Menstruum est.

5.

Menstrua ad quemcunque quoque usum esse sufficientia.

Spiritûs Vini phil. ut & plurium Menstruorum usum in ipsis Menstruorum confectionibus jam modò observastis in hoc libro; in posterum libris sequentibus hæc ad quamcunq; necessitatem satis esse animadvertetis.

His mediantibus omnia Adeptorum componetis Medicamina; omnia metalla reducetis in Argentum vivum currens, vel si malletis in ipsum Philosophorum mercurium, sive primam metallorum materiam.

His conficietis tam universalia quam particularia metallorum transmutativa, ratione altioris Tincturæ, abbreviati temporis & exquisitioris laboris omnium optima. His tandem præparabitis quicquid etiam curiosum ab Adeptis nobis relictum est & præscriptum in suis libris, ita ut si quædam absq; spiritu Vini phil. ab Adeptis præparata fuerint, eisdem absq; omni damno carere possimus. Menstrua enim hæc omnia volatilisant fixa; volatilia

verò & volatilisata fixant: Coagulata dissolvunt; dissoluta coagulant: Paucis quibus omnes Chymiæ secretioris comprehenduntur operationes.

6.

Menstrua esse multa.

*V*ARIA *Menstruorum observastis ad varios & destinctos usus destinata Genera. Menstrua Vegetabilia simplicia extrahunt potiùs quàm dissolvunt corpora: Composita dissolvunt totum, non extrahunt: Hoc quod* Menstrua *Vegetabilia faciunt; mineralia efficere nequeunt, & vice versa. Menstruis Vegetabilibus solummodò conficiuntur Medicamina, non Venena: At menstruis mineralibus Venena tantùm, & non nisi singulari Artis dexteritate Antidota. Usus diversus & sibi contrarius nullum admittit* Menstruum *universale. Spiritus Vini phil. universalis quidem est horum omnium materia, at ex omnibus Menstruis nullum datur ad quamcunq; necessitatem sufficiens, propter quod, nisi eodem nomine singula dicere velitis universalia, quod ex spiritu Luminis, universali omnium Basi confecta sint omnia universale negandum est Menstruum.*

Menstru-

7.

Menſtrua quædam eſſe Corroſiva.

Menſtrua mineralia corroſiva eſſe, proptereaq; corpora cum effervescentia diſſolvere, ex prædictis clarè patet Receptis. Nolite, forſitan de Adeptorum contra aquas fortes, omniaque Corroſiva paſſim declarantium dictis non ſatis inſtructi, ea vel ſpernere, vel de eis male ſentire. Hæc illa ſunt Menſtrua, quibus Adepti antiqui tempora & labores abbreviarunt in ſuarum Tincturarum præparationibus; & Paracelſus Arcanorum Monarchatum juſto ſibi titulo vindicavit, dum non ſolùm abbreviationibus alchymicis, extremam ut dicimus manum admovit, verùm inſuper mineralia hæc menſtrua, tanta cum dexteritate, in uſum medicum introduxit, ut nullam jam ampliùs artis imperfectionem emendandi ſpem, diſcipulis ejus relictam eſſe videatur, uti libris ſequentibus demonſtrabitur. Prætereà Menſtrua hæc à Menſtruis *Vegetabilibus non differunt, niſi, quod eis vel ſpiritui Vini phil. ſuperadditum ſit Acidum; corrodendo Aridum & in minutiores particulas dividendo, Oleoſo viam ſternens, ut citiùs & meliùs coire & permiſceri queant, quæ tamen*

remoto

remoto & dempto Acido in priſtina redeunt Menſtrua Vegetabilia.

8.

Menſtrua eſſe permanentia imò figi unâ cum rebus diſſolutis.

Tam ſpiritum Vini philoſ. quam Menſtrua ex eo confecta adhærere rebus in eis diſſolutis ex ſuperioribus conſtat Menſtruorum deſcriptionibus. Nullum ſane eſt Menſtruorum excellentiam meliùs confirmans argumentum, quàm quòd homogenea ſint & permanentia cum rebus diſſolutis; adeóq; diſſolventia cum diſſolutis in tertium quid ab utroq; differens, tranſmutabilia. Tantum itaq; abeſt, ut Menſtrua *hæc ſunt immutabilia, ut etiam ſecundùm totius Philoſophorum Turbæ edictum : Scilicet*, Diſſolutio corporis eſt Coagulatio ſpiritus & vice verſa. *Nihil in Chymia Adepta ſit infallibilius. Hanc autem Menſtruorum permanentiam non ſolum obſervaſtis in* Menſtruorum *volatiliſationibus ſed quorundam etiam fixationibus, ita ſpiritus Vini phil. fixationem habuiſtis in Circulatis majoribus noni & vicesimi ſecundi Generum; ſed plures invenietis tam in Medicamentorum quàm Tincturarum Confectionibus.*

ctionibus. Malè per analogiam veterum dicerentur Menstrua, nisi etiam transformarentur in Embrionis substantiam, & propriam præberent infanti nutritionem & augmentum. Spiritus Vini nostri totus quidem oleosus est, id est, combustibilis, at hic Aridis intimè commixtus, fit incombustibilis, ignisq; spernit violentiam: Humidus est etiam, adeoque fixationis incapax; ast partes quas continet humidiores & tenuiores separantur in fixationis opere à particulis magis oleosis jam concentratis. Ita observastis spiritum Vini phil. ut & Menstrua tam Vegetabilia quam mineralia in Salium harmoniacorum vel Sulphurum Naturæ præparationibus pro parte redigi in Aquam insipidam; pro parte verò rebus adhærere in fundo relictis, & figi. Sed Exempla præstantiora habebitis tam in secundo quam tertio libris.

9.

Menstrua dissolvendo non satiari, sed avidiora potius fieri, adeoque per dissolutiones tam in quantitate, quam qualitate augmentari.

S*PIRITUS Vini nostri, etiamsi omnium sit Menstruorum, Medicamentorum, Tinctu-*

Tincturarum alchymicarum & Lapidum pretiosorum Basis, Radix, & Centrum; nihilominus tamen segniter, imò corpora tantum sibi homogenea utpote purè Oleosa, ut ipse purum Oleosum, dissolvit, idemq; sibi associat, & in suam propriam transmutat naturam, adeòq; sese hoc multiplicat modò. Quamprimum autem spiritus hîc in arido-oleosum fuerit transmutatus, sub nomine Menstrui Vegetabilis simplicis dissolvit Arido-oleosa, id est, Sulphura vel Tincturas Regni mineralis, Arido puro in forma pulveris albi intacto & relicto, quibus Essentiis dicta Menstrua ceu Essentiæ colliquari quidem, minimè verò satiari possunt, quia partium consimilium additio & multiplicatio est. Eadem autem Menstrua Vegetabilia ex simplicibus jam composita, non extrahunt ampliùs Tincturas & mineralium Essentias, sed totam horum corporum molem seu substantiam in oleum supernatans solvunt & transmutant, id quod Magisterium *dicitur, hoc autem unà cum suo menstruo digestum tandem coincidit, unum fit, & menstruum vegetabile compositum inde multiplicat. Tyronibus pro Exemplo; spiritus Vini phil primi Generis* Menstruum, *acuatur oleo Nu-*

-ci-

cis moschatæ, & hinc fit secundi Generis Menstruum; vel acuatur Melle, si velis menstruum tertii Generis: Quodlibet istorum menstruorum destilla cum sale armoniaco vulgi & habebis menstruum quarti; sed si desideres aliquod quinti Generis; alterutrum cohoba cum sale Tartari, & accipies Acetum *acerrimum Riplei; vel cum sale communi, & conficies sal circulatum Paracelsi.* Aceto *vel sale hoc cohoba Mercurium aliudve metallum per* Alembicum, *& menstrua hæc vegetabilia simplicia transmutabis in menstrua vegetabilia composita octavi generis; ex quibus decimi Generis ulterius præparabis* Menstrua *solvendo & volatilisando in eis aliud quodvis metallum. Eandem habeas rationem de Menstruis mineralibus nostris. Communia vero ultra modum suæ receptivitatis recipere nequeunt.*

IO.

Menstrua hæc insimul esse secreta libri secundi.

N*Ullum esse inter* Menstrua *Vegetabilia, quod non sit vel Essentia, vel* Ma*gisterium in hoc libro observastis; & fusius in medicamentorum ibidem præparationibus demonstrabitur.* Menstrua *verò mineralia eadem esse Medicamenta* Acidis *per-*

 mixta

mixta & dissoluta; ex supradictis etiam annotatis eorum Receptis præsertim cum sequentibus medicamentorũ descriptionibus collatis.

II.

Menstrua hæc insimul esse secreta libri tertii.

M*Enstrua simplicia esse Philosophorum Lapides nondum fermentatos: Composita autem esse Menstrua masculino semine commixta, adeoq; Lapides volatiles & fermentatos partim modò clarum est ex eorum Receptis partim clarius ex secretis libri tertii.*

12.

Menstrua hæc insimul esse secreta libri quarti,

M*Enstrua hæc noctu lucere adeoq; Lumina perpetua: Præbere etiam materias pro perlis & lapidibus pretiosis, &c. ipsa indicant Recepta, quod confirmabitur libro quarto.*

R I P L E U S.

Cap. XIII. Philorcii.

Absque his Aquis parum proficimus in hac Arte, & qui has Aquas habuerit, de Artis complemento nullatenus dubitabit.

Catald

Catalogus Menstruorum.

I. Menstrua Vegetabilia simplicia ex Vino phil. tantùm.

II. Menstrua Vegetabilia simplicia ex spiritu Vini phil. & Vegetabilibus Oleosis.

III. Menstrua Vegetabilia simplicia ex spiritu Vini phil. & salibus oleosis.

IV. Menst. Vegetabilia simplicia ex spir. Vini phil. & salibus volatilibus.

V. Menstrua Vegetabilia simplicia ex spir. Vini phil. & salibus fixis.

33. *Men-*

X. Menstrua Vegetabilia composita ex Menstruis Vegetabilibus compositis & corporibus metallicis.

XI. Menstrua Vegetabilia composita graduata, ex Menst. Vegetabilibus compositis, Cœli & Terræ influentiis, imprægnatis.

XII. Menstrua Vegetabilia composita summè graduata ex Menstruis Vegetabilibus compositis graduatis.

XIII. Menstrua mineralia simplicia ex materia Vini phil. tantùm.

XX. Men-

117. Aqua

134. Spiri

148. Men-

Adeptorum scripta nondum impressa, ab Artis Mæcenatibus, Fautoribus & Amicis in commune bonum mihi impertita.

Liber de materia Vegetabili Lullii.

De Magisterio sive de investigatione secreti occult. Lullii *ab illustri Dn.* Roberto Boyleo

Liber secretus, sive an Epitome of the Treasure of Health Edoardi Generosi *innominati Angli à* D. D. Dickenson R. M. Britan Archiatro.

Epistolæ Michaelis Sendivogii à D. D. Fabre R. M. Brit. *Medico ordinario.*

Tractatus Cornelii Hie à D.D. Rosino, *Medico* Ipswichensi.

Apertorium alphabetale Christophori *Parisini alias Parisiensis.*

Summetta Ejusdem.

Summettæ pars posterior, alias Cithara violetta ejusdem authoris, tam prece quàm pretio ab Amico quodam impetrata.

